

REGLEMENT

Zevende zittingsperiode

april 2013

Inleidende opmerking:

Overeenkomstig de beslissingen van het Parlement aangaande seksenutraal taalgebruik in zijn documenten, is het Reglement aangepast teneinde rekening te houden met de dienaangaande door de Groep op hoog niveau inzake gendergelijkheid en diversiteit op 13 februari 2008 goedgekeurde en door het Bureau op 19 mei 2008 bekrachtigde richtsnoeren.

De cursief gedrukte teksten zijn interpretaties (cf. artikel 211).

INHOUD

TITEL I LEDEN, ORGANEN VAN HET PARLEMENT EN FRACTIES

HOOFDSTUK 1 LEDEN VAN HET EUROPEES PARLEMENT

Artikel 1	Europees Parlement
Artikel 2	Ongebonden mandaat
Artikel 3	Onderzoek van de geloofsbrieven
Artikel 4	Duur van het mandaat
Artikel 5	Voorrechten en immuniteiten
Artikel 6	Opheffing van de immuniteit
Artikel 7	Immunitetsprocedures
Artikel 8	Tenuitvoerlegging van het Statuut van de leden
Artikel 9	Financiële belangen van de leden, gedragsregels, verplicht transparantieregister en toegang tot het Parlement
Artikel 10	Interne onderzoeken verricht door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF)
Artikel 11	Waarnemers

HOOFDSTUK 2 AMBTSDRAGERS IN HET PARLEMENT

Artikel 12	Voorlopig voorzitterschap
Artikel 13	Voordracht van kandidaten en algemene bepalingen
Artikel 14	Verkiezing van de Voorzitter - Openings toespraak
Artikel 15	Verkiezing van de ondervoorzitters
Artikel 16	Verkiezing van de quaestoren
Artikel 17	Ambtstermijn
Artikel 18	Vacatures
Artikel 19	Voortijdige ambtsontheffing

HOOFDSTUK 3 ORGANEN EN TAKEN

Artikel 20	Taken van de Voorzitter
Artikel 21	Taken van de ondervoorzitters
Artikel 22	Samenstelling van het Bureau
Artikel 23	Taken van het Bureau
Artikel 24	Samenstelling van de Conferentie van voorzitters
Artikel 25	Taken van de Conferentie van voorzitters
Artikel 26	Taken van de quaestoren
Artikel 27	Conferentie van commissievoorzitters
Artikel 28	Conferentie van delegatievoorzitters
Artikel 29	Informatieplicht van het Bureau en de Conferentie van voorzitters

HOOFDSTUK 4 FRACTIES

Artikel 30	Oprichting van fracties
Artikel 31	Activiteiten en rechtspositie van de fracties
Artikel 32	Interfractiewerkgroepen
Artikel 33	Niet-fractiegebonden leden
Artikel 34	Toewijzing van plaatsen in de vergaderzaal

TITEL II WETGEVING, BEGROTING EN OVERIGE PROCEDURES

HOOFDSTUK 1 WETGEVINGSPROCEDURES ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 35	Werkprogramma van de Commissie
------------	--------------------------------

Artikel 36	Eerbiediging van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie
Artikel 37	Controle rechtsgrond
Artikel 37 bis	Delegatie van wetgevingsbevoegdheden
Artikel 38	Toetsing van de financiële verenigbaarheid
Artikel 38 bis	Verificatie van de eerbiediging van het beginsel van subsidiariteit
Artikel 39	Informatieverstrekking aan het Parlement en toegang van het Parlement tot documenten
Artikel 40	Vertegenwoordiging van het Parlement op zittingen van de Raad
Artikel 41	Recht van initiatief dat het Parlement krachtens de Verdragen is toegekend
Artikel 42	Initiatief in de zin van artikel 225 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie
Artikel 43	Behandeling van wetgevingsdocumenten
Artikel 44	Wetgevingsprocedures inzake initiatieven van lidstaten

HOOFDSTUK 2 PROCEDURES IN DE COMMISSIES

Artikel 45	Wetgevingsverslagen
Artikel 46	Vereenvoudigde procedure
Artikel 47	Verslagen van niet-wetgevende aard
Artikel 48	Initiatiefverslagen
Artikel 49	Adviezen van commissies
Artikel 50	Medeverantwoordelijke commissies
Artikel 51	Procedure met gezamenlijke commissievergaderingen
Artikel 52	Opstelling van verslagen

HOOFDSTUK 3 EERSTE LEZING

Behandeling in de commissie

Artikel 53	Wijziging van een ontwerp van wetgevingshandeling
Artikel 54	Standpunt van de Commissie en van de Raad inzake amendementen

Behandeling ter plenaire vergadering

Artikel 55	Beëindiging van de eerste lezing
Artikel 56	Verwerping van een voorstel van de Commissie
Artikel 57	Aanneming van amendementen op een voorstel van de Commissie

Gegeven uitvoering

Artikel 58	Aan het standpunt van het Parlement gegeven uitvoering
Artikel 59	Hernieuwde voorlegging aan het Parlement
Artikel 60	(geschrap)

HOOFDSTUK 4 TWEEDE LEZING

Behandeling in de commissie

Artikel 61	Mededeling van het standpunt van de Raad
Artikel 62	Verlenging van de termijnen
Artikel 63	Verwijzing naar en procedure in de bevoegde commissie

Behandeling ter plenaire vergadering

Artikel 64	Beëindiging van de tweede lezing
------------	----------------------------------

Artikel 65	Verwerping van het standpunt van de Raad
Artikel 66	Amendementen op het standpunt van de Raad
HOOFDSTUK 5	DERDE LEZING
Bemiddeling	
Artikel 67	Bijeenroeping van het bemiddelingscomité
Artikel 68	Delegatie in het bemiddelingscomité
Behandeling ter plenaire vergadering	
Artikel 69	Gemeenschappelijke ontwerptekst
HOOFDSTUK 6	BEËINDIGING VAN DE WETGEVINGSPROCEDURE
Artikel 70	Interinstitutionele onderhandelingen bij wetgevingsprocedures
Artikel 70 bis	Goedkeuring van een besluit tot opening van interinstitutionele onderhandelingen vóór de goedkeuring van een verslag door de commissie
Artikel 71	Goedkeuring in eerste lezing
Artikel 72	Goedkeuring in tweede lezing
Artikel 73	Vereisten voor de formulering van wetgevingshandelingen
Artikel 74	Ondertekening van vastgestelde handelingen
HOOFDSTUK 6 bis	CONSTITUTIONELE AANGELEGENHEDEN
Artikel 74 bis	Gewone Verdragsherziening
Artikel 74 ter	Vereenvoudigde Verdragsherziening
Artikel 74 quater	Toetredingsverdragen
Artikel 74 quinquies	Terugtrekking uit de Unie
Artikel 74 sexies	Schending van de fundamentele beginselen door een lidstaat
Artikel 74 septies	Samenstelling van het Parlement
Artikel 74 octies	Nauwere samenwerking tussen lidstaten
HOOFDSTUK 7	BEGROTINGSPROCEDURES
Artikel 75	Meerjarig financieel kader
Artikel 75 bis	Werkdocumenten
Artikel 75 ter	Behandeling van de ontwerpbegroting - eerste fase
Artikel 75 quater	Financieel driehoeksoverleg
Artikel 75 quinquies	Begrotingsbemiddeling
Artikel 75 sexies	Definitieve vaststelling van de begroting
Artikel 75 septies	Regeling van de voorlopige twaalfden
Artikel 76	Verlening van kwijting aan de Commissie voor de uitvoering van de begroting
Artikel 77	Overige kwijtingsprocedures
Artikel 78	Controle van het Parlement op de uitvoering van de begroting
HOOFDSTUK 8	INTERNE BEGROTINGSPROCEDURES
Artikel 79	Raming van het Parlement
Artikel 79 bis	Procedure voor de vaststelling van de raming van het Parlement
Artikel 80	Bevoegdheid tot het aangaan van betalingsverplichtingen en het verstrekken van betalingsopdrachten
HOOFDSTUK 9	GOEDKEURINGSPROCEDURE
Artikel 81	Goedkeuringsprocedure
HOOFDSTUK 10	(geschrapt)

Artikel 82 (geschrapd)

HOOFDSTUK 11 OVERIGE PROCEDURES

Artikel 83 Procedure voor het uitbrengen van advies in de zin van artikel 140 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie

Artikel 84 Procedures met betrekking tot de dialoog tussen de sociale partners

Artikel 85 Procedures in verband met onderzoek van vrijwillige overeenkomsten

Artikel 86 Codificatie

Artikel 87 Herschikking

Artikel 87 bis Gedelegeerde handelingen

Artikel 88 Uitvoeringshandelingen en -maatregelen

Artikel 88 bis Behandeling volgens de procedure met medeverantwoordelijke commissies of gezamenlijke commissievergaderingen

TITEL II bis EXTERNE BETREKKINGEN

HOOFDSTUK 12 INTERNATIONALE OVEREENKOMSTEN

Artikel 89 (geschrapd)

Artikel 90 Internationale overeenkomsten

Artikel 91 Procedures uit hoofde van artikel 218 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie voor voorlopige toepassing of opschorting van internationale akkoorden of voor het bepalen van de standpunten die namens de Unie worden ingenomen in een bij een internationaal akkoord opgericht orgaan

HOOFDSTUK 13 EXTERNE VERTEGENWOORDIGING VAN DE UNIE EN GEMEENSCHAPPELIJK BUITENLANDS EN VEILIGHEIDSBELEID

Artikel 92 (geschrapd)

Artikel 93 Speciale vertegenwoordigers

Artikel 94 (geschrapd)

Artikel 95 Internationale vertegenwoordiging

Artikel 96 Raadpleging van en informatieverstrekking aan het Parlement in het kader van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid

Artikel 97 Aanbevelingen in het kader van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid

Artikel 98 Schending van de mensenrechten

HOOFDSTUK 14 (geschrapd)

Artikel 99 (geschrapd)

Artikel 100 (geschrapd)

Artikel 101 (geschrapd)

HOOFDSTUK 15 (geschrapd)

Artikel 102 (geschrapd)

TITEL III TRANSPARANTIE VAN DE WERKZAAMHEDEN

Artikel 103 Transparantie van de werkzaamheden van het Parlement

Artikel 104 Toegang van het publiek tot documenten

TITEL IV BETREKKINGEN MET DE ANDERE INSTELLINGEN EN ORGANEN

HOOFDSTUK 1 BENOEMINGEN

Artikel 105	Verkiezing van de voorzitter van de Commissie
Artikel 106	Verkiezing van de Commissie
Artikel 107	Motie van afkeuring jegens de Commissie
Artikel 107 bis	Benoeming van rechters en advocaten-generaal bij het Hof van Justitie van de Europese Unie
Artikel 108	Benoeming van de leden van de Rekenkamer
Artikel 109	Benoeming van de directieleden van de Europese Centrale Bank

HOOFDSTUK 2 VERKLARINGEN

Artikel 110	Verklaringen van Commissie, Raad en Europese Raad
Artikel 111	Toelichting van de Commissie op haar besluiten
Artikel 112	Verklaringen van de Rekenkamer
Artikel 113	Verklaringen van de Europese Centrale Bank
Artikel 114	Aanbeveling betreffende de globale richtsnoeren voor het economisch beleid

HOOFDSTUK 3 PARLEMENTAIRE VRAGEN

Artikel 115	Vragen met verzoek om mondeling antwoord gevolgd door een debat
Artikel 116	Vragenuur
Artikel 117	Vragen met verzoek om schriftelijk antwoord
Artikel 118	Vragen met verzoek om schriftelijk antwoord aan de Europese Centrale Bank

HOOFDSTUK 4 VERSLAGEN VAN ANDERE INSTELLINGEN

Artikel 119	Jaarverslagen en andersoortige verslagen van andere instellingen
-------------	--

HOOFDSTUK 5 RESOLUTIES EN AANBEVELINGEN

Artikel 120	Ontwerpresoluties
Artikel 121	Aanbevelingen aan de Raad
Artikel 122	Debatten over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat
Artikel 123	Schriftelijke verklaringen
Artikel 124	Raadpleging van het Europees Economisch en Sociaal Comité
Artikel 125	Raadpleging van het Comité van de Regio's
Artikel 126	Verzoeken aan Europese agentschappen

HOOFDSTUK 6 INTERINSTITUTIONELE AKKOORDEN

Artikel 127	Interinstitutionele akkoorden
-------------	-------------------------------

HOOFDSTUK 7 AANHANGIGMAKING BIJ HET HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE

Artikel 128	Procedures bij het Hof van Justitie van de Europese Unie
Artikel 129	(geschrapt)

TITEL V BETREKKINGEN MET DE NATIONALE PARLEMENTEN

Artikel 130	Informatie-uitwisseling, wederzijdse contacten en faciliteiten
Artikel 131	Conferentie van in communautaire aangelegenheden gespecialiseerde organen (COSAC)

Artikel 132 Conferentie van parlementen

TITEL VI ZITTINGEN

HOOFDSTUK 1 ZITTINGEN VAN HET PARLEMENT

Artikel 133 Zittingsperioden, zittingen, vergaderperioden, plenaire vergaderingen

Artikel 134 Bijeenroeping van het Parlement

Artikel 135 Plaats der vergaderingen

Artikel 136 Deelneming aan vergaderingen

HOOFDSTUK 2 REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN VAN HET PARLEMENT

Artikel 137 Ontwerpagenda

Artikel 138 Procedure ter plenaire vergadering zonder amendementen en zonder debat

Artikel 139 Korte presentatie

Artikel 140 Aanneming en wijziging van de agenda

Artikel 141 Buitengewoon debat

Artikel 142 Urgentverklaring

Artikel 143 Gecombineerde behandeling

Artikel 144 Termijnen

HOOFDSTUK 3 ALGEMENE REGELS VOOR HET VERLOOP VAN DE VERGADERINGEN

Artikel 145 Toegang tot de vergaderzaal

Artikel 146 Talen

Artikel 147 Overgangsbepaling

Artikel 148 Ronddeling van documenten

Artikel 149 Verdeling van de spreektijd en sprekerslijst

Artikel 150 Spreektijd van één minuut

Artikel 151 Persoonlijke feiten

HOOFDSTUK 4 MAATREGELLEN IN GEVAL VAN NIET-NALEVING VAN DE GEDRAGSREGELS

Artikel 152 Onmiddellijke maatregelen

Artikel 153 Sancties

Artikel 154 Interne beroepsmogelijkheden

HOOFDSTUK 5 QUORUM EN STEMMINGEN

Artikel 155 Quorum

Artikel 156 Indiening en toelichting van amendementen

Artikel 157 Ontvankelijkheid van amendementen

Artikel 158 Stemprocedure

Artikel 159 Staking van stemmen

Artikel 160 Uitgangspunten bij de stemming

Artikel 161 Volgorde van stemming over amendementen

Artikel 162 Behandeling in de commissie van voor de plenaire vergadering ingediende amendementen

Artikel 163 Stemming in onderdelen

Artikel 164 Stemrecht

Artikel 165 Stemming

Artikel 166 Eindstemming

Artikel 167 Hoofdelijke stemming

Artikel 168	Elektronische stemming
Artikel 169	Geheime stemming
Artikel 170	Stemverklaringen
Artikel 171	Betwisting van de stemming

HOOFDSTUK 6 MOTIES VAN ORDE

Artikel 172	Moties van orde
Artikel 173	Beroep op het Reglement
Artikel 174	Prealabele kwestie
Artikel 175	Terugverwijzing naar de commissie
Artikel 176	Sluiting van de beraadslaging
Artikel 177	Uitstel van de beraadslaging en van de stemming
Artikel 178	Onderbreking of sluiting van de vergadering

HOOFDSTUK 7 OPENBAARHEID VAN DE WERKZAAMHEDEN

Artikel 179	Notulen
Artikel 180	Aangenomen teksten
Artikel 181	Volledig verslag
Artikel 182	Audiovisueel verslag van de vergaderingen

TITEL VII COMMISSIES EN DELEGATIES

HOOFDSTUK 1 COMMISSIES - INSTELLINGEN EN TAKEN

Artikel 183	Instelling van vaste commissies
Artikel 184	Instelling van bijzondere commissies
Artikel 185	Enquêtecommissies
Artikel 186	Samenstelling van de commissies
Artikel 187	Plaatsvervangers
Artikel 188	Taken van de commissies
Artikel 189	Commissie belast met het onderzoek van de geloofsbrieven
Artikel 190	Subcommissies
Artikel 191	Bureau van de commissies
Artikel 192	Commissiecoördinatoren en schaduwrapporteurs

HOOFDSTUK 2 COMMISSIES - WERKWIJZE

Artikel 193	Commissievergaderingen
Artikel 194	Notulen van de commissievergaderingen
Artikel 195	Stemming in de commissie
Artikel 196	Bepalingen betreffende de plenaire vergadering die ook van toepassing zijn op de commissievergaderingen
Artikel 197	Vragenuur in de commissies
Artikel 197 bis	Openbare hoorzitting naar aanleiding van een burgerinitiatief

HOOFDSTUK 3 INTERPARLEMENTAIRE DELEGATIES

Artikel 198	Instelling en taken van interparlementaire delegaties
Artikel 199	Samenwerking met de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa
Artikel 200	Gemengde parlementaire commissies

TITEL VIII VERZOEKSCRIFTEN

Artikel 201	Petitierecht
Artikel 202	Behandeling van verzoekschriften
Artikel 203	Bekendmaking van gegevens betreffende verzoekschriften
Artikel 203 bis	Burgerinitiatief

TITEL IX EUROPESE OMBUDSMAN

Artikel 204	Verkiezing van de Europese Ombudsman
Artikel 205	Werkzaamheden van de Ombudsman
Artikel 206	Ontheffing van de Ombudsman van het ambt

TITEL X SECRETARIAAT-GENERAAL VAN HET PARLEMENT

Artikel 207	Secretariaat-generaal
-------------	-----------------------

TITEL XI BEVOEGDHEDEN MET BETREKKING TOT POLITIEKE PARTIJEN OP EUROPEES NIVEAU

Artikel 208	Bevoegdheden van de Voorzitter
Artikel 209	Bevoegdheden van het Bureau
Artikel 210	Bevoegdheden van de bevoegde commissie en van het Parlement in plenaire vergadering bijeen

TITEL XII TOEPASSING EN WIJZIGING VAN HET REGLEMENT

Artikel 211	Toepassing van het Reglement
Artikel 212	Wijziging van het Reglement

TITEL XIII DIVERSE BEPALINGEN

Artikel 213	De symbolen van de Unie
Artikel 214	Onafgedane zaken
Artikel 215	Indeling van de bijlagen
Artikel 216	Rectificaties

BIJLAGE I Gedragscode voor de leden van het Europees Parlement inzake financiële belangen en belangenconflicten

BIJLAGE II Regeling van het vragenuur overeenkomstig artikel 116

BIJLAGE III Richtsnoeren voor vragen met verzoek om schriftelijk antwoord overeenkomstig de artikelen 117 en 118

BIJLAGE IV Richtsnoeren en algemene criteria voor de keuze van de onderwerpen voor het debat over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat, als bedoeld in artikel 122

BIJLAGE V (geschrapt)

BIJLAGE VI Procedure voor de behandeling en aanneming van besluiten inzake de verlening van kwijting

BIJLAGE VII Bevoegdheden van de parlementaire commissies

BIJLAGE VIII Vertrouwelijke en gevoelige documenten en gegevens

BIJLAGE IX Wijze van uitoefening van het enquêterecht van het Europees Parlement

BIJLAGE X Transparantieregister

BIJLAGE XI Uitoefening van de werkzaamheden van de Ombudsman

BIJLAGE XII Bestrijding van fraude, corruptie en elke andere onwettige activiteit die schadelijk is voor de belangen van de Gemeenschappen

BIJLAGE XIII	Akkoord tussen het Europees Parlement en de Commissie betreffende de wijze van toepassing van Besluit 1999/468/EG van de Raad tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden, gewijzigd bij Besluit 2006/512/EG
BIJLAGE XIV	Kaderakkoord over de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de Commissie
BIJLAGE XV	Verordening (EG) nr. 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten
BIJLAGE XVI	Richtsnoeren voor de interpretatie van de voor de leden geldende gedragsregels
BIJLAGE XVII	Richtsnoeren voor de goedkeuring van de Commissie
BIJLAGE XVIII	Procedure inzake het verlenen van toestemming voor het opstellen van initiatiefverslagen
BIJLAGE XIX	Communiceren over Europa in partnerschap
BIJLAGE XX	Gemeenschappelijke verklaring van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie van 13 juni 2007 over de wijze van uitvoering van de medebeslissingsprocedure (artikel 251 van het EG-verdrag)
BIJLAGE XXI	Gedragscode voor onderhandelingen over dossiers volgens de gewone wetgevingsprocedure

TITEL I

LEDEN, ORGANEN VAN HET PARLEMENT EN FRACTIES

HOOFDSTUK 1

LEDEN VAN HET EUROPEES PARLEMENT

Artikel 1

Europees Parlement

1. Het Europees Parlement is de op grond van de Verdragen, de Akte van 20 september 1976 betreffende de verkiezing van de leden van het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen en de ter uitvoering van de Verdragen uitgevaardigde nationale wetten gekozen Vergadering.

2. De voor het Europees Parlement gekozen vertegenwoordigers worden aangeduid als

“Членове на Европейския парламент” in de Bulgaarse taal,

“Diputados al Parlamento Europeo” in de Spaanse taal,

“Poslanci Evropského parlamentu” in de Tsjechische taal,

“Medlemmer af Europa-Parlamentet” in de Deense taal,

“Mitglieder des Europäischen Parlaments” in de Duitse taal,

“Euroopa Parlamendi liikmed” in de Estische taal,

“Βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου” in de Griekse taal,

“Members of the European Parliament” in de Engelse taal,

“Députés au Parlement européen” in de Franse taal,

“Feisirí de Pharlaimint na hEorpa” in de Ierse taal,

“Deputati al Parlamento europeo” in de Italiaanse taal,

“Eiropas Parlamenta deputāti” in de Letse taal,

“Europos Parlamento nariai” in de Litouwse taal,

“Európai Parlamenti Képviselők” in de Hongaarse taal,

“Membri tal-Parlament Ewropew” in de Maltese taal,

“Leden van het Europees Parlement” in de Nederlandse taal,

“Posłowie do Parlamentu Europejskiego” in de Poolse taal,

“Deputados ao Parlamento europeu” in de Portugese taal,

“Deputați în Parlamentul European” in de Roemeense taal,

“Poslanci Európskeho parlamentu” in de Slowaakse taal,

“Poslanci Evropskega parlamenta” in de Sloveense taal,

“Euroopan parlamentin jäsenet” in de Finse taal,

“Ledamöter av Europaparlamentet” in de Zweedse taal.

Artikel 2

Ongebonden mandaat

De leden van het Europees Parlement oefenen hun mandaat vrij uit. Zij mogen niet gebonden zijn door instructies en geen bindend mandaat aanvaarden.

Artikel 3

Onderzoek van de geloofsbrieven

1. Na de verkiezingen voor het Europees Parlement verzoekt de Voorzitter de bevoegde autoriteiten van de lidstaten het Parlement onverwijld de namen van de gekozen leden mede te delen zodat alle leden vanaf de opening van de eerste vergadering na de verkiezingen daadwerkelijk in het Parlement zitting kunnen nemen.

Tegelijkertijd vestigt de Voorzitter de aandacht van deze autoriteiten op de desbetreffende bepalingen van de Akte van 20 september 1976 en verzoekt hen de nodige maatregelen te treffen teneinde elke vorm van onverenigbaarheid met de hoedanigheid van lid van het Europees Parlement te voorkomen.

2. De leden van wier verkiezing aan het Parlement mededeling is gedaan, leggen, alvorens in het Parlement zitting te nemen, schriftelijk een verklaring af dat zij geen functie bekleden die onverenigbaar is met de hoedanigheid van lid van het Europees Parlement in de zin van artikel 7, leden 1 en 2, van de Akte van 20 september 1976. Na de algemene verkiezingen wordt deze verklaring zo mogelijk niet later dan zes dagen voor de constituerende vergadering van het Parlement afgelegd. Zolang de geloofsbrieven nog niet zijn onderzocht of over ingebrachte bezwaren nog niet is beslist, nemen de betrokkenen met volledige rechten zitting in het Parlement en zijn organen, mits zij de bovengenoemde schriftelijke verklaring hebben ondertekend.

Wanneer aan de hand van uit publiek toegankelijke bronnen te verifiëren feiten wordt vastgesteld dat een lid een functie bekleedt die onverenigbaar is met de hoedanigheid van lid van het Europees Parlement in de zin van artikel 7, leden 1 en 2, van de Akte van 20 september 1976, constateert het Parlement, op basis van de door zijn Voorzitter verstrekte informatie, dat de zetel vacant is.

3. Aan de hand van een verslag van de voor het onderzoek van de geloofsbrieven bevoegde commissie gaat het Parlement onverwijld over tot onderzoek van de geloofsbrieven en beslist het over de geldigheid van het mandaat van elk der nieuwgekozen leden, alsmede over eventuele bezwaren, ingebracht overeenkomstig het bepaalde in de Akte van 20 september 1976, met uitzondering van die welke gebaseerd zijn op de nationale kieswetten.

4. Het verslag van de bevoegde commissie stoelt op de officiële bekendmaking door elke lidstaat van de volledige verkiezingsuitslag, onder vermelding van de namen van de gekozen kandidaten en van die van hun eventuele vervangers in de uit de verkiezingsuitslag blijkende volgorde.

Het mandaat van een lid kan slechts geldig worden verklaard; als de door dit artikel alsmede bijlage I van het Reglement vereiste schriftelijke verklaringen zijn opgesteld.

Het Parlement kan zich op grond van een verslag van zijn bevoegde commissie op elk tijdstip uitspreken over eventuele bezwaren omtrent de geldigheid van het mandaat van een lid.

5. Indien de benoeming van een lid voortvloeit uit het feit dat kandidaten van dezelfde lijst afzien van benoeming, ziet de bevoegde commissie erop toe dat niet-aanvaarding van het mandaat strookt met de letter en de geest van de Akte van 20 september 1976 en met artikel 4, lid 3, van het Reglement.

6. De bevoegde commissie ziet erop toe dat alle voor de uitoefening van het mandaat van een lid of voor de volgorde der vervangers relevante gegevens onverwijld door de autoriteiten van de lidstaten of de Unie ter kennis van het Parlement worden gebracht en dat in geval van een benoeming daarbij de datum waarop de benoeming van kracht wordt, wordt vermeld.

Indien de bevoegde autoriteiten van de lidstaten ten aanzien van een lid een procedure openen op grond waarvan het mandaat van dit lid vervallen zou kunnen worden verklaard, verzoekt de Voorzitter deze autoriteiten hem regelmatig op de hoogte te stellen van de voortgang van de procedure. Hij verwijst de zaak naar de bevoegde commissie, op voorstel waarvan het Parlement zich over de zaak kan uitspreken.

Artikel 4

Duur van het mandaat

1. Het mandaat begint en eindigt overeenkomstig het bepaalde in de Akte van 20 september 1976. Het eindigt ook bij overlijden of bij ontslagneming.

2. De leden blijven in functie tot aan de opening van de eerste vergadering van het Parlement na de verkiezingen.

3. Een demissionair lid deelt de Voorzitter zijn ontslagneming alsook de datum van ingang daarvan mede. Deze datum moet binnen een termijn van drie maanden na de mededeling vallen. Van deze mededeling wordt in aanwezigheid van de secretaris-generaal of zijn vertegenwoordiger een proces-verbaal opgemaakt, dat door deze alsmede door het betrokken lid ondertekend wordt en onverwijld wordt voorgelegd aan de bevoegde commissie, die het op de agenda voor haar eerste vergadering volgend op de ontvangst van dit document plaatst.

Indien de bevoegde commissie van oordeel is dat de ontslagneming niet strookt met de letter en de geest van de Akte van 20 september 1976, deelt zij dat aan het Parlement mede, zodat het kan besluiten al dan niet te constateren dat de zetel vacant is.

Is dat niet het geval, dan wordt geconstateerd dat de zetel vacant is met ingang van de datum die door het demissionaire lid in het proces-verbaal van ontslagneming is aangegeven. Er wordt hierover niet door het Parlement gestemd.

Voor uitzonderlijke omstandigheden, met name wanneer een of meerdere vergaderperioden plaatsvinden tussen de data waarop de ontslagneming ingaat en de eerste vergadering van de bevoegde commissie, waardoor de fractie waarbij het demissionaire lid is aangesloten de mogelijkheid wordt ontnomen het desbetreffende lid gedurende genoemde vergaderperioden te vervangen omdat niet is geconstateerd dat de zetel vacant is, wordt een vereenvoudigde procedure ingesteld. Krachtens deze procedure wordt de voor deze aangelegenheden verantwoordelijke rapporteur van de bevoegde commissie opdracht gegeven elke naar behoren ingediende ontslagneming onverwijld te bestuderen en de kwestie aan de voorzitter van de bevoegde commissie voor te leggen, mocht enige voor een fractie nadelige vorm van vertraging optreden, opdat deze overeenkomstig het bepaalde in lid 3:

- *ofwel de Voorzitter van het Parlement namens deze commissie ervan in kennis stelt dat kan worden geconstateerd dat de zetel vacant is,*

- *ofwel een buitengewone vergadering van diens commissie bijeenroept teneinde de door de rapporteur naar voren gebrachte moeilijkheden te bestuderen.*

4. Indien door de bevoegde autoriteiten van een lidstaat aan de Voorzitter mededeling wordt gedaan van het einde van het mandaat van een lid van het Europees Parlement overeenkomstig de wetgeving van die lidstaat, hetzij wegens onverenigbaarheden in de zin van artikel 7, lid 3, van de Akte van 20 september 1976, hetzij wegens het vervallen van het mandaat overeenkomstig artikel 13, lid 3, van die Akte, stelt de Voorzitter het Parlement ervan op de hoogte dat het mandaat is beëindigd op de door de lidstaat medegedeelde datum en verzoekt hij de lidstaat de vacante zetel onverwijld te doen bezetten.

Wanneer door de bevoegde autoriteiten van de lidstaten of de Unie dan wel door het betrokken lid aan de Voorzitter mededeling wordt gedaan van een benoeming of verkiezing in een functie die in de zin van artikel 7, leden 1 en 2, van de Akte van 20 september 1976 onverenigbaar is met de hoedanigheid van lid van het Europees Parlement, deelt de Voorzitter dat mede aan het Parlement, dat constateert dat de zetel vacant is.

5. De autoriteiten van de lidstaten of de Unie stellen de Voorzitter in kennis van elke taak die zij een lid willen toevertrouwen. De Voorzitter legt de bevoegde commissie de vraag voor of de beoogde taak strookt met de letter en de geest van de Akte van 20 september 1976. De Voorzitter stelt het Parlement, het betrokken lid en de betrokken autoriteiten in kennis van de conclusies van deze commissie.

6. Als datum voor het einde van een mandaat en de aanvang van een vacature moet worden beschouwd

- bij ontslagneming: de datum waarop het Parlement heeft geconstateerd dat de zetel vacant is overeenkomstig het proces-verbaal van ontslagneming,
- bij benoeming of verkiezing in functies die onverenigbaar zijn met de hoedanigheid van lid van het Europees Parlement, in de zin van artikel 7, leden 1 en 2, van de Akte van 20 september 1976: de door de bevoegde autoriteiten van de lidstaten of de Unie dan wel de door het betrokken lid medegedeelde datum.

7. Ingeval het Parlement constateert dat een zetel vacant is, brengt het de betrokken lidstaat ervan op de hoogte en verzoekt het deze de zetel onverwijld te doen bezetten.

8. Betwistingen met betrekking tot de geldigheid van het mandaat van een lid wiens geloofsbriefen zijn onderzocht, worden verwezen naar de bevoegde commissie, die onverwijld, doch uiterlijk bij het begin van de eerstvolgende vergaderperiode verslag uitbrengt aan het Parlement.

9. Ingeval bij het aanvaarden of het afzien van het mandaat kennelijk sprake is geweest van feitelijke onjuistheden of van wilsgebrek, behoudt het Parlement zich het recht voor het desbetreffende mandaat ongeldig te verklaren, c.q. te weigeren te constateren dat de zetel vacant is.

Artikel 5

Voorrechten en immuniteiten

1. De leden genieten voorrechten en immuniteiten overeenkomstig het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie.

2. Het laissez-passers waarmee het lid zich vrij in de lidstaten kan bewegen, wordt hem verstrekt door de Voorzitter, zodra deze van diens verkiezing in kennis is gesteld.
3. De leden hebben recht op inzage van alle stukken die in het bezit zijn van het Parlement of van een commissie. De inzage van persoonlijke stukken en afrekeningen is voorbehouden aan het betrokken lid. Uitzonderingen op dit beginsel voor de omgang met documenten waarvan de toegang voor het publiek kan worden geweigerd op grond van Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, zijn in bijlage VIII bij dit Reglement geregeld.

Artikel 6

Opheffing van de immuniteit

1. Bij de uitoefening van zijn bevoegdheden met betrekking tot voorrechten en immuniteiten streeft het Parlement in de eerste plaats naar handhaving van zijn integriteit als democratische wetgevende vergadering en naar waarborging van de onafhankelijkheid van zijn leden bij de uitvoering van hun taken.
2. Ieder door een daartoe bevoegde autoriteit van een lidstaat tot de Voorzitter gericht verzoek om opheffing van de immuniteit van een lid wordt ter plenaire vergadering medegedeeld en verwezen naar de bevoegde commissie.
3. Ieder door een lid of voormalig lid tot de Voorzitter gericht verzoek om verdediging van de immuniteit en de voorrechten wordt ter plenaire vergadering medegedeeld en verwezen naar de bevoegde commissie.

Het lid of voormalig lid kan worden vertegenwoordigd door een ander lid. Het verzoek kan niet door een ander lid worden gedaan zonder toestemming van het betrokken lid.

4. Indien een lid wordt aangehouden of van zijn bewegingsvrijheid wordt beroofd en daarbij sprake is van een vermoedelijke schending van zijn voorrechten en immuniteiten, kan de Voorzitter in dringende gevallen, na raadpleging van de voorzitter en rapporteur van de bevoegde commissie, het initiatief nemen om de voorrechten en immuniteiten van het betrokken lid te bevestigen. De Voorzitter stelt de commissie en het Parlement van zijn maatregel in kennis.

Artikel 7

Immunitetsprocedures

1. De bevoegde commissie behandelt de verzoeken om opheffing van de immuniteit of om verdediging van de immuniteit en voorrechten onverwijld in volgorde van binnenkomst.
2. De commissie stelt een met redenen omkleed ontwerpbesluit op waarin wordt aanbevolen het verzoek om opheffing van de immuniteit of om verdediging van de immuniteit en voorrechten in te willigen dan wel af te wijzen.
3. De commissie kan de betrokken autoriteit om informatie of opheldering verzoeken die zij nodig acht om zich een oordeel te vormen over de wenselijkheid van opheffing of verdediging van de immuniteit. Het betrokken lid krijgt de gelegenheid te worden gehoord en kan alle documenten of andere schriftelijke bewijsstukken overleggen die het voor het vormen van bovengenoemd oordeel nodig acht. Het betrokken lid kan zich doen vertegenwoordigen door een ander lid.
4. Indien het verzoek om opheffing op verscheidene punten van beschuldiging berust, kan elk van deze punten in een apart besluit worden behandeld. Het verslag van de commissie kan bij wijze van uitzondering het voorstel bevatten dat de opheffing van de immuniteit uitsluitend betrekking heeft op de strafrechtelijke vervolging, zonder dat het lid, zolang geen definitief vonnis

is geveld, kan worden aangehouden of gevangengezet of tegen hem enige andere maatregel kan worden genomen die de uitoefening van zijn mandaat in de weg staat.

5. Wanneer een lid wordt verplicht als getuige of deskundige te verschijnen, is een verzoek om opheffing van de immuniteit niet noodzakelijk, mits

- het lid niet wordt verplicht om op een zodanig tijdstip te verschijnen dat de uitvoering van zijn parlementaire werkzaamheden wordt belemmerd of bemoeilijkt, of mits het lid een verklaring schriftelijk of in een andere vorm kan afleggen, zodat de vervulling van zijn parlementaire verplichtingen niet wordt bemoeilijkt;
- het lid niet wordt verplicht verklaringen af te leggen over onderwerpen waarover het op grond van zijn functie vertrouwelijke informatie heeft verkregen, die het meent niet openbaar te moeten maken.

6. In geval van verdediging van een voorrecht of de immuniteit geeft de commissie aan of de omstandigheden een bestuursrechtelijke of andersoortige beperking vormen van de bewegingsvrijheid van de leden op hun reizen naar en van de plaats van bijeenkomst van het Parlement, dan wel van een mening die is geuit of een stem die is uitgebracht tijdens de uitoefening van hun ambt, ofwel onder bepaalde aspecten vallen van artikel 9 van het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten die niet onder het nationale recht vallen, en stelt zij een voorstel op om de betrokken autoriteit te verzoeken de nodige conclusies te trekken.

7. De commissie kan een met redenen omkleed advies uitbrengen over de bevoegdheid ter zake van de desbetreffende autoriteit en over de ontvankelijkheid van het verzoek, maar spreekt zich in geen geval uit over de vraag of het betrokken lid al dan niet schuldig is, noch over de wenselijkheid het betrokken lid wegens de meningen of handelingen die het lid worden verweten, strafrechtelijk te vervolgen, zelfs indien de commissie door de behandeling van het verzoek uitgebreide kennis van de zaak krijgt.

8. Zodra het verslag van de commissie bij het Parlement is ingediend, wordt het als eerste punt op de agenda van de eerstvolgende vergadering geplaatst. Amendementen op het (de) ontwerpbesluit(en) zijn niet ontvankelijk.

Het debat heeft slechts betrekking op de argumenten vóór en tegen elk van de ontwerpbesluiten inzake opheffing of handhaving van de immuniteit, dan wel verdediging van een voorrecht of de immuniteit.

Onverminderd het bepaalde in artikel 151 mag het lid om wiens voorrechten of immuniteiten het gaat tijdens het debat niet het woord voeren.

Het (De) in het verslag vervatte ontwerpbesluit(en) wordt (worden) bij de eerstvolgende stemming na het debat in stemming gebracht.

Na de behandeling door het Parlement vindt over elk van de in het verslag vervatte ontwerpbesluiten een aparte stemming plaats. Bij verwerping van een ontwerpbesluit wordt het tegengestelde besluit geacht te zijn aangenomen.

9. De Voorzitter stelt het lid in kwestie en de bevoegde autoriteit van de lidstaat die hierbij betrokken is, onverwijld van het besluit van het Parlement in kennis met het verzoek om de Voorzitter in kennis te stellen van alle ontwikkelingen in de desbetreffende zaak en van de gerechtelijke besluiten die dientengevolge zijn genomen. Zodra de Voorzitter deze inlichtingen ontvangt, deelt hij deze aan het Parlement mede in de door hem meest geschikt geachte vorm, zo nodig na raadpleging van de bevoegde commissie.

10. Indien de Voorzitter gebruikmaakt van zijn bevoegdheden krachtens artikel 6, lid 4, neemt de bevoegde commissie kennis van het initiatief van de Voorzitter op de eerstvolgende vergadering. Indien de commissie zulks noodzakelijk acht, kan zij een verslag opstellen dat aan het Parlement wordt voorgelegd.

11. De commissie behandelt de zaak en de ontvangen documenten met de grootste vertrouwelijkheid.

12. De commissie kan na raadpleging van de lidstaten een indicatieve lijst van autoriteiten van de lidstaten opstellen die bevoegd zijn tot indiening van een verzoek om opheffing van de immuniteit van een lid.

13. Elk door een bevoegde autoriteit ingediend verzoek om informatie over de reikwijdte van de voorrechten en immuniteiten van de leden wordt behandeld volgens bovenstaande bepalingen.

Artikel 8

Tenuitvoerlegging van het Statuut van de leden

Het Parlement stelt het Statuut van de leden van het Europees Parlement en eventuele wijzigingen hierop vast op basis van een voorstel van de ter zake bevoegde commissie. Het bepaalde in artikel 138, lid 1, is mutatis mutandis van toepassing. Het Bureau is bevoegd voor de toepassing van deze voorschriften en beslist over het financieel kader op basis van de jaarlijkse begroting.

Artikel 9

Financiële belangen van de leden, gedragsregels, verplicht transparantieregister en toegang tot het Parlement

1. Het Parlement stelt transparantieregels inzake de financiële belangen van zijn leden vast, in de vorm van een bij meerderheid van zijn leden overeenkomstig artikel 232 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vastgestelde gedragscode, die als bijlage bij dit Reglement is gevoegd¹.

Deze regels mogen op generlei wijze een belemmering noch beperking vormen voor de uitoefening van het mandaat en daarmee samenhangende politieke of andere activiteiten.

2. Het gedrag van de leden wordt ingegeven door onderling respect, berust op de waarden en beginselen zoals vastgelegd in de basisteksten van de Europese Unie, doet geen afbreuk aan de waardigheid van het Parlement en mag het goede verloop van de werkzaamheden van het Parlement niet in gevaar brengen, noch de rust in de gebouwen van het Parlement verstoren. De leden nemen de voorschriften van het Parlement in acht met betrekking tot de behandeling van vertrouwelijke informatie.

Niet-naleving van deze grondbeginselen en voorschriften kan leiden tot het nemen van maatregelen overeenkomstig de artikelen 152, 153 en 154.

3. De toepassing van dit artikel doet op generlei wijze afbreuk aan de levendigheid van de parlementaire debatten noch aan de vrijheid van spreken van de leden.

Zij is gebaseerd op de volledige inachtneming van de prerogatieven van de leden, zoals vastgelegd in het primaire recht en het Statuut van de leden.

Zij berust op het beginsel van transparantie en waarborgt dat elke bepaling ter zake ter kennis wordt gebracht van de leden, die persoonlijk van hun rechten en plichten in kennis worden gesteld.

¹Bijlage I.

4. De quaestoren stellen aan het begin van elke zittingsperiode het maximum aantal door elk lid te accrediteren medewerkers (geaccrediteerde medewerkers) vast.

5. De quaestoren zijn verantwoordelijk voor het verstrekken van toegangspasjes met een lange geldigheidsduur aan personen die niet tot de instellingen van de Unie behoren. Deze toegangspasjes zijn maximaal één jaar geldig en kunnen worden verlengd. De nadere voorschriften voor het gebruik van deze pasjes worden door het Bureau vastgesteld.

Deze toegangspasjes kunnen worden verstrekt aan:

- personen die zijn ingeschreven in het transparantieregister², of die een organisatie vertegenwoordigen of werken voor een organisatie die in dit register is ingeschreven; inschrijving geeft echter geen automatisch recht op een pasje;
- personen die frequent toegang tot de gebouwen van het Parlement wensen, maar die niet onder het toepassingsgebied van het akkoord over de invoering van een transparantieregister vallen³
- plaatselijke medewerkers van de leden alsook personen die de leden van het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's assisteren.

6. Degenen die zich inschrijven in het transparantieregister moeten in het kader van hun betrekkingen met het Parlement het volgende naleven:

- de als bijlage bij het akkoord gevoegde gedragscode⁴;
- de in het akkoord vastgelegde procedures en andere verplichtingen; en
- de bepalingen van dit artikel alsook de uitvoeringsbepalingen ervan.

7. De quaestoren bepalen in welke mate de gedragscode van toepassing is op personen die wel over een toegangspasje met een lange geldigheidsduur beschikken, maar niet onder het toepassingsgebied van het akkoord vallen.

8. Het toegangspasje wordt bij met redenen omkleed besluit van de quaestoren ingetrokken in de volgende gevallen:

- bij schrapping uit het transparantieregister, behalve wanneer er zwaarwegende redenen zijn die intrekking ervan in de weg staan;
- bij ernstige inbreuk op de in lid 6 genoemde verplichtingen.

9. Het Bureau stelt, op voorstel van de secretaris-generaal, de nodige maatregelen vast voor de invoering van het transparantieregister, overeenkomstig de bepalingen van het akkoord over de invoering van dit register.

De bepalingen ter uitvoering van leden 5 tot en met 8 worden nader omschreven in een bijlage⁵.

²Bij het akkoord over de invoering van een gemeenschappelijk Transparantieregister van het Europees Parlement en de Europese Commissie ingesteld register voor organisaties en als zelfstandige werkzame personen die betrokken zijn bij het maken en het uitvoeren van het EU-beleid (zie bijlage X, deel B).

³Zie bijlage X, deel B.

⁴Zie bijlage 3 bij het akkoord in bijlage X, deel B.

⁵Zie bijlage X, deel A.

10. De gedragsregels, rechten en voorrechten van de oud-leden worden vastgesteld bij besluit van het Bureau. Er wordt geen onderscheid gemaakt in de behandeling van oud-leden.

Artikel 10

Interne onderzoeken verricht door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF)

De in het Interinstitutioneel Akkoord van 25 mei 1999 betreffende de interne onderzoeken verricht door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) vervatte gemeenschappelijke regeling houdende maatregelen ter bevordering van een goed verloop van de onderzoeken van het Bureau is binnen het Parlement van toepassing, overeenkomstig het besluit van het Parlement, dat als bijlage⁶ bij dit Reglement gaat.

Artikel 11

Waarnemers

1. Wanneer er een verdrag betreffende de toetreding van een staat tot de Europese Unie is ondertekend, kan de Voorzitter met de instemming van de Conferentie van voorzitters het parlement van de toetredende staat uitnodigen uit zijn midden een aantal waarnemers aan te wijzen dat gelijk is aan het toekomstig aantal zetels van die staat in het Europees Parlement.

2. Deze waarnemers nemen deel aan de werkzaamheden van het Parlement totdat het toetredingsverdrag in werking treedt, en hebben spreekrecht in commissies en fracties. Zij hebben geen stemrecht en zijn niet verkiesbaar voor functies in het Parlement. Hun deelname heeft geen rechtsgevolgen voor de werkzaamheden van het Parlement.

3. Zij krijgen dezelfde behandeling als een lid van het Parlement wat betreft het gebruik van de faciliteiten van het Parlement en de vergoeding van de kosten die met hun functie van waarnemer verband houden.

4. Lid 1 is van overeenkomstige toepassing tot aan de inwerkingtreding van de regeling⁷ volgens welke het aantal Parlementsleden van bepaalde lidstaten tot het einde van de zevende zittingsperiode wordt verhoogd. De betrokken lidstaten worden uitgenodigd in overeenstemming met hun nationale wetgeving waarnemers aan te wijzen.

HOOFDSTUK 2

AMBTSDRAGERS IN HET PARLEMENT

Artikel 12

Voorlopig voorzitterschap

1. In de vergadering, als bedoeld in artikel 134, lid 2, alsmede in elke andere vergadering die gewijd is aan de verkiezing van de Voorzitter en van het Bureau, neemt de oud-voorzitter, of bij diens afwezigheid, een van de oud-ondervoorzitters in volgorde van rangorde, of bij hun afwezigheid, het langst zittende lid, het ambt van voorzitter waar, totdat de Voorzitter voor gekozen is verklaard.

2. Alleen beraadslagingen die betrekking hebben op de verkiezing van de Voorzitter of het onderzoek van de geloofsbrieven kunnen plaatsvinden onder voorzitterschap van het lid dat overeenkomstig lid 1 voorlopig het ambt van voorzitter uitoefent.

⁶Bijlage XII.

⁷Overeenkomstig de conclusies van het voorzitterschap van de Europese Raad van 11 en 12 december 2008.

Het lid dat overeenkomstig lid 1 voorlopig het ambt van voorzitter uitoefent, oefent de bevoegdheden uit van de Voorzitter als bedoeld in artikel 3, lid 2, tweede alinea. Alle andere kwesties die in verband met het onderzoek van de geloofsbrieven worden opgeworpen onder diens voorzitterschap, worden verwezen naar de commissie belast met het onderzoek van de geloofsbrieven.

Artikel 13

Voordracht van kandidaten en algemene bepalingen

1. De Voorzitter, de ondervoorzitters en de quaestoren worden bij geheime stemming gekozen, overeenkomstig de bepalingen van artikel 169. Voordrachten geschieden met instemming van de betrokkenen, en wel door een fractie of ten minste veertig leden. Wanneer het aantal voorgedragen kandidaten niet groter is dan het aantal te vervullen zetels, kunnen zij bij acclamatie worden gekozen.

Wanneer één ondervoorzitter moet worden vervangen en er slechts één kandidaat is, kan deze bij acclamatie worden gekozen. De Voorzitter bepaalt of de verkiezing bij acclamatie dan wel bij geheime stemming plaatsvindt. De gekozen kandidaat neemt de rangorde van de te vervangen ondervoorzitter over.

2. Bij de verkiezing van de Voorzitter, de ondervoorzitters en de quaestoren dient over het geheel genomen rekening te worden gehouden met een billijke vertegenwoordiging van de lidstaten en van de politieke stromingen.

Artikel 14

Verkiezing van de Voorzitter - Openingstoespraak

1. Eerst wordt overgegaan tot de verkiezing van de Voorzitter. De voordrachten moeten, vóór iedere stemming, worden medegedeeld aan het lid dat overeenkomstig artikel 12 voorlopig het ambt van voorzitter uitoefent, dat daarvan kennis geeft aan het Parlement. Indien na drie stemrondes geen kandidaat de volstreekte meerderheid der uitgebrachte stemmen heeft behaald, kunnen bij de vierde stemronde alleen kandidaat zijn de twee leden die bij de derde stemronde het grootste aantal stemmen hebben behaald. Bij staking van stemmen wordt de kandidaat met de hoogste leeftijd voor gekozen verklaard.

2. Zodra de Voorzitter is gekozen, draagt het lid dat overeenkomstig artikel 12 voorlopig het ambt van voorzitter uitoefent, het voorzitterschap over. Alleen de gekozen Voorzitter kan een openingstoespraak houden.

Artikel 15

Verkiezing van de ondervoorzitters

1. Vervolgens wordt overgegaan tot de verkiezing van de ondervoorzitters, en wel met behulp van één stembriefje. In de eerste stemronde zijn, tot een maximum aantal van veertien en in de volgorde van het aantal behaalde stemmen, diegenen gekozen die de volstreekte meerderheid der uitgebrachte stemmen hebben behaald. Indien het aantal aldus gekozen kandidaten kleiner is dan het aantal te vervullen zetels, wordt op dezelfde wijze overgegaan tot een tweede stemronde voor de resterende zetels. Indien een derde stemronde nodig is, is een gewone meerderheid voor de nog te vervullen zetels voldoende. Bij staking van stemmen worden de kandidaten met de hoogste leeftijd voor gekozen verklaard.

Ofschoon bij de verkiezing van de ondervoorzitters anders dan in artikel 14, lid 1, niet uitdrukkelijk gewag wordt gemaakt van de voordracht van nieuwe kandidaten tussen de

verschillende stemrondes, is zulks rechtmatig wegens de soevereiniteit van het Parlement, dat over iedere mogelijke kandidaat moet kunnen beslissen, te meer daar zonder deze mogelijkheid afbreuk zou kunnen worden gedaan aan het goede verloop van de verkiezing.

2. Behoudens het bepaalde in artikel 18, lid 1, wordt de rangorde der ondervoorzitters bepaald door de volgorde waarin zij zijn gekozen, en, bij staking van stemmen, door hun leeftijd.

Wanneer de verkiezing bij acclamatie is geschied, wordt de rangorde vervolgens bij geheime stemming bepaald.

Artikel 16

Verkiezing van de quaestoren

Na de verkiezing van de ondervoorzitters gaat het Parlement over tot de verkiezing van vijf quaestoren.

Zij worden op dezelfde wijze gekozen als de ondervoorzitters.

Artikel 17

Ambtstermijn

1. De ambtstermijn van de Voorzitter, ondervoorzitters en quaestoren bedraagt twee-en-een-half jaar.

Een lid dat van fractie verandert, behoudt voor de resterende duur van zijn ambtstermijn van twee-en-een-half jaar zijn zetel in het Bureau of College van quaestoren.

2. Indien vóór het verstrijken van deze termijn in een vacature moet worden voorzien, vervult het hiervoor gekozen lid deze functie slechts voor de resterende duur van de ambtstermijn van zijn voorganger.

Artikel 18

Vacatures

1. Indien de Voorzitter, een ondervoorzitter of een quaestor moet worden vervangen, wordt overeenkomstig de bovenstaande bepalingen overgegaan tot de verkiezing van een opvolger.

De nieuwe ondervoorzitter neemt de rangorde van de voorganger over.

2. Valt het ambt van de Voorzitter open, dan wordt het waargenomen door de eerste ondervoorzitter tot de verkiezing van de nieuwe Voorzitter.

Artikel 19

Voortijdige ambtsontheffing

De Conferentie van voorzitters kan met een meerderheid van drie vijfde van de uitgebrachte stemmen die ten minste drie fracties vertegenwoordigt, het Parlement een voorstel doen de Voorzitter van het Parlement, een ondervoorzitter van het Parlement, een quaestor, een voorzitter of ondervoorzitter van een commissie, een voorzitter of ondervoorzitter van een interparlementaire delegatie, dan wel enige andere ambtsdrager in het Parlement uit diens ambt te ontheffen, wanneer de Conferentie van voorzitters van oordeel is dat het lid in kwestie op ernstige wijze is tekortgeschoten. Het Parlement beslist over dit voorstel met een meerderheid van twee derde van de uitgebrachte stemmen die de meerderheid van de leden van het Parlement vertegenwoordigt.

In geval van overtreding door een rapporteur van het bepaalde in de gedragscode voor de leden van het Europees Parlement inzake financiële belangen en belangenconflicten die als bijlage bij dit Reglement is gevoegd, kan de commissie die hem heeft benoemd op initiatief van de Voorzitter en op voorstel van de Conferentie van voorzitters hem uit zijn ambt ontheffen. De in de eerste alinea genoemde meerderheden zijn mutatis mutandis van toepassing op elke fase van deze procedure.

HOOFDSTUK 3

ORGANEN EN TAKEN

Artikel 20

Taken van de Voorzitter

1. De Voorzitter geeft overeenkomstig de bepalingen van het Reglement leiding aan alle werkzaamheden van het Parlement en zijn organen. Hij beschikt over alle bevoegdheden om de beraadslagingen van het Parlement te leiden en voor het goede verloop ervan zorg te dragen.

De krachtens deze bepaling verleende bevoegdheden houden ook de bevoegdheid in om een halt toe te roepen aan de excessieve indiening van moties, zoals beroepen op het Reglement, moties van orde, stemverklaringen en verzoeken om aparte stemming, stemming in onderdelen of hoofdelijke stemming, wanneer de Voorzitter ervan overtuigd is dat deze moties duidelijk bedoeld zijn om de procedures in het Parlement langdurig en ernstig te verstoren of afbreuk te doen aan de rechten van andere leden.

Tot de krachtens deze bepaling verleende bevoegdheden van de Voorzitter behoort ook de bevoegdheid teksten in stemming te brengen in een andere volgorde dan die in het document waarover wordt gestemd. Naar analogie van het bepaalde in artikel 161, lid 7, kan de Voorzitter de instemming van het Parlement vragen alvorens daartoe over te gaan.

2. De Voorzitter opent, schorst en sluit de vergaderingen. Hij beslist over de ontvankelijkheid van amendementen, over vragen aan de Raad en de Commissie alsmede over de conformiteit van verslagen met de bepalingen van het Reglement. Hij ziet toe op de naleving van het Reglement, handhaaft de orde, verleent het woord, verklaart de beraadslagingen voor gesloten, brengt de voorstellen in stemming en maakt de uitslag van de stemmingen bekend. Hij doet de commissies de mededelingen die deze aangaan.

3. De Voorzitter mag bij een beraadslaging alleen het woord voeren om de stand van zaken vast te stellen en de spreker tot het onderwerp terug te brengen; indien hij zelf aan de beraadslagingen wil deelnemen, verlaat hij de voorzittersstoel en neemt deze pas weer in nadat de beraadslaging over het onderwerp is gesloten.

4. De Voorzitter vertegenwoordigt het Parlement in de internationale betrekkingen, bij plechtigheden en bij administratieve, juridische en financiële handelingen; hij kan deze bevoegdheid delegeren.

Artikel 21

Taken van de ondervoorzitters

1. De Voorzitter wordt bij afwezigheid of verhindering of indien hij overeenkomstig artikel 20, lid 3, aan de beraadslagingen wil deelnemen, vervangen door een van de ondervoorzitters, met inachtneming van het bepaalde in artikel 15, lid 2.

2. Daarnaast vervullen de ondervoorzitters de hun overeenkomstig de artikelen 23, 25, leden 3 en 5, en 68, lid 3, toebedeelde taken.

3. De Voorzitter kan taken delegeren aan de ondervoorzitters, zoals vertegenwoordiging van het Parlement bij bepaalde plechtigheden of handelingen. Met name kan de Voorzitter een ondervoorzitter aanwijzen ter vervulling van de taken die overeenkomstig de artikelen 116, lid 3, en 117, lid 2, aan de Voorzitter zijn toebedeeld.

Artikel 22

Samenstelling van het Bureau

1. Het Bureau bestaat uit de Voorzitter en de veertien ondervoorzitters van het Parlement.
2. De quaestoren zijn lid van het Bureau met raadgevende stem.
3. Bij staking van stemmen in het Bureau geeft de stem van de Voorzitter de doorslag.

Artikel 23

Taken van het Bureau

1. Het Bureau vervult de taken die het Bureau volgens het Reglement zijn toegewezen.
2. Het Bureau neemt besluiten van financiële, organisatorische en administratieve aard over aangelegenheden die de interne organisatie van het Parlement, zijn secretariaat en zijn organen betreffen.
3. Het Bureau neemt op voorstel van de secretaris-generaal of een fractie besluiten van financiële, organisatorische en administratieve aard over aangelegenheden die de leden betreffen.
4. Het Bureau regelt het verloop der vergaderingen.

De term “verloop der vergaderingen” heeft ook betrekking op kwesties in verband met het gedrag van de leden in de gebouwen van het Parlement.

5. Het Bureau stelt de in artikel 33 bedoelde bepalingen betreffende de niet-fractiegebonden leden vast.
6. Het Bureau stelt het organigram van het secretariaat-generaal vast, alsmede de regelingen betreffende de administratieve en financiële positie van de ambtenaren en andere personeelsleden.
7. Het Bureau stelt het voorontwerp van begrotingsraming van het Parlement op.
8. Het Bureau stelt overeenkomstig artikel 26 de richtlijnen voor de quaestoren vast.
9. Het Bureau is bevoegd toestemming te verlenen voor het houden van commissievergaderingen buiten de gewone vergaderplaatsen, hoorzittingen en studie- en informatiereizen.

Als voor dergelijke vergaderingen of bijeenkomsten toestemming is verleend, wordt de daarvoor geldende talenregeling vastgesteld op basis van de door de leden en plaatsvervangers van de betreffende commissie gebruikte en verlangde officiële talen.

Bij delegaties wordt op dezelfde wijze te werk gegaan, mits de betrokken leden en plaatsvervangers hiermee akkoord gaan.

10. Het Bureau benoemt de secretaris-generaal overeenkomstig artikel 207.
11. Het Bureau stelt de uitvoeringsbepalingen vast van Verordening (EG) nr. 2004/2003 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het statuut en de financiering van politieke partijen

op Europees niveau en vervult in het kader van de tenuitvoerlegging van deze verordening de taken die het Bureau volgens het Reglement zijn toegewezen.

12. Het Bureau stelt regels vast inzake de behandeling van vertrouwelijke informatie door het Parlement en zijn organen, functionarissen en andere leden, en houdt daarbij rekening met alle interinstitutionele akkoorden die met betrekking tot dergelijke kwesties zijn gesloten. Deze regels worden gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie en als bijlage bij dit Reglement gevoegd⁸.

13. De Voorzitter en/of het Bureau kunnen aan een of meer leden van het Bureau algemene of specifieke taken opdragen die tot de bevoegdheden van de Voorzitter en/of het Bureau behoren. Tegelijkertijd wordt bepaald op welke wijze deze taken moeten worden uitgevoerd.

14. Het Bureau benoemt twee ondervoorzitters, die worden belast met het onderhouden van de betrekkingen met de nationale parlementen.

Zij brengen de Conferentie van voorzitters regelmatig verslag uit over hun werkzaamheden dienaangaande.

15. Bij nieuwe verkiezingen voor het Parlement blijft het aftredende Bureau aan tot de eerste vergadering van het nieuwgekozen Parlement.

Artikel 24

Samenstelling van de Conferentie van voorzitters

1. De Conferentie van voorzitters bestaat uit de Voorzitter van het Parlement en de fractievoorzitters. Een fractievoorzitter kan zich laten vertegenwoordigen door een lid van zijn fractie.

2. De Voorzitter van het Parlement nodigt een van de niet-fractiegebonden leden uit om zonder stemrecht aan de vergaderingen van de Conferentie van voorzitters deel te nemen.

3. De Conferentie van voorzitters tracht consensus te bereiken in zaken die aan haar zijn voorgelegd.

Wanneer geen consensus kan worden bereikt, vindt stemming plaats waarbij de stemmen worden gewogen naar gelang van het ledental van elke fractie.

Artikel 25

Taken van de Conferentie van voorzitters

1. De Conferentie van voorzitters vervult de taken die haar volgens het Reglement zijn toegewezen.

2. De Conferentie van voorzitters beslist over de organisatie van de werkzaamheden van het Parlement en vraagstukken betreffende het wetgevingsprogramma.

3. De Conferentie van voorzitters is verantwoordelijk voor vraagstukken betreffende de betrekkingen met de andere instellingen en organen van de Europese Unie en met de nationale parlementen van de lidstaten.

4. De Conferentie van voorzitters is verantwoordelijk voor vraagstukken betreffende de betrekkingen met niet tot de Europese Unie behorende landen, instellingen en organisaties.

⁸Zie Bijlage VIII, deel E.

5. De Conferentie van voorzitters is verantwoordelijk voor het organiseren van een gestructureerde dialoog met het Europees maatschappelijk middenveld over hoofdpunten van beleid. Deze dialoog kan de vorm aannemen van openbare debatten over onderwerpen van algemeen Europees belang, waaraan door geïnteresseerde burgers kan worden deelgenomen. Het Bureau wijst een ondervoorzitter aan die wordt belast met de organisatie van deze dialoog en daarover aan de Conferentie van voorzitters verslag uitbrengt.
6. De Conferentie van voorzitters stelt de ontwerpagenda voor de vergaderperioden op.
7. De Conferentie van voorzitters besluit over de samenstelling en bevoegdheden van de commissies, enquêtecommissies, gemengde parlementaire commissies en vaste en tijdelijke delegaties.
8. De Conferentie van voorzitters beslist over de toewijzing van de plaatsen in de vergaderzaal overeenkomstig artikel 34.
9. De Conferentie van voorzitters is bevoegd toestemming te verlenen voor het opstellen van initiatiefverslagen.
10. De Conferentie van voorzitters doet het Bureau voorstellen met betrekking tot administratieve en budgettaire vraagstukken van de fracties.

Artikel 26

Taken van de quaestoren

De quaestoren vervullen, overeenkomstig door het Bureau vastgestelde richtlijnen, administratieve en financiële taken die rechtstreeks betrekking hebben op de leden.

Artikel 27

Conferentie van commissievoorzitters

1. De Conferentie van commissievoorzitters bestaat uit voorzitters van alle vaste en bijzondere commissies. Zij kiest haar voorzitter.

Bij afwezigheid van de voorzitter wordt de vergadering voorgezeten door het oudste lid in jaren of, bij diens verhindering, door het oudste aanwezige lid.

2. De Conferentie van commissievoorzitters kan de Conferentie van voorzitters aanbevelingen doen inzake commissiewerkzaamheden en de agenda voor de vergaderperioden.
3. Het Bureau en de Conferentie van voorzitters kunnen bepaalde taken overdragen aan de Conferentie van commissievoorzitters.

Artikel 28

Conferentie van delegatievoorzitters

1. De Conferentie van delegatievoorzitters bestaat uit de voorzitters van alle vaste interparlementaire delegaties. Zij kiest haar voorzitter.

Bij afwezigheid van de voorzitter wordt de vergadering voorgezeten door het oudste lid in jaren of, bij diens verhindering, door het oudste aanwezige lid.

2. De Conferentie van delegatievoorzitters kan de Conferentie van voorzitters aanbevelingen doen inzake delegatiewerkzaamheden.

3. Het Bureau en de Conferentie van voorzitters kunnen bepaalde taken overdragen aan de Conferentie van delegatievoorzitters.

Artikel 29

Informatieplicht van het Bureau en de Conferentie van voorzitters

1. De notulen van het Bureau en de Conferentie van voorzitters worden in de officiële talen vertaald, vermenigvuldigd en aan alle leden rondgedeeld en zijn voor het publiek toegankelijk, tenzij het Bureau of de Conferentie van voorzitters bij uitzondering, wanneer het vertrouwelijke aangelegenheden betreft, op grond van artikel 4, leden 1 t/m 4, van Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad ten aanzien van bepaalde punten van de notulen anders beslist.

2. Ieder lid kan vragen stellen over de werkzaamheden van het Bureau, de Conferentie van voorzitters en de quaestoren. Dergelijke vragen moeten schriftelijk worden ingediend bij de Voorzitter; zij worden aan de leden bekendgemaakt en met de antwoorden binnen een termijn van dertig dagen na de indiening op de website van het Parlement gepubliceerd.

HOOFDSTUK 4

FRACTIES

Artikel 30

Oprichting van fracties

1. De leden kunnen fracties oprichten naar politieke gezindheid.

Normaal gesproken behoeft het Parlement de politieke verwantschap van leden van een fractie niet te beoordelen. De leden die overeenkomstig dit artikel een fractie oprichten, accepteren per definitie dat er sprake is van onderlinge politieke verwantschap. Alleen indien de leden zulks ontkennen, dient het Parlement na te gaan of de fractie is opgericht in overeenstemming met het Reglement.

2. Een fractie bestaat uit leden uit ten minste een vierde van de lidstaten. Het voor de oprichting van een fractie vereiste aantal leden bedraagt ten minste vijftwintig.

3. Indien een fractie niet meer het vereiste minimumaantal telt, kan de Voorzitter met instemming van de Conferentie van voorzitters toestaan dat zij blijft voortbestaan tot de volgende constituerende vergadering van het Parlement, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- de leden vertegenwoordigen nog steeds ten minste een vijfde van de lidstaten;
- de fractie bestaat reeds sinds meer dan een jaar.

De Voorzitter staat dit niet toe wanneer er voldoende redenen zijn om aan te nemen dat men er misbruik van wil maken.

4. Een lid kan slechts tot één fractie behoren.

5. De oprichting van een fractie moet in een verklaring aan de Voorzitter worden meegedeeld. In deze verklaring moeten de naam van de fractie, de namen van haar leden en de samenstelling van haar bureau worden vermeld.

6. De verklaring van de oprichting van een fractie wordt gepubliceerd in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 31

Activiteiten en rechtspositie van de fracties

1. De fracties oefenen hun functie uit in het kader van de activiteiten van de Unie, met inbegrip van de taken die volgens het Reglement aan de fracties zijn toegewezen. De fracties beschikken, in het kader van het organigram van het secretariaat-generaal, over een secretariaat, administratieve faciliteiten en kredieten die in de begroting van het Parlement opgenomen zijn.
2. Het Bureau stelt de regelingen vast voor de terbeschikkingstelling en het gebruik van, respectievelijk de controle op deze faciliteiten en kredieten, alsook voor de dienovereenkomstige overdracht van bevoegdheden voor de uitvoering van de begroting.
3. Deze regelingen bevatten voorschriften inzake de administratieve en financiële consequenties van de ontbinding van een fractie.

Artikel 32

Interfractiewerkgroepen

1. Afzonderlijke leden kunnen interfractiewerkgroepen of andere niet-officiële groeperingen van leden vormen om informeel van gedachten te wisselen over specifieke onderwerpen over de scheidslijnen tussen fracties en commissies heen en om het contact tussen parlementsleden en maatschappij te bevorderen.
2. Dergelijke groeperingen mogen geen activiteiten ontplooien die tot verwarring kunnen leiden voor wat betreft de officiële activiteiten van het Parlement en zijn organen. Mits voldaan is aan de voorwaarden van de door het Bureau vastgestelde regeling inzake de oprichting van die groeperingen, kunnen de fracties de activiteiten ervan faciliteren door verlening van logistieke steun.

Dergelijke groeperingen zijn gehouden opgave te doen van elke vorm van steun, in geld of natura, (bijvoorbeeld secretariaatsondersteuning), welke, indien aan de leden persoonlijk verleend, uit hoofde van bijlage I zou moeten worden opgegeven.

De quaestoren houden een register van de in de tweede alinea bedoelde opgaven bij. Dit register wordt op de internetsite van het Parlement gepubliceerd. De quaestoren stellen nadere regels voor die opgaven vast.

Artikel 33

Niet-fractiegebonden leden

1. De leden die niet tot een fractie behoren staat een secretariaat ter beschikking. Nadere bijzonderheden worden op voorstel van de secretaris-generaal door het Bureau geregeld.
2. Rechtspositie en parlementaire rechten van deze leden worden door het Bureau geregeld.
3. Het Bureau stelt de regelingen vast inzake de terbeschikkingstelling en het gebruik van, respectievelijk de controle op in de begroting van het Parlement opgenomen kredieten ter dekking van de secretariaatsuitgaven en administratieve faciliteiten van de niet-fractiegebonden leden.

Artikel 34

Toewijzing van plaatsen in de vergaderzaal

De Conferentie van voorzitters beslist over de toewijzing van de plaatsen in de vergaderzaal aan de fracties, de niet-fractiegebonden leden en de instellingen van de Europese Unie.

TITEL II

WETGEVING, BEGROTING EN OVERIGE PROCEDURES

HOOFDSTUK 1

WETGEVINGSPROCEDURES ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 35

Werkprogramma van de Commissie

1. Het Parlement stelt samen met de Commissie en de Raad de planning van de wetgevende werkzaamheden van de Europese Unie vast.

Het Parlement en de Commissie werken samen bij de voorbereiding van het werkprogramma van de Commissie – dat de bijdrage van de Commissie vormt aan de jaar- en meerjarenprogramma's van de Unie – volgens een tijdschema en regels die door de beide instellingen zijn overeengekomen en die zijn opgenomen als bijlage⁹.

2. In geval van dringende en onvoorziene omstandigheden kan een instelling op eigen initiatief een wetgevende maatregel voorstellen, overeenkomstig de in de Verdragen vastgelegde procedures en in aanvulling op de in het werkprogramma van de Commissie voorgestelde maatregelen.

3. De Voorzitter doet de door het Parlement aangenomen resolutie toekomen aan de andere instellingen die deelnemen aan de wetgevingsprocedures van de Europese Unie, alsmede aan de parlementen van de lidstaten.

De Voorzitter verzoekt de Raad advies uit te brengen over het werkprogramma van de Commissie, alsook over de resolutie van het Parlement.

4. Indien een instelling het vastgestelde tijdschema niet in acht kan nemen, stelt het de andere instellingen in kennis van de redenen voor de vertraging en stelt zij een nieuw tijdschema voor.

Artikel 36

Eerbiediging van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie

1. Het Parlement eerbiedigt bij al zijn werkzaamheden ten volle de grondrechten zoals verankerd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

Het Parlement eerbiedigt tevens ten volle de rechten en beginselen zoals neergelegd in artikel 2 en artikel 6, leden 2 en 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

2. Indien de ten principale bevoegde commissie, een fractie of ten minste veertig leden van oordeel zijn dat een ontwerp van wetgevingshandeling of delen daarvan strijdig zijn met rechten die in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie verankerd zijn, wordt de zaak op hun verzoek verwezen naar de commissie die bevoegd is voor de interpretatie van het Handvest. Het advies van die commissie wordt als bijlage bij het verslag van de ten principale bevoegde commissie gevoegd.

⁹Bijlage XIV.

Artikel 37

Controle rechtsgrond

1. Ten aanzien van alle ontwerpen van wetgevingshandeling en andere documenten van wetgevende aard controleert de ten principale bevoegde commissie eerst de rechtsgrond.
2. Indien die commissie de geldigheid of de juistheid van de rechtsgrond betwist dit geldt ook voor de toetsing overeenkomstig artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie , verzoekt zij de voor juridische zaken bevoegde commissie om advies.
3. De voor juridische zaken bevoegde commissie kan ook op eigen initiatief vraagstukken betreffende de rechtsgrond van ontwerpen van wetgevingshandeling in behandeling nemen. In dat geval stelt zij de ten principale bevoegde commissie daarvan naar behoren in kennis.
4. Indien de voor juridische zaken bevoegde commissie besluit de geldigheid of de juistheid van de rechtsgrond te betwisten, deelt zij haar conclusies aan het Parlement mede. Het Parlement stemt hierover alvorens over te gaan tot stemming over de inhoud van het ontwerp zelf.
5. Amendementen tot wijziging van de rechtsgrond die ter plenaire vergadering worden ingediend, zonder dat de bevoegde commissie of de voor juridische zaken bevoegde commissie de geldigheid of juistheid van de rechtsgrond betwist, zijn niet ontvankelijk.
6. Indien de Commissie haar ontwerp niet wenst te wijzigen om het in overeenstemming te brengen met de door het Parlement goedgekeurde rechtsgrond, kan de rapporteur of de voorzitter van de voor juridische zaken bevoegde commissie of van de ten principale bevoegde commissie voorstellen de stemming over de inhoud van het ontwerp tot een volgende vergadering uit te stellen.

Artikel 37 bis

Delegatie van wetgevingsbevoegdheden

1. Bij de behandeling van een ontwerp van wetgevingshandeling waarbij overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie bevoegdheden aan de Commissie worden gedelegeerd, let het Parlement met name op de doelstellingen, de inhoud, de reikwijdte en de duur van de delegatie, alsook op de hieraan verbonden voorwaarden.
2. De ter zake bevoegde commissie kan te allen tijde het advies inwinnen van de voor de interpretatie en toepassing van het recht van de Europese Unie bevoegde commissie.
3. De voor de interpretatie en toepassing van het recht van de Europese Unie bevoegde commissie kan ook op eigen initiatief aangelegenheden betreffende de delegatie van wetgevingsbevoegdheden in behandeling nemen. In dat geval stelt zij de ter zake bevoegde commissie daarvan naar behoren in kennis.

Artikel 38

Toetsing van de financiële verenigbaarheid

1. In geval van een ontwerp van wetgevingshandeling met financiële gevolgen gaat het Parlement na of in voldoende financiële middelen voorzien is.
2. Elk ontwerp van wetgevingshandeling of elk ander document van wetgevende aard wordt door de ten principale bevoegde commissie, onverminderd het bepaalde in artikel 43, getoetst op verenigbaarheid met het meerjarig financieel kader.

3. Indien de ten principale bevoegde commissie het bedrag van de voor het desbetreffende besluit toegewezen middelen wijzigt, verzoekt zij de voor begrotingszaken bevoegde commissie om advies.
4. De voor begrotingszaken bevoegde commissie kan ook op eigen initiatief ontwerpen van wetgevingshandeling op financiële verenigbaarheid toetsen. In dat geval stelt zij de ten principale bevoegde commissie daarvan naar behoren in kennis.
5. Indien de voor begrotingszaken bevoegde commissie besluit de financiële verenigbaarheid van het ontwerp te betwisten, deelt zij haar conclusies mede aan het Parlement, dat deze in stemming brengt.
6. Het Parlement kan een besluit dat niet verenigbaar is verklaard, aannemen onder voorbehoud van de besluiten van de begrotingsautoriteit.

Artikel 38 bis

Verificatie van de eerbiediging van het beginsel van subsidiariteit

1. Het Parlement besteedt bij de behandeling van een ontwerp van wetgevingshandeling met name aandacht aan de eerbiediging van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid.
2. De commissie die bevoegd is voor de eerbiediging van het subsidiariteitsbeginsel kan aanbevelingen doen aan de commissie die bevoegd is voor het ontwerp van wetgevingshandeling.
3. Indien een nationaal parlement de Voorzitter overeenkomstig artikel 3 van het Protocol betreffende de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie en artikel 6 van het Protocol betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid een met redenen omkleed advies toezendt, wordt dat document naar de ten principale bevoegde commissie verwezen en ter informatie toegezonden aan de commissie die bevoegd is voor de eerbiediging van het subsidiariteitsbeginsel.
4. Uitgezonderd in spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 4 van het Protocol betreffende de rol van de nationale parlementen, gaat de ten principale bevoegde commissie niet over tot haar definitieve stemming vóór het verstrijken van de in artikel 6 van het Protocol betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid bedoelde termijn van acht weken.
5. Indien gemotiveerde adviezen waarin wordt gesteld dat een ontwerp van wetgevingshandeling niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel, ten minste een derde vertegenwoordigen van alle stemmen die aan de nationale parlementen zijn toegedeeld, dan wel een vierde indien het van een op grond van artikel 76 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie ingediend ontwerp van wetgevingshandeling betreft, neemt het Parlement geen besluit alvorens de indiener van het ontwerp te kennen heeft gegeven hoe hij verder te werk wil gaan.
6. Indien, in het kader van de gewone wetgevingsprocedure, gemotiveerde adviezen waarin wordt gesteld dat een voorstel voor een wetgevingshandeling niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel, ten minste een gewone meerderheid vertegenwoordigen van alle stemmen die aan de nationale parlementen zijn toegedeeld, kan de ten principale bevoegde commissie, na inoverwegingneming van de gemotiveerde adviezen van de nationale parlementen en de Commissie en na raadpleging van de commissie die bevoegd is voor de eerbiediging van het subsidiariteitsbeginsel, het Parlement ofwel de aanbeveling het ontwerp te verwerpen omdat het niet met het subsidiariteitsbeginsel strookt, ofwel een andere aanbeveling doen, die voorstellen tot amendering in verband met de eerbiediging van het subsidiariteitsbeginsel kan inhouden. Het advies van de commissie die bevoegd is voor de eerbiediging van het subsidiariteitsbeginsel wordt aan een eventuele aanbeveling tot verwerping gehecht.

De aanbeveling wordt in het Parlement in een debat behandeld en in stemming gebracht. Indien een aanbeveling tot verwerping met een meerderheid van de uitgebrachte stemmen wordt aangenomen, verklaart de Voorzitter de procedure voor beëindigd. Wanneer het Parlement het ontwerp niet verwerpt, wordt de procedure voortgezet met inachtneming van de door het Parlement aangenomen aanbevelingen.

Artikel 39

Informatieverstrekking aan het Parlement en toegang van het Parlement tot documenten

1. Gedurende de gehele wetgevingsprocedure verlangen het Parlement en zijn commissies onder dezelfde voorwaarden als de Raad en zijn werkgroepen toegang tot alle documenten die verband houden met de ontwerpen van wetgevingshandeling.

2. Tijdens de behandeling van een specifiek ontwerp van wetgevingshandeling verzoekt de bevoegde commissie de Commissie en de Raad haar op de hoogte te houden van de voortgang bij de behandeling van dit ontwerp in de Raad en zijn werkgroepen, in het bijzonder van eventuele compromissen waardoor het oorspronkelijk ontwerp ingrijpend zou worden gewijzigd, of van het voornemen van de indiener het ontwerp in te trekken.

Artikel 40

Vertegenwoordiging van het Parlement op zittingen van de Raad

Wanneer de Raad het Parlement uitnodigt tot deelneming aan een zitting van de Raad waarbij deze als wetgever optreedt, verzoekt de Voorzitter de voorzitter of rapporteur van de bevoegde commissie of een ander door de bevoegde commissie aangewezen lid het Parlement aldaar te vertegenwoordigen.

Artikel 41

Recht van initiatief dat het Parlement krachtens de Verdragen is toegekend

In de gevallen waarin het Parlement krachtens de Verdragen het recht van initiatief is toegekend, kan de bevoegde commissie besluiten een initiatiefverslag op te stellen.

Het verslag omvat:

- a) een ontwerp-resolutie;
- b) in voorkomend geval, een ontwerpbesluit of ontwerpvoorstel;
- c) een toelichting, in voorkomend geval vergezeld van een financieel memorandum.

Indien voor de aanneming van een besluit door het Parlement de goedkeuring of de instemming van de Raad en het advies of de instemming van de Commissie vereist is, kan het Parlement na de stemming over het voorgestelde besluit, en op voorstel van de rapporteur, besluiten de stemming over de ontwerp-resolutie uit te stellen, totdat de Raad of de Commissie hun standpunt kenbaar hebben gemaakt.

Artikel 42

Initiatief in de zin van artikel 225 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie

1. Overeenkomstig artikel 225 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie kan het Parlement door het aannemen van een resolutie op basis van een overeenkomstig artikel 48 opgesteld initiatiefverslag van de bevoegde commissie de Commissie verzoeken het Parlement

passende ontwerpen tot vaststelling van nieuwe of tot wijziging van bestaande besluiten voor te leggen. De resolutie wordt bij de eindstemming aangenomen bij meerderheid van de leden van het Parlement. Tegelijkertijd kan het Parlement een termijn vaststellen voor de indiening van het voorstel.

2. Elk lid kan een voorstel voor een besluit van de Unie uit hoofde van het initiatiefrecht van het Parlement in de zin van artikel 225 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie indienen. Een dergelijk voorstel kan door maximaal tien leden samen ingediend worden. In het voorstel wordt de rechtsgrondslag vermeld en hierbij kan een toelichting van maximaal 150 woorden worden gevoegd.

3. Het voorstel wordt ingediend bij de Voorzitter, die controleert of de toepasselijke wettelijke vereisten zijn nageleefd. Hij kan het voorstel met het oog op een advies over de juistheid van de rechtsgrondslag ervan naar de voor dit advies bevoegde commissie verwijzen. Als de Voorzitter het voorstel ontvankelijk verklaart, maakt hij dat tijdens de plenaire vergadering bekend en verwijst hij het naar de bevoegde commissie.

Voorafgaand aan de verwijzing naar de bevoegde commissie wordt het voorstel in die officiële talen vertaald die de voorzitter van de desbetreffende commissie voor een summierere behandeling noodzakelijk acht.

De commissie kan de Voorzitter aanbevelen dat het voorstel wordt opengesteld voor ondertekening door om het even welk lid, met inachtneming van de voorwaarden en termijnen die zijn vastgelegd in artikel 123, leden 2, 3 en 7.

Als een meerderheid van de leden van het Parlement het voorstel heeft ondertekend, wordt de Conferentie van voorzitters geacht haar toestemming te hebben gegeven aan het verslag over het voorstel. De bevoegde commissie stelt een verslag op conform artikel 48 na de indieners van het voorstel te hebben gehoord.

Indien het voorstel niet wordt opengesteld voor bijkomende ondertekenaars of niet door een meerderheid van de leden van het Parlement ondertekend wordt, neemt de bevoegde commissie binnen drie maanden na de verwijzing en na de indieners van het voorstel te hebben gehoord, een besluit over het verdere verloop van de procedure.

De indieners van het voorstel worden in de titel van het verslag genoemd.

4. De resolutie van het Parlement vermeldt wat de rechtsgrond moet zijn en gaat vergezeld van gedetailleerde aanbevelingen betreffende de inhoud van het verlangde ontwerp, dat in overeenstemming moet zijn met de grondrechten en het subsidiariteitsbeginsel.

5. Indien het verlangde ontwerp financiële gevolgen heeft, wordt door het Parlement aangegeven hoe voldoende financiële dekking kan worden gevonden.

6. De bevoegde commissie ziet toe op de voortgang van de voorbereiding van elk ontwerp van wetgevingshandeling dat op verzoek van het Parlement wordt uitgewerkt.

Artikel 43

Behandeling van wetgevingsdocumenten

1. Ontwerpen van wetgevingshandeling en andere documenten van wetgevende aard worden door de Voorzitter ter behandeling naar de bevoegde commissie verwezen.

Bij twijfel kan de Voorzitter artikel 188, lid 2, toepassen vóór kennisgeving van de verwijzing naar de bevoegde commissie ter plenaire vergadering.

Indien een ontwerp in het werkprogramma van de Commissie opgenomen is, kan de bevoegde commissie besluiten een rapporteur te benoemen teneinde de opstelling van het voorstel te volgen.

Raadplegingen door de Raad of verzoeken om advies van de zijde van de Commissie worden door de Voorzitter verwezen naar de commissie die bevoegd is voor de behandeling van het bedoelde ontwerp.

De in de artikelen 36 t/m 42, 53 t/m 59 en 71 vervatte bepalingen voor de eerste lezing zijn van toepassing op ontwerpen van wetgevingshandeling, ongeacht of daarvoor een, twee of drie lezingen vereist zijn.

2. Standpunten van de Raad worden ter behandeling verwezen naar de in eerste lezing bevoegde commissie.

De in de artikelen 61 t/m 66 en 72 vervatte bepalingen voor de tweede lezing zijn van toepassing op standpunten van de Raad.

3. Tijdens de procedure van bemiddeling tussen Parlement en Raad na de tweede lezing vindt geen terugverwijzing naar een commissie plaats.

De in de artikelen 67, 68 en 69 vervatte bepalingen voor de derde lezing zijn van toepassing op de bemiddelingsprocedure.

4. De artikelen 45, 46, 49, 55, leden 1 en 3, 56, 57 en 175 zijn niet van toepassing op de tweede en derde lezing.

5. In geval van tegenstrijdigheid tussen een bepaling van het Reglement inzake de tweede en derde lezing en enige andere bepaling van het Reglement heeft de bepaling inzake de tweede en derde lezing voorrang.

Artikel 44

Wetgevingsprocedures inzake initiatieven van lidstaten

1. Initiatieven van lidstaten overeenkomstig artikel 76 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie worden behandeld overeenkomstig het bepaalde in onderhavig artikel en de artikelen 36 tot en met 39, 43 en 55 van het Reglement.

2. De bevoegde commissie kan vertegenwoordigers van de betrokken lidstaten verzoeken het initiatief voor de commissie toe te lichten. Deze vertegenwoordigers kunnen vergezeld worden door de voorzitter van de Raad.

3. Alvorens de bevoegde commissie tot stemming overgaat, vraagt zij de Commissie of die een advies inzake het initiatief voorbereidt. Indien dit het geval is, keurt de bevoegde commissie haar verslag niet goed voordat zij het advies van de Commissie heeft ontvangen.

4. Wanneer twee of meer voorstellen van de Commissie en/of de lidstaten met eenzelfde wetgevingsdoelmerk gelijktijdig of binnen een kort tijdsbestek aan het Parlement worden voorgelegd, behandelt het Parlement deze teksten in een enkel verslag. In haar verslag geeft de bevoegde commissie aan op welke tekst zij amendementen heeft ingediend en in de wetgevingsresolutie verwijst zij naar alle andere teksten.

HOOFDSTUK 2

PROCEDURES IN DE COMMISSIES

Artikel 45

Wetgevingsverslagen

1. De voorzitter van de commissie waarnaar het ontwerp van wetgevingshandeling is verwezen, doet aan zijn commissie een voorstel inzake de te volgen procedure.
2. Nadat het besluit over de te volgen procedure is genomen en indien artikel 46 niet van toepassing is, benoemt de commissie een van haar leden of een van de vaste plaatsvervangers tot rapporteur voor het ontwerp van wetgevingshandeling, voor zover dit niet reeds is geschied naar aanleiding van het krachtens artikel 35 overeengekomen werkprogramma van de Commissie.
3. Het verslag van de commissie omvat:
 - a) eventuele amendementen op het ontwerp, die desgewenst vergezeld kunnen gaan van korte motiveringen. Deze motiveringen vallen onder de verantwoordelijkheid van de rapporteur en worden niet in stemming gebracht;
 - b) een ontwerpwetgevingsresolutie overeenkomstig artikel 55, lid 2;
 - c) eventueel een toelichting, met inbegrip van een financieel memorandum, waarin de omvang van de eventuele financiële gevolgen van het verslag en de verenigbaarheid ervan met het meerjarig financieel kader worden aangegeven.

Artikel 46

Vereenvoudigde procedure

1. Na een eerste beraadslaging over een ontwerp van wetgevingshandeling kan de voorzitter voorstellen het ontwerp zonder amendementen goed te keuren. Tenzij ten minste een tiende van de commissieleden daartegen bezwaar maakt, legt de voorzitter het Parlement een verslag voor ter goedkeuring van het ontwerp. Artikel 138, lid 1, tweede alinea, en leden 2 en 4, is van toepassing.
2. Als alternatief kan de voorzitter voorstellen dat hij of de rapporteur een aantal amendementen formuleert waarin de beraadslaging in de commissie tot uitdrukking komt. Indien de commissie hiermee instemt, worden deze amendementen aan de leden van de commissie toegezonden. Tenzij binnen een termijn van ten minste 21 dagen na verzending ten minste een tiende van de leden van de commissie bezwaar maakt, wordt het verslag geacht door de commissie te zijn goedgekeurd. In dat geval worden de ontwerpwetgevingsresolutie en de amendementen overeenkomstig artikel 138, lid 1, tweede alinea, en leden 2 en 4, aan het Parlement voorgelegd voor behandeling zonder debat.
3. Indien door ten minste een tiende van de commissieleden bezwaar wordt gemaakt, worden de amendementen op de volgende commissievergadering in stemming gebracht.
4. Lid 1, eerste en tweede zin, lid 2, eerste, tweede en derde zin, en lid 3 zijn mutatis mutandis van toepassing op adviezen van de commissies overeenkomstig artikel 49.

Artikel 47

Verslagen van niet-wetgevende aard

1. Als een commissie een verslag van niet-wetgevende aard opstelt, benoemt zij een van haar leden of een van de vaste plaatsvervangers tot rapporteur.
2. De rapporteur heeft tot taak het verslag van de commissie op te stellen en namens deze aan het Parlement voor te leggen.
3. Het verslag van de commissie omvat:
 - a) een ontwerpresolutie;
 - b) een toelichting, met inbegrip van een financieel memorandum, waarin de omvang van de eventuele financiële gevolgen van het verslag en de verenigbaarheid ervan met het meerjarig financieel kader worden aangegeven;
 - c) de tekst van eventuele ontwerpresoluties die hierin overeenkomstig artikel 120, lid 4, moeten worden opgenomen.

Artikel 48

Initiatiefverslagen

1. Wanneer een commissie, zonder dat haar overeenkomstig artikel 188, lid 1, een raadpleging of een verzoek om advies ter behandeling is voorgelegd, voornemens is over een onder haar bevoegdheid vallend onderwerp verslag uit te brengen en hierover aan het Parlement een ontwerpresolutie voor te leggen, heeft zij daarvoor de toestemming van de Conferentie van voorzitters nodig. Een weigering van deze toestemming moet steeds met redenen worden omkleed. Betreft het een verslag naar aanleiding van een voorstel dat door een lid overeenkomstig artikel 42, lid 2, is ingediend, dan kan toestemming alleen worden geweigerd als niet aan de voorwaarden in artikel 5 van het Statuut van de leden en artikel 225 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is voldaan.

De Conferentie van voorzitters neemt een besluit over de verzoeken om toestemming voor het opstellen van een verslag in de zin van lid 1, overeenkomstig door haarzelf vastgestelde uitvoeringsvoorschriften. Mocht de bevoegdheid van een commissie die om toestemming voor het opstellen van een verslag heeft verzocht, worden betwist, dan neemt de Conferentie van voorzitters binnen een termijn van zes weken een besluit op basis van een aanbeveling van de Conferentie van commissievoorzitters of, bij ontstentenis, van de voorzitter van laatstgenoemde. Indien de Conferentie van voorzitters binnen deze termijn geen besluit heeft genomen, wordt de aanbeveling geacht te zijn aangenomen.

2. Het Parlement behandelt in initiatiefverslagen neergelegde ontwerpresoluties volgens de kortepresentatieprocedure als uiteengezet in artikel 139. Amendementen op deze ontwerpresoluties zijn slechts ontvankelijk voor behandeling ter plenaire vergadering indien zij worden ingediend door de rapporteur om rekening te houden met nieuwe informatie, of door ten minste een tiende van de leden van het Parlement. Fracties kunnen overeenkomstig artikel 157, lid 4, alternatieve ontwerpresoluties indienen. De artikelen 163 en 167 zijn van toepassing op de ontwerpresolutie van de commissie en amendementen daarop. Artikel 167 is ook van toepassing op de enkele stemming over alternatieve ontwerpresoluties.

De eerste alinea is niet van toepassing, wanneer het onderwerp van het verslag in het kader van een debat van prioritair belang ter plenaire vergadering wordt behandeld, wanneer het verslag

overeenkomstig het initiatiefrecht uit hoofde van artikel 41 of 42 wordt opgesteld, of wanneer voor het verslag als strategisch verslag toestemming is verleend¹⁰

3. Indien het onderwerp van het verslag onder het in artikel 41 bedoelde initiatiefrecht valt, kan toestemming uitsluitend worden geweigerd op grond van het feit dat niet aan de voorwaarden in de Verdragen is voldaan.

4. In de in de artikelen 41 en 42 bedoelde gevallen neemt de Conferentie van voorzitters binnen twee maanden een besluit.

Artikel 49

Adviezen van commissies

1. Indien de in eerste instantie met de behandeling van een vraagstuk belaste commissie het advies van een andere commissie wenst in te winnen of indien een andere commissie uit eigen beweging haar advies wenst uit te brengen ten aanzien van het verslag van de in eerste instantie met de behandeling van een vraagstuk belaste commissie, kunnen deze commissies de Voorzitter van het Parlement verzoeken overeenkomstig artikel 188, lid 3, de ene commissie als ten principale bevoegde commissie en de andere als medeadviserende commissie aan te wijzen.

2. In het geval van documenten van wetgevende aard in de zin van artikel 43, lid 1, bevat het advies ontwerpamendementen op de aan de medeadviserende commissie voorgelegde tekst, die desgewenst vergezeld kunnen gaan van korte motiveringen. Deze motiveringen vallen onder de verantwoordelijkheid van de rapporteur voor advies en worden niet in stemming gebracht. Zo nodig kan de medeadviserende commissie het advies als geheel in het kort schriftelijk motiveren.

In het geval van niet-wetgevingsteksten bevat het advies suggesties voor de ontwerpresolutie van de ten principale bevoegde commissie.

De ten principale bevoegde commissie brengt deze ontwerpamendementen of suggesties in stemming.

In een advies worden uitsluitend zaken behandeld die onder de bevoegdheid van de medeadviserende commissie vallen.

3. De ten principale bevoegde commissie stelt een termijn vast waarbinnen de medeadviserende commissie advies moet uitbrengen, wil het door de ten principale bevoegde commissie in aanmerking worden genomen. Alle wijzigingen op het aangekondigde tijdschema worden onverwijld door de ten principale bevoegde commissie aan de medeadviserende commissie(s) medegedeeld. De ten principale bevoegde commissie trekt haar definitieve conclusies pas wanneer deze termijn is verstreken.

4. Alle aangenomen adviezen worden als bijlage bij het verslag van de ten principale bevoegde commissie gevoegd.

5. De ten principale bevoegde commissie is de enige commissie die ter plenaire vergadering amendementen kan indienen.

6. De voorzitter en de rapporteur van de medeadviserende commissie worden uitgenodigd met raadgevende stem deel te nemen aan de vergaderingen van de ten principale bevoegde commissie, voorzover deze op het gemeenschappelijk vraagstuk betrekking hebben.

¹⁰Zie desbetreffend besluit van de Conferentie van voorzitters, als opgenomen in bijlage XVIII bij het Reglement.

Artikel 50

Medeverantwoordelijke commissies

Indien bij de Conferentie van voorzitters een competentieconflict aanhangig is gemaakt overeenkomstig artikel 188, lid 2, of artikel 48 en de Conferentie van voorzitters op grond van bijlage VII van het Reglement van mening is dat het vraagstuk bijna in gelijke mate onder de bevoegdheid van twee of meer commissies valt, of dat verschillende gedeelten van het vraagstuk onder de bevoegdheid van twee of meer commissies vallen, is artikel 49 van toepassing met de volgende aanvullende bepalingen:

- de betrokken commissies stellen het tijdschema in onderling overleg vast;
- de rapporteur en de rapporteurs voor advies houden elkaar op de hoogte en trachten het onderling eens te worden over de aan hun commissies voor te stellen teksten en over hun standpunt ten aanzien van amendementen;
- de voorzitters, de rapporteur en de rapporteurs voor advies gaan gezamenlijk na welke onderdelen van de tekst onder hun exclusieve of gezamenlijke bevoegdheid vallen en bereiken overeenstemming over de precieze voorwaarden van hun samenwerking. Ingeval er geen overeenstemming over de afbakening van de bevoegdheden wordt bereikt, wordt de zaak op verzoek van een van de betrokken commissies aan de Conferentie van voorzitters voorgelegd, die een uitspraak over de afbakening van de bevoegdheden kan doen of kan besluiten dat de procedure met gezamenlijke commissievergaderingen van artikel 51 moet worden toegepast; de tweede alinea van artikel 188, lid 2, is van overeenkomstige toepassing;
- de ten principale bevoegde commissie neemt de amendementen van een medeverantwoordelijke commissie zonder stemming over voorzover deze betrekking hebben op vraagstukken die onder de exclusieve bevoegdheid van de medeverantwoordelijke commissie vallen. Indien amendementen die betrekking hebben op vraagstukken die onder de gezamenlijke bevoegdheid van de ten principale bevoegde commissie en de medeverantwoordelijke commissie vallen, door eerstgenoemde commissie worden verworpen, kan laatstgenoemde commissie die amendementen ter plenaire vergadering indienen;
- ingeval er een bemiddelingsprocedure voor het voorstel komt, maakt de rapporteur van elke medeverantwoordelijke commissie deel uit van de delegatie van het Parlement.

De tekst van dit artikel stelt geen enkele limiet aan het toepassingsgebied ervan. Verzoeken om toepassing van de procedure met medeverantwoordelijke commissies ter zake van niet-wetgevingsverslagen op grond van artikel 48, lid 1, en artikel 119, leden 1 en 2, zijn ontvankelijk.

Bij toetsing van een internationale overeenkomst in de zin van artikel 90 van het Reglement geldt de procedure met medeverantwoordelijke commissies overeenkomstig dit artikel niet voor de goedkeuringsprocedure in de zin van artikel 81.

Het besluit van de Conferentie van voorzitters om de procedure met medeverantwoordelijke commissies toe te passen geldt voor alle stadia van de betreffende procedure.

De rechten die verbonden zijn aan de status van "bevoegde commissie" worden uitgeoefend door de ten principale bevoegde commissie. Bij de uitoefening van deze rechten moet de ten principale bevoegde commissie de prerogatieven van de medeverantwoordelijke commissie eerbiedigen, met name de verplichting om loyaal samen te werken bij het opstellen van het tijdschema en het recht

van de medeverantwoordelijke commissie om te bepalen welke amendementen die onder haar exclusieve bevoegdheid vallen aan het Parlement worden voorgelegd.

In geval van niet-eerbiediging door de ten principale bevoegde commissie van de prerogatieven van de medeverantwoordelijke commissie, blijven de door de ten principale bevoegde commissie genomen besluiten geldig, maar kan de medeverantwoordelijke commissie rechtstreeks bij het Parlement amendementen indienen, voor zover deze onder haar exclusieve bevoegdheid vallen.

Artikel 51

Procedure met gezamenlijke commissievergaderingen

1. Wanneer uit hoofde van artikel 188, lid 2, een competentiekwestie aan de Conferentie van voorzitters wordt voorgelegd, kan zij besluiten dat de procedure met gezamenlijke commissievergaderingen en gezamenlijke stemming van toepassing is, indien:

- het vraagstuk volgens bijlage VII onlosmakelijk met de bevoegdheid van meerdere commissies verbonden is, en
- zij het vraagstuk bijzonder belangrijk acht.

2. In dat geval stellen de respectieve rapporteurs een enkel ontwerpverslag op dat door de betrokken commissies op gezamenlijke vergaderingen onder het gezamenlijk voorzitterschap van de betrokken voorzitters wordt behandeld en in stemming wordt gebracht.

In alle stadia van de procedure kunnen de betrokken commissies alleen door gezamenlijk op te treden de rechten uitoefenen die verbonden zijn aan de status van bevoegde commissie. De betrokken commissies kunnen werkgroepen instellen om de vergaderingen en stemmingen voor te bereiden.

3. In de tweede lezing van de gewone wetgevingsprocedure wordt het standpunt van de Raad behandeld op een gezamenlijke vergadering van de betrokken commissies die, bij ontstentenis van overeenstemming tussen de voorzitters van die commissies, plaatsvindt op de woensdag van de eerste voor de vergadering van parlementaire organen bestemde week, nadat de Raad zijn standpunt aan het Parlement heeft medegedeeld. Bij ontstentenis van overeenstemming over de bijeenroeping van een volgende vergadering, wordt deze bijeengeroepen door de voorzitter van de Conferentie van commissievoorzitters. Over de aanbeveling voor de tweede lezing wordt gestemd op een gezamenlijke vergadering op basis van een gemeenschappelijke ontwerptekst die door de respectieve rapporteurs van de betrokken commissies wordt opgesteld of, bij gebreke van een gemeenschappelijke ontwerptekst, op basis van de in de betrokken commissies ingediende amendementen.

In de derde lezing van de gewone wetgevingsprocedure zijn de voorzitters en rapporteurs van de betrokken commissies automatisch lid van de delegatie in het bemiddelingscomité.

Mits aan de in dit artikel gestelde voorwaarden is voldaan, kan het worden toegepast op de procedure die leidt tot een aanbeveling tot goedkeuring of verwerping van het sluiten van een internationale overeenkomst op grond van artikel 90, lid 5, en artikel 81, lid 1.

Artikel 52

Opstelling van verslagen

1. De toelichting wordt onder de verantwoordelijkheid van de rapporteur opgesteld en wordt niet in stemming gebracht. Wel moet de toelichting in overeenstemming zijn met de goedgekeurde ontwerpresolutie en met de eventueel door de commissie voorgestelde amendementen. Indien dit niet het geval is, kan de voorzitter van de commissie de toelichting schrappen.

2. Het verslag vermeldt de uitslag van de stemming over het verslag in zijn geheel. Voorts wordt, indien op het ogenblik van de stemming ten minste een derde van de aanwezige leden daarom verzoekt, in het verslag vermeld hoe elk der leden heeft gestemd.

3. Wanneer in de commissie geen eenstemmigheid heerst, worden in het verslag ook de minderheidsstandpunten weergegeven. Minderheidsstandpunten worden bij de stemming over de gehele tekst kenbaar gemaakt en kunnen op verzoek van de auteurs worden verwoord in een schriftelijke verklaring van ten hoogste 200 woorden, die bij de toelichting wordt gevoegd.

De voorzitter beslecht de geschillen waartoe de toepassing van deze bepalingen zou kunnen leiden.

4. Een commissie kan, op voorstel van haar bureau, een termijn vaststellen waarbinnen haar rapporteur zijn ontwerpverslag aan haar dient voor te leggen. Deze termijn kan worden verlengd of er kan een nieuwe rapporteur worden benoemd.

5. Wanneer de termijn is verstreken, kan de commissie haar voorzitter gelasten om om inschrijving van de aangelegenheid met de behandeling waarvan zij is belast, op de agenda van een van de volgende vergaderingen van het Parlement te verzoeken. In dat geval kan aan de hand van een mondeling verslag van de betrokken commissie worden beraadslaagd.

HOOFDSTUK 3

EERSTE LEZING

Behandeling in de commissie

Artikel 53

Wijziging van een ontwerp van wetgevingshandeling

1. Indien de Commissie het Parlement mededeelt of indien de bevoegde commissie anderszins verneemt dat de Commissie voornemens is haar ontwerp te wijzigen, stelt de bevoegde commissie de behandeling van de zaak uit totdat zij het nieuwe ontwerp of de door de Commissie aangebrachte wijzigingen heeft ontvangen.

2. Indien de Raad het ontwerp van wetgevingshandeling ingrijpend wijzigt, zijn de bepalingen van artikel 59 van toepassing.

Artikel 54

Standpunt van de Commissie en van de Raad inzake amendementen

1. Alvorens tot eindstemming over een ontwerp van wetgevingshandeling over te gaan, verzoekt de bevoegde commissie de Commissie haar standpunt ten aanzien van alle door de bevoegde commissie goedgekeurde amendementen op dat voorstel kenbaar te maken, en verzoekt zij de Raad om commentaar.

2. Indien het de Commissie niet mogelijk is haar standpunt kenbaar te maken of wanneer de Commissie verklaart dat zij niet bereid is alle door de commissie goedgekeurde amendementen over te nemen, kan de bevoegde commissie de eindstemming uitstellen.

3. Het standpunt van de Commissie wordt eventueel in het verslag opgenomen.

Behandeling ter plenaire vergadering

Artikel 55

Beëindiging van de eerste lezing

1. Het Parlement behandelt het ontwerp van wetgevingshandeling aan de hand van het door de bevoegde commissie overeenkomstig artikel 45 opgestelde verslag.

2. Het Parlement stemt allereerst over de amendementen op het ontwerp waarop het verslag van de bevoegde commissie betrekking heeft, vervolgens over het eventueel gewijzigde ontwerp, daarna over de amendementen op de ontwerpwetgevingsresolutie en ten slotte over de ontwerpwetgevingsresolutie in haar geheel, welke uitsluitend vermeldt of het Parlement het ontwerp van wetgevingshandeling goedkeurt of verwerpt, dan wel er wijzigingen op voorstelt, alsmede verzoeken van procedurele aard bevat.

Met de aanneming van de ontwerpwetgevingsresolutie is de eerste lezing beëindigd. Neemt het Parlement de ontwerpwetgevingsresolutie niet aan, dan wordt het ontwerp naar de bevoegde commissie terugverwezen.

Een in het kader van de gewone wetgevingsprocedure ingediend verslag dient conform het bepaalde in de artikelen 37, 43 en 45 te zijn. De indiening van een resolutie van niet-wetgevende aard door een commissie dient te geschieden in het kader van een specifieke verwijzing als bedoeld in de artikelen 48 of 188.

3. De tekst van het ontwerp in de door het Parlement goedgekeurde versie en de desbetreffende resolutie worden door de Voorzitter als standpunt van het Parlement aan de Raad en de Commissie toegezonden.

Artikel 56

Verwerping van een voorstel van de Commissie

1. Wordt voor een voorstel van de Commissie niet de meerderheid van de uitgebrachte stemmen verkregen of wordt een door de bevoegde commissie of ten minste veertig leden ingediend voorstel tot verwerping aangenomen, dan verzoekt de Voorzitter de Commissie, alvorens het Parlement over de ontwerpwetgevingsresolutie stemt, haar voorstel in te trekken.

2. Indien de Commissie haar voorstel intrekt, dan verklaart de Voorzitter de procedure voor beëindigd en stelt hij de Raad hiervan in kennis.

3. Indien de Commissie haar voorstel niet intrekt, verwijst het Parlement de zaak terug naar de bevoegde commissie zonder over de ontwerpwetgevingsresolutie te stemmen, tenzij het Parlement op voorstel van de voorzitter of rapporteur van de bevoegde commissie, een fractie of ten minste veertig leden wel tot stemming overgaat.

In geval van terugverwijzing besluit deze commissie over de te volgen procedure en brengt binnen een door het Parlement vastgestelde termijn van ten hoogste twee maanden mondeling of schriftelijk opnieuw aan het Parlement verslag uit.

Na een terugverwijzing uit hoofde van lid 3 moet de ten principale bevoegde commissie, alvorens haar besluit te nemen over de procedure, een medeverantwoordelijke commissie overeenkomstig artikel 50 een keuze laten maken voor wat betreft de amendementen die onder haar exclusieve bevoegdheid vallen, en haar met name laten bepalen welke amendementen opnieuw aan het Parlement moeten worden voorgelegd.

De in lid 3, tweede alinea, vastgestelde termijn geldt voor de mondelinge of schriftelijke indiening van het verslag van de bevoegde commissie. Het Parlement is niet gebonden aan deze termijn voor het bepalen van het geschikte tijdstip om de behandeling in het kader van de betreffende procedure voort te zetten.

4. Indien de bevoegde commissie de termijn niet kan aanhouden, dient zij overeenkomstig artikel 175, lid 1, om terugverwijzing naar de commissie te verzoeken. Indien noodzakelijk, kan het Parlement overeenkomstig artikel 175, lid 5, een nieuwe termijn vaststellen. Wordt het verzoek van de commissie niet ingewilligd, dan gaat het Parlement over tot stemming over de ontwerpwetgevingsresolutie.

Artikel 57

Aanneming van amendementen op een voorstel van de Commissie

1. Wanneer het voorstel van de Commissie in zijn geheel, doch met amendementen, wordt goedgekeurd, wordt de stemming over de ontwerpwetgevingsresolutie uitgesteld totdat de Commissie haar standpunt ten aanzien van elk van de amendementen van het Parlement kenbaar heeft gemaakt.

Indien het de Commissie, nadat het Parlement over haar voorstel heeft gestemd, niet mogelijk is haar standpunt kenbaar te maken, deelt zij de Voorzitter of de bevoegde commissie het tijdstip mede waarop dit haar wel mogelijk zal zijn; het voorstel wordt dan op de ontwerpagenda van de eerste op dat tijdstip volgende vergaderperiode ingeschreven.

2. Wanneer de Commissie aankondigt dat zij niet voornemens is alle amendementen van het Parlement over te nemen, dient de rapporteur, subsidiair de voorzitter van de bevoegde commissie bij het Parlement een formeel voorstel in over de wenselijkheid om over de ontwerpwetgevingsresolutie te stemmen. Alvorens dit voorstel te doen, kan de rapporteur of de voorzitter van de bevoegde commissie de Voorzitter verzoeken de behandeling van dit punt op te schorten.

Indien het Parlement besluit de stemming uit te stellen, wordt de zaak geacht voor een nieuwe behandeling naar de bevoegde commissie te zijn terugverwezen.

In dat geval brengt deze commissie binnen een door het Parlement vastgestelde termijn van ten hoogste twee maanden mondeling of schriftelijk opnieuw aan het Parlement verslag uit.

Indien de bevoegde commissie de termijn niet kan aanhouden, wordt de procedure als bedoeld in artikel 56, lid 4, toegepast.

In dit stadium zijn slechts amendementen ontvankelijk die door de bevoegde commissie worden ingediend en die een compromis met de Commissie beogen te bereiken.

3. Ongeacht de toepassing van lid 2 kan elk ander lid een verzoek om terugverwijzing overeenkomstig artikel 175 indienen.

Bij terugverwijzing van een zaak op grond van lid 2 is de bevoegde commissie in eerste instantie gehouden, volgens de aan deze terugverwijzing verbonden voorwaarden, binnen de vastgestelde termijn verslag uit te brengen en zo nodig amendementen in te dienen die een compromis met de Commissie beogen te bereiken; zij is evenwel niet verplicht alle reeds door het Parlement goedgekeurde bepalingen opnieuw te behandelen.

Vanwege het opschortend effect van de terugverwijzing heeft zij echter wat dit betreft de grootst mogelijke vrijheid, en wanneer zij zulks voor het bereiken van een compromis noodzakelijk acht, kan zij voorstellen terug te komen op reeds ter plenaire vergadering goedgekeurde bepalingen.

Aangezien alleen compromisamendementen van de commissie ontvankelijk zijn en de soevereiniteit van het Parlement niet mag worden aangetast, dient het in lid 2 bedoelde verslag in dat geval duidelijk aan te geven welke eerder goedgekeurde bepalingen in geval van aanneming van het voorgestelde amendement of de voorgestelde amendementen, zullen komen te vervallen.

Gegeven uitvoering

Artikel 58

Aan het standpunt van het Parlement gegeven uitvoering

1. In de periode na de vaststelling door het Parlement van zijn standpunt inzake een ontwerp van wetgevingshandeling van de Commissie volgen de voorzitter en de rapporteur van de bevoegde commissie het verloop van de procedure die leidt tot de goedkeuring van dit ontwerp door de Raad, teneinde er met name op toe te zien dat de toezeggingen die de Raad of de Commissie aan het Parlement met betrekking tot zijn standpunt heeft gedaan, daadwerkelijk worden nagekomen.
2. De bevoegde commissie kan de Commissie en de Raad verzoeken de zaak met haar te bespreken.
3. De bevoegde commissie kan, indien zij zulks noodzakelijk acht, op elk moment van de in dit artikel bedoelde procedure een ontwerp-resolutie indienen waarin het Parlement wordt aanbevolen:
 - de Commissie te verzoeken haar ontwerp in te trekken, of
 - de Commissie of de Raad te verzoeken het ontwerp overeenkomstig artikel 59 opnieuw aan het Parlement voor te leggen, dan wel de Commissie te verzoeken een nieuw ontwerp in te dienen, of
 - te besluiten elke andere stap te ondernemen die het noodzakelijk acht.

Deze ontwerp-resolutie wordt ingeschreven op de ontwerp-agenda van de vergaderperiode volgend op het besluit van de commissie.

Artikel 59

Hernieuwde voorlegging aan het Parlement

Gewone wetgevingsprocedure

1. Op verzoek van de bevoegde commissie verzoekt de Voorzitter de Commissie haar ontwerp opnieuw aan het Parlement voor te leggen:
 - indien de Commissie, nadat het Parlement zijn standpunt heeft vastgesteld, haar oorspronkelijke ontwerp intrekt teneinde dit te vervangen door een andere tekst, behalve wanneer dit gebeurt om met het standpunt van het Parlement rekening te houden, of
 - indien de Commissie ingrijpende wijzigingen aanbrengt of voornemens is aan te brengen in het oorspronkelijke ontwerp ter zake waarvan het Parlement een standpunt heeft vastgesteld, behalve wanneer dit gebeurt om met het standpunt van het Parlement rekening te houden, of
 - indien de aard van het probleem waarop het ontwerp betrekking heeft in de loop van de tijd of door gewijzigde omstandigheden, ingrijpend is veranderd, of

- indien nieuwe verkiezingen hebben plaatsgevonden sinds het Parlement zijn standpunt heeft vastgesteld en indien de Conferentie van voorzitters zulks wenselijk acht.

2. Op verzoek van de bevoegde commissie verzoekt het Parlement de Raad een door de Commissie overeenkomstig de gewone wetgevingsprocedure ingediend ontwerp opnieuw aan het Parlement voor te leggen indien de Raad voornemens is de rechtsgrond van het ontwerp te wijzigen met als gevolg dat de gewone wetgevingsprocedure van artikel 294 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie niet langer van toepassing is.

Overige procedures

3. Op verzoek van de bevoegde commissie verzoekt de Voorzitter de Raad het Parlement opnieuw te raadplegen onder dezelfde omstandigheden en onder dezelfde voorwaarden als die welke bedoeld zijn in lid 1, of indien de Raad ingrijpende wijzigingen aanbrengt of voornemens is aan te brengen in het oorspronkelijke ontwerp ter zake waarvan het Parlement advies heeft uitgebracht, behalve wanneer dit gebeurt om hierin de amendementen van het Parlement op te nemen.

4. De Voorzitter verzoekt tevens om hernieuwde voorlegging van een ontwerp voor een besluit in de in dit artikel genoemde gevallen, indien het Parlement hiertoe besluit op voorstel van een fractie of ten minste veertig leden.

Artikel 60

(geschrapt)

HOOFDSTUK 4

TWEEDE LEZING

Behandeling in de commissie

Artikel 61

Mededeling van het standpunt van de Raad

1. Mededeling van het standpunt van de Raad in de zin van artikel 294 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vindt plaats, wanneer de Voorzitter dit standpunt ter plenaire vergadering bekendmaakt. De Voorzitter doet deze bekendmaking na ontvangst van de stukken met het standpunt zelf, alle verklaringen die bij de vaststelling van het standpunt in de notulen van de Raad zijn opgenomen, een uiteenzetting van de redenen die de Raad hebben geleid tot het vaststellen van dit standpunt, alsook het standpunt van de Commissie, een en ander vertaald in de officiële talen van de Europese Unie. De Voorzitter doet deze bekendmaking tijdens de vergaderperiode die volgt op de ontvangst van genoemde documenten.

Alvorens tot de bekendmaking over te gaan, vergewist de Voorzitter zich ervan, in overleg met de voorzitter van de bevoegde commissie en/of de rapporteur, dat de hem toegezonden tekst inderdaad het karakter draagt van een standpunt van de Raad in eerste lezing en dat de in artikel 59 genoemde omstandigheden niet langer bestaan. In het tegenovergestelde geval zoekt de Voorzitter, in overleg met de bevoegde commissie en zo mogelijk in overeenstemming met de Raad, een passende oplossing.

2. Een lijst van deze mededelingen wordt met vermelding van de bevoegde commissie in de notulen van de vergaderingen van het Parlement gepubliceerd.

Artikel 62

Verlenging van de termijnen

1. Naar aanleiding van een verzoek van de voorzitter van de bevoegde commissie betreffende de voor de tweede lezing geldende termijnen, dan wel naar aanleiding van een verzoek van de delegatie van het Parlement in het bemiddelingscomité betreffende de voor de bemiddeling geldende termijnen, verlengt de Voorzitter de termijnen in kwestie overeenkomstig artikel 294, lid 14, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.
2. De Voorzitter doet het Parlement mededeling van een eventuele verlenging van de termijnen waartoe overeenkomstig artikel 294, lid 14, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op initiatief van het Parlement dan wel van de Raad is besloten.

Artikel 63

Verwijzing naar en procedure in de bevoegde commissie

1. Op de dag van mededeling aan het Parlement overeenkomstig artikel 61, lid 1, wordt het standpunt van de Raad geacht te zijn verwezen naar de in eerste lezing ten principale bevoegde en medeadviserende commissies.
2. Het standpunt van de Raad wordt als eerste punt op de agenda van de eerstvolgende vergadering van de ten principale bevoegde commissie na de dag van mededeling geplaatst. De Raad kan worden verzocht zijn standpunt toe te lichten.
3. Tenzij anders wordt beslist, is de rapporteur voor de eerste lezing tevens rapporteur voor de tweede lezing.
4. De bepalingen in artikel 66, leden 2, 3 en 5, inzake de tweede lezing door het Parlement zijn van toepassing op de behandeling in de ten principale bevoegde commissie; alleen gewone leden van die commissie of hun vaste plaatsvervangers kunnen voorstellen tot verwerping en amendementen indienen. De commissie besluit bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen.
5. De commissie kan, alvorens tot stemming over te gaan, de voorzitter en rapporteur verzoeken de in de commissie ingediende amendementen met de voorzitter van de Raad of diens vertegenwoordiger en met de aanwezige bevoegde commissaris te bespreken. De rapporteur kan vervolgens compromisamendementen indienen.
6. De ten principale bevoegde commissie legt een aanbeveling voor de tweede lezing voor tot goedkeuring, wijziging of verwerping van het door de Raad vastgestelde standpunt. Deze aanbeveling bevat een korte motivering van het voorgestelde besluit.

Behandeling ter plenaire vergadering

Artikel 64

Beëindiging van de tweede lezing

1. Het standpunt van de Raad en de eventuele aanbeveling voor de tweede lezing van de bevoegde commissie worden ingeschreven op de ontwerpagenda van de vergaderperiode waarvan de woensdag voorafgaat aan en het dichtst ligt bij de datum waarop de termijn van drie of, in geval van verlenging overeenkomstig artikel 62, vier maanden verstrijkt, tenzij het punt reeds in een eerdere vergaderperiode is behandeld.

De door de parlementaire commissies ingediende aanbevelingen voor de tweede lezing zijn teksten die overeenkomen met een toelichting van de parlementaire commissie op haar standpunt met betrekking tot het standpunt van de Raad. Bijgevolg wordt over deze teksten niet gestemd.

2. De tweede lezing is beëindigd wanneer het Parlement binnen de in artikel 294 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vastgestelde termijnen en overeenkomstig de bepalingen daarvan het standpunt van de Raad goedkeurt, verwierpt of wijzigt.

Artikel 65

Verwerping van het standpunt van de Raad

1. De bevoegde commissie, een fractie of ten minste veertig leden kunnen binnen een door de Voorzitter vastgestelde termijn schriftelijk een voorstel tot verwerping van het standpunt van de Raad indienen. Voor aanneming van een dergelijk voorstel is de meerderheid van de leden van het Parlement vereist. Een voorstel tot verwerping van het standpunt van de Raad wordt vóór eventuele amendementen in stemming gebracht.

2. Het Parlement kan, ook al heeft het een dergelijk voorstel verworpen, na de stemming over de amendementen en na overeenkomstig artikel 66, lid 5, het standpunt van de Commissie gehoord te hebben, op aanbeveling van de rapporteur een nieuw voorstel tot verwerping van het standpunt van de Raad in behandeling nemen.

3. Indien het standpunt van de Raad wordt verworpen, maakt de Voorzitter ter plenaire vergadering bekend dat de wetgevingsprocedure is beëindigd.

Artikel 66

Amendementen op het standpunt van de Raad

1. De ten principale bevoegde commissie, een fractie of ten minste veertig leden kunnen amendementen op het standpunt van de Raad indienen ter behandeling ter plenaire vergadering.

2. Een amendement op het standpunt van de Raad is slechts ontvankelijk als het voldoet aan het bepaalde in de artikelen 156 en 157 en ten doel heeft:

- a) het door het Parlement in eerste lezing aangenomen standpunt geheel of gedeeltelijk te herstellen; dan wel
- b) een compromis tot stand te brengen tussen de Raad en het Parlement; dan wel
- c) een tekstgedeelte van het standpunt van de Raad te wijzigen, dat in het voor de eerste lezing ingediende voorstel niet of met andere inhoud voorkwam en dat geen ingrijpende wijziging betekent in de zin van artikel 59; dan wel
- d) rekening te houden met een nieuw feit dat, respectievelijk een nieuwe juridische situatie die zich sinds de eerste lezing heeft voorgedaan.

Tegen het besluit van de Voorzitter om een amendement al dan niet ontvankelijk te verklaren is geen beroep mogelijk.

3. Indien er sinds de eerste lezing nieuwe verkiezingen hebben plaatsgevonden, maar er geen beroep is gedaan op artikel 59, kan de Voorzitter besluiten dat de in lid 2 bedoelde beperkingen inzake de ontvankelijkheid niet van toepassing zijn.

4. Een amendement kan slechts worden aangenomen bij meerderheid van de leden van het Parlement.

5. Alvorens tot stemming over de amendementen over te gaan, kan de Voorzitter de Commissie verzoeken haar standpunt kenbaar te maken en kan hij de Raad om commentaar verzoeken.

HOOFDSTUK 5

DERDE LEZING

Bemiddeling

Artikel 67

Bijeenroeping van het bemiddelingscomité

Indien de Raad aan het Parlement mededeelt niet akkoord te kunnen gaan met alle amendementen van het Parlement op het standpunt van de Raad, stelt de Voorzitter, samen met de Raad, een tijd en plaats vast voor een eerste bijeenkomst van het bemiddelingscomité. De in artikel 294, lid 10, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vastgestelde uiterste termijn van zes weken, respectievelijk acht weken ingeval van verlenging, loopt vanaf de datum van de eerste bijeenkomst van het comité.

Artikel 68

Delegatie in het bemiddelingscomité

1. De delegatie van het Parlement in het bemiddelingscomité bestaat uit eenzelfde aantal leden als de delegatie van de Raad.
2. De politieke samenstelling van de delegatie is in overeenstemming met de verdeling van de leden van het Parlement over de verschillende fracties. De Conferentie van voorzitters stelt het exacte aantal per fractie te delegeren leden vast.
3. De leden van de delegatie worden voor elke afzonderlijke bemiddelingskwestie benoemd door de fracties, bij voorkeur uit de leden van de betrokken commissies, naast de drie leden die voor een periode van twaalf maanden als vaste leden van de opeenvolgende delegaties worden benoemd. De drie vaste leden worden door de fracties uit de ondervoorzitters gekozen en vertegenwoordigen ten minste twee verschillende fracties. De voorzitter en de rapporteur van de ten principale bevoegde commissie maken in elk geval deel uit van de delegatie.
4. De in de delegatie vertegenwoordigde fracties wijzen plaatsvervangers aan.
5. De niet in de delegatie vertegenwoordigde fracties en de niet-fractiegebonden leden kunnen elk één vertegenwoordiger sturen naar elke interne voorbereidende vergadering van de delegatie.
6. De delegatie wordt voorgezeten door de Voorzitter of door een van de drie vaste leden.
7. De delegatie besluit met meerderheid van haar leden. De beraadslagingen in de delegatie zijn niet openbaar.

De Conferentie van voorzitters stelt verdere procedurele richtlijnen vast voor de werkzaamheden van de delegatie in het bemiddelingscomité.

8. De delegatie brengt het Parlement verslag uit over de resultaten van de bemiddeling.

Behandeling ter plenaire vergadering

Artikel 69

Gemeenschappelijke ontwerptekst

1. Wanneer in het bemiddelingscomité overeenstemming is bereikt over een gemeenschappelijke ontwerptekst, wordt dit punt ingeschreven op de agenda van een binnen zes weken of, bij verlenging, acht weken na de datum van goedkeuring van deze tekst door het bemiddelingscomité te houden plenaire vergadering.
2. De voorzitter of een ander daartoe aangewezen lid van de delegatie in het bemiddelingscomité legt een verklaring af over de gemeenschappelijke ontwerptekst, die vergezeld gaat van een verslag.
3. Op de gemeenschappelijke ontwerptekst kunnen geen amendementen worden ingediend.
4. De gemeenschappelijke ontwerptekst wordt als geheel bij een enkele stemming in stemming gebracht en bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen goedgekeurd.
5. Indien in het bemiddelingscomité geen overeenstemming over de gemeenschappelijke ontwerptekst wordt bereikt, legt de voorzitter of een ander daartoe aangewezen lid van de delegatie in het bemiddelingscomité een verklaring af. Deze verklaring wordt gevolgd door een debat.

HOOFDSTUK 6

BEËINDIGING VAN DE WETGEVINGSPROCEDURE

Artikel 70

Interinstitutionele onderhandelingen bij wetgevingsprocedures

1. Onderhandelingen met andere instellingen om in de loop van een wetgevingsprocedure tot overeenstemming te komen worden gevoerd met inachtneming van de door de Conferentie van voorzitters vastgestelde gedragscode.¹¹
2. Dergelijke onderhandelingen worden pas begonnen nadat de bevoegde commissie van geval tot geval voor elke betrokken wetgevingsprocedure en met de meerderheid van haar leden een besluit tot opening van onderhandelingen heeft genomen. Bij dit besluit worden het mandaat en de samenstelling van het onderhandelingsteam vastgesteld. Dergelijke besluiten worden aan de Voorzitter meegedeeld, die de Conferentie van voorzitters regelmatig op de hoogte houdt.

Het mandaat bestaat uit een verslag dat door de commissie is goedgekeurd en vervolgens ter behandeling aan het Parlement wordt voorgelegd. Wanneer de bevoegde commissie gegronde redenen heeft om onderhandelingen te beginnen vóór goedkeuring van een verslag door de commissie, dan kan het mandaat uitzonderlijkwijs uit een reeks amendementen of een reeks duidelijk omschreven doelstellingen, prioriteiten of richtsnoeren bestaan.

3. Het onderhandelingsteam wordt geleid door de rapporteur en voorgezeten door de voorzitter van de bevoegde commissie of een door die voorzitter aangewezen ondervoorzitter. Ook de schaduwrapporteurs van elke fractie maken er in elk geval deel van uit.
4. Alle stukken die tijdens een bijeenkomst met de Raad en de Commissie ("trialoog") zullen worden besproken hebben de vorm van documenten waarin de respectieve standpunten van de betrokken instellingen alsook mogelijke compromisoplossingen worden aangegeven, en worden

¹¹Zie bijlage XXI.

ten minste 48 uur, of in dringende gevallen ten minste 24 uur vóór de desbetreffende dialoog aan het onderhandelingsteam rondgedeeld.

Het onderhandelingsteam brengt na elke dialoog de bevoegde commissie in de eerstvolgende vergadering verslag uit. Alle stukken die het resultaat van de laatste dialoog weergeven, worden aan de commissie ter beschikking gesteld.

Is het niet mogelijk binnen een redelijke termijn een vergadering van de commissie te beleggen, dan brengt het onderhandelingsteam verslag uit aan de voorzitter, de schaduwrapporteurs en de coördinatoren van de commissie, voor zover van toepassing.

De bevoegde commissie kan het mandaat in het licht van de vorderingen bij de onderhandelingen bijstellen.

5. Wordt in het kader van de onderhandelingen een compromis bereikt, dan wordt de bevoegde commissie onverwijld hiervan in kennis gesteld. De overeengekomen tekst wordt ter behandeling aan de bevoegde commissie voorgelegd. De overeengekomen tekst wordt na goedkeuring door een stemming in de commissie, in de juiste vorm, met inbegrip van compromisamendementen, ter behandeling aan het Parlement voorgelegd. Deze tekst kan de vorm hebben van een geconsolideerde tekst, op voorwaarde dat de amendementen op het in behandeling zijnde voorstel voor een wetgevingshandeling hierin duidelijk worden aangegeven.

6. Wordt de procedure met medeverantwoordelijke commissies of de procedure met gezamenlijke commissievergaderingen gevolgd, dan zijn de artikelen 50 en 51 van toepassing op het besluit tot opening van onderhandelingen en op het voeren van die onderhandelingen.

Bij een verschil van mening tussen de betrokken commissies worden de modaliteiten voor het openen van onderhandelingen en het voeren van deze onderhandelingen door de voorzitter van de Conferentie van commissievoorzitters overeenkomstig de in genoemde artikelen uiteengezette beginselen bepaald.

Artikel 70 bis

Goedkeuring van een besluit tot opening van interinstitutionele onderhandelingen vóór de goedkeuring van een verslag door de commissie

1. Het besluit van een commissie tot opening van onderhandelingen vóór de goedkeuring van een verslag door de commissie wordt in alle officiële talen vertaald, aan alle leden van het Parlement rondgedeeld en aan de Conferentie van voorzitters voorgelegd.

Op verzoek van een fractie kan de Conferentie van voorzitters besluiten het onderwerp voor behandeling met debat en stemming in te schrijven op de ontwerpagenda van de eerstvolgende vergaderperiode na ronddeling; in dat geval stelt de Voorzitter een termijn voor de indiening van amendementen vast.

Bij ontstentenis van een besluit van de Conferentie van voorzitters om het onderwerp op de ontwerpagenda van die vergaderperiode in te schrijven, wordt het besluit tot opening van onderhandelingen bij de opening van die vergaderperiode door de Voorzitter bekendgemaakt.

2. Het onderwerp wordt ingeschreven op de ontwerpagenda van de eerstvolgende vergaderperiode na de bekendmaking, voor behandeling met debat en stemming, en de Voorzitter stelt een termijn voor de indiening van amendementen vast indien een fractie of ten minste 40 leden hierom binnen 48 uur na de bekendmaking verzoeken.

Zo niet, wordt het besluit tot opening van onderhandelingen geacht te zijn goedgekeurd.

Artikel 71

Goedkeuring in eerste lezing

Indien de Raad overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie het Parlement ervan in kennis stelt dat hij het standpunt van het Parlement heeft goedgekeurd, deelt de Voorzitter, nadat overeenkomstig artikel 180 de laatste hand is gelegd aan de definitieve tekst, ter plenaire vergadering mede dat het voorgestelde besluit zoals geformuleerd in het standpunt van het Parlement is aangenomen.

Artikel 72

Goedkeuring in tweede lezing

Wanneer binnen de voor indiening van en stemming over amendementen en voorstellen tot verwerping vastgestelde termijnen geen voorstel tot verwerping van het standpunt van de Raad noch amendementen op dit standpunt overeenkomstig de artikelen 65 en 66 zijn aangenomen, dan deelt de Voorzitter ter plenaire vergadering mede dat het voorgestelde besluit definitief is aangenomen. De Voorzitter en de voorzitter van de Raad ondertekenen beiden het besluit en dragen overeenkomstig artikel 74 zorg voor de publicatie ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 73

Vereisten voor de formulering van wetgevingshandelingen

1. Handelingen die door het Parlement en de Raad in het kader van de gewone wetgevingsprocedure gezamenlijk worden vastgesteld, bevatten de aanduiding van het soort handeling, gevolgd door het volgnummer, de datum van aanneming en een aanduiding van het onderwerp.
2. Handelingen die door het Parlement en de Raad gezamenlijk worden vastgesteld, bevatten de volgende formuleringen en gegevens:
 - a) “Het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie”;
 - b) aanduiding van de bepalingen krachtens welke de handeling wordt vastgesteld, voorafgegaan door het woord “Gezien”;
 - c) verwijzing naar ingediende voorstellen, alsook naar adviezen en raadplegingen;
 - d) motivering van de handeling, beginnend met de woorden “Overwegende dat”, respectievelijk “Overwegende hetgeen volgt”;
 - e) een formule zoals “hebben de volgende verordening/ richtlijn/ het volgende besluit vastgesteld”, gevolgd door de tekst ervan.
3. Handelingen worden onderverdeeld in artikelen, die eventueel worden gegroepeerd onder hoofdstukken en afdelingen.
4. In het laatste artikel van een handeling wordt de datum van inwerkingtreding vermeld, ingeval deze voor of na de twintigste dag volgende op die van bekendmaking valt.
5. Het laatste artikel van een handeling wordt gevolgd door:
 - de volgens de desbetreffende bepalingen van de Verdragen toepasselijke formulering inzake de tenuitvoerlegging;

- de formule “Gedaan te ...” waarbij de datum die is waarop het besluit is vastgesteld;
- de formule “Voor het Europees Parlement De voorzitter”, “Voor de Raad De voorzitter”, gevolgd door de naam van de voorzitter van het Europees Parlement en de naam van de voorzitter van de Raad die op het ogenblik van de vaststelling van de handeling in functie is.

Artikel 74

Ondertekening van vastgestelde handelingen

De volgens de gewone wetgevingsprocedure vastgestelde handelingen worden door de Voorzitter en de secretaris-generaal ondertekend en worden door de secretarissen-generaal van het Parlement en de Raad in het *Publicatieblad van de Europese Unie* gepubliceerd, nadat overeenkomstig artikel 180 de laatste hand is gelegd aan de aangenomen tekst en is nagegaan of alle procedures naar behoren zijn afgesloten.

HOOFDSTUK 6 bis

CONSTITUTIONELE AANGELEGENHEDEN

Artikel 74 bis

Gewone Verdragsherziening

1. Overeenkomstig de artikelen 41 en 48 kan de bevoegde commissie het Parlement een verslag voorleggen met ontwerpen ter attentie van de Raad tot herziening van de Verdragen.
2. Wordt het Parlement overeenkomstig artikel 48, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie geraadpleegd over een voorstel voor een besluit van de Europese Raad om over wijzigingen van de Verdragen te beraadslagen, dan wordt de aangelegenheid aan de ter zake bevoegde commissie voorgelegd. De commissie stelt daarover een verslag op bestaande uit:

een ontwerpresolutie waarin wordt aangegeven of het Parlement het voorgestelde besluit goedkeurt dan wel verwerpt, eventueel met voorstellen ten behoeve van de Conventie of de Conferentie van vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten;

zo nodig een toelichting.

3. Indien de Europese Raad besluit een conventie bijeen te roepen, worden de vertegenwoordigers van het Parlement op voordracht van de Conferentie van voorzitters aangewezen.

De delegatie van het Parlement kiest de delegatieleider, alsmede de kandidaten voor het lidmaatschap van een eventueel door de conventie in te stellen stuurgroep of presidium.

4. Indien de Europese Raad het Parlement verzoekt een besluit goed te keuren om geen conventie bijeen te roepen voor de behandeling van de ontwerpen tot Verdragsherziening, wordt de zaak overeenkomstig artikel 81 naar de bevoegde commissie verwezen.

Artikel 74 ter

Vereenvoudigde Verdragsherziening

1. Overeenkomstig de artikelen 41 en 48 kan de bevoegde commissie het Parlement ingevolge de procedure van artikel 48, lid 6, van het Verdrag betreffende de Europese Unie een verslag voorleggen met aan de Europese Raad gerichte ontwerpen tot gehele of gedeeltelijke herziening van de bepalingen van het derde deel van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

2. Wordt het Parlement overeenkomstig artikel 48, lid 6, van het Verdrag betreffende de Europese Unie geraadpleegd over een voorstel voor een besluit van de Europese Raad tot wijziging van het derde deel van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, dan is artikel 74 bis, lid 2, van dienovereenkomstige toepassing. In dat geval mogen in de ontwerpresolutie uitsluitend voorstellen worden opgenomen tot wijziging van het bepaalde in het derde deel van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Artikel 74 quater

Toetredingsverdragen

1. Ieder verzoek van een Europese staat om lid te worden van de Europese Unie wordt voor behandeling naar de bevoegde commissie verwezen.

2. Het Parlement kan op voorstel van de bevoegde commissie, een fractie of ten minste veertig leden besluiten de Commissie en de Raad te verzoeken aan een debat deel te nemen alvorens de onderhandelingen met de staat die om toetreding heeft verzocht, worden geopend.

3. Tijdens de onderhandelingen houden de Commissie en de Raad de bevoegde commissie regelmatig en volledig op de hoogte van de voortgang van de onderhandelingen, zo nodig op basis van vertrouwelijkheid.

4. In elk stadium van de onderhandelingen kan het Parlement op basis van een verslag van zijn bevoegde commissie aanbevelingen aannemen met het verzoek deze vóór de sluiting van een verdrag inzake de toetreding van de staat die om toetreding tot de Europese Unie heeft verzocht, op te volgen.

5. Na afsluiting van de onderhandelingen, doch nog vóór de ondertekening van de overeenkomst, wordt de ontwerpovereenkomst overeenkomstig artikel 81 ter goedkeuring aan het Parlement voorgelegd.

Artikel 74 quinquies

Terugtrekking uit de Unie

Indien een lidstaat overeenkomstig artikel 50 van het Verdrag betreffende de Europese Unie besluit om zich uit de Unie terug te trekken, wordt de zaak naar de bevoegde commissie verwezen. Artikel 74 quater is van overeenkomstige toepassing. Het Parlement besluit bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen over goedkeuring van een akkoord inzake de terugtrekking.

Artikel 74 sexies

Schending van de fundamentele beginselen door een lidstaat

1. Op basis van een speciaal verslag van de bevoegde commissie overeenkomstig de artikelen 41 en 48 kan het Parlement:

- a) stemmen over een met redenen omkleed voorstel waarin de Raad verzocht wordt op te treden overeenkomstig artikel 7, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie;
- b) stemmen over een voorstel waarin de Commissie of de lidstaten verzocht worden om indiening van een voorstel overeenkomstig artikel 7, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie;
- c) stemmen over een voorstel waarin de Raad verzocht wordt een besluit te nemen overeenkomstig artikel 7, lid 3, dan wel naderhand overeenkomstig artikel 7, lid 4, van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

2. Van alle verzoeken van de Raad om goedkeuring van een krachtens artikel 7, leden 1 en 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie ingediend voorstel, tezamen met de door de betrokken lidstaat ingediende opmerkingen, wordt het Parlement mededeling gedaan. De desbetreffende documenten worden overeenkomstig artikel 81 naar de bevoegde commissie verwezen. Het Parlement besluit op voorstel van de bevoegde commissie, behalve in dringende en gerechtvaardigde omstandigheden.

3. Voor de besluiten als bedoeld in de leden 1 en 2 is een tweederdemeerderheid van de uitgebrachte stemmen vereist die de meerderheid van de leden van het Parlement vertegenwoordigt.

4. De bevoegde commissie kan een begeleidende ontwerpresolutie indienen, mits de Conferentie van voorzitters daar toestemming voor geeft. In die ontwerpresolutie wordt het standpunt van het Parlement inzake een ernstige schending door een lidstaat, inzake passende sancties en inzake wijziging of intrekking van die sancties uiteengezet.

5. De bevoegde commissie ziet erop toe dat het Parlement volledig op de hoogte wordt gehouden van en zo nodig wordt geraadpleegd over alle vervolgmaatregelen naar aanleiding van zijn overeenkomstig lid 3 verleende goedkeuring. De Raad wordt verzocht eventuele ontwikkelingen toe te lichten. Aan de hand van een met toestemming van de Conferentie van voorzitters te formuleren voorstel van de bevoegde commissie kan het Parlement aanbevelingen aan de Raad aannemen.

Artikel 74 septies

Samenstelling van het Parlement

Tijdig voor het einde van een zittingsperiode kan het Parlement op basis van een overeenkomstig artikel 41 door de bevoegde commissie opgesteld verslag een voorstel tot wijziging van zijn samenstelling doen. Het ontwerpbesluit van de Europese Raad betreffende de samenstelling van het Parlement wordt overeenkomstig artikel 81 behandeld.

Artikel 74 octies

Nauwere samenwerking tussen lidstaten

1. Verzoeken om nauwere samenwerking tussen lidstaten overeenkomstig artikel 20 van het Verdrag betreffende de Europese Unie worden door de Voorzitter ter behandeling naar de bevoegde commissie verwezen. De artikelen 37, 38, 39, 43, 53 tot en met 59 en 81 van het Reglement zijn eventueel van toepassing.

2. De bevoegde commissie vergewist zich van de verenigbaarheid ervan met artikel 20 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en de artikelen 326 tot en met 334 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

3. Besluiten die nadien in het kader van nauwere samenwerking, zodra deze is aangegaan, worden voorgesteld, worden door het Parlement volgens dezelfde procedures behandeld als die welke gelden wanneer er geen sprake is van nauwere samenwerking. Artikel 43 is van toepassing.

HOOFDSTUK 7

BEGROTINGSPROCEDURES

Artikel 75

Meerjarig financieel kader

Wanneer de Raad het Parlement verzoekt het voorstel voor een verordening tot bepaling van het meerjarig financieel kader goed te keuren, wordt de zaak overeenkomstig de procedure van artikel 81 naar de bevoegde commissie verwezen. Voor goedkeuring is de meerderheid van de leden van het Parlement vereist.

Artikel 75 bis

Werkdocumenten

1. De volgende documenten worden ter beschikking gesteld van de leden:
 - a) de door de Commissie ingediende ontwerpbegroting;
 - b) de uiteenzetting van de Raad betreffende het resultaat van zijn beraadslagingen over de ontwerpbegroting;
 - c) het standpunt van de Raad over de ontwerpbegroting, vastgesteld overeenkomstig artikel 314, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie;
 - d) de ontwerpbesluiten over de voorlopige twaalfden overeenkomstig artikel 315 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.
2. Deze documenten worden naar de ten principale bevoegde commissie verwezen. Elke betrokken commissie kan hierover advies uitbrengen.
3. De Voorzitter stelt de termijn vast waarbinnen de commissies die een advies wensen uit te brengen, dit advies aan de ten principale bevoegde commissie moeten doen toekomen.

Artikel 75 ter

Behandeling van de ontwerpbegroting - eerste fase

1. Elk lid kan, met inachtneming van de navolgende bepalingen, ontwerpamendementen op de ontwerpbegroting indienen en toelichten.
2. Ontwerpamendementen zijn alleen ontvankelijk, wanneer zij schriftelijk worden ingediend, door ten minste veertig leden ondertekend zijn dan wel namens een fractie of een commissie zijn ingediend, het onderdeel van de begroting aangeven waarop zij betrekking hebben en het beginsel van evenwicht tussen de ontvangsten en uitgaven in acht nemen. De ontwerpamendementen bevatten alle dienstige gegevens betreffende de bij de begrotingslijn in kwestie op te nemen toelichting.

Alle ontwerpamendementen op de ontwerpbegroting gaan vergezeld van een schriftelijke motivering.
3. De Voorzitter stelt de termijn voor de indiening van de ontwerpamendementen vast.

4. De ten principale bevoegde commissie brengt over de aldus ingediende teksten advies uit, alvorens deze ter plenaire vergadering worden behandeld.

Ontwerpamendementen en wijzigingsvoorstellen die in de ten principale bevoegde commissie zijn verworpen, worden alleen ter plenaire vergadering in stemming gebracht wanneer een commissie of ten minste veertig leden binnen een door de Voorzitter vastgestelde termijn schriftelijk daarom hebben verzocht; deze termijn mag in geen geval minder zijn dan 24 uur vóór de opening van de stemming.

5. Ontwerpamendementen op de raming van het Parlement die eenzelfde strekking hebben als die welke het Parlement reeds bij het vaststellen van deze raming heeft verworpen, worden alleen in geval van een gunstig advies van de ten principale bevoegde commissie in behandeling genomen.

6. In afwijking van het bepaalde in artikel 55, lid 2, stemt het Parlement bij aparte stemming achtereenvolgens over:

- elk ontwerpamendement en elk wijzigingsvoorstel,
- elke afdeling van de ontwerpbegroting,
- een ontwerpresolutie betreffende deze ontwerpbegroting.

De leden 4 t/m 8 van artikel 161 zijn evenwel van toepassing.

7. De artikelen, hoofdstukken, titels en afdelingen van de ontwerpbegroting waarop geen ontwerpamendementen of wijzigingsvoorstellen zijn ingediend, worden geacht te zijn aangenomen.

8. Voor de aanneming van ontwerpamendementen is de meerderheid van de leden van het Parlement vereist.

9. Indien het Parlement de ontwerpbegroting heeft geamendeerd, wordt de aldus geamendeerde ontwerpbegroting, vergezeld van de motiveringen, aan de Raad en de Commissie toegezonden.

10. De notulen van de vergadering waarin het Parlement zich over de ontwerpbegroting heeft uitgesproken, worden aan de Raad en de Commissie toegezonden.

Artikel 75 quater

Financieel driehoeksoverleg

De Voorzitter neemt deel aan de bijeenkomsten van de voorzitters van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie die regelmatig op initiatief van de Commissie in het kader van de in titel II van het zesde deel van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie bedoelde begrotingsprocedures worden bijeengeroepen. De Voorzitter neemt alle maatregelen die nodig zijn om het overleg te bevorderen en de standpunten van de instellingen dichter bij elkaar te brengen, teneinde de uitvoering van voornoemde procedures te vergemakkelijken.

De Voorzitter van het Parlement kan deze taak delegeren aan een ondervoorzitter met ervaring in begrotingsaangelegenheden of aan de voorzitter van de voor begrotingsaangelegenheden bevoegde commissie.

Artikel 75 quinquies

Begrotingsbemiddeling

1. De Voorzitter roept het bemiddelingscomité bijeen overeenkomstig artikel 314, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.
2. De delegatie die het Parlement op de vergaderingen van het bemiddelingscomité in het kader van de begrotingsprocedure vertegenwoordigt, bestaat uit eenzelfde aantal leden als de delegatie van de Raad.
3. De leden van de delegatie worden elk jaar, vóór de stemming van het Parlement over het standpunt van de Raad, door de fracties benoemd, bij voorkeur uit de leden van de voor begrotingsaangelegenheden bevoegde commissie en van de andere betrokken commissies. De delegatie wordt voorgezeten door de Voorzitter van het Parlement. De Voorzitter kan deze taak delegeren aan een ondervoorzitter met ervaring in begrotingsaangelegenheden of aan de voorzitter van de voor begrotingsaangelegenheden bevoegde commissie.
4. De leden 2, 4, 5, 7 en 8 van artikel 68 zijn van toepassing.
5. Indien in het bemiddelingscomité overeenstemming wordt bereikt over een gemeenschappelijk ontwerp, wordt deze kwestie ingeschreven op de agenda van een binnen 14 dagen te houden plenaire vergadering van het Parlement, te rekenen vanaf de datum waarop overeenstemming is bereikt. Het gemeenschappelijk ontwerp wordt ter beschikking gesteld van alle leden. De leden 2 en 3 van artikel 69 zijn van toepassing.
6. Het gemeenschappelijk ontwerp wordt als geheel bij een enkele stemming in stemming gebracht. Er wordt hoofdelijk gestemd. Het gemeenschappelijk ontwerp wordt geacht te zijn goedgekeurd, tenzij het Parlement het met een meerderheid van zijn leden afwijst.
7. Indien het Parlement het gemeenschappelijk ontwerp goedkeurt, terwijl de Raad het afwijst, kan de bevoegde commissie alle of een aantal amendementen van het Parlement op het standpunt van de Raad overeenkomstig letter d) van artikel 314, lid 7, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie ter fine van bevestiging aan het Parlement voorleggen.

De stemming ter bevestiging wordt ingeschreven op de agenda van een binnen 14 dagen te houden plenaire vergadering van het Parlement, te rekenen vanaf de datum waarop de Raad mededeling heeft gedaan van zijn afwijzing van het gemeenschappelijk ontwerp.

De amendementen worden geacht te zijn bevestigd, wanneer zij door het Parlement zijn aangenomen bij meerderheid van zijn leden en met een meerderheid van drie vijfde van de uitgebrachte stemmen.

Artikel 75 sexies

Definitieve vaststelling van de begroting

Indien de Voorzitter constateert dat de begroting overeenkomstig de bepalingen van artikel 314 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is goedgekeurd, verklaart hij ter plenaire vergadering dat de begroting definitief is vastgesteld. Hij draagt zorg voor de publicatie ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 75 septies

Regeling van de voorlopige twaalfden

1. Besluiten van de Raad op grond waarvan uitgaven worden toegestaan die het voorlopige twaalfde overschrijden, worden aan de bevoegde commissie voorgelegd.
2. De bevoegde commissie kan een ontwerpbesluit indienen tot verlaging van de in lid 1 bedoelde uitgaven. Het Parlement neemt een besluit binnen dertig dagen, te rekenen vanaf de vaststelling van het besluit van de Raad.
3. Het Parlement besluit bij meerderheid van zijn leden.

Artikel 76

Verlening van kwijting aan de Commissie voor de uitvoering van de begroting

De bepalingen inzake de procedure voor de totstandkoming van het besluit inzake de verlening van kwijting aan de Commissie voor de uitvoering van de begroting, overeenkomstig de financiële bepalingen van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en het Financieel Reglement, zijn als bijlage¹² bij dit Reglement gevoegd. Deze bijlage wordt overeenkomstig artikel 212, lid 2, van dit Reglement goedgekeurd.

Artikel 77

Overige kwijtingsprocedures

De bepalingen inzake de verlening van kwijting aan de Commissie voor de uitvoering van de begroting zijn eveneens van toepassing op de procedure voor de verlening van kwijting aan:

- de Voorzitter van het Europees Parlement voor de uitvoering van de begroting van het Europees Parlement;
- de personen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de begrotingen van de overige instellingen en organen van de Europese Unie, zoals de Raad (voor wat betreft zijn uitvoerende activiteiten), het Hof van Justitie van de Europese Unie, de Rekenkamer, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's;
- de Commissie voor de uitvoering van de begroting van het Europees Ontwikkelingsfonds;
- de voor het financieel beheer verantwoordelijke organen van juridisch zelfstandige entiteiten die taken van de Unie uitvoeren, voorzover in de voor hun werkzaamheden geldende wetgeving kwijtingverlening door het Parlement is voorzien.

Artikel 78

Controle van het Parlement op de uitvoering van de begroting

1. Het Parlement controleert de uitvoering van de lopende begroting. Het wijst deze taak toe aan de ter zake van begroting en begrotingscontrole bevoegde commissies en aan de andere betrokken commissies.

¹²Bijlage VI.

2. Het behandelt elk jaar, en wel vóór de eerste lezing van de ontwerpbegroting voor het volgende begrotingsjaar, de problemen in verband met de uitvoering van de lopende begroting, in voorkomend geval aan de hand van een door de bevoegde commissie ingediende ontwerpresolutie.

HOOFDSTUK 8

INTERNE BEGROTINGSPROCEDURES

Artikel 79

Raming van het Parlement

1. Het Bureau stelt het voorontwerp van raming op aan de hand van een door de secretaris-generaal voorbereid verslag.
2. De Voorzitter zendt dit voorontwerp toe aan de bevoegde commissie, die de ontwerpraming opstelt en aan het Parlement verslag uitbrengt.
3. De Voorzitter stelt een termijn vast voor de indiening van amendementen op de ontwerpraming.

De bevoegde commissie brengt over deze amendementen advies uit.

4. Het Parlement stelt de raming vast.
5. De Voorzitter zendt de raming toe aan Commissie en Raad.
6. Ramingen voor gewijzigde begrotingen worden behandeld volgens de in dit artikel neergelegde procedure.

Artikel 79 bis

Procedure voor de vaststelling van de raming van het Parlement

1. Ten aanzien van de begroting van het Parlement beslissen het Bureau en de voor de begrotingsaangelegenheden bevoegde commissie achtereenvolgens over:
 - a) het organigram;
 - b) het voorontwerp en het ontwerp van raming.
2. De besluiten over het organigram worden overeenkomstig de volgende procedure genomen:
 - a) het Bureau stelt het organigram voor ieder begrotingsjaar op;
 - b) eventueel vindt tussen het Bureau en de voor begrotingsaangelegenheden bevoegde commissie overleg plaats, ingeval het advies van laatstgenoemde afwijkt van de aanvankelijke besluiten van het Bureau;
 - c) aan het einde van de procedure neemt het Bureau het definitieve besluit over de raming van het organigram overeenkomstig artikel 207, lid 3, van het Reglement, onverminderd de besluiten uit hoofde van artikel 314 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.
3. Wat de eigenlijke raming betreft begint de voorbereidingsprocedure zodra het Bureau een definitief besluit over het organigram heeft genomen. De verschillende fasen van deze procedure

zijn die als beschreven in artikel 79. Wanneer de standpunten van de voor de begroting bevoegde commissie en het Bureau ver uiteenlopen, wordt een overlegfase ingelast.

Artikel 80

Bevoegdheid tot het aangaan van betalingsverplichtingen en het verstrekken van betalingsopdrachten

1. Overeenkomstig het intern financieel reglement, dat door het Bureau in overleg met de bevoegde commissie wordt vastgesteld, worden door de Voorzitter of in diens opdracht betalingsverplichtingen aangegaan en uitgaven betaalbaar gesteld.
2. De Voorzitter zendt het ontwerp voor de afsluiting van de rekeningen toe aan de bevoegde commissie.
3. Het Parlement stelt na kennisneming van het verslag van zijn bevoegde commissie de rekeningen vast en beslist over de kwijting.

HOOFDSTUK 9

GOEDKEURINGSPROCEDURE

Artikel 81

Goedkeuringsprocedure

1. Wanneer het Parlement wordt verzocht een voorgesteld besluit goed te keuren, neemt het een besluit op basis van een aanbeveling van de bevoegde commissie strekkende tot goedkeuring of verwerping ervan.

Het Parlement spreekt zich bij een enkele stemming uit over het besluit, waarvoor uit hoofde van het Verdrag betreffende de Europese Unie of het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie de goedkeuring van het Parlement vereist is. Er kunnen geen amendementen worden ingediend. Voor het verlenen van goedkeuring is de meerderheid vereist die vermeld wordt in het artikel van het Verdrag betreffende de Europese Unie of het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie dat de rechtsgrond van het voorgestelde besluit vormt.

2. Voor toetredingsverdragen, internationale overeenkomsten en constatering van ernstige en voortdurende schending door een lidstaat van de beginselen welke de lidstaten gemeen hebben, zijn respectievelijk de artikelen 74 quater, 74 sexies en 90 van het Reglement van toepassing. Op nauwere samenwerking op een terrein dat onder de gewone wetgevingsprocedure valt, is artikel 74 octies van toepassing.

3. Wanneer voor een ontwerp van wetgevingshandeling of een beoogde internationale overeenkomst de goedkeuring van het Parlement vereist is, kan de bevoegde commissie in het belang van een positief resultaat van de procedure besluiten het Parlement een interimverslag over het betrokken ontwerp voor te leggen met een ontwerpresolutie met aanbevelingen tot wijziging of tenuitvoerlegging van dit ontwerp.

HOOFDSTUK 10

(geschrapt)

Artikel 82

(geschrapt)

HOOFDSTUK 11

OVERIGE PROCEDURES

Artikel 83

Procedure voor het uitbrengen van advies in de zin van artikel 140 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie

1. Wordt het Parlement verzocht over aanbevelingen van de Raad overeenkomstig artikel 140, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie advies uit te brengen, dan beraadslaagt het, nadat de Raad deze ter plenaire vergadering heeft toegelicht, op basis van een door zijn bevoegde commissie mondeling of schriftelijk ingediend voorstel tot aanneming of verwerping van de aanbevelingen waarover het wordt geraadpleegd.
2. Het Parlement stemt vervolgens over deze aanbevelingen bij een enkele stemming en bloc; er kunnen geen amendementen worden ingediend.

Artikel 84

Procedures met betrekking tot de dialoog tussen de sociale partners

1. De door de Commissie overeenkomstig artikel 154 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie opgestelde documenten, de door de sociale partners overeenkomstig artikel 155, lid 1, van het Verdrag gesloten overeenkomsten en de door de Commissie overeenkomstig artikel 155, lid 2, van het Verdrag ingediende voorstellen worden door de Voorzitter ter behandeling naar de bevoegde commissie verwezen.
2. Wanneer de sociale partners de Commissie in kennis stellen van hun wens het in artikel 155 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie bedoelde proces in te leiden, kan de bevoegde commissie een verslag opstellen over de inhoudelijke kant van de zaak.
3. Wanneer de sociale partners een overeenkomst hebben bereikt en gezamenlijk hebben verzocht de overeenkomst ten uitvoer te leggen bij besluit van de Raad op voorstel van de Commissie overeenkomstig artikel 155, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, dient de bevoegde commissie een ontwerp-resolutie in waarin wordt aanbevolen het verzoek al dan niet in te willigen.

Artikel 85

Procedures in verband met onderzoek van vrijwillige overeenkomsten

1. Wanneer de Commissie het Parlement in kennis stelt van haar voornemen te onderzoeken of als alternatief voor de vaststelling van wetgeving vrijwillige overeenkomsten kunnen worden gesloten, kan de bevoegde commissie overeenkomstig artikel 48 een verslag opstellen over de inhoudelijke kant van de zaak.

2. Wanneer de Commissie aankondigt voornemens te zijn een vrijwillige overeenkomst te sluiten, kan de bevoegde commissie een ontwerp-resolutie indienen, waarin wordt aanbevolen het voorstel aan te nemen dan wel te verwerpen en waarin de desbetreffende voorwaarden worden uiteengezet.

Artikel 86

Codificatie

1. Wanneer een ontwerp houdende codificatie van de wetgeving van de Unie aan het Parlement wordt voorgelegd, wordt het verwezen naar de voor juridische zaken bevoegde commissie. Volgens op interinstitutioneel niveau¹³ overeengekomen modaliteiten gaat deze commissie na of het ontwerp zich beperkt tot loutere codificatie zonder inhoudelijke wijziging.

2. De commissie die ten principale bevoegd was voor de wetteksten die het voorwerp van de codificatie vormen, kan op eigen verzoek of op verzoek van de voor juridische zaken bevoegde commissie advies uitbrengen over de wenselijkheid van de codificatie.

3. Amendementen op de tekst van het ontwerp zijn niet ontvankelijk.

Op verzoek van de rapporteur kan de voorzitter van de voor juridische zaken bevoegde commissie evenwel aan deze commissie amendementen ter goedkeuring voorleggen die betrekking hebben op technische aanpassingen, mits die aanpassingen nodig zijn om het ontwerp in overeenstemming te brengen met de codificatieregels en geen enkele inhoudelijke wijziging in het ontwerp aanbrengen.

4. Wanneer de voor juridische zaken bevoegde commissie van oordeel is dat met het ontwerp geen enkele inhoudelijke wijziging in de wetgeving van de Unie wordt aangebracht, legt zij het ontwerp ter goedkeuring aan het Parlement voor.

Wanneer deze commissie van oordeel is dat het ontwerp inhoudelijke wijzigingen inhoudt, stelt zij het Parlement voor het ontwerp te verwerpen.

In beide gevallen spreekt het Parlement zich uit bij een enkele stemming, zonder amendementen en zonder debat.

Artikel 87

Herschikking

1. Wanneer een ontwerp tot herschikking van de wetgeving van de Unie aan het Parlement wordt voorgelegd, wordt het naar de voor juridische zaken bevoegde commissie en naar de ter zake bevoegde commissie verwezen.

2. Volgens op interinstitutioneel niveau¹⁴ overeengekomen modaliteiten gaat de voor juridische zaken bevoegde commissie na of het ontwerp geen andere inhoudelijke wijzigingen bevat dan die welke als zodanig zijn aangegeven.

In het kader van dit onderzoek zijn amendementen op de tekst van het ontwerp niet ontvankelijk. Artikel 86, lid 3, tweede alinea, is evenwel van toepassing op de bepalingen die in het herschikkingsontwerp ongewijzigd zijn gebleven.

¹³Punt 4 van het Interinstitutioneel Akkoord van 20 december 1994 voor een versnelde werkmethode voor de officiële codificatie van wetteksten (PB C 102 van 4.4.1996, blz. 2).

¹⁴Punt 9 van het Interinstitutioneel Akkoord van 28 november 2001 over een systematischer gebruik van de herschikking van besluiten (PB C 77 van 28.3.2002, blz. 1).

3. Als de voor juridische zaken bevoegde commissie van oordeel is dat het ontwerp geen andere inhoudelijke wijzigingen bevat dan die welke als zodanig zijn aangegeven, stelt zij de ter zake bevoegde commissie hiervan in kennis.

In dat geval en onverminderd de in de artikelen 156 en 157 vastgelegde voorwaarden zijn amendementen in de ter zake bevoegde commissie alleen ontvankelijk als zij betrekking hebben op onderdelen van het ontwerp die wijzigingen bevatten.

Wanneer de ter zake bevoegde commissie evenwel voornemens is, overeenkomstig punt 8 van het Interinstitutioneel Akkoord, ook amendementen op de gecodificeerde delen van het ontwerp van wetgevingshandeling in te dienen, stelt zij de Raad en de Commissie daarvan onverwijld in kennis. Alvorens tot stemming wordt overgegaan maakt laatstgenoemde overeenkomstig artikel 54 haar standpunt inzake de amendementen kenbaar en geeft zij aan of zij voornemens is het herschikkingsontwerp in te trekken.

4. Als de voor juridische zaken bevoegde commissie van oordeel is dat het ontwerp andere inhoudelijke wijzigingen bevat dan die welke als zodanig zijn aangegeven, stelt zij het Parlement voor het voorstel te verwerpen en stelt zij de ter zake bevoegde commissie hiervan in kennis.

In dat geval verzoekt de Voorzitter de Commissie haar ontwerp in te trekken. Indien de Commissie haar ontwerp intrekt, stelt de Voorzitter vast dat de procedure zinledig is geworden en stelt hij de Raad hiervan in kennis. Indien de Commissie haar ontwerp niet intrekt, verwijst het Parlement het naar de ter zake bevoegde commissie, die het volgens de gebruikelijke procedure behandelt.

Artikel 87 bis

Gedelegeerde handelingen

1. Wanneer de Commissie het Parlement een gedelegeerde handeling toezendt, verwijst de Voorzitter deze naar de voor de basiswetgevingshandeling bevoegde commissie, die een rapporteur voor de behandeling van een of meerdere gedelegeerde handelingen kan benoemen.

2. De Voorzitter doet het Parlement mededeling van de datum van ontvangst van de gedelegeerde handeling in alle officiële talen alsook van de termijn voor eventuele bezwaren. Deze termijn gaat op die datum in.

De mededeling wordt gepubliceerd in de notulen van de vergadering onder vermelding van de bevoegde commissie.

3. De bevoegde commissie kan het Parlement, met inachtneming van het bepaalde in de basiswetgevingshandeling en indien zij zulks wenselijk acht, na raadpleging van alle betrokken commissies, een met redenen omklede ontwerpresolutie voorleggen. In deze ontwerpresolutie worden de gronden aangegeven voor het bezwaar van het Parlement en kan de Commissie worden verzocht om een nieuwe gedelegeerde handeling in te dienen, waarin met de aanbevelingen van het Parlement rekening wordt gehouden.

4. Indien de bevoegde commissie tien werkdagen voor het begin van de vergaderperiode waarvan de woensdag voorafgaat aan en het dichtst ligt bij de datum waarop de in lid 5 bedoelde termijn verstrijkt geen ontwerpresolutie heeft ingediend, kunnen een fractie of ten minste veertig leden een ontwerpresolutie indienen om het onderwerp op de agenda van voornoemde vergaderperiode te plaatsen.

5. Het Parlement spreekt zich uit over ingediende ontwerpresoluties binnen de in de basiswetgevingshandeling gestelde termijn bij de in artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie voorgeschreven meerderheid.

Wanneer de bevoegde commissie het wenselijk acht om, met inachtneming van het bepaalde in de basiswetgevingshandeling, de termijn voor bezwaar tegen de gedelegeerde handeling te verlengen, stelt de voorzitter van de bevoegde commissie namens het Parlement de Raad en de Commissie van deze verlenging in kennis.

6. Wanneer de bevoegde commissie het Parlement voor het verstrijken van de in de basiswetgevingshandeling gestelde termijn aanbeveelt geen bezwaar tegen de gedelegeerde handeling te maken:

- stelt zij de voorzitter van de Conferentie van commissievoorzitters bij een met redenen omkleed schrijven daarvan op de hoogte en dient zij een aanbeveling in die zin in;
- brengt de voorzitter van de Conferentie van commissievoorzitters, wanneer ofwel in de daaropvolgende vergadering van de Conferentie van commissievoorzitters, ofwel, in dringende gevallen, middels een schriftelijke procedure hiertegen geen bezwaar wordt gemaakt, dit ter kennis van de Voorzitter van het Parlement, die de plenaire vergadering zo spoedig mogelijk hiervan op de hoogte stelt;
- wordt de aanbeveling, wanneer een fractie of ten minste veertig leden binnen een termijn van vierentwintig uur na de mededeling ter plenaire vergadering ertegen bezwaar maken, in stemming gebracht;
- wordt de voorgestelde aanbeveling geacht te zijn goedgekeurd indien binnen diezelfde termijn geen bezwaar is gemaakt;
- zijn de na de goedkeuring van de aanbeveling ingediende voorstellen tot bezwaar tegen de gedelegeerde handeling niet ontvankelijk.

7. Met inachtneming van het bepaalde in de basiswetgevingshandeling kan de bevoegde commissie op eigen initiatief het Parlement een met redenen omklede ontwerp-resolutie voorleggen waarmee de bij deze handeling verleende bevoegdheidsdelegatie geheel of ten dele wordt ingetrokken. Het Parlement spreekt zich uit bij de meerderheid die is voorgeschreven in artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

8. De Voorzitter stelt de Raad en de Commissie van de overeenkomstig dit artikel ingenomen standpunten in kennis.

Artikel 88

Uitvoeringshandelingen en -maatregelen

1. Wanneer de Commissie het Parlement een ontwerp van uitvoeringshandeling of -maatregel voorlegt, verwijst de Voorzitter dit ontwerp naar de voor de basiswetgevingshandeling bevoegde commissie, die een rapporteur voor de behandeling van een of meerdere ontwerpen van uitvoeringshandelingen of -maatregelen kan benoemen.

2. De bevoegde commissie kan het Parlement een met redenen omklede ontwerp-resolutie voorleggen waarin wordt verklaard dat het ontwerp van uitvoeringshandeling of -maatregel de bij de basiswetgevingshandeling verleende uitvoeringsbevoegdheden overschrijdt of anderszins niet verenigbaar is met het recht van de Unie.

3. In de ontwerp-resolutie kan de Commissie worden verzocht de handeling of maatregel, dan wel het ontwerp van handeling of maatregel in te trekken, deze/dit met inachtneming van de door het Parlement geformuleerde bezwaren te wijzigen of een nieuw wetgevingsvoorstel in te dienen. De Voorzitter stelt de Raad en de Commissie van het standpunt van het Parlement in kennis.

4. Wanneer de door de Commissie beoogde uitvoeringsmaatregelen onder de regelgevingsprocedure met toetsing vallen in de zin van Besluit 1999/468/EG van de Raad tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden, zijn daarnaast de volgende bepalingen van toepassing:

- a) de termijn voor toetsing gaat in, zodra het ontwerp van maatregelen in alle officiële talen aan het Parlement is voorgelegd. Wanneer ingekorte termijnen voor toetsing gelden in de zin van artikel 5 bis, lid 5, onder b), van Besluit 1999/468/EG en in geval van dwingende urgente redenen in de zin van artikel 5 bis, lid 6, van Besluit 1999/468/EG, gaat de termijn voor toetsing in op de datum van ontvangst door het Parlement van het definitieve ontwerp van uitvoeringsmaatregel in de taalversies waarin het aan de leden van het overeenkomstig Besluit 1999/468/EG opgerichte comité is voorgelegd, tenzij de voorzitter van de bevoegde commissie hiertegen bezwaar maakt. Artikel 146 is in dit geval niet van toepassing;
- b) indien het ontwerp van de uitvoeringsmaatregel gebaseerd is op lid 5 of lid 6 van artikel 5 bis van Besluit 1999/468/EG, dat voorziet in ingekorte termijnen voor het Parlement om bezwaar te maken, kan een ontwerp-resolutie waarin bezwaar wordt gemaakt tegen de aanneming van het ontwerp van de maatregel door de voorzitter van de bevoegde commissie ingediend worden, wanneer de commissie zelf in de beschikbare tijd niet bijeen kon komen;
- c) het Parlement kan, met een meerderheid van zijn leden, bezwaar maken tegen de aanneming van het ontwerp van een uitvoeringsmaatregel door naar voren te brengen dat het ontwerp de uitvoeringsbevoegdheden waarin de basishandeling voorziet, overschrijdt, niet verenigbaar is met het doel of de inhoud van de basishandeling of niet strookt met het subsidiariteits- of evenredigheidsbeginsel;
- d) wanneer de bevoegde commissie naar aanleiding van een naar behoren gemotiveerd verzoek van de Commissie de voorzitter van de Conferentie van commissievoorzitters bij een met redenen omkleed schrijven aanbeveelt dat het Parlement voor het verstrijken van de in artikel 5 bis, lid 3, onder c) en/of artikel 5 bis, lid 4, onder e) van Besluit 1999/468/EG voorgeschreven normale termijn verklaart geen bezwaar te maken tegen de voorgestelde maatregel, is de procedure van artikel 87 bis, lid 6 van dit Reglement, van toepassing.

Artikel 88 bis

Behandeling volgens de procedure met medeverantwoordelijke commissies of gezamenlijke commissievergaderingen

1. Wanneer de basiswetgevingshandeling door het Parlement is vastgesteld volgens de procedure van artikel 50, zijn voor de behandeling van gedelegeerde handelingen en ontwerpen van uitvoeringshandelingen of -maatregelen daarnaast de volgende bepalingen van toepassing:

- de gedelegeerde handeling of het ontwerp van uitvoeringshandeling of -maatregel wordt verwezen naar de ten principale bevoegde commissie en de medeverantwoordelijke commissie;
- de voorzitter van de ten principale bevoegde commissie stelt de termijn vast waarbinnen de medeverantwoordelijke commissie voorstellen kan formuleren voor wat betreft de punten die onder haar exclusieve bevoegdheid dan wel onder de gezamenlijke bevoegdheid van beide commissies vallen;
- valt de gedelegeerde handeling of het ontwerp van uitvoeringshandeling of -maatregel voornamelijk onder de exclusieve bevoegdheid van de

medeverantwoordelijke commissie, dan worden de voorstellen van die commissie zonder deze in stemming te brengen door de ten principale bevoegde commissie overgenomen; zo niet, dan kan de Voorzitter de medeverantwoordelijke commissie toestemming verlenen om het Parlement een ontwerp-resolutie voor te leggen.

2. Wanneer de basiswetgevingshandeling door het Parlement is vastgesteld volgens de procedure van artikel 51, zijn voor de behandeling van gedelegeerde handelingen en ontwerpen van uitvoeringshandelingen of -maatregelen daarnaast de volgende bepalingen van toepassing:

- onmiddellijk na ontvangst van de gedelegeerde handeling of het ontwerp van uitvoeringshandeling of -maatregel bepaalt de Voorzitter, met inachtneming van de in artikel 51 vastgelegde criteria en van eventuele afspraken tussen de voorzitters van de desbetreffende commissies, welke commissie bevoegd is dan wel welke commissies gezamenlijk bevoegd zijn voor de behandeling ervan;
- wanneer een gedelegeerde handeling of het ontwerp van uitvoeringshandeling of -maatregel voor behandeling volgens de procedure met gezamenlijke commissievergaderingen is verwezen, kan elke commissie om bijeenroeping van een gezamenlijke vergadering voor de behandeling van een ontwerp-resolutie verzoeken. Bij ontstentenis van overeenkomst tussen de betrokken commissievoorzitters, wordt de gezamenlijke vergadering door de voorzitter van de Conferentie van commissievoorzitters bijeengeroepen.

TITEL II bis

EXTERNE BETREKKINGEN

HOOFDSTUK 12

INTERNATIONALE OVEREENKOMSTEN

Artikel 89

(geschrapt)

Artikel 90

Internationale overeenkomsten

1. Wanneer het voornemen bestaat onderhandelingen te openen over de sluiting, hernieuwing of wijziging van een internationale overeenkomst, kan de bevoegde commissie besluiten een verslag op te stellen of de procedure anderszins te volgen en de Conferentie van voorzitters daarvan in kennis te stellen. Eventueel kunnen andere commissies overeenkomstig artikel 49, lid 1, om advies worden gevraagd. Voor zover relevant zijn de artikelen 188, lid 2, en 50 en 51 van overeenkomstige toepassing.

De voorzitters en rapporteurs van de bevoegde commissie c.q. de medeverantwoordelijke commissies nemen gezamenlijk de nodige stappen om ervoor te zorgen dat het Parlement onverwijld, regelmatig en volledig wordt ingelicht, zo nodig op basis van vertrouwelijkheid, gedurende alle fasen van de onderhandelingen over en de sluiting van internationale overeenkomsten, met inbegrip van de vaststelling van onderhandelingsrichtsnoeren, en dat het Parlement de in lid 3 bedoelde informatie wordt verstrekt,

- door de Commissie overeenkomstig haar uit het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie voortvloeiende verplichtingen en haar verbintenissen krachtens het kaderakkoord over de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de Europese Commissie, en
- door de Raad overeenkomstig zijn uit het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie voortvloeiende verplichtingen.

2. Het Parlement kan op voorstel van de bevoegde commissie, een fractie of ten minste veertig leden de Raad verzoeken geen toestemming te verlenen voor het openen van de onderhandelingen zolang het zich niet op basis van een verslag van de bevoegde commissie over het voorgestelde onderhandelingsmandaat heeft uitgesproken.

3. Op het beoogde tijdstip van opening der onderhandelingen, wendt de bevoegde commissie zich tot de Commissie om zich op de hoogte te stellen van de voor de sluiting van de in lid 1 bedoelde internationale overeenkomst gekozen rechtsgrond. De bevoegde commissie controleert de gekozen rechtsgrond overeenkomstig artikel 37. Als de Commissie nalaat de rechtsgrond aan te geven of als er sprake is van twijfel over de juistheid ervan, is artikel 37 van toepassing.

4. In elk stadium van de onderhandelingen kan het Parlement op basis van een verslag van zijn bevoegde commissie, en na behandeling van elk overeenkomstig artikel 121 ingediend voorstel ter zake, aanbevelingen aannemen met het verzoek deze vóór de sluiting van de betreffende internationale overeenkomst op te volgen.

5. Na afsluiting van de onderhandelingen, doch nog vóór de ondertekening van een overeenkomst, wordt de ontwerpovereenkomst voor advies of ter goedkeuring aan het Parlement voorgelegd. Voor de goedkeuringsprocedure is artikel 81 van toepassing.
6. Alvorens over te gaan tot de stemming ter verlening van goedkeuring, kan de bevoegde commissie, een fractie of ten minste een tiende van de leden het Parlement voorstellen het advies van het Hof van Justitie over de verenigbaarheid van de internationale overeenkomst met de Verdragen in te winnen. Indien het Parlement een dergelijk voorstel aanneemt, wordt de stemming ter verlening van goedkeuring uitgesteld, totdat het Hof advies heeft uitgebracht¹⁵.
7. Het Parlement brengt advies uit inzake, respectievelijk verleent goedkeuring voor de sluiting, hernieuwing of wijziging van een door de Europese Unie te sluiten internationale overeenkomst of financieel protocol, bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen en bij een enkele stemming. Amendementen op de tekst van de overeenkomst of van het protocol zijn niet ontvankelijk.
8. Wanneer het advies van het Parlement negatief is, verzoekt de Voorzitter de Raad de betrokken overeenkomst niet te sluiten.
9. Verleent het Parlement geen goedkeuring voor een internationale overeenkomst, dan stelt de Voorzitter de Raad ervan op de hoogte dat de overeenkomst niet kan worden gesloten.

Artikel 91

Procedures uit hoofde van artikel 218 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie voor voorlopige toepassing of opschorting van internationale akkoorden of voor het bepalen van de standpunten die namens de Unie worden ingenomen in een bij een internationaal akkoord opgericht orgaan

Wanneer de Commissie, overeenkomstig haar uit het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en het kaderakkoord over de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de Europese Commissie voortvloeiende verplichtingen, het Parlement en de Raad informeert inzake haar voornemen de voorlopige toepassing of opschorting van een internationaal akkoord voor te stellen, wordt ter plenaire vergadering een verklaring afgelegd en een debat gehouden. Het Parlement kan aanbevelingen doen overeenkomstig artikel 90 of 97 van het Reglement.

Dezelfde procedure is van toepassing wanneer de Commissie het Parlement informeert over een voorstel betreffende de standpunten die namens de Unie moeten worden ingenomen in een bij een internationaal akkoord opgericht orgaan.

HOOFDSTUK 13

EXTERNE VERTEGENWOORDIGING VAN DE UNIE EN GEMEENSCHAPPELIJK BUITENLANDS EN VEILIGHEIDSBELEID

Artikel 92

(geschrapt)

¹⁵Zie eveneens interpretatie van artikel 128.

Artikel 93

Speciale vertegenwoordigers

1. Indien de Raad voornemens is een speciale vertegenwoordiger overeenkomstig artikel 33 van het Verdrag betreffende de Europese Unie te benoemen, verzoekt de Voorzitter, op verzoek van de bevoegde commissie, de Raad een verklaring af te leggen en vragen te beantwoorden over het mandaat, de doelstellingen en andere relevante zaken die verband houden met de taak en rol van de speciale vertegenwoordiger.
2. Zodra de speciale vertegenwoordiger is benoemd, doch voordat deze zijn ambt gaat uitoefenen, kan hij worden verzocht voor de bevoegde commissie een verklaring af te leggen en vragen te beantwoorden.
3. Binnen een termijn van drie maanden na de hoorzitting kan de bevoegde commissie overeenkomstig artikel 121 een aanbeveling doen die rechtstreeks betrekking heeft op de afgelegde verklaring en de gegeven antwoorden.
4. De speciale vertegenwoordiger wordt verzocht het Parlement volledig en regelmatig op de hoogte te houden van de praktische uitvoering van zijn mandaat.
5. Een door de Raad benoemde speciale vertegenwoordiger met een mandaat voor specifieke beleidsvraagstukken kan op initiatief van het Parlement dan wel op eigen verzoek worden uitgenodigd in de bevoegde commissie een verklaring af te leggen.

Artikel 94

(geschrapt)

Artikel 95

Internationale vertegenwoordiging

1. Bij de benoeming van een hoofd van een externe delegatie van de Unie kan de kandidaat worden verzocht te verschijnen voor het bevoegde orgaan van het Parlement om een verklaring af te leggen en vragen te beantwoorden.
2. Binnen een termijn van drie maanden na de in lid 1 bedoelde hoorzitting kan de bevoegde commissie een resolutie aannemen dan wel een aanbeveling doen die rechtstreeks betrekking heeft op de afgelegde verklaring en de gegeven antwoorden.

Artikel 96

Raadpleging van en informatieverstrekking aan het Parlement in het kader van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid

1. Wanneer het Parlement overeenkomstig artikel 36 van het Verdrag betreffende de Europese Unie wordt geraadpleegd, wordt de zaak verwezen naar de bevoegde commissie, die overeenkomstig artikel 97 van het Reglement aanbevelingen kan doen.
2. De betrokken commissies stellen alles in het werk om ervoor te zorgen dat de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid hen regelmatig en tijdig op de hoogte stelt van de ontwikkeling en de uitvoering van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid van de Unie, van de geraamde kosten telkens wanneer een besluit met financiële gevolgen op het gebied van het GBVB wordt genomen,

en van andere financiële overwegingen die verband houden met de uitvoering van GBVB-acties. Op verzoek van de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger kan een commissie bij wijze van uitzondering besluiten met gesloten deuren te beraadslagen.

3. Tweemaal per jaar vindt een debat plaats over het door de vicevoorzitter/hoge vertegenwoordiger opgestelde document met de voornaamste aspecten en fundamentele keuzen op het gebied van het GBVB, met inbegrip van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid en de financiële gevolgen ervan voor de begroting van de Europese Unie. De procedures van artikel 110 zijn van toepassing.

(Zie eveneens de interpretatie onder artikel 121).

4. De vicevoorzitter/hoge vertegenwoordiger wordt uitgenodigd voor elk plenair debat over aspecten van het buitenlands, veiligheids- en defensiebeleid.

Artikel 97

Aanbevelingen in het kader van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid

1. De ter zake van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid bevoegde commissie kan, met toestemming van de Conferentie van voorzitters of op grond van een ontwerp in de zin van artikel 121, de Raad aanbevelingen doen op de beleidsterreinen waarvoor zij bevoegd is.

2. In dringende gevallen kan de in lid 1 bedoelde toestemming worden verleend door de Voorzitter, die eveneens toestemming kan verlenen voor een spoedvergadering van de betrokken commissie.

3. Tijdens de procedure voor de goedkeuring van deze aanbevelingen, die in schriftelijke vorm in stemming worden gebracht, is artikel 146 niet van toepassing en kunnen mondelinge amendementen worden ingediend.

Niet-toepassing van artikel 146 is uitsluitend in commissievergaderingen en in geval van urgentie mogelijk. Noch voor niet dringend verklaarde commissievergaderingen noch voor plenaire vergaderingen mag worden afgeweken van het bepaalde in artikel 146.

De bepaling volgens welke mondelinge amendementen mogen worden ingediend houdt in dat geen bezwaar kan worden gemaakt tegen het in stemming brengen van mondelinge amendementen tijdens commissievergaderingen.

4. De aldus tot stand gekomen aanbevelingen worden ingeschreven op de agenda van de eerste vergaderperiode volgend op de indiening ervan. In dringende gevallen kunnen bij besluit van de Voorzitter aanbevelingen op de agenda van een lopende vergaderperiode worden ingeschreven. De aanbevelingen worden geacht te zijn aangenomen tenzij vóór het begin van de vergaderperiode ten minste veertig leden schriftelijk hiertegen bezwaar hebben gemaakt; in dat geval worden de aanbevelingen van de commissie met debat en stemming op de agenda van diezelfde vergaderperiode ingeschreven. Een fractie of ten minste veertig leden kunnen amendementen indienen.

Artikel 98

Schending van de mensenrechten

In elke vergaderperiode kunnen de bevoegde commissies zonder voorafgaande toestemming volgens de procedure van artikel 97, lid 4, elk een ontwerp-resolutie over gevallen van schending van de mensenrechten indienen.

HOOFDSTUK 14

(geschrappt)

Artikel 99

(geschrappt)

Artikel 100

(geschrappt)

Artikel 101

(geschrappt)

HOOFDSTUK 15

(geschrappt)

Artikel 102

(geschrappt)

TITEL III

TRANSPARANTIE VAN DE WERKZAAMHEDEN

Artikel 103

Transparantie van de werkzaamheden van het Parlement

1. Het Parlement zorgt voor een optimale transparantie van zijn werkzaamheden, overeenkomstig het bepaalde in artikel 1, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, artikel 15 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en artikel 42 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.
2. De beraadslagingen van het Parlement zijn openbaar.
3. De vergaderingen van de commissies van het Parlement zijn in de regel openbaar. De commissies kunnen echter, uiterlijk bij de aanneming van de agenda, besluiten de agenda voor een bepaalde vergadering op te splitsen in agendapunten voor openbare en agendapunten voor niet-openbare behandeling. Wanneer een vergadering met gesloten deuren plaatsvindt, kan de commissie de documenten en de notulen van de vergadering toch toegankelijk maken voor het publiek, met inachtneming van het bepaalde in artikel 4, leden 1 t/m 4, van Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad. Bij overtreding van de vertrouwelijkheidsregels is artikel 153 van toepassing.
4. De behandeling door de ter zake bevoegde commissie van verzoeken in verband met de immunitetsprocedures overeenkomstig artikel 7 van het Reglement vindt altijd met gesloten deuren plaats.

Artikel 104

Toegang van het publiek tot documenten

1. Iedere burger van de Unie en iedere natuurlijke of rechtspersoon met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat heeft overeenkomstig artikel 15 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie recht van toegang tot documenten van het Parlement, volgens de beginselen en onder de voorwaarden en beperkingen als vastgelegd in Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad en overeenkomstig de specifieke bepalingen van het Reglement.

Aan andere natuurlijke of rechtspersonen wordt voor zover mogelijk op dezelfde wijze toegang tot documenten van het Parlement verleend.

Verordening (EG) nr. 1049/2001 wordt ter informatie als bijlage bij het Reglement gepubliceerd.

2. Met het oog op de toegang tot documenten wordt onder “documenten van het Parlement” verstaan iedere inhoud in de zin van artikel 3, onder a), van Verordening (EG) nr. 1049/2001 die door ambtsdragers van het Parlement in de zin van titel I, hoofdstuk 2, respectievelijk door organen van het Parlement, commissies, interparlementaire delegaties en het secretariaat van het Parlement is opgesteld of ontvangen.

Met het oog op de toegang tot documenten gelden door individuele leden of fracties opgestelde documenten als documenten van het Parlement, wanneer zij overeenkomstig het Reglement zijn ingediend.

Het Bureau stelt regels vast om ervoor te zorgen dat alle documenten van het Parlement worden geregistreerd.

3. Het Parlement zet een register op van de documenten van het Parlement. Wetgevingsdocumenten en bepaalde andere categorieën documenten worden rechtstreeks toegankelijk gemaakt via het register van het Parlement overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1049/2001. Verwijzigingen naar andere documenten van het Parlement worden voorzover mogelijk in het register opgenomen.

De categorieën documenten die rechtstreeks voor het publiek toegankelijk zijn, worden opgenomen in een lijst die door het Bureau wordt aangenomen en op de website van het Parlement wordt gepubliceerd. Deze lijst houdt geen inperking in op het recht van toegang tot documenten die niet onder de opgesomde categorieën vallen; die documenten worden op schriftelijk verzoek beschikbaar gesteld.

Het Bureau kan ten aanzien van de toegang regels vaststellen, in overeenstemming met Verordening (EG) nr. 1049/2001, die in het *Publicatieblad van de Europese Unie* worden bekendgemaakt.

4. Het Bureau wijst de diensten aan die belast worden met de behandeling van initiële verzoeken (artikel 7 van Verordening (EG) nr. 1049/2001), en neemt besluiten over confirmatieve verzoeken (artikel 8 van die verordening) en verzoeken om toegang tot gevoelige documenten (artikel 9 van die verordening).

5. De Conferentie van voorzitters benoemt de vertegenwoordigers van het Parlement in het overeenkomstig artikel 15, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1049/2001 op te richten interinstitutioneel comité.

6. Een van de ondervoorzitters is verantwoordelijk voor het toezicht op de behandeling van verzoeken om toegang tot documenten.

7. De bevoegde commissie van het Parlement stelt op basis van door het Bureau en andere bronnen verstrekte informatie het in artikel 17 van Verordening (EG) nr. 1049/2001 genoemde jaarlijks verslag op en legt dit voor aan de plenaire vergadering.

De bevoegde commissie behandelt en evalueert voorts de door de overige instellingen en agentschappen overeenkomstig artikel 17 van genoemde verordening opgestelde verslagen.

TITEL IV

BETREKKINGEN MET DE ANDERE INSTELLINGEN EN ORGANEN

HOOFDSTUK 1

BENOEMINGEN

Artikel 105

Verkiezing van de voorzitter van de Commissie

1. Wanneer de Europese Raad een kandidaat voor het voorzitterschap van de Commissie voordraagt, verzoekt de Voorzitter de kandidaat een verklaring af te leggen voor het Parlement en zijn beleidslijnen uiteen te zetten. De verklaring wordt gevolgd door een debat.

De Europese Raad wordt uitgenodigd aan het debat deel te nemen.

2. Het Parlement kiest de voorzitter van de Commissie bij meerderheid van zijn leden.

De stemming is geheim.

3. Wanneer de kandidaat gekozen wordt, deelt de Voorzitter dit mede aan de voorzitter van de Europese Raad en verzoekt deze alsmede de gekozen voorzitter van de Commissie om in onderling overleg de kandidaten voor de verschillende commissarisposten voor te dragen.

4. Indien de kandidaat niet de vereiste meerderheid behaalt, verzoekt de Voorzitter de Europese Raad binnen een maand een nieuwe kandidaat voor verkiezing volgens dezelfde procedure voor te dragen.

Artikel 106

Verkiezing van de Commissie

1. De Voorzitter verzoekt, na overleg met de gekozen voorzitter van de Commissie, de door de gekozen voorzitter van de Commissie en de Raad voor de verschillende commissarisposten voorgedragen commissarissen te verschijnen voor de voor hun vermoedelijke werkgebied bevoegde commissies. Deze hoorzittingen zijn openbaar.

2. De Voorzitter kan de gekozen voorzitter van de Commissie uitnodigen om het Parlement over de verdeling van de portefeuillevaardelijkheden in het voorgedragen college van commissarissen overeenkomstig zijn beleidslijnen te informeren.

3. De bevoegde commissie(s) verzoekt(verzoeken) de voorgedragen commissaris een verklaring af te leggen en vragen te beantwoorden. De hoorzittingen worden georganiseerd op een zodanige wijze dat de voorgedragen commissarissen het Parlement alle relevante informatie kunnen verstrekken. De bepalingen betreffende de organisatie van de hoorzittingen zijn vastgelegd in een bijlage bij het Reglement¹⁶.

4. De gekozen voorzitter stelt het college van commissarissen voor en licht het Commissieprogramma toe tijdens een vergadering van het Parlement waarvoor de voorzitter van de Europese Raad en de voorzitter van de Raad zijn uitgenodigd. De verklaring wordt gevolgd door een debat.

¹⁶Zie bijlage XVII.

5. Tot besluit van het debat kunnen fracties of ten minste veertig leden een ontwerpresolutie indienen. Artikel 110, leden 3, 4 en 5, is van toepassing.

Na de stemming over de ontwerpresolutie hecht het Parlement bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen al dan niet zijn goedkeuring aan de Commissie.

Er wordt hoofdelijk gestemd.

Het Parlement kan de stemming tot de volgende vergadering uitstellen.

6. De Voorzitter brengt de verkiezing dan wel afwijzing van de Commissie ter kennis van de Raad.

7. In geval van een ingrijpende herschikking van de portefeuilles in de Commissie gedurende haar ambtstermijn, de vervulling van een vacature of de benoeming van een nieuwe commissaris ingevolge de toetreding van een nieuwe lidstaat, worden de betrokken commissarissen overeenkomstig lid 3 verzocht voor de voor hun werkgebied bevoegde commissies te verschijnen.

Artikel 107

Motie van afkeuring jegens de Commissie

1. Een tiende van de leden van het Parlement kan bij de Voorzitter een motie van afkeuring jegens de Commissie indienen.

2. De motie van afkeuring moet het opschrift “motie van afkeuring” dragen en met redenen omkleed zijn. Zij wordt toegezonden aan de Commissie.

3. De Voorzitter stelt de leden onverwijld in kennis van de indiening van de motie.

4. Het debat over de motie van afkeuring vindt ten vroegste 24 uur na kennisgeving van de indiening van een motie van afkeuring aan de leden plaats.

5. Over de motie wordt hoofdelijk gestemd; de stemming vindt ten vroegste 48 uur na de opening van het debat plaats.

6. Het debat en de stemming vinden uiterlijk in de vergaderperiode die volgt op de indiening van de motie plaats.

7. De motie wordt aangenomen met een meerderheid van twee derde van de uitgebrachte stemmen en bij meerderheid van de leden van het Parlement. De uitslag van de stemming wordt ter kennis gebracht van de voorzitter van de Raad en van de voorzitter van de Commissie.

Artikel 107 bis

Benoeming van rechters en advocaten-generaal bij het Hof van Justitie van de Europese Unie

Op voorstel van de ter zake bevoegde commissie draagt het Parlement een kandidaat voor voor het comité van zeven personen dat de geschiktheid van de kandidaten voor de functie van rechter of advocaat-generaal bij het Hof van Justitie en het Gerecht toetst.

Artikel 108

Benoeming van de leden van de Rekenkamer

1. De voor benoeming tot lid van de Rekenkamer voorgedragen kandidaten worden verzocht voor de bevoegde commissie een verklaring af te leggen en vragen van leden te beantwoorden. De stemming in de commissie over elke voordracht afzonderlijk is geheim.
2. De bevoegde commissie doet het Parlement een aanbeveling inzake de benoeming van de voorgedragen kandidaten in de vorm van een verslag dat voor elke voordracht een apart ontwerpbesluit bevat.
3. De stemming ter plenaire vergadering vindt plaats binnen twee maanden na ontvangst van de voordracht, tenzij het Parlement op verzoek van de bevoegde commissie, een fractie of ten minste veertig leden anders besluit. Het Parlement stemt over elke voordracht bij geheime stemming en besluit bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen.
4. Indien het Parlement een negatief advies over een bepaalde voordracht uitbrengt, verzoekt de Voorzitter de Raad de voordracht in te trekken en het Parlement een nieuwe voordracht voor te leggen.

Artikel 109

Benoeming van de directieleden van de Europese Centrale Bank

1. De voor benoeming tot president van de Europese Centrale Bank voorgedragen kandidaat wordt verzocht voor de bevoegde commissie een verklaring af te leggen en vragen van leden te beantwoorden.
2. De bevoegde commissie doet het Parlement een aanbeveling inzake de goedkeuring dan wel afwijzing van de voorgedragen kandidaat.
3. De stemming vindt plaats binnen twee maanden na ontvangst van de voordracht, tenzij het Parlement op verzoek van de bevoegde commissie, een fractie of ten minste veertig leden anders besluit.
4. Indien het Parlement een negatief advies uitbrengt, verzoekt de Voorzitter de Raad de voordracht in te trekken en het Parlement een nieuwe voordracht voor te leggen.
5. Dezelfde procedure wordt toegepast voor de voor het vicepresidentschap en de functie van directielid van de Europese Centrale Bank voorgedragen kandidaten.

HOOFDSTUK 2

VERKLARINGEN

Artikel 110

Verklaringen van Commissie, Raad en Europese Raad

1. De leden van de Commissie, de Raad en de Europese Raad kunnen de Voorzitter van het Parlement te allen tijde verzoeken hun het woord te verlenen voor een verklaring. De voorzitter van de Europese Raad legt na elke bijeenkomst van de Europese Raad een verklaring af. De Voorzitter van het Parlement besluit wanneer deze verklaring kan worden afgelegd en of een dergelijke verklaring wordt gevolgd door een uitvoerig debat, dan wel of de leden gedurende dertig minuten beknopte en nauwkeurige geformuleerde vragen mogen stellen.

2. Wanneer een verklaring met debat op de agenda wordt ingeschreven, besluit het Parlement of het een resolutie tot besluit van het debat zal aannemen; een dergelijk besluit is evenwel niet mogelijk, indien in dezelfde of de volgende vergaderperiode een verslag over hetzelfde onderwerp wordt behandeld, tenzij de Voorzitter om uitzonderlijke redenen een ander voorstel doet. Indien het Parlement besluit een resolutie tot besluit van het debat aan te nemen, kunnen een commissie, fractie of ten minste veertig leden een ontwerp-resolutie indienen.

3. De ontwerp-resoluties worden nog dezelfde dag in stemming gebracht. Over eventuele uitzonderingen op deze regel beslist de Voorzitter. Stemverklaringen zijn toegestaan.

4. Een gezamenlijke ontwerp-resolutie vervangt de eerder door de ondertekenaars ingediende ontwerp-resoluties, maar niet die welke door andere commissies, fracties of leden zijn ingediend.

5. Wanneer een ontwerp-resolutie is aangenomen, kunnen geen andere ontwerp-resoluties meer in stemming worden gebracht, tenzij de Voorzitter bij uitzondering anders beslist.

Artikel 111

Toelichting van de Commissie op haar besluiten

De Voorzitter kan, na raadpleging van de Conferentie van voorzitters, de voorzitter van de Commissie, de voor de betrekkingen met het Parlement verantwoordelijke commissaris, of, na overleg, een andere commissaris, verzoeken na elke vergadering van de Commissie voor het Parlement een verklaring af te leggen waarin de belangrijkste besluiten worden toegelicht. Een dergelijke verklaring wordt gevolgd door een debat van ten minste dertig minuten, waarin de leden beknopte en nauwkeurig geformuleerde vragen mogen stellen.

Artikel 112

Verklaringen van de Rekenkamer

1. De voorzitter van de Rekenkamer kan in het kader van de kwijtingsprocedure of van activiteiten van het Parlement in verband met de begrotingscontrole, worden verzocht het woord te voeren om de opmerkingen in het jaarverslag, in speciale verslagen of in adviezen van de Rekenkamer, alsook het werkprogramma van de Rekenkamer toe te lichten.

2. Het Parlement kan besluiten over iedere kwestie die in zulke verklaringen aan de orde is gekomen een apart debat te houden, waaraan wordt deelgenomen door de Commissie en de Raad, in het bijzonder wanneer onregelmatigheden bij het financieel beheer zijn geconstateerd.

Artikel 113

Verklaringen van de Europese Centrale Bank

1. De president van de Europese Centrale Bank licht het jaarverslag van de ECB over de werkzaamheden van het Europees Stelsel van Centrale Banken en het monetair beleid in het afgelopen en lopende jaar in het Parlement toe.

2. Deze toelichting wordt gevolgd door een algemeen debat.

3. De president van de Europese Centrale Bank wordt verzocht ten minste viermaal per jaar vergaderingen van de bevoegde commissie bij te wonen om een verklaring af te leggen en vragen te beantwoorden.

4. De president, vicepresident en overige leden van de directie van de Europese Centrale Bank wonen op verzoek van het Parlement of op eigen verzoek ook andere vergaderingen bij.

5. Van de vergaderingen als bedoeld in de leden 3 en 4 wordt een volledig verslag in de officiële talen opgesteld.

Artikel 114

Aanbeveling betreffende de globale richtsnoeren voor het economisch beleid

1. De aanbeveling van de Commissie betreffende de globale richtsnoeren voor het economisch beleid van de lidstaten en van de Unie wordt verwezen naar de bevoegde commissie, die hierover verslag uitbrengt aan het Parlement.

2. De Raad wordt verzocht het Parlement in kennis te stellen van de inhoud van zijn aanbeveling en van het standpunt van de Europese Raad.

HOOFDSTUK 3

PARLEMENTAIRE VRAGEN

Artikel 115

Vragen met verzoek om mondeling antwoord gevolgd door een debat

1. Een commissie, fractie of ten minste veertig leden kunnen de Raad of de Commissie vragen stellen met het verzoek deze op de agenda van het Parlement in te schrijven.

De vragen worden schriftelijk ingediend bij de Voorzitter, die deze onverwijld aan de Conferentie van voorzitters voorlegt.

De Conferentie van voorzitters beslist of en in welke volgorde de vragen op de agenda worden ingeschreven. Vragen die binnen drie maanden na indiening niet op de agenda van het Parlement zijn ingeschreven, komen te vervallen.

2. Een vraag aan de Commissie moet ten minste één week, een vraag aan de Raad ten minste drie weken vóór de vergadering waarin zij moet worden behandeld, aan de betrokken instelling toegezonden zijn.

3. De in lid 2 vermelde termijn is niet van toepassing op de in artikel 42 van het Verdrag betreffende de Europese Unie bedoelde aangelegenheden. De Raad antwoordt binnen de termijn die nodig is om het Parlement op passende wijze op de hoogte te stellen.

4. De vraagsteller beschikt over vijf minuten om de vraag toe te lichten. Een lid van de betrokken instelling geeft antwoord.

De vraagsteller heeft het recht genoemde spreektijd volledig te benutten.

5. Voor het overige is het bepaalde in artikel 110, leden 2 t/m 5, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 116

Vragenuur

1. Tijdens elke vergaderperiode wordt een vragenuur met de Commissie gehouden, en wel op door het Parlement op voorstel van de Commissie van voorzitters vastgestelde tijdstippen.

2. Per vergaderperiode mag een lid de Commissie slechts één vraag stellen.

3. De vragen worden schriftelijk ingediend bij de Voorzitter, die beslist over de ontvankelijkheid en de volgorde van behandeling. Deze beslissing wordt onverwijld aan de vraagstellers medegedeeld.

4. Het vragenuur is nader geregeld bij in bijlage bij dit Reglement neergelegde richtsnoeren¹⁷.

5. Overeenkomstig de door de Conferentie van voorzitters vastgestelde richtsnoeren kunnen specifieke vragenuren met de Raad, de voorzitter van de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en de voorzitter van de Eurogroep worden gehouden.

Artikel 117

Vragen met verzoek om schriftelijk antwoord

1. Elk lid kan overeenkomstig de in een bijlage bij dit Reglement neergelegde richtsnoeren¹⁸ de Europese Raad, de Raad, de Commissie of de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid vragen stellen met verzoek om schriftelijk antwoord. Voor de inhoud van de vragen zijn uitsluitend de vraagstellers verantwoordelijk.

2. De vragen worden schriftelijk ingediend bij de Voorzitter, die ze aan de adressaten doet toekomen. Bij twijfel beslist de Voorzitter over de ontvankelijkheid van een vraag. De vraagsteller wordt van deze beslissing in kennis gesteld.

3. Kan een vraag niet binnen de gestelde termijn worden beantwoord, dan wordt zij op verzoek van de steller op de agenda van de volgende vergadering van de bevoegde commissie geplaatst. Artikel 116 is van overeenkomstige toepassing.

Aangezien de voorzitter van een parlementaire commissie uit hoofde van artikel 193, lid 1, gerechtigd is een vergadering van de commissie bijeen te roepen, is het aan de voorzitter om, ter wille van een goed verloop van de vergadering, de ontwerpagenda van de vergadering die hij bijeenroept te bepalen. Deze bevoegdheid doet niets af aan de verplichting ingevolge artikel 117, lid 3, om een schriftelijke vraag op verzoek van de vraagsteller op de ontwerpagenda van de volgende vergadering van de commissie te plaatsen. De voorzitter beschikt wel over de discretionaire bevoegdheid om, met inachtneming van de politieke prioriteiten, voorstellen te doen inzake de volgorde van de werkzaamheden van de vergadering, alsook inzake de procedurele aspecten (bijvoorbeeld een procedure zonder debat met eventueel goedkeuring van een besluit over het verdere verloop van de zaak, of een aanbeveling om de behandeling van het punt tot een volgende vergadering uit te stellen).

4. Vragen die onmiddellijke beantwoording, doch geen grondig onderzoek vereisen (vragen met voorrang), worden binnen drie weken na toezending aan de adressaten beantwoord. Elk lid mag eenmaal per maand een vraag met voorrang stellen.

De overige vragen (vragen zonder voorrang) worden binnen zes weken na toezending aan de adressaten beantwoord.

De leden geven aan om welke soort vraag het gaat. De Voorzitter beslist ter zake.

5. De vragen worden met de antwoorden in het *Publicatieblad van de Europese Unie* gepubliceerd.

¹⁷Zie bijlage II.

¹⁸Zie bijlage III.

Artikel 118

Vragen met verzoek om schriftelijk antwoord aan de Europese Centrale Bank

1. Elk lid kan in overeenstemming met de in een bijlage bij dit Reglement neergelegde richtsnoeren¹⁹ de Europese Centrale Bank vragen stellen met verzoek om schriftelijk antwoord.
2. De vragen worden schriftelijk ingediend bij de voorzitter van de bevoegde commissie, die deze doet toekomen aan de Europese Centrale Bank.
3. De vragen worden met de antwoorden in het *Publicatieblad van de Europese Unie* gepubliceerd.
4. Kan een vraag niet binnen de gestelde termijn worden beantwoord, dan wordt zij op verzoek van de vraagsteller op de agenda van de volgende vergadering van de bevoegde commissie met de president van de Europese Centrale Bank geplaatst.

HOOFDSTUK 4

VERSLAGEN VAN ANDERE INSTELLINGEN

Artikel 119

Jaarverslagen en andersoortige verslagen van andere instellingen

1. Jaarverslagen en andersoortige verslagen van andere instellingen ten aanzien waarvan de Verdragen in raadpleging van het Europees Parlement voorzien of ten aanzien waarvan op grond van andere wettelijke bepalingen een advies van het Parlement vereist is, worden behandeld op basis van een verslag dat wordt voorgelegd aan de plenaire vergadering.
2. Niet onder lid 1 vallende jaarverslagen en andersoortige verslagen van andere instellingen worden naar de bevoegde commissie verwezen, die vervolgens kan voorstellen verslag overeenkomstig artikel 48 op te stellen.

HOOFDSTUK 5

RESOLUTIES EN AANBEVELINGEN

Artikel 120

Ontwerpresoluties

1. Elk lid kan een ontwerpresolutie indienen over een onderwerp dat binnen het kader van de werkzaamheden van de Europese Unie valt.

Een dergelijke ontwerpresolutie mag niet langer zijn dan 200 woorden.

2. De bevoegde commissie besluit over de procedure.

Zij kan de ontwerpresolutie met andere ontwerpresoluties of verslagen combineren.

Zij kan besluiten een advies, eventueel in briefvorm, op te stellen.

Zij kan besluiten een verslag overeenkomstig artikel 48 op te stellen.

¹⁹Zie bijlage III.

3. De indiener van een ontwerpresolutie wordt van de besluiten van de commissie en de Conferentie van voorzitters op de hoogte gesteld.
4. De ontwerpresolutie wordt in het verslag opgenomen.
5. Adviezen in de vorm van een brief aan andere instellingen van de Europese Unie worden door de Voorzitter verzonden.
6. Een ontwerpresolutie, ingediend overeenkomstig artikel 110, lid 2, artikel 115, lid 5, of artikel 122, lid 2, kan door de indiener(s) vóór de eindstemming worden ingetrokken.
7. Een overeenkomstig lid 1 ingediende ontwerpresolutie kan door de indiener(s) of de eerste ondertekenaar worden ingetrokken, alvorens de bevoegde commissie overeenkomstig lid 2 besluit hierover een verslag op te stellen.

Zodra de ontwerpresolutie als zodanig door de commissie is overgenomen, is zij de enige die deze nog kan intrekken, en wel voordat de eindstemming begint.

8. Een ingetrokken ontwerpresolutie kan door een fractie, een commissie dan wel hetzelfde aantal leden dat voor de indiening ervan vereist is, onmiddellijk worden overgenomen en opnieuw worden ingediend.

De commissies dragen er zorg voor dat aan overeenkomstig dit artikel ingediende ontwerpresoluties die beantwoorden aan de gestelde eisen, gevolg wordt gegeven en dat zij in de documenten die naar aanleiding hiervan worden opgesteld, naar behoren worden vermeld.

Artikel 121

Aanbevelingen aan de Raad

1. Een fractie of ten minste veertig leden kunnen een ontwerpaanbeveling aan de Raad indienen met betrekking tot de in titel V van het Verdrag betreffende de Europese Unie behandelde onderwerpen of ingeval het Parlement niet is geraadpleegd over een onder artikel 90 of 91 vallende internationale overeenkomst.
2. Deze ontwerpaanbevelingen worden voor behandeling naar de bevoegde commissie verwezen.

In voorkomend geval legt de bevoegde commissie de zaak aan het Parlement voor overeenkomstig de daartoe in het Reglement neergelegde procedures.

3. Wanneer zij verslag uitbrengt, legt de bevoegde commissie het Parlement een ontwerpaanbeveling aan de Raad voor, tezamen met een korte toelichting en in voorkomend geval de adviezen van de medeadviserende commissies.

Voor de toepassing van dit lid is geen voorafgaande toestemming van de Conferentie van voorzitters vereist.

4. Artikel 97 is van toepassing.

Artikel 122

Debatten over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat

1. Een commissie, een interparlementaire delegatie, een fractie of ten minste veertig leden kunnen de Voorzitter schriftelijk verzoeken over een dringend geval van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat een debat te houden (artikel 137, lid 3).

2. De Conferentie van voorzitters stelt, op basis van de in lid 1 bedoelde verzoeken en overeenkomstig de bepalingen in bijlage IV, een lijst van onderwerpen voor de definitieve ontwerpagenda op met het oog op het eerstvolgende debat over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat. Er mogen in totaal niet meer dan drie onderwerpen of rubrieken op de agenda worden ingeschreven.

Overeenkomstig de bepalingen van artikel 140 kan het Parlement besluiten een voor het debat op genoemde lijst opgenomen onderwerp te schrappen en te vervangen door een niet opgenomen onderwerp. Ontwerpresoluties over de gekozen onderwerpen moeten uiterlijk op de avond van de dag van aanneming van de agenda ingediend zijn; de Voorzitter stelt de precieze termijn voor de indiening van de desbetreffende ontwerpresoluties vast.

3. In het licht van een totale duur van ten hoogste zestig minuten per vergaderperiode voor deze debatten, wordt de totale spreektijd voor de fracties en de niet-fractiegebonden leden overeenkomstig artikel 149, leden 4 en 5, verdeeld.

De spreektijd die overblijft na aftrek van de voor de toelichting van de ontwerpresoluties en de stemmingen benodigde tijd alsmede van de eventueel voor de Commissie en de Raad overeengekomen spreektijd, wordt over de fracties en de niet-fractiegebonden leden verdeeld.

4. Aan het einde van het debat wordt onmiddellijk gestemd. Artikel 170 vindt daarbij geen toepassing.

Stemmingen die overeenkomstig dit artikel plaatsvinden, kunnen onder de verantwoordelijkheid van de Voorzitter en de Conferentie van voorzitters worden gebundeld.

5. Indien over hetzelfde onderwerp twee of meer ontwerpresoluties zijn ingediend, wordt de in artikel 110, lid 4, bedoelde procedure toegepast.

6. De Voorzitter en de fractievoorzitters kunnen besluiten dat zonder debat over een ontwerpresolutie wordt gestemd. Voor een dergelijk besluit is eenstemmigheid van de fractievoorzitters vereist.

Het bepaalde in de artikelen 174, 175 en 177 is niet van toepassing op ontwerpresoluties die op de agenda voor een debat over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat ingeschreven staan.

De ontwerpresoluties voor een debat over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat worden pas ingediend nadat de lijst van onderwerpen is aangenomen. Ontwerpresoluties die niet in het voor dit debat uitgetrokken tijdsbestek kunnen worden behandeld, komen te vervallen. Hetzelfde geldt voor de ontwerpresoluties ten aanzien waarvan ingevolge een verzoek overeenkomstig artikel 155, lid 3, werd vastgesteld dat het quorum niet was bereikt. De leden hebben het recht deze ontwerpresoluties opnieuw in te dienen om overeenkomstig artikel 120 voor behandeling naar een commissie te worden verwezen, dan wel om op de agenda voor het debat over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat van de volgende vergaderperiode te worden ingeschreven.

Een onderwerp kan niet op de agenda van het debat over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat worden ingeschreven, indien het reeds op de agenda van die vergaderperiode staat.

Het Reglement voorziet niet in de mogelijkheid om een overeenkomstig lid 2, tweede alinea, ingediende ontwerpresolutie en een commissieverslag over hetzelfde onderwerp, gecombineerd te behandelen.

* * *

Wanneer overeenkomstig artikel 155, lid 3, om vaststelling van het quorum wordt verzocht, geldt dit verzoek slechts voor de in stemming te brengen ontwerp-resolutie en niet voor de volgende ontwerp-resoluties.

Artikel 123

Schriftelijke verklaringen

1. Minimaal tien leden van ten minste drie fracties kunnen een schriftelijke verklaring van ten hoogste 200 woorden indienen over een onderwerp dat uitsluitend onder de bevoegdheden van de Europese Unie valt. Deze verklaring mag inhoudelijk niet verder gaan dan het een verklaring betaamt. In het bijzonder mag een schriftelijke verklaring niet aandringen op wetgevingsmaatregelen, geen besluiten bevatten over aangelegenheden waarvoor dit Reglement voorziet in specifieke procedures en bevoegdheden, en niet ingaan op aangelegenheden die onder lopende procedures in het Parlement vallen.
2. De Voorzitter verleent op basis van een gemotiveerde beslissing toestemming om verder te gaan met de procedure, waarbij in elk geval lid 1 in acht genomen wordt. De schriftelijke verklaringen worden in de officiële talen gepubliceerd op de website van het Parlement en elektronisch aan alle leden rondgedeeld. Zij worden met de namen van de ondertekenaars opgenomen in een elektronisch register. Dit register is openbaar en kan op de website van het Parlement worden geraadpleegd. De Voorzitter bewaart eveneens een papieren versie met handtekeningen van elke schriftelijke verklaring.
3. Elk lid kan een in het elektronische register opgenomen verklaring medeondertekenen. De handtekening kan gedurende een periode van drie maanden vanaf de opname van de verklaring in het register op elk willekeurig ogenblik ingetrokken worden. In geval van een dergelijke intrekking mag het lid in kwestie de verklaring niet nog eens ondertekenen.
4. Is een verklaring na afloop van een periode van drie maanden vanaf de opname ervan in het register door de meerderheid van de leden van het Parlement ondertekend, dan stelt de Voorzitter het Parlement hiervan in kennis. De verklaring wordt, met de namen van de ondertekenaars, in de notulen vermeld en heeft voor het Parlement geen bindende werking.
5. De procedure wordt afgesloten met de toezending aan het einde van de vergaderperiode van de verklaring aan de adressaten met vermelding van de namen van de ondertekenaars.
6. Als de instellingen waaraan de aangenomen verklaring gericht is het Parlement niet binnen drie maanden na ontvangst daarvan informeren over de geplande follow-up, wordt de kwestie op verzoek van een van de indieners van de verklaring op de agenda geplaatst van een volgende vergadering van de bevoegde commissie.
7. Een schriftelijke verklaring die meer dan drie maanden in het register heeft gestaan en niet door ten minste de helft van de leden van het Parlement is ondertekend, komt te vervallen, zonder dat deze periode van drie maanden kan worden verlengd.

Artikel 124

Raadpleging van het Europees Economisch en Sociaal Comité

1. Indien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie voorziet in raadpleging van het Europees Economisch en Sociaal Comité, zal de Voorzitter de raadplegingsprocedure op gang brengen en het Parlement daarvan op de hoogte stellen.
2. Een commissie kan verzoeken om raadpleging van het Europees Economisch en Sociaal Comité over zaken van algemene aard of specifieke onderwerpen.

De commissie dient aan te geven binnen welke termijn van het Europees Economisch en Sociaal Comité advies wordt verwacht.

Verzoeken om raadpleging van het Europees Economisch en Sociaal Comité worden door het Parlement zonder debat goedgekeurd.

3. Door het Europees Economisch en Sociaal Comité uitgebrachte adviezen worden doorgezonden aan de ter zake bevoegde commissie.

Artikel 125

Raadpleging van het Comité van de Regio's

1. Indien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie voorziet in raadpleging van het Comité van de Regio's, zal de Voorzitter de raadplegingsprocedure op gang brengen en het Parlement daarvan op de hoogte stellen.

2. Een commissie kan verzoeken om raadpleging van het Comité van de Regio's over zaken van algemene aard of specifieke onderwerpen.

De commissie dient aan te geven binnen welke termijn van het Comité van de Regio's advies wordt verwacht.

Verzoeken om raadpleging van het Comité van de Regio's worden door het Parlement zonder debat goedgekeurd.

3. Door het Comité van de Regio's uitgebrachte adviezen worden doorgezonden aan de ter zake bevoegde commissie.

Artikel 126

Verzoeken aan Europese agentschappen

1. Ingeval het Parlement het recht heeft een verzoek tot een Europees agentschap te richten, kan elk lid een dergelijk verzoek schriftelijk bij de Voorzitter van het Parlement indienen. Dergelijke verzoeken moeten betrekking hebben op aangelegenheden die onder de bevoegdheid van het desbetreffende agentschap vallen en moeten vergezeld gaan van achtergrondinformatie over het aan de orde gestelde probleem en het belang ervan voor de Unie.

2. Na raadpleging van de bevoegde commissie zendt de Voorzitter het verzoek door aan het agentschap of neemt andere passende maatregelen. Het lid dat het verzoek heeft ingediend, wordt daarvan onverwijld in kennis gesteld. In elk door de Voorzitter aan een agentschap toegezonden verzoek wordt aangegeven binnen welke termijn van het agentschap een reactie wordt verwacht.

3. Indien het agentschap van oordeel is dat het niet aan het verzoek zoals het is geformuleerd kan voldoen of een andere formulering ervan wenst, brengt het dit onverwijld ter kennis van de Voorzitter, die, zo nodig na raadpleging van de bevoegde commissie, passende maatregelen neemt.

HOOFDSTUK 6

INTERINSTITUTIONELE AKKOORDEN

Artikel 127

Interinstitutionele akkoorden

1. Het Parlement kan in verband met de toepassing van de Verdragen of ter verbetering en verduidelijking van procedures akkoorden met andere instellingen sluiten.

Deze akkoorden kunnen worden gesloten in de vorm van gemeenschappelijke verklaringen, briefwisselingen, gedragscodes of andere passende instrumenten. Zij worden na behandeling door de voor constitutionele zaken bevoegde commissie en na goedkeuring door het Parlement ondertekend door de Voorzitter. Zij kunnen ter informatie als bijlagen bij het Reglement worden gevoegd.

2. Mochten dergelijke akkoorden een wijziging van bestaande procedurele rechten of verplichtingen inhouden of nieuwe procedurele rechten of verplichtingen voor de leden of organen van het Parlement met zich meebrengen dan wel anderszins een wijziging of interpretatie van het Reglement van het Parlement impliceren, dan wordt de zaak overeenkomstig artikel 211, leden 2 t/m 6, voor behandeling naar de bevoegde commissie verwezen, alvorens het akkoord wordt ondertekend.

HOOFDSTUK 7

AANHANGIGMAKING BIJ HET HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE

Artikel 128

Procedures bij het Hof van Justitie van de Europese Unie

1. Binnen de in de Verdragen en het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie gestelde termijnen voor beroep door de instellingen van de Europese Unie of door natuurlijke of rechtspersonen, onderwerpt het Parlement de wetgeving van de Unie en de uitvoeringsmaatregelen aan een onderzoek, om zich ervan te vergewissen dat de Verdragen, met name voor wat betreft de rechten van het Parlement, volledig zijn geëerbiedigd.

2. De bevoegde commissie brengt het Parlement, zo nodig mondeling, verslag uit, ingeval zij vermoedt dat het recht van de Unie is geschonden.

3. De Voorzitter stelt overeenkomstig de aanbeveling van de bevoegde commissie bij het Hof van Justitie namens het Parlement beroep in.

Aan het begin van de eerstvolgende vergaderperiode kan de Voorzitter het besluit over handhaving van het beroep aan het Parlement voorleggen. Spreekt het Parlement zich met een meerderheid van de uitgebrachte stemmen tegen het beroep uit, dan trekt hij het beroep in.

Stelt de Voorzitter, tegen de aanbeveling van de bevoegde commissie in, beroep in, dan legt hij aan het begin van de eerstvolgende vergaderperiode het besluit over handhaving van het beroep aan het Parlement voor.

4. De Voorzitter zendt, na raadpleging van de bevoegde commissie, in gerechtelijke procedures namens het Parlement opmerkingen toe of intervenueert namens het Parlement.

Is de Voorzitter voornemens van de aanbevelingen van de bevoegde commissie af te wijken, dan stelt hij de commissie hiervan in kennis en verwijst hij de zaak naar de Conferentie van voorzitters, onder vermelding van zijn beweegredenen.

Is de Conferentie van voorzitters van oordeel dat het Parlement bij wijze van uitzondering geen opmerkingen moet toezenden, noch moet intervenueert, ingeval de rechtsgeldigheid van een door het Parlement aangenomen besluit bij het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt aangevochten, dan wordt de kwestie onverwijld aan de plenaire vergadering voorgelegd.

In dringende gevallen kan de Voorzitter voorlopige maatregelen nemen om te voldoen aan de door de desbetreffende gerechtelijke instantie voorgeschreven termijnen. In zulke gevallen dient de in dit lid neergelegde procedure onverwijld te worden ingeleid.

Niets in het Reglement weerhoudt de bevoegde commissie ervan in dringende gevallen tot passende procedures voor de tijdige overlegging van haar aanbevelingen te besluiten.

Artikel 90, lid 6, voorziet in een specifieke procedure voor besluiten van het Parlement betreffende de uitoefening van de bevoegdheid om overeenkomstig artikel 218, lid 11, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie een advies in te winnen van het Hof van Justitie over de verenigbaarheid van een internationale overeenkomst met de Verdragen. Deze procedure vormt een "lex specialis", die voorgaat op de algemene regel vastgesteld in artikel 128.

Bij de uitoefening van de rechten van het Parlement ten opzichte van het Hof van Justitie van de Europese Unie betreffende handelingen die niet onder artikel 128 vallen, is de procedure van dat artikel naar analogie van toepassing.

Artikel 129

(geschrapt)

TITEL V

BETREKKINGEN MET DE NATIONALE PARLEMENTEN

Artikel 130

Informatie-uitwisseling, wederzijdse contacten en faciliteiten

1. Het Europees Parlement informeert de nationale parlementen van de lidstaten regelmatig over zijn activiteiten.

2. De onderhandelingen over de wijze waarop overeenkomstig artikel 9 van het Protocol betreffende de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie een efficiënte en regelmatige samenwerking tussen de verschillende parlementen binnen de Unie kan worden georganiseerd en gestimuleerd, worden gevoerd op basis van een door de Conferentie van voorzitters, na raadpleging van de Conferentie van commissievoorzitters, verleend mandaat.

Het Parlement hecht zijn goedkeuring aan eventuele akkoorden dienaangaande overeenkomstig de procedure van artikel 127.

3. Een commissie kan rechtstreeks op commissieniveau in dialoog gaan met de nationale parlementen binnen de grenzen van de hiervoor uitgetrokken begrotingskredieten. Een en ander kan passende vormen van pre- en postwetgevingsamenwerking omvatten.

4. Documenten die een wetgevingsprocedure op het niveau van de Unie betreffen en officieel door een nationaal parlement aan het Europees Parlement zijn toegezonden, worden naar de ter zake bevoegde commissie verwezen.

5. De Conferentie van voorzitters kan de Voorzitter opdracht geven te onderhandelen over faciliteiten voor de nationale parlementen van de lidstaten, op basis van wederkerigheid, en andere maatregelen voor te stellen ter vergemakkelijking van de contacten met de nationale parlementen.

Artikel 131

Conferentie van in communautaire aangelegenheden gespecialiseerde organen (COSAC)

1. Op voorstel van de Voorzitter benoemt de Conferentie van voorzitters de leden van de delegatie van het Parlement in de COSAC en kan zij deze een mandaat verlenen. De delegatie wordt geleid door een voor het onderhouden van de betrekkingen met de nationale parlementen verantwoordelijke ondervoorzitter van het Europees Parlement en door de voorzitter van de voor institutionele zaken bevoegde commissie.

2. De overige leden van de delegatie worden gekozen naar gelang van de op de COSAC-bijeenkomst te behandelen onderwerpen, en vertegenwoordigen, voor zover mogelijk, de voor die onderwerpen bevoegde commissies. Na elke bijeenkomst brengt de delegatie verslag uit.

3. Er wordt naar behoren rekening gehouden met het algehele politieke evenwicht binnen het Parlement.

Artikel 132

Conferentie van parlementen

De Conferentie van voorzitters benoemt de leden van de delegatie van het Parlement in conferenties of soortgelijke organen waarin vertegenwoordigers van parlementen zitting hebben, en verleent deze delegatie een mandaat dat overeenstemt met de desbetreffende resoluties van het Parlement. De delegatie kiest een voorzitter en eventueel een of meer ondervoorzitters.

TITEL VI

ZITTINGEN

HOOFDSTUK 1

ZITTINGEN VAN HET PARLEMENT

Artikel 133

Zittingsperioden, zittingen, vergaderperioden, plenaire vergaderingen

1. De zittingsperiode is de in de Akte van 20 september 1976 vastgestelde duur van het mandaat van de leden.
2. De zitting is de jaarlijkse periode, zoals die in voornoemde Akte en de Verdragen is vastgelegd.
3. De vergaderperiode is de in de regel maandelijks plaatsvindende bijeenkomst van het Parlement, die uit afzonderlijke vergaderdagen bestaat.

De op één en dezelfde dag plaatsvindende plenaire vergaderingen van het Parlement worden als één vergadering beschouwd.

Artikel 134

Bijeenroeping van het Parlement

1. Het Parlement komt van rechtswege bijeen op de tweede dinsdag in maart van elk jaar en beslist zelfstandig over de duur van de onderbrekingen van de zitting.
2. Het Parlement komt bovendien van rechtswege bijeen op de eerste dinsdag na het verstrijken van een termijn van één maand, te rekenen vanaf het einde van de in artikel 10, lid 1 van de Akte van 20 september 1976 bedoelde periode.
3. De Conferentie van voorzitters kan de duur van de overeenkomstig lid 1 vastgestelde onderbrekingen van de zitting wijzigen bij een met redenen omkleed besluit, dat ten minste twee weken vóór de aanvankelijk door het Parlement voor de hervatting van de zitting vastgestelde datum wordt genomen; de datum van hervatting mag evenwel niet meer dan twee weken worden verschoven.
4. Op verzoek van de meerderheid van zijn leden of op verzoek van de Commissie of van de Raad roept de Voorzitter, na overleg met de Conferentie van voorzitters, het Parlement bij wijze van uitzondering bijeen.

Voorts kan de Voorzitter, in overleg met de Conferentie van voorzitters, het Parlement in dringende gevallen bij wijze van uitzondering bijeenroepen.

Artikel 135

Plaats der vergaderingen

1. De plenaire vergaderingen van het Parlement en de vergaderingen van zijn commissies vinden overeenkomstig de bepalingen van de Verdragen plaats.

Voor de aanneming van voorstellen voor bijkomende vergaderperioden in Brussel en eventuele wijzigingen daarop is de meerderheid van de uitgebrachte stemmen vereist.

2. Elke commissie kan een verzoek indienen om een of meer vergaderingen elders te mogen houden. Dit met redenen omkleed verzoek wordt toegezonden aan de Voorzitter, die het voorlegt aan het Bureau. In dringende gevallen kan de Voorzitter zelf de beslissing nemen. Afwijzende beslissingen van het Bureau of van de Voorzitter dienen met redenen te worden omkleed.

Artikel 136

Deelneming aan vergaderingen

1. In iedere vergadering wordt een presentielijst ter ondertekening door de leden neergelegd.
2. De namen van de leden, die blijkens de presentielijst aanwezig zijn, worden in de notulen van de desbetreffende vergadering vermeld.

HOOFDSTUK 2

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN VAN HET PARLEMENT

Artikel 137

Ontwerpagenda

1. Vóór elke vergaderperiode wordt de ontwerpagenda door de Conferentie van voorzitters opgesteld aan de hand van de aanbevelingen van de Conferentie van commissievoorzitters en met inachtneming van het overeengekomen werkprogramma van de Commissie als bedoeld in artikel 35.

De Commissie en de Raad kunnen op uitnodiging van de Voorzitter aan de beraadslagingen van de Conferentie van voorzitters over de ontwerpagenda deelnemen.

2. Voor bepaalde te behandelen punten kan in de ontwerpagenda het tijdstip van de stemming worden aangegeven.
3. Op de ontwerpagenda kunnen een of twee perioden met een totale duur van ten hoogste zestig minuten voor debatten over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat als bedoeld in artikel 122 worden uitgetrokken.
4. De definitieve ontwerpagenda wordt uiterlijk drie uur vóór het begin van de vergaderperiode aan de leden rondgedeeld.

Artikel 138

Procedure ter plenaire vergadering zonder amendementen en zonder debat

1. Ontwerpen van wetgevingshandeling (eerste lezing) en niet-wetgevingsontwerpresoluties die in de commissie zijn goedgekeurd met minder dan een tiende van de stemmen tegen, worden op de ontwerpagenda van het Parlement ingeschreven om zonder amendementen in stemming te worden gebracht.

Hierover vindt een enkele stemming plaats, tenzij vóór de opstelling van de definitieve ontwerpagenda door fracties of afzonderlijke leden die samen een tiende van de leden van het Parlement uitmaken een schriftelijk verzoek is ingediend om amendementen te mogen indienen, in welk geval de Voorzitter een termijn vaststelt voor de indiening van amendementen.

2. Over punten die op de definitieve ontwerpagenda worden ingeschreven om zonder amendementen in stemming te worden gebracht, vindt geen debat plaats, tenzij het Parlement bij

de aanneming van de agenda aan het begin van de vergaderperiode op voorstel van de Conferentie van voorzitters of op verzoek van een fractie of ten minste veertig leden, anders beslist.

3. Bij de opstelling van de definitieve ontwerpagenda van een vergaderperiode kan de Conferentie van voorzitters voorstellen andere punten zonder amendementen of zonder debat te behandelen. Het Parlement mag bij de aanneming van de agenda niet op een daartoe strekkend voorstel ingaan, als een fractie of ten minste veertig leden uiterlijk één uur voor de opening van de vergaderperiode schriftelijk bezwaar daartegen hebben gemaakt.

4. Wordt een agendapunt zonder debat behandeld, dan kan de rapporteur of de voorzitter van de bevoegde commissie onmiddellijk vóór de stemming een verklaring van ten hoogste twee minuten afleggen.

Artikel 139

Korte presentatie

Het Parlement kan ook, op verzoek van de rapporteur of op voorstel van de Conferentie van voorzitters, besluiten een punt waarvoor geen uitvoerig debat nodig is, middels een korte presentatie door de rapporteur ter plenaire vergadering te behandelen. In dat geval krijgt de Commissie de gelegenheid te reageren, waarna een debat van ten hoogste tien minuten volgt waarin de Voorzitter de leden volgens de “catch the eye”-procedure elk voor hooguit één minuut het woord kan verlenen.

Artikel 140

Aanneming en wijziging van de agenda

1. Aan het begin van iedere vergaderperiode spreekt het Parlement zich uit over de definitieve ontwerpagenda. Voorstellen tot wijziging kunnen door een commissie, een fractie of ten minste veertig leden worden ingediend. Deze voorstellen moeten uiterlijk één uur voor de opening van de vergaderperiode in het bezit van de Voorzitter zijn. De Voorzitter kan voor ieder voorstel de indiener ervan, een voorstander en een tegenstander elk voor hooguit één minuut het woord verlenen.

2. Na aanneming van de agenda kan deze, behalve in geval van toepassing van het bepaalde in de artikelen 142 of 174 t/m 178 of op voorstel van de Voorzitter, niet meer worden gewijzigd.

Wordt een motie van orde tot wijziging van de agenda verworpen, dan kan deze tijdens dezelfde vergaderperiode niet nogmaals worden ingediend.

3. Alvorens de vergadering te sluiten, deelt de Voorzitter het Parlement de datum, het tijdstip en de agenda van de volgende vergadering mede.

Artikel 141

Buitengewoon debat

1. Een fractie of ten minste veertig leden kunnen verzoeken om inschrijving op de agenda van het Parlement van een buitengewoon debat over een met het beleid van de Europese Unie verband houdend onderwerp van bijzonder belang. Per vergaderperiode wordt in de regel niet meer dan één buitengewoon debat gehouden.

2. Het verzoek moet ten minste drie uur vóór het begin van de vergaderperiode waarin het buitengewoon debat zou moeten plaatsvinden, schriftelijk bij de Voorzitter zijn ingediend. Over het verzoek wordt bij de aanneming van de agenda aan het begin van de vergaderperiode gestemd.

3. Mochten zich na de aanneming van de agenda van de vergaderperiode onverwachte gebeurtenissen voordoen, dan kan de Voorzitter na overleg met de fractievoorzitters voorstellen een buitengewoon debat te houden. Over zulk een voorstel wordt aan het begin van een vergadering of op een voor stemmingen vastgesteld tijdstip gestemd, nadat de leden hiervan ten minste één uur eerder op de hoogte zijn gesteld.

4. De Voorzitter bepaalt wanneer het debat plaatsvindt. Het debat mag niet meer dan zestig minuten duren. De spreektijd van de fracties en de niet-fractiegebonden leden wordt overeenkomstig artikel 149, leden 4 en 5, verdeeld.

5. Het debat wordt gesloten zonder aanneming van een resolutie.

Artikel 142

Urgentverklaring

1. De Voorzitter, een commissie, een fractie, ten minste veertig leden, de Commissie of de Raad kunnen bij het Parlement een verzoek indienen om een beraadslaging over een voorstel waarover het Parlement overeenkomstig artikel 43, lid 1, wordt geraadpleegd, urgent te verklaren. Dit verzoek moet schriftelijk worden ingediend en met redenen worden omkleed.

2. Zodra een verzoek om urgentverklaring van een beraadslaging bij de Voorzitter is ingediend, stelt deze het Parlement hiervan in kennis. Over het verzoek wordt gestemd aan het begin van de vergadering die volgt op die waarin het verzoek is bekendgemaakt, mits het voorstel waarop het verzoek betrekking heeft in de officiële talen is rondgedeeld. Wanneer er verschillende verzoeken om urgentverklaring van een beraadslaging over hetzelfde onderwerp zijn ingediend, geldt de inwilliging of de verwerping van het verzoek om urgentverklaring voor alle verzoeken die op dat onderwerp betrekking hebben.

3. Vóór de stemming mogen uitsluitend de indiener van het verzoek, een voorstander, een tegenstander, alsmede de voorzitter en/of de rapporteur van de bevoegde commissie, elk voor ten hoogste drie minuten, het woord voeren.

4. De punten die urgent zijn verklaard worden met voorrang op de agenda ingeschreven. De Voorzitter bepaalt het tijdstip van de beraadslaging en de stemming.

5. Beraadslaging volgens de urgentieprocedure kan zonder verslag of, bij uitzondering, aan de hand van een mondeling verslag van de bevoegde commissie plaatsvinden.

Artikel 143

Gecombineerde behandeling

Te allen tijde kan tot een gecombineerde behandeling van gelijksoortige of inhoudelijk samenhangende onderwerpen worden besloten.

Artikel 144

Termijnen

Behoudens in dringende gevallen als bedoeld in de artikelen 122 en 142, kunnen geen debat en stemming over een tekst plaatsvinden, wanneer deze niet ten minste 24 uur van tevoren is rondgedeeld.

HOOFDSTUK 3

ALGEMENE REGELS VOOR HET VERLOOP VAN DE VERGADERINGEN

Artikel 145

Toegang tot de vergaderzaal

1. Buiten de leden van het Parlement, de leden van de Commissie en de Raad, de secretaris-generaal van het Parlement, de dienstdoende personeelsleden en de deskundigen of ambtenaren van de Europese Unie, mag niemand de vergaderzaal betreden.
2. Alleen houders van een daartoe naar behoren door de Voorzitter of de secretaris-generaal van het Parlement afgegeven kaart worden tot de tribune toegelaten.
3. Het publiek dat tot de tribune is toegelaten, moet blijven zitten en zwijgen. Eenieder die tekenen van goed- of afkeuring geeft, wordt onmiddellijk door de bodes verwijderd.

Artikel 146

Talen

1. Alle stukken van het Parlement worden in de officiële talen gesteld.
2. De leden hebben het recht in de officiële taal van hun keuze in het Parlement het woord te voeren. De redevoeringen in een van de officiële talen worden simultaan vertolkt in elk van de andere officiële talen en in iedere andere taal die het Bureau noodzakelijk acht.
3. Voor commissie- en delegatievergaderingen wordt voorzien in vertolking uit en in de door de leden en plaatsvervangers van de commissie of delegatie gebruikte en verlangde officiële talen.
4. Voor commissie- of delegatievergaderingen buiten de gewone vergaderplaatsen wordt voorzien in vertolking uit en in de talen van de leden die hun komst naar de vergadering hebben bevestigd. Deze regeling kan bij wijze van uitzondering met instemming van de leden van het desbetreffende orgaan worden versoepeld. Bij onenigheid beslist het Bureau.

Wanneer na de bekendmaking van de uitslag van een stemming blijkt dat de teksten in de onderscheiden talen niet overeenkomen, beslist de Voorzitter overeenkomstig artikel 171, lid 5, over de geldigheid van de bekendgemaakte uitslag. Indien hij de uitslag geldig verklaart, bepaalt hij welke versie wordt geacht te zijn aangenomen. Het is evenwel niet zo dat in de regel van de originele versie als officiële versie wordt uitgegaan, want het kan voorkomen dat alle andere taalversies van de originele tekst afwijken.

Artikel 147

Overgangsbepaling

1. Gedurende een tot het einde van de zevende zittingsperiode lopende overgangsfase²⁰ mag worden afgeweken van de bepalingen van artikel 146, indien en voor zover er voor een officiële taal, ondanks adequate maatregelen, niet voldoende tolken en vertalers beschikbaar zijn.
2. Het Bureau stelt, op voorstel van de secretaris-generaal, voor elke officiële taal vast of er sprake is van de in lid 1 bedoelde omstandigheden en beziet zijn besluit elk half jaar opnieuw aan de hand van een voortgangsverslag van de secretaris-generaal. Het Bureau stelt de noodzakelijke uitvoeringsbepalingen vast.

²⁰Verlengd bij besluit van het Parlement van 11 maart 2009.

3. De door de Raad krachtens de Verdragen vastgestelde tijdelijke uitzonderingsregelingen met betrekking tot de redactie van wetteksten, met uitzondering van de verordeningen die gezamenlijk door het Europees Parlement en de Raad worden vastgesteld, zijn van toepassing.

4. Het Parlement kan op een met redenen omklede aanbeveling van het Bureau op elk moment besluiten dit artikel eerder te schrappen, dan wel, na afloop van de in lid 1 genoemde termijn, te verlengen.

Artikel 148

Ronddeling van documenten

Documenten die ten grondslag liggen aan de beraadslagingen en besluiten van het Parlement, worden vermenigvuldigd en aan de leden rondgedeeld. De ingekomen stukken worden in de notulen gepubliceerd.

Onverminderd de toepassing van de eerste alinea hebben de leden en fracties rechtstreeks toegang tot het interne computersysteem van het Parlement voor het raadplegen van alle niet-vertrouwelijke voorbereidende documenten (ontwerpverslagen, ontwerpaanbevelingen, ontwerpadviezen, werkdocumenten, in commissies ingediende amendementen).

Artikel 149

Verdeling van de spreektijd en sprekerslijst

1. De Conferentie van voorzitters kan met het oog op het verloop van een debat voorstellen de spreektijd te verdelen. Het Parlement beslist zonder debat over dit voorstel.

2. Leden mogen alleen het woord voeren wanneer de Voorzitter hun het woord geeft. De sprekers voeren het woord vanaf hun plaats en richten zich tot de Voorzitter. Dwalen sprekers van het onderwerp af, dan roept de Voorzitter hen tot de orde.

3. De Voorzitter kan voor het eerste gedeelte van een debat een sprekerslijst opstellen met een of meer ronden van sprekers van elke fractie die het woord wensen te voeren, in volgorde van fractiegrootte, alsook een niet-fractiegebonden lid.

4. De spreektijd voor dit gedeelte van het debat wordt op grond van de volgende criteria verdeeld:

- a) een eerste gedeelte van de spreektijd wordt gelijkelijk over alle fracties verdeeld;
- b) een tweede gedeelte van de spreektijd wordt over de fracties naar gelang van de fractiegrootte verdeeld;
- c) de niet-fractiegebonden leden krijgen collectief een spreektijd toegewezen, gebaseerd op de overeenkomstig het bepaalde onder a) en b) aan elk der fracties toegewezen gedeelten.

5. Wordt voor verschillende agendapunten een collectieve spreektijd toegewezen, dan delen de fracties de Voorzitter mede, hoe hun respectieve spreektijd over elk van deze agendapunten wordt verdeeld. De Voorzitter ziet erop toe dat deze spreektijd wordt aangehouden.

6. De resterende tijd voor het debat wordt niet op voorhand toegewezen. De Voorzitter geeft leden die het woord wensen te voeren in de regel niet meer dan één minuut het woord. De Voorzitter ziet er, voor zover mogelijk, op toe dat sprekers met verschillende politieke opvattingen en uit verschillende lidstaten aan het woord komen.

7. Bij voorrang kan het woord worden verleend aan de voorzitter of de rapporteur van de bevoegde commissie en aan de fractievoorzitters die namens hun fractie het woord wensen te voeren, of aan hun plaatsvervangers.
8. De Voorzitter kan leden die door opsteken van een blauwe kaart te kennen geven dat zij het lid dat het woord voert een vraag van ten hoogste een halve minuut willen stellen, het woord geven, indien de spreker ermee instemt en de Voorzitter ervan overtuigd is dat het debat daardoor niet wordt verstoord.
9. Voor opmerkingen over de notulen van de vergadering, voorstellen van orde en wijzigingen van de definitieve ontwerpagenda of van de agenda is de spreektijd beperkt tot één minuut.
10. Onverminderd zijn andere disciplinaire bevoegdheden kan de Voorzitter redevoueringen van leden die niet van tevoren het woord hebben gekregen of die na afloop van de toegewezen spreektijd blijven doorspreken, uit het volledig verslag van de vergadering laten schrappen.
11. In een debat over een verslag krijgen de Commissie en de Raad in de regel onmiddellijk na de inleiding door de rapporteur het woord. De Commissie, de Raad en de rapporteur kunnen opnieuw het woord krijgen, met name om op de opmerkingen van de leden in te gaan.
12. Leden die in een debat niet het woord hebben gevoerd, mogen ten hoogste éénmaal per vergaderperiode een schriftelijke verklaring van maximaal 200 woorden indienen, die bij het volledig verslag van de vergadering wordt gevoegd.
13. Onverminderd het bepaalde in artikel 230 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie tracht de Voorzitter met de Commissie, de Raad en de voorzitter van de Europese Raad overeenstemming te bereiken over een passende verdeling van de spreektijd voor deze instellingen.

Artikel 150

Spreektijd van één minuut

In de eerste vergadering van elke vergaderperiode verleent de Voorzitter voor een duur van ten hoogste dertig minuten het woord aan leden die de aandacht van het Parlement op een kwestie van politiek belang willen vestigen. De spreektijd bedraagt ten hoogste één minuut per lid. De Voorzitter kan in de loop van dezelfde vergaderperiode voor nogmaals dezelfde duur spreektijd van één minuut verlenen.

Artikel 151

Persoonlijke feiten

1. Leden die om het woord verzoeken voor een persoonlijk feit, wordt het woord verleend na afloop van het debat over het aan de orde zijnde agendapunt of op het moment van de goedkeuring van de notulen van de vergadering waarop het verzoek om het woord te mogen voeren betrekking heeft.

Zij mogen niet over het behandelde onderwerp spreken, doch beperken zich ertoe in het debat tegen hen gerichte uitlatingen of hun ten onrechte toegeschreven meningen te weerleggen, dan wel eigen uitspraken recht te zetten.

2. Behoudens andersluidend besluit van het Parlement is de spreektijd voor een persoonlijk feit beperkt tot drie minuten.

HOOFDSTUK 4

MAATREGELEN IN GEVAL VAN NIET-NALEVING VAN DE GEDRAGSREGELS

Artikel 152

Onmiddellijke maatregelen

1. De Voorzitter roept een lid dat het goede verloop van de vergadering verstoort of wiens gedrag niet strookt met de bepalingen ter zake van artikel 9, tot de orde.
2. Bij herhaling roept de Voorzitter het lid opnieuw tot de orde en in dat geval wordt hiervan melding gemaakt in de notulen.
3. Bij aanhoudende ordeverstoring of bij een tweede herhaling kan de Voorzitter het lid het woord ontnemen en voor de verdere duur van de vergadering de toegang tot de vergaderzaal ontzeggen. In uitzonderlijk ernstige gevallen van ordeverstoring kan de Voorzitter ook onmiddellijk tot deze laatste maatregel overgaan, zonder het lid nogmaals tot de orde te roepen. De secretaris-generaal ziet erop toe dat een dergelijke maatregel met behulp van de parlementaire bodes en, zo nodig, de veiligheidsdienst onverwijld ten uitvoer wordt gelegd.
4. Is de orde zodanig verstoord dat voortzetting van de werkzaamheden niet langer mogelijk is, dan schorst de Voorzitter de vergadering voor bepaalde tijd om de orde te herstellen of sluit hij de vergadering. Kan de Voorzitter zich geen gehoor meer verschaffen, dan verlaat hij de voorzittersstoel; hiermede wordt de vergadering onderbroken. De Voorzitter roept op tot hervatting van de vergadering.
5. De in de leden 1 tot en met 4 genoemde bevoegdheden gelden mutatis mutandis voor degenen die vergaderingen van in het Reglement voorziene organen, commissies en delegaties, voorzitten.
6. Met inachtneming van de ernst van de overtreding van de gedragsregels kan de voorzitter van de vergadering uiterlijk tot de volgende vergaderperiode of de volgende vergadering van het betrokken orgaan, de betrokken commissie of de betrokken delegatie, zo nodig bij de Voorzitter een verzoek om toepassing van artikel 153 indienen.

Artikel 153

Sancties

1. In uitzonderlijk ernstige gevallen van ordeverstoring of belemmering van het functioneren van het Parlement door veronachtzaming van de in artikel 9 genoemde beginselen, stelt de Voorzitter, na het betrokken lid te hebben gehoord, bij een met redenen omkleed besluit de passende sanctie vast en brengt dit besluit ter kennis van de betrokkene en de voorzitters van de organen, commissies en delegaties waarvan betrokkene lid is, alvorens het ter kennis van de plenaire vergadering te brengen.
2. Bij de beoordeling van het waargenomen gedrag moet overeenkomstig de bij dit Reglement gevoegde richtsnoeren²¹ rekening worden gehouden met het incidentele, repetitieve, dan wel permanente karakter, en de ernst ervan.
3. De sanctie kan uit een of meer van de volgende maatregelen bestaan:

²¹Zie bijlage XVI.

- a) berisping;
- b) verlies van het recht op verblijfsvergoeding voor de duur van twee tot tien dagen;
- c) onverminderd de uitoefening van het stemrecht ter plenaire vergadering, en in dit geval onder voorbehoud van strikte naleving van de gedragsregels, tijdelijke uitsluiting van deelname aan alle of een deel van de werkzaamheden van het Parlement, gedurende een periode van twee tot tien opeenvolgende vergaderdagen van het Parlement of een van zijn organen, commissies of delegaties;
- d) voorlegging aan de Conferentie van voorzitters van een voorstel, overeenkomstig artikel 19, tot ontheffing uit of beëindiging van het dragen van een of meer ambten in het Parlement.

Artikel 154

Interne beroepsmogelijkheden

Het betrokken lid kan binnen twee weken na kennisgeving van de door de Voorzitter opgelegde sanctie een intern beroep met opschortende werking bij het Bureau instellen. Het Bureau kan, onverminderd het recht van betrokkene om een extern beroep in te stellen, uiterlijk vier weken na de datum van instelling van het beroep de opgelegde sanctie vernietigen, bevestigen of beperken. Bij het uitblijven van een besluit van het Bureau binnen de vastgestelde termijn is de sanctie nietig.

HOOFDSTUK 5

QUORUM EN STEMMINGEN

Artikel 155

Quorum

1. Het Parlement kan altijd, ongeacht het aantal aanwezige leden, beraadslagen, zijn agenda vaststellen en de notulen goedkeuren.
2. Het quorum is bereikt, wanneer een derde van de leden van het Parlement in de vergaderzaal aanwezig is.
3. Elke stemming is geldig, ongeacht het aantal stemmers, tenzij de Voorzitter op een van tevoren door ten minste veertig leden ingediend verzoek bij de stemming vaststelt dat het quorum niet is bereikt. Wijst de stemming uit dat het quorum niet is bereikt, dan wordt de stemming op de agenda van de volgende vergadering geplaatst.

Een verzoek om vaststelling van het quorum kan uitsluitend door ten minste veertig leden worden gedaan. Een verzoek namens een fractie is niet ontvankelijk.

Bij de vaststelling van de uitslag van de stemming moeten overeenkomstig lid 2 alle in de vergaderzaal aanwezige leden en overeenkomstig lid 4 alle leden die om vaststelling van het quorum hebben verzocht, worden meegerekend. Hierbij mag geen gebruik worden gemaakt van de elektronische steminstallatie. De deuren van de vergaderzaal mogen niet worden gesloten.

Is het voor het quorum vereiste aantal leden niet aanwezig, dan maakt de Voorzitter de uitslag van de stemming niet bekend, doch stelt hij vast dat het quorum niet is bereikt.

Lid 3, laatste zin, is niet van toepassing op voorstellen van orde, doch uitsluitend op stemmingen over inhoudelijke zaken.

4. De leden die om vaststelling van het quorum hebben verzocht worden bij het tellen van de aanwezigen als bedoeld in lid 2 meegerekend, ook als zij niet meer in de vergaderzaal aanwezig zijn.

De leden die om vaststelling van het quorum hebben verzocht, moeten in de plenaire vergaderzaal aanwezig zijn, wanneer het verzoek wordt ingediend.

5. Wanneer er minder dan veertig leden aanwezig zijn, kan de Voorzitter vaststellen dat het quorum niet is bereikt.

Artikel 156

Indiening en toelichting van amendementen

1. De ten principale bevoegde commissie, een fractie of ten minste veertig leden kunnen amendementen voor behandeling ter plenaire vergadering indienen.

Amendementen moeten schriftelijk worden ingediend en door de indieners zijn ondertekend.

Amendementen kunnen langs elektronische weg ondertekend worden in het kader van een proefproject met een beperkt aantal parlementaire commissies op voorwaarde, enerzijds, dat de deelnemende commissies hun toestemming hebben gegeven en, anderzijds, dat gepaste maatregelen zijn getroffen om de authenticiteit van de handtekeningen te garanderen.

Amendementen op documenten van wetgevende aard in de zin van artikel 43, lid 1, kunnen vergezeld gaan van korte motiveringen. Deze motiveringen vallen onder de verantwoordelijkheid van de auteur en worden niet in stemming gebracht.

2. Behoudens de in artikel 157 vastgestelde beperkingen kan een amendement ertoe strekken een tekst gedeeltelijk te wijzigen en woorden of getallen te schrappen, toe te voegen of te vervangen.

Onder "tekst" wordt in dit en het volgende artikel de volledige tekst van een ontwerpresolutie/ontwerpwetgevingsresolutie, van een ontwerpbesluit of van een ontwerp van wetgevingshandeling verstaan.

3. De Voorzitter stelt een termijn voor de indiening van amendementen vast.

4. Een amendement kan in de loop van de beraadslaging worden toegelicht door de indiener of door enig ander lid dat door de indiener is aangewezen om hem te vervangen.

5. Wanneer een amendement door de indiener wordt ingetrokken, komt het te vervallen, tenzij het onmiddellijk door een ander lid wordt overgenomen.

6. Tenzij het Parlement anders beslist, kan alleen over amendementen worden gestemd, als zij in alle officiële talen zijn vermenigvuldigd en rondgedeeld. Een dergelijk besluit kan niet worden genomen wanneer ten minste veertig leden hiertegen bezwaar maken. Het Parlement vermijdt beslissingen die ertoe kunnen leiden dat leden die zich van een bepaalde taal bedienen, in onaanvaardbare mate worden benadeeld.

Wanneer er minder dan honderd leden aanwezig zijn, mag het Parlement een dergelijk besluit niet nemen als ten minste een tiende van de aanwezige leden daartegen bezwaar maakt.

Mondeling in de commissie ingediende amendementen kunnen in stemming worden gebracht, tenzij een van de commissieleden daartegen bezwaar maakt.

Artikel 157

Ontvankelijkheid van amendementen

1. Een amendement is niet ontvankelijk wanneer:
 - a) de inhoud ervan niet rechtstreeks verband houdt met de tekst die het beoogt te wijzigen;
 - b) ermee wordt beoogd de tekst in zijn geheel te schrappen of te vervangen;
 - c) ermee wordt beoogd meer dan een van de artikelen of paragrafen/onderdelen van de tekst waarop het betrekking heeft, te wijzigen; deze bepaling geldt niet voor compromisamendementen noch voor amendementen waarmee wordt beoogd identieke wijzigingen in een bepaalde formulering in de gehele tekst aan te brengen;
 - d) blijkt dat de tekst waarop het betrekking heeft in ten minste een van de officiële talen niet hoeft te worden aangepast; in dat geval tracht de Voorzitter in overleg met de betrokkenen een passende taalkundige oplossing te vinden.
2. Een amendement komt te vervallen, wanneer het onverenigbaar is met eerdere, in de loop van dezelfde stemming ten aanzien van dezelfde tekst genomen besluiten.
3. De Voorzitter beslist over de ontvankelijkheid van amendementen.

Het besluit van de Voorzitter op grond van lid 3 betreffende de ontvankelijkheid van amendementen wordt niet alleen op grond van de leden 1 en 2, maar ook op grond van de bepalingen van het Reglement in het algemeen genomen.

4. Een fractie of ten minste veertig leden kunnen een alternatieve ontwerpresolutie indienen ter vervanging van een in een commissieverslag voorgestelde niet-wetgevingsontwerpresolutie.

In dat geval mogen de fractie of die leden geen amendementen indienen op de ontwerpresolutie van de ten principale bevoegde commissie. De alternatieve ontwerpresolutie mag niet langer zijn dan de ontwerpresolutie van de commissie. Deze wordt bij een enkele stemming zonder amendementen ter plenaire vergadering in stemming gebracht.

Het bepaalde in artikel 110, lid 4, is mutatis mutandis van toepassing.

Artikel 158

Stemprocedure

1. Bij stemmingen over verslagen volgt het Parlement de volgende procedure:
 - a) eerst stemming over eventuele amendementen op de tekst waarop het verslag van de ten principale bevoegde commissie betrekking heeft,
 - b) daarna stemming over de eventueel gewijzigde tekst als geheel,
 - c) vervolgens stemming over de amendementen op de ontwerpresolutie c.q. ontwerp-wetgevingsresolutie,
 - d) ten slotte stemming over de ontwerpresolutie c.q. ontwerp-wetgevingsresolutie als geheel (eindstemming).

Het Parlement stemt niet over de in het verslag vervatte toelichting.

2. Voor de tweede lezing geldt de volgende procedure:
 - a) indien geen voorstel tot verwerping of wijziging van het standpunt van de Raad is ingediend, wordt het standpunt overeenkomstig artikel 72 geacht te zijn goedgekeurd;
 - b) een voorstel tot verwerping van het standpunt van de Raad wordt vóór eventuele amendementen in stemming gebracht (zie artikel 65, lid 1);
 - c) indien meerdere amendementen zijn ingediend op het standpunt van de Raad, brengt de Voorzitter deze in stemming in de in artikel 161 vastgestelde volgorde;
 - d) heeft het Parlement bij stemming besloten tot wijziging van het standpunt van de Raad, dan kan een verdere stemming over de tekst in zijn geheel nog slechts overeenkomstig artikel 65, lid 2, plaatsvinden.
3. Voor de derde lezing geldt de procedure van artikel 69.
4. Bij stemming over wetgevingsteksten en niet-wetgevingsontwerpresoluties worden eerst het dictum en daarna de visa en de overwegingen in stemming gebracht. Amendementen die in strijd zijn met een eerdere stemmingsuitslag komen te vervallen.
5. Op het tijdstip van de stemming zijn alleen nog korte toelichtingen van de rapporteur op het standpunt van de ten principale bevoegde commissie ten aanzien van de amendementen die in stemming worden gebracht, toegestaan.

Artikel 159

Staking van stemmen

1. Bij staking van stemmen bij een stemming overeenkomstig artikel 158, lid 1, onder b) of d), wordt de tekst in zijn geheel naar de commissie terugverwezen. Dit geldt ook voor stemmingen overeenkomstig de artikelen 3 en 7 en bij eindstemmingen overeenkomstig de artikelen 186 en 198, met dien verstande dat voor wat betreft de laatste twee artikelen de Conferentie van voorzitters terugverwijst.
2. Bij staking van stemmen bij een stemming over de agenda als geheel (artikel 140) of de notulen als geheel (artikel 179), of over een tekst die overeenkomstig artikel 163 in onderdelen in stemming is gebracht, wordt de tekst geacht te zijn aangenomen.
3. In alle andere gevallen van staking van stemmen, onverminderd de artikelen die een gekwalificeerde meerderheid vereisen, wordt de in stemming gebrachte tekst of het in stemming gebrachte voorstel geacht te zijn verworpen.

Artikel 159, lid 3, moet in die zin geïnterpreteerd worden dat bij staking van stemmen bij een stemming over een ontwerpaanbeveling, uit hoofde van artikel 128, lid 4, om niet te interveniëren in een procedure bij het Hof van Justitie van de Europese Unie, die staking niet betekent dat een aanbeveling om te interveniëren werd vastgesteld. In dergelijk geval moet de bevoegde commissie worden geacht zich niet te hebben uitgesproken.

Artikel 160

Uitgangspunten bij de stemming

1. Uitgangspunt bij de stemming over verslagen is een aanbeveling van de ten principale bevoegde commissie. De commissie kan haar voorzitter of rapporteur met deze taak belasten.

2. De commissie kan aanbevelen alle of meerdere amendementen en bloc in stemming te brengen, deze aan te nemen dan wel te verwerpen of deze vervallen te verklaren.

Zij kan ook compromisamendementen voorstellen.

3. Wanneer de commissie een stemming en bloc aanbeveelt, worden de desbetreffende amendementen eerst en bloc in stemming gebracht.

4. Wanneer een compromisamendement wordt voorgesteld, wordt dat bij voorrang in stemming gebracht.

5. Over een amendement waarvoor om hoofdelijke stemming is verzocht, wordt apart gestemd.

6. Stemming in onderdelen is niet mogelijk bij een stemming en bloc of bij een stemming over een compromisamendement.

Artikel 161

Volgorde van stemming over amendementen

1. Amendementen worden behandeld vóór de tekst waarop zij betrekking hebben en worden vóór deze tekst in stemming gebracht.

2. Indien twee of meer amendementen die elkaar uitsluiten op hetzelfde gedeelte van de tekst betrekking hebben, heeft het amendement dat het meest van de oorspronkelijke tekst afwijkt voorrang en wordt het eerst in stemming gebracht. Aanneming ervan betekent dat de andere amendementen zijn verworpen. Wordt het verworpen, dan wordt het amendement dat dan voorrang heeft in stemming gebracht en aldus worden alle overige amendementen in stemming gebracht. Bij twijfel over de voorrang beslist de Voorzitter. Worden alle amendementen verworpen, dan wordt de oorspronkelijke tekst geacht te zijn aangenomen, tenzij binnen de gestelde termijn om aparte stemming is verzocht.

3. De Voorzitter kan de oorspronkelijke tekst eerst in stemming brengen of een minder van de oorspronkelijke tekst afwijkend amendement vóór het meest van de oorspronkelijke tekst afwijkend amendement in stemming brengen.

Wordt een van deze teksten met een meerderheid aangenomen, dan komen alle andere amendementen op dezelfde tekst te vervallen.

4. Bij wijze van uitzondering kunnen, op voorstel van de Voorzitter, amendementen die na sluiting van de beraadslaging worden ingediend, in stemming worden gebracht, wanneer het compromisamendementen betreft of wanneer er technische problemen gerezen zijn. De Voorzitter legt het in stemming brengen van dergelijke amendementen ter goedkeuring aan het Parlement voor.

Overeenkomstig artikel 157, lid 3, beslist de Voorzitter over de ontvankelijkheid van amendementen. Wanneer overeenkomstig dit lid na sluiting van de beraadslaging compromisamendementen worden ingediend, beslist de Voorzitter van geval tot geval over hun ontvankelijkheid en vergewist hij zich ervan dat het wel degelijk om een compromisamendement gaat.

Voor de ontvankelijkheid van compromisamendementen kunnen de volgende algemene criteria worden gehanteerd:

- *compromisamendementen mogen in de regel geen betrekking hebben op onderdelen van de tekst waarop vóór het verstrijken van de termijn voor de indiening van amendementen geen andere amendementen zijn ingediend;*
- *compromisamendementen komen in de regel van de fracties, de voorzitters of rapporteurs van de betrokken commissies, of de indieners van andere amendementen;*
- *in de regel leidt de indiening van compromisamendementen tot intrekking van andere amendementen op het desbetreffende punt.*

Alleen de Voorzitter kan voorstellen compromisamendementen in aanmerking te nemen. Voor het in stemming brengen van zo'n amendement heeft de Voorzitter instemming nodig van het Parlement, waaraan hij de vraag voorlegt of er tegen het in stemming brengen van het compromisamendement bezwaren zijn. Is dit het geval, dan beslist het Parlement bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

5. Heeft de bevoegde commissie een reeks amendementen ingediend op de tekst waarop het verslag betrekking heeft, dan brengt de Voorzitter deze en bloc in stemming, behalve wanneer een fractie of ten minste veertig leden om stemming in onderdelen hebben verzocht of wanneer nog andere amendementen zijn ingediend.

6. De Voorzitter kan andere amendementen die elkaar aanvullen en bloc in stemming brengen. In dat geval volgt hij de procedure van lid 5. De indieners van zulke amendementen kunnen stemmen en bloc voorstellen, wanneer hun amendementen elkaar aanvullen.

7. De Voorzitter kan na de aanneming of verwerping van een bepaald amendement besluiten andere amendementen die een vergelijkbare strekking hebben of hetzelfde beogen en bloc in stemming te brengen. De Voorzitter kan het Parlement om instemming verzoeken alvorens daartoe over te gaan.

Zo'n reeks amendementen kan op verschillende delen van de oorspronkelijke tekst betrekking hebben.

8. Worden twee of meer identieke amendementen door verschillende leden ingediend, dan worden deze als één amendement in stemming gebracht.

Artikel 162

Behandeling in de commissie van voor de plenaire vergadering ingediende amendementen

Zijn op een verslag meer dan vijftig amendementen en verzoeken om stemming in onderdelen of aparte stemming voor behandeling ter plenaire vergadering ingediend, dan kan de Voorzitter, in overleg met de voorzitter van de bevoegde commissie, deze commissie verzoeken een vergadering bijeen te roepen om deze amendementen of verzoeken te behandelen. Amendementen of verzoeken om stemming in onderdelen of aparte stemming die in dit stadium niet door ten minste een tiende van de commissieleden worden gesteund, worden niet ter plenaire vergadering in stemming gebracht.

Artikel 163

Stemming in onderdelen

1. Wanneer de in stemming te brengen tekst verschillende bepalingen bevat, betrekking heeft op verschillende onderwerpen of op te splitsen is in verschillende delen met een eigen betekenis en/of regelende waarde, kan door een fractie of ten minste veertig leden om stemming in onderdelen worden verzocht.

2. Een dergelijk verzoek moet uiterlijk de avond vóór de stemming worden ingediend, tenzij de Voorzitter een andere termijn vaststelt. De Voorzitter neemt een besluit over het verzoek.

Artikel 164

Stemrecht

Het stemrecht is een persoonlijk recht.

De leden brengen hun stem individueel en persoonlijk uit.

Overtreding van dit artikel wordt als ernstige ordeverstoring in de zin van artikel 153, lid 1, beschouwd en heeft de in dat artikel genoemde juridische gevolgen.

Artikel 165

Stemming

1. Het Parlement stemt in de regel bij handopsteken.
2. Beslist de Voorzitter dat de uitslag twijfelachtig is, dan wordt opnieuw, en wel elektronisch gestemd; mocht de elektronische steminstallatie niet werken, dan wordt bij zitten en opstaan gestemd.
3. De uitslag van de stemming wordt geregistreerd.

Artikel 166

Eindstemming

Bij stemming over een ontwerp van wetgevingshandeling, wordt bij een enkele stemming dan wel bij de eindstemming hoofdelijk gestemd met gebruikmaking van de elektronische steminstallatie.

Artikel 167

Hoofdelijke stemming

1. Behalve in de in de artikelen 106, lid 5, 107, lid 5 en 166 bedoelde gevallen wordt hoofdelijk gestemd, wanneer een fractie of ten minste veertig leden uiterlijk de avond vóór de stemming schriftelijk hierom verzoeken, tenzij de Voorzitter een andere termijn heeft vastgesteld.
2. Hoofdelijke stemming vindt plaats met gebruikmaking van de elektronische steminstallatie. Indien de elektronische steminstallatie om technische redenen niet kan worden gebruikt, vindt de hoofdelijke stemming plaats in alfabetische volgorde, te beginnen bij de naam van een door het lot aangewezen lid. De Voorzitter wordt als laatste opgeroepen om te stemmen.

Het stemmen geschiedt hardop met de woorden “vóór”, “tegen” of “onthouding”. Voor de aanneming dan wel verwerping tellen alleen de uitgebrachte voor- en tegenstemmen voor de uitslag. De Voorzitter stelt de uitslag van de stemming vast en maakt deze bekend.

De uitslag van de stemming wordt in de notulen van de vergadering vastgelegd; de namen van de leden worden per fractie in alfabetische volgorde vermeld en tevens wordt aangegeven hoe elk lid heeft gestemd.

Artikel 168

Elektronische stemming

1. De Voorzitter kan te allen tijde besluiten voor de in de artikelen 165, 167 en 169 bedoelde stemmingen van de elektronische steminstallatie gebruik te maken.

Indien dit om technische redenen niet mogelijk is, vindt de stemming overeenkomstig de artikelen 165, 167, lid 2, of 169 plaats.

De technische instructies voor het gebruik van de elektronische steminstallatie worden door het Bureau vastgesteld.

2. Bij elektronische stemming wordt alleen de numerieke uitslag van de stemming geregistreerd.

Is om hoofdelijke stemming overeenkomstig artikel 167, lid 1, verzocht, dan wordt de uitslag van de stemming met de namen van de leden per fractie in alfabetische volgorde in de notulen van de vergadering vastgelegd.

3. Hoofdelijke stemming overeenkomstig artikel 167, lid 2, vindt plaats, wanneer de meerderheid van de aanwezige leden erom verzoekt; aan de hand van de in lid 1 van dit artikel genoemde installatie kan worden vastgesteld of aan deze voorwaarde is voldaan.

Artikel 169

Geheime stemming

1. Onverminderd het bepaalde in de artikelen 13, lid 1, 186, lid 1, en 191, lid 2, tweede alinea, is bij benoemingen de stemming geheim.

Alleen de stembriefjes waarop de namen van de kandidaten staan, tellen bij de vaststelling van de uitslag mee.

2. Een geheime stemming kan ook plaatsvinden, wanneer ten minste een vijfde van de leden van het Parlement erom verzoekt. Een dergelijk verzoek moet vóór de opening van de stemming worden ingediend.

Wordt door ten minste een vijfde van de leden van het Parlement vóór de opening van de stemming een verzoek om geheime stemming ingediend, dan is het Parlement verplicht geheim te stemmen.

3. Een verzoek om geheime stemming gaat voor een verzoek om hoofdelijke stemming.

4. Bij geheime stemmingen worden de stemmen geteld door twee tot acht bij loting onder de leden aangewezen stemopnemers, tenzij elektronisch wordt gestemd.

Bij stemmingen overeenkomstig lid 1 mogen de kandidaten niet als stemopnemer optreden.

De namen van de leden die aan een geheime stemming hebben deelgenomen, worden vermeld in de notulen van de vergadering waarin de stemming heeft plaatsgevonden.

Artikel 170

Stemverklaringen

1. Na sluiting van de algemene beraadslaging, mag elk lid na de eindstemming een mondelinge stemverklaring van ten hoogste één minuut, dan wel een schriftelijke stemverklaring

van maximaal 200 woorden afleggen; een schriftelijke stemverklaring wordt in het volledig verslag van de vergadering opgenomen.

Een fractie mag een stemverklaring van ten hoogste twee minuten afleggen.

Een verzoek om een stemverklaring te mogen afleggen kan niet meer worden ingewilligd, wanneer met de eerste stemverklaring is begonnen.

Stemverklaringen zijn toegestaan na de eindstemming over elk onderwerp dat aan het Parlement is voorgelegd. Voor de toepassing van dit artikel zegt de term “eindstemming” a priori niets over het type stemming, doch staat voor de laatste stemming over een onderwerp.

2. Stemverklaringen zijn niet toegestaan bij stemmingen over punten van orde.

3. Staat een ontwerp van wetgevingshandeling of een verslag overeenkomstig artikel 138 op de agenda van het Parlement, dan mogen de leden overeenkomstig lid 1 een schriftelijke stemverklaring afleggen.

Mondelinge of schriftelijke stemverklaringen moeten rechtstreeks verband houden met de tekst waarover wordt gestemd.

Artikel 171

Betwisting van de stemming

1. Bij elke stemming verklaart de Voorzitter deze voor geopend en voor gesloten.

2. Heeft de Voorzitter een stemming voor geopend verklaard, dan mag behalve de Voorzitter niemand meer het woord voeren, totdat de stemming voor gesloten is verklaard.

3. Beroepen op het Reglement betreffende de geldigheid van een bepaalde stemming kunnen pas worden gedaan, nadat de Voorzitter de stemming voor gesloten heeft verklaard.

4. Na bekendmaking van de uitslag van een stemming bij handopsteken kan om controle ervan aan de hand van de elektronische steminstallatie worden verzocht.

5. De Voorzitter beslist over de geldigheid van de bekendgemaakte uitslag. Die beslissing is onherroepelijk.

HOOFDSTUK 6

MOTIES VAN ORDE

Artikel 172

Moties van orde

1. Het woord wordt bij voorrang verleend bij de volgende moties van orde:

- a) voorstel om in het geheel niet te beraadslagen wegens niet-ontvankelijkheid van het betrokken onderwerp (prealabele kwestie) (artikel 174),
- b) voorstel tot terugverwijzing naar een commissie (artikel 175),
- c) voorstel tot sluiting van de beraadslaging (artikel 176),
- d) voorstel tot uitstel van de beraadslaging en van de stemming (artikel 177),
- e) voorstel tot schorsing of sluiting van de vergadering (artikel 178).

Over deze moties van orde mogen, behalve de indiener, alleen een voor- en een tegenstander, alsmede de voorzitter of de rapporteur van de bevoegde commissie het woord voeren.

2. De spreektijd bedraagt ten hoogste één minuut.

Artikel 173

Beroep op het Reglement

1. Aan leden kan het woord worden verleend om de Voorzitter erop te attenderen dat het Reglement niet in acht is genomen. Daarbij geven de leden allereerst aan op welk artikel zij zich beroepen.

2. Een verzoek om het woord te mogen voeren voor een beroep op het Reglement gaat voor alle andere verzoeken om het woord te mogen voeren.

3. De spreektijd bedraagt ten hoogste één minuut.

4. Over beroepen op het Reglement beslist de Voorzitter overeenkomstig de bepalingen van het Reglement onverwijld; hij deelt onmiddellijk zijn beslissing mede. Over de beslissing van de Voorzitter wordt niet gestemd.

5. Bij wijze van uitzondering kan de Voorzitter verklaren dat zijn beslissing op een later tijdstip, doch niet later dan 24 uur na het beroep op het Reglement, zal worden medegedeeld; uitstel van de beslissing mag niet tot opschorting van de lopende beraadslaging leiden. De Voorzitter kan de zaak aan de bevoegde commissie voorleggen.

Een verzoek om het woord te mogen voeren voor een beroep op het Reglement moet betrekking hebben op het aan de orde zijnde agendapunt. De Voorzitter kan een lid dat het woord wenst te voeren voor een beroep op het Reglement betreffende een ander onderwerp, te gelegener tijd, bijvoorbeeld na afsluiting van het aan de orde zijnde agendapunt of vóór onderbreking van de vergadering, het woord verlenen.

Artikel 174

Prealabele kwestie

1. Bij de opening van de beraadslaging over een bepaald agendapunt kan worden voorgesteld in het geheel niet te beraadslagen wegens niet-ontvankelijkheid van het betrokken onderwerp (prealabele kwestie). Dit voorstel wordt onmiddellijk in stemming gebracht.

Van het voornemen om een dergelijk voorstel te doen, wordt de Voorzitter ten minste vierentwintig uur van tevoren in kennis gesteld; hij stelt het Parlement onmiddellijk hiervan op de hoogte.

2. Wordt een dergelijk voorstel aangenomen, dan gaat het Parlement onmiddellijk tot het volgende agendapunt over.

Artikel 175

Terugverwijzing naar de commissie

1. Een fractie of ten minste veertig leden kunnen bij de vaststelling van de agenda of voor de opening van de beraadslaging voorstellen een zaak naar de commissie terug te verwijzen.

Van het voornemen om een dergelijk voorstel tot terugverwijzing in te dienen, wordt de Voorzitter ten minste 24 uur van tevoren in kennis gesteld; hij stelt het Parlement onmiddellijk hiervan op de hoogte.

2. Een fractie of ten minste veertig leden kunnen ook vóór of tijdens een stemming voorstellen een zaak naar de commissie terug te verwijzen. Dit voorstel wordt onmiddellijk in stemming gebracht.
3. Een voorstel tot terugverwijzing kan in elke fase van de procedure slechts eenmaal worden ingediend.
4. Bij terugverwijzing wordt de beraadslaging over het onderwerp in kwestie opgeschort.
5. Het Parlement kan de commissie een termijn stellen waarbinnen haar bevindingen moeten worden voorgelegd.

Artikel 176

Sluiting van de beraadslaging

1. De Voorzitter, een fractie of ten minste veertig leden kunnen voorstellen de beraadslaging te sluiten, voordat alle sprekers op de sprekerslijst het woord hebben gevoerd. Dit voorstel wordt onmiddellijk in stemming gebracht.
2. Wordt een dergelijk voorstel aangenomen, dan mag nog slechts één lid van elke fractie die bij de beraadslaging tot dan toe nog niet het woord heeft gehad, het woord voeren.
3. Nadat zij overeenkomstig lid 2 het woord hebben gevoerd, wordt de beraadslaging gesloten en gaat het Parlement over tot stemming over het onderwerp in kwestie, tenzij er al een ander tijdstip voor de stemming was vastgesteld.
4. Wordt het voorstel verworpen, dan kan het tijdens dezelfde beraadslaging niet nogmaals worden ingediend, behalve door de Voorzitter.

Artikel 177

Uitstel van de beraadslaging en van de stemming

1. Een fractie of ten minste veertig leden kunnen bij de opening van de beraadslaging over een bepaald agendapunt voorstellen de beraadslaging tot een bepaald tijdstip uit te stellen. Dit voorstel wordt onmiddellijk in stemming gebracht.

Van het voornemen om een dergelijk voorstel tot uitstel in te dienen, wordt de Voorzitter ten minste 24 uur van tevoren in kennis gesteld; hij stelt het Parlement onmiddellijk hiervan op de hoogte.

2. Wordt een dergelijk voorstel aangenomen, dan gaat het Parlement over tot het volgende agendapunt. De uitgestelde beraadslaging wordt hervat op het daarvoor vastgestelde tijdstip.
3. Wordt het voorstel verworpen, dan kan het tijdens dezelfde vergaderperiode niet nogmaals worden ingediend.
4. Een fractie of ten minste veertig leden kunnen vóór of tijdens een stemming een voorstel tot uitstel van de stemming indienen. Dit voorstel wordt onmiddellijk in stemming gebracht.

Mocht het Parlement besluiten een beraadslaging tot een latere vergaderperiode uit te stellen, dan wordt aangegeven op de agenda van welke vergaderperiode deze beraadslaging wordt ingeschreven, met dien verstande dat de agenda van die vergaderperiode in overeenstemming met de artikelen 137 en 140 wordt opgesteld.

Artikel 178

Onderbreking of sluiting van de vergadering

Tijdens een beraadslaging of een stemming kan de vergadering worden onderbroken of gesloten wanneer het Parlement op voorstel van de Voorzitter, een fractie of ten minste veertig leden daartoe besluit. Dit voorstel wordt onmiddellijk in stemming gebracht.

HOOFDSTUK 7

OPENBAARHEID VAN DE WERKZAAMHEDEN

Artikel 179

Notulen

1. De notulen van elke vergadering, waarin verslag wordt gedaan van het verloop van de vergadering, de besluiten van het Parlement en de namen van de sprekers, worden ten minste een half uur voor de hervatting van de volgende vergadering na de middagonderbreking rondgedeeld.

Als besluiten bedoeld in dit artikel gelden in het kader van de wetgevingsprocedures ook alle door het Parlement aangenomen amendementen, zelfs wanneer het desbetreffende Commissievoorstel overeenkomstig artikel 56, lid 1, respectievelijk het standpunt van de Raad overeenkomstig artikel 65, lid 3, uiteindelijk is verworpen.

2. Bij de hervatting van de vergadering na de middagonderbreking legt de Voorzitter de notulen van de vorige vergadering aan het Parlement ter goedkeuring voor.

3. Wordt tegen de notulen bezwaar gemaakt, dan beslist het Parlement zo nodig over de vraag of de gewenste wijzigingen in overweging worden genomen. Leden mogen hierover hooguit één minuut het woord voeren.

4. De notulen worden door de Voorzitter en de secretaris-generaal ondertekend en in het archief van het Parlement bewaard. Zij worden in het *Publicatieblad van de Europese Unie* gepubliceerd.

Artikel 180

Aangenomen teksten

1. De door het Parlement aangenomen teksten worden onmiddellijk na de stemming gepubliceerd. Ze worden tezamen met de notulen van de desbetreffende vergadering aan het Parlement voorgelegd en worden in het archief van het Parlement bewaard.

2. Onder verantwoordelijkheid van de Voorzitter wordt in juridisch-taalkundig opzicht de laatste hand gelegd aan de door het Parlement aangenomen teksten. Wordt een tekst op basis van een akkoord tussen het Parlement en de Raad aangenomen, dan leggen de beide instellingen, in nauwe samenwerking en in onderling overleg, de laatste hand aan die tekst.

3. De procedure van artikel 216 is van toepassing wanneer, ter waarborging van de samenhang en de kwaliteit van de tekst overeenkomstig de wensen van het Parlement, aanpassingen vereist zijn die verder gaan dan correcties van typfouten en correcties met het oog op de concordantie van alle taalversies, taalkundige juistheid en terminologische consistentie.

4. De volgens de gewone wetgevingsprocedure aangenomen teksten hebben de vorm van een geconsolideerde tekst. Wanneer de stemming in het Parlement niet op basis van een akkoord met

de Raad heeft plaatsgevonden, dan worden in de geconsolideerde tekst alle aangenomen amendementen duidelijk aangegeven.

5. Nadat de laatste hand is gelegd aan de aangenomen standpunten, worden deze door de Voorzitter en de secretaris-generaal ondertekend en in het *Publicatieblad van de Europese Unie* gepubliceerd.

Artikel 181

Volledig verslag

1. Van elke vergadering wordt een volledig verslag opgesteld in de vorm van een meertalig document waarin alle mondelinge bijdragen in de oorspronkelijke taal worden weergegeven.
2. Binnen een termijn van vijf werkdagen kunnen sprekers correcties op de tekst van hun mondelinge bijdragen aanbrenen. Correcties dienen binnen die termijn aan het secretariaat te worden toegezonden.
3. Het meertalig volledig verslag wordt gepubliceerd als bijlage bij het *Publicatieblad van de Europese Unie* en in het archief van het Parlement bewaard.
4. Een uittreksel uit het volledig verslag wordt op verzoek van een lid in een officiële taal vertaald. Zo nodig wordt voor vertaling op korte termijn gezorgd.

Artikel 182

Audiovisueel verslag van de vergaderingen

1. De vergaderingen van het Parlement worden rechtstreeks in de oorspronkelijke taal, tezamen met de meertalige geluidsopnames van alle werkende tolkencabines, op zijn website uitgezonden.
2. Van elke vergadering wordt onmiddellijk na afloop een geïndexeerd audiovisueel verslag gemaakt dat in de oorspronkelijke taal, tezamen met de meertalige geluidsopnames van alle werkende tolkencabines, op de website van het Parlement wordt gezet; het is toegankelijk gedurende de lopende en de daaropvolgende zittingsperiode, waarna het in het archief van het Parlement wordt bewaard. Het audiovisueel verslag wordt gekoppeld aan het meertalig volledig verslag van de vergaderingen, zodra dit beschikbaar is.

TITEL VII

COMMISSIES EN DELEGATIES

HOOFDSTUK 1

COMMISSIES - INSTELLINGEN EN TAKEN

Artikel 183

Instelling van vaste commissies

Op voorstel van de Conferentie van voorzitters stelt het Parlement vaste commissies in, waarvan de bevoegdheden in een bijlage bij het Reglement²² worden omschreven. De verkiezing van de leden van deze commissies vindt plaats in de eerste vergaderperiode van het nieuwgekozen Parlement en vervolgens nogmaals na verloop van twee en een half jaar.

De bevoegdheden van de vaste commissies kunnen op een ander tijdstip dan de datum van instelling worden vastgesteld.

Artikel 184

Instelling van bijzondere commissies

Het Parlement kan, op voorstel van de Conferentie van voorzitters, te allen tijde bijzondere commissies instellen, waarvan de bevoegdheden, de samenstelling en de ambtstermijn tegelijk met het besluit tot instelling worden vastgesteld; de ambtstermijn is maximaal twaalf maanden, tenzij het Parlement deze termijn bij het verstrijken ervan verlengt.

Daar de bevoegdheden, de samenstelling en de ambtstermijn van de bijzondere commissies tegelijk met het besluit tot instelling worden vastgesteld, betekent dat dat het Parlement later niet kan besluiten tot wijziging, inperking of uitbreiding van die bevoegdheden.

Artikel 185

Enquêtecommissies

1. Voor het onderzoeken van veronderstelde inbreuken op het recht van de Unie of van gevallen van wanbeheer bij de toepassing van dit recht die zouden zijn toe te schrijven aan een instelling of een orgaan van de Europese Gemeenschappen, aan een overheidsdienst van een lidstaat, of aan personen die krachtens het recht van de Unie gemachtigd zijn dit recht toe te passen, kan het Parlement, op verzoek van een vierde van zijn leden, een enquêtecommissie instellen.

Het besluit tot instelling van een enquêtecommissie wordt binnen een maand in het *Publicatieblad van de Europese Unie* gepubliceerd. Het Parlement treft bovendien alle noodzakelijke maatregelen om aan dit besluit zoveel mogelijk bekendheid te geven.

2. Voor de werkwijze van een enquêtecommissie gelden de bepalingen van dit Reglement die op de commissies van toepassing zijn, onder voorbehoud van de bijzondere bepalingen zoals vermeld in dit artikel en in het besluit van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie van 19 april 1995 tot vaststelling van de wijze van uitoefening van het enquêterecht van het Europees Parlement²³, dat als bijlage bij dit Reglement is gevoegd.

²²Bijlage VII.

²³Bijlage IX.

3. Een verzoek om instelling van een enquêtecommissie moet het voorwerp van de enquête vermelden en een uitvoerige toelichting omvatten waarin de gegrondheid ervan wordt aangetoond. Het Parlement besluit op voorstel van de Conferentie van voorzitters over het al dan niet instellen van de commissie en, in het eerste geval, over de samenstelling ervan, overeenkomstig het bepaalde in artikel 186.

4. Een enquêtecommissie rondt haar werkzaamheden binnen een termijn van ten hoogste twaalf maanden af met de indiening van een verslag. Het Parlement kan tweemaal besluiten deze termijn met drie maanden te verlengen.

In de commissie hebben alleen gewone leden of, indien deze afwezig zijn, hun vaste plaatsvervangers stemrecht.

5. De enquêtecommissie kiest een voorzitter en twee ondervoorzitters en benoemt één of meer rapporteurs. De commissie kan voorts haar leden met opdrachten en specifieke taken belasten of bevoegdheden aan hen overdragen; zij brengen daarover uitvoerig verslag uit.

In de periode tussen de vergaderingen worden de bevoegdheden van de commissie, wanneer zulks dringend gewenst of noodzakelijk is, uitgeoefend door het bureau, onder voorbehoud van bekrachtiging op de eerstvolgende vergadering.

6. Is een enquêtecommissie van oordeel dat er sprake is van inbreuk op een van haar rechten, dan stelt zij de Voorzitter van het Parlement voor passende stappen te ondernemen.

7. De enquêtecommissie kan zich tot de instellingen of personen als bedoeld in artikel 3 van het in lid 2 genoemde besluit wenden voor het houden van een hoorzitting of het verkrijgen van documenten.

De reis- en verblijfkosten van de leden en ambtenaren van instellingen en organen van de Unie komen ten laste van deze instellingen en organen. De reis- en verblijfkosten van andere personen die voor een enquêtecommissie getuigenis afleggen, worden volgens de voor het horen van deskundigen geldende regeling door het Europees Parlement vergoed.

Personen die worden verzocht als getuige voor een enquêtecommissie te verschijnen, kunnen aanspraak maken op de rechten die zij als getuige voor een rechtbank in hun land van herkomst zouden genieten. Getuigen dienen op deze rechten te worden gewezen, alvorens zij een verklaring afleggen.

Voor het gebruik van de talen houdt de enquêtecommissie zich aan het bepaalde in artikel 146. Het bureau van de commissie kan evenwel:

- de vertolking beperken tot de officiële talen van degenen die bij de werkzaamheden betrokken zijn, indien het dit om redenen van vertrouwelijkheid noodzakelijk acht;
- voor de vertaling van de ingekomen stukken zodanige beslissingen nemen dat de werkzaamheden snel en doelmatig kunnen verlopen en de noodzakelijke geheimhouding en vertrouwelijkheid wordt betracht.

8. De voorzitter van de enquêtecommissie waakt samen met het bureau over de vertrouwelijkheid, respectievelijk geheimhouding van de werkzaamheden en maakt de leden hier tijdig op attent.

Voorts wijst de voorzitter de leden nadrukkelijk op de bepalingen van artikel 2, lid 2, van voornoemd besluit. Bijlage VIII, deel A, van het Reglement is van toepassing.

9. Voor de behandeling van documenten die onder voorbehoud van geheimhouding of vertrouwelijkheid zijn overgelegd, wordt gebruik gemaakt van technische voorzieningen om te

waarborgen dat alleen de met de behandeling belaste leden persoonlijk toegang daartoe hebben. Deze leden verbinden zich in een plechtige verklaring ertoe niemand anders toegang te verschaffen tot geheime of vertrouwelijke informatie in de zin van dit artikel en deze uitsluitend te gebruiken voor de opstelling van hun verslag voor de enquêtecommissie. De vergaderingen worden gehouden in ruimten die zodanig ingericht zijn dat onbevoegden niet kunnen meeluisteren.

10. Aan het einde van haar werkzaamheden brengt de enquêtecommissie aan het Parlement verslag uit over haar bevindingen, in voorkomend geval met minderheidsstandpunten overeenkomstig het bepaalde in artikel 52. Dit verslag wordt gepubliceerd.

Op verzoek van de enquêtecommissie behandelt het Parlement dit verslag in de eerstkomende vergaderperiode na de indiening ervan.

Zij kan het Parlement ook een tot de instellingen of organen van de Europese Unie of van de lidstaten gerichte ontwerpaanbeveling voorleggen.

11. De Voorzitter van het Parlement gelast de overeenkomstig bijlage VII bevoegde commissie toe te zien op het gevolg dat aan de bevindingen van de enquêtecommissie wordt gegeven en hierover zo nodig verslag uit te brengen. Hij neemt alle verdere maatregelen die hij voor de concrete tenuitvoerlegging van de conclusies van de enquêtes dienstig acht.

Alleen op het voorstel van de Conferentie van voorzitters betreffende de samenstelling van een enquêtecommissie (lid 3) kunnen overeenkomstig artikel 186, lid 2, amendementen worden ingediend.

Noch op het voorwerp van de enquête als omschreven door een vierde van de leden van het Parlement (lid 3), noch op de in lid 4 vastgestelde termijn kunnen amendementen worden ingediend.

Artikel 186

Samenstelling van de commissies

1. De leden van de commissies en enquêtecommissies worden gekozen nadat de fracties en de niet-fractiegebonden leden hun voordrachten hebben ingediend. De Conferentie van voorzitters legt het Parlement voorstellen dienaangaande voor. De samenstelling van de commissies is voor zover mogelijk een afspiegeling van de samenstelling van het Parlement.

Een lid dat van fractie verandert, behoudt voor de resterende duur van zijn ambtstermijn van twee-en-een-half jaar zijn zetels in de commissies. Heeft het feit dat een lid van fractie verandert echter tot gevolg dat de billijke vertegenwoordiging van de politieke stromingen in een commissie wordt verstoord, dan doet de Conferentie van voorzitters, overeenkomstig de in lid 1, tweede zin genoemde procedure, nieuwe voorstellen voor de samenstelling van de commissie, waarbij de individuele rechten van het betrokken lid moeten worden gewaarborgd.

Voor de getalsverhouding inzake de zetelverdeling tussen de fracties in de commissies mag niet van het dichtstbijzijnde in aanmerking komende gehele getal worden afgeweken. Indien een fractie afziet van lidmaatschap van een bepaalde commissie, blijven de betrokken zetels vacant en wordt het ledental van de commissie dienovereenkomstig verlaagd. Ruilen van commissielidmaatschappen tussen fracties is niet toegestaan.

2. Amendementen op de voorstellen van de Conferentie van voorzitters zijn slechts ontvankelijk, indien zij worden ingediend door ten minste veertig leden. Over deze amendementen besluit het Parlement bij geheime stemming.

3. Worden geacht te zijn gekozen de leden die vermeld staan in de voorstellen van de Conferentie van voorzitters, eventueel in de ingevolge lid 2 gewijzigde versie.
4. Laat een fractie na binnen een door de Conferentie van voorzitters vastgestelde termijn overeenkomstig lid 1 voordrachten voor een enquêtecommissie in te dienen, dan legt de Conferentie van voorzitters alleen de binnen deze termijn ontvangen voordrachten aan het Parlement voor.
5. De Conferentie van voorzitters kan, met instemming van de te benoemen leden en met inachtneming van het bepaalde in lid 1, een voorlopig besluit nemen inzake de vervulling van vacatures in commissies.
6. Deze wijzigingen worden in de eerstvolgende vergadering ter bekrachtiging aan het Parlement voorgelegd.

Artikel 187

Plaatsvervangers

1. De fracties en niet-fractiegebonden leden kunnen voor elke commissie een aantal vaste plaatsvervangers aanwijzen dat overeenkomt met het aantal gewone leden dat de verschillende fracties en de niet-fractiegebonden leden in de betrokken commissies vertegenwoordigt. Zulks wordt ter kennis gebracht van de Voorzitter. Deze vaste plaatsvervangers hebben het recht aan de commissievergaderingen deel te nemen, aldaar het woord te voeren en, bij afwezigheid van het gewone lid, aan de stemming deel te nemen.

Ingeval de zetel van een gewoon lid van een commissie vacant is, heeft een vaste plaatsvervanger van dezelfde fractie het recht om deel te nemen aan de stemming in plaats van het gewone lid, op tijdelijke basis tot de voorlopige vervulling van de vacature van het gewone lid overeenkomstig artikel 186, lid 5, of, bij gebrek aan een dergelijke voorlopige vervulling, tot de benoeming van een nieuw gewoon lid. Die machtiging stoelt op het besluit van het Parlement over het aantal leden van de commissie en beoogt te waarborgen dat hetzelfde aantal leden van de betrokken fractie aan de stemming kan deelnemen als het aantal dat gold voor het vacant zijn van de zetel.

2. Ingeval er geen vaste plaatsvervangers aangewezen zijn of bij afwezigheid van laatstgenoemden, kan een gewoon lid zich bij afwezigheid laten vervangen door een ander lid van dezelfde fractie dat dan stemrecht heeft. De naam van deze plaatsvervanger moet voor het begin van de stemming aan de voorzitter van de commissie worden medegedeeld.

Het bepaalde in lid 2 is mutatis mutandis van toepassing op de niet-fractiegebonden leden.

De in lid 2, laatste zin, bedoelde voorafgaande mededeling moet worden gedaan voor het einde van de beraadslaging of voor de opening van de stemming over het agendapunt of de agendapunten waarvoor het gewone lid zich laat vervangen.

* * *

Het hier bepaalde heeft betrekking op twee duidelijk in deze tekst vastgestelde elementen:

- *een fractie mag in een commissie niet meer vaste plaatsvervangers hebben dan gewone leden;*
- *alleen de fracties kunnen vaste plaatsvervangers aanwijzen, op voorwaarde dat zij dit ter kennis brengen van de Voorzitter.*

Dit impliceert het volgende:

- *de hoedanigheid van vaste plaatsvervanger is uitsluitend gekoppeld aan het lidmaatschap van een bepaalde fractie;*
- *wanneer het aantal gewone leden van een fractie in een commissie wordt gewijzigd, wordt het maximum aantal vaste plaatsvervangers dat zij mag aanwijzen dienovereenkomstig gewijzigd;*
- *leden die van fractie veranderen, kunnen niet het mandaat van vaste plaatsvervanger behouden dat zij in de oorspronkelijke fractie hadden;*
- *een lid van een commissie kan in geen geval plaatsvervanger zijn van een collega die lid van een andere fractie is.*

Artikel 188

Taken van de commissies

1. De vaste commissies behandelen de vraagstukken waarnaar door het Parlement of, gedurende een onderbreking van de zitting, door de Voorzitter namens de Conferentie van voorzitters is verwezen. De taken van bijzondere commissies en enquêtecommissies worden op het tijdstip van de instelling ervan bepaald; laatstgenoemde commissies zijn niet gerechtigd adviezen aan andere commissies uit te brengen.

(Zie interpretatie onder artikel 184).

2. Ingeval een vaste commissie zich onbevoegd verklaart een vraagstuk te behandelen, of in geval van een competentieconflict tussen twee of meer vaste commissies, wordt de competentiekwestie binnen vier werkweken na kennisgeving van de verwijzing ter plenaire vergadering aan de Conferentie van voorzitters voorgelegd.

De Conferentie van voorzitters neemt binnen zes werkweken een besluit aan de hand van een aanbeveling van de Conferentie van commissievoorzitters, dan wel, bij ontstentenis van een aanbeveling, aan de hand van een aanbeveling van de voorzitter ervan. Indien de Conferentie van voorzitters binnen deze termijn geen besluit heeft genomen, wordt de aanbeveling geacht te zijn goedgekeurd.

Commissievoorzitters kunnen in onderlinge overeenstemming een onderwerp naar een bepaalde commissie verwijzen, eventueel onder voorbehoud van toestemming voor een procedure met medeverantwoordelijke commissies overeenkomstig artikel 50.

3. Indien twee of meer vaste commissies bevoegd zijn voor de behandeling van een vraagstuk, wordt een ervan als ten principale bevoegde commissie aangewezen en worden de andere als medeadviserende commissies aangewezen.

Een vraagstuk mag evenwel niet naar meer dan drie commissies tegelijk worden verwezen, tenzij om gegronde redenen wordt besloten van deze regel af te wijken onder de in lid 1 genoemde voorwaarden.

4. Twee of meer commissies of subcommissies kunnen vraagstukken die onder hun bevoegdheid vallen, gezamenlijk behandelen, doch geen beslissing nemen.

5. Een commissie kan, met instemming van het Bureau, een of meer van haar leden belasten met een studie- of informatieopdracht.

Artikel 189

Commissie belast met het onderzoek van de geloofsbrieven

Een van de commissies die worden ingesteld overeenkomstig de bepalingen van dit Reglement, wordt belast met het onderzoek van de geloofsbrieven en de voorbereiding van besluiten bij betwisting van verkiezing.

Artikel 190

Subcommissies

1. Met voorafgaande toestemming van de Conferentie van voorzitters kan iedere vaste of bijzondere commissie in het belang van haar werkzaamheden binnen de commissie een of meer subcommissies instellen; zij bepaalt de samenstelling in de zin van artikel 186, alsmede de bevoegdheden ervan. De subcommissies brengen verslag uit aan de commissie die ze heeft ingesteld.
2. De voor de commissies geldende procedure geldt ook voor de subcommissies.
3. De voorwaarden voor toelating van plaatsvervangers tot vergaderingen van subcommissies zijn dezelfde als bij commissievergaderingen.
4. De toepassing van deze bepalingen moet de afhankelijkheidsrelatie tussen een subcommissie en de commissie waarbinnen zij is ingesteld, waarborgen. Om die reden worden alle gewone leden van een subcommissie gekozen uit de leden van de commissie door welke zij is ingesteld.

Artikel 191

Bureau van de commissies

1. In de eerstvolgende commissievergadering na de verkiezing van de leden van de commissies, overeenkomstig artikel 186, kiest de commissie een voorzitter en, bij aparte stemmingen, ondervoorzitters, die het bureau van de commissie vormen. Het aantal te kiezen ondervoorzitters wordt op voordracht van de Conferentie van voorzitters door het Parlement vastgesteld.

Alleen de overeenkomstig artikel 186 gekozen gewone leden van een commissie kunnen gekozen worden in het bureau van die commissie.

2. Komt het aantal kandidaten overeen met het aantal te vervullen zetels, dan is verkiezing bij acclamatie mogelijk.

Zo niet, of wanneer een zesde van de commissieleden erom verzoekt, vindt verkiezing bij geheime stemming plaats.

Is er slechts één kandidaat, dan vindt de verkiezing plaats bij volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen, bestaande uit de stemmen vóór en de stemmen tegen.

Zijn er bij de eerste stemronde meerdere kandidaten, dan is de kandidaat gekozen die de volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen zoals gedefinieerd in voorgaande alinea, behaalt. Bij de tweede stemronde is de kandidaat gekozen die de meeste stemmen behaalt. Bij staking van stemmen is de kandidaat met de hoogste leeftijd gekozen.

Indien een tweede stemronde noodzakelijk is, kunnen nieuwe kandidaten worden voorgedragen.

Deze bepaling verhindert de voorzitter van de hoofdcommissie niet, maar stelt hem juist in staat de voorzitters van de subcommissies bij de werkzaamheden van het bureau te betrekken of hun de mogelijkheid te bieden het debat over agendapunten die specifiek tot het werkteerein van de betrokken subcommissie behoren, voor te zitten, op voorwaarde evenwel dat het volledige bureau van de commissie van deze werkwijze in kennis wordt gesteld en ermee instemt.

Artikel 192

Commissiecoördinatoren en schaduwrapporteurs

1. De fracties kunnen een van hun leden als coördinator aanwijzen.
2. De coördinatoren worden zo nodig door de voorzitter van de commissie bijeengeroepen ter voorbereiding van door de commissie te nemen besluiten, met name inzake de te volgen procedure en de benoeming van rapporteurs. De commissie kan de bevoegdheid tot het nemen van bepaalde besluiten, uitgezonderd besluiten tot goedkeuring van verslagen, adviezen en amendementen, aan de coördinatoren delegeren. De ondervoorzitters kunnen worden uitgenodigd om als raadgevers aan het coördinatorenberaad deel te nemen. De coördinatoren trachten tot overeenstemming te komen. Indien geen overeenstemming kan worden bereikt, kunnen zij slechts een besluit nemen met een meerderheid die, gezien de ledentallen van de fracties, duidelijk een ruime meerderheid van de commissie vertegenwoordigt.
3. De commissiecoördinatoren worden door de voorzitter van hun commissie bijeengeroepen om de organisatie van de hoorzittingen met de voorgedragen commissarissen voor te bereiden. Na die hoorzittingen komen de coördinatoren bijeen om de kandidaten te beoordelen overeenkomstig de in Bijlage XVII vastgelegde procedure.
4. De fracties kunnen voor elk verslag een schaduwrapporteur aanwijzen om de voortgang bij de opstelling van het verslag te volgen en namens de fractie tot compromissen te komen. Hun namen worden aan de voorzitter medegedeeld. De commissie kan op voorstel van de coördinatoren besluiten de schaduwrapporteurs bij het overleg te betrekken om in gewone wetgevingsprocedures tot overeenstemming met de Raad te komen.

De niet-fractiegebonden leden vormen geen fractie in de zin van artikel 30 en kunnen dus geen coördinatoren aanwijzen, de enige leden die van rechtswege kunnen deelnemen aan de coördinatorenvergaderingen.

De coördinatorenvergaderingen dienen ter voorbereiding van de besluiten van een commissie en kunnen niet in de plaats komen van de vergaderingen van de commissie in kwestie, behoudens uitdrukkelijke delegatie. Daarom moet voor besluiten die in een coördinatorenvergadering worden genomen, vooraf een delegatie worden verleend. Bij ontstentenis daarvan kunnen de coördinatoren slechts aanbevelingen doen, die achteraf formeel moeten worden goedgekeurd door de commissie.

In alle gevallen moet het recht van de niet-fractiegebonden leden op toegang tot de desbetreffende informatie overeenkomstig het beginsel van gelijke behandeling worden gewaarborgd middels het doorgeven van informatie en de aanwezigheid van een lid van het secretariaat van de niet-fractiegebonden leden bij de coördinatorenvergaderingen.

HOOFDSTUK 2

COMMISSIES - WERKWIJZE

Artikel 193

Commissievergaderingen

1. De commissies komen bijeen, daartoe opgeroepen door hun voorzitter, of op initiatief van de Voorzitter van het Parlement.
2. De Commissie en de Raad kunnen aan commissievergaderingen deelnemen, indien zij daartoe namens de commissie door haar voorzitter worden uitgenodigd.

Bij speciaal besluit van de betrokken commissie kunnen andere personen worden uitgenodigd om een vergadering bij te wonen en daarin het woord te voeren.

Naar analogie wordt de beslissing over de aanwezigheid van de medewerkers van de leden in de commissievergaderingen aan elke commissie overgelaten.

Een ten principale bevoegde commissie kan, met toestemming van het Bureau, een hoorzitting met deskundigen beleggen, wanneer zij zulks noodzakelijk acht om een bepaalde zaak naar behoren af te handelen.

Indien zij zulks wensen, kunnen de medeadviserende commissies aan de hoorzitting deelnemen.

De bepalingen van dit lid worden geïnterpreteerd overeenkomstig punt 50 van het kaderakkoord over de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de Europese Commissie²⁴.

3. Onverminderd de toepassing van artikel 49, lid 6, kunnen de leden van het Parlement, tenzij de betrokken commissie anders beslist, de vergaderingen van de commissies waarvan zij geen deel uitmaken, bijwonen zonder aan de beraadslagingen deel te nemen.

Deze leden kunnen door de commissie worden gemachtigd met raadgevende stem aan haar werkzaamheden deel te nemen.

Artikel 194

Notulen van de commissievergaderingen

De notulen van iedere commissievergadering worden aan alle commissieleden rondgedeeld en ter goedkeuring aan de commissie voorgelegd.

Artikel 195

Stemming in de commissie

1. Elk lid kan amendementen ter behandeling in de commissie indienen.
2. Een commissie kan rechtsgeldig stemmen, wanneer een vierde van haar leden daadwerkelijk aanwezig is. Indien evenwel een zesde van haar leden hierom vóór het begin van een stemming verzoekt, is deze stemming slechts geldig, wanneer het aantal leden dat aan de stemming deelneemt de meerderheid van de leden van die commissie uitmaakt.

²⁴Zie bijlage XIV.

3. De stemming in de commissie vindt plaats bij handopsteken, tenzij een vierde van de leden van de commissie om hoofdelijke stemming verzoekt. In dat geval vindt de stemming plaats overeenkomstig het bepaalde in artikel 167, lid 2.

4. De voorzitter van de commissie neemt deel aan de beraadslagingen en aan de stemmingen, evenwel zonder doorslaggevende stem.

5. In het licht van de ingediende amendementen, kan de commissie, in plaats van tot stemming over te gaan, de rapporteur verzoeken een nieuw ontwerp voor te leggen waarin zoveel mogelijk met deze amendementen rekening wordt gehouden. Voor de indiening van amendementen op dit ontwerp wordt dan een nieuwe termijn vastgesteld.

Artikel 196

Bepalingen betreffende de plenaire vergadering die ook van toepassing zijn op de commissievergaderingen

Het bepaalde in de artikelen 12, 13, 14, 17, 18, 36 tot en met 44, 148, 149, leden 2 en 10, 152, 154, 156 tot en met 159, 161, 163, lid 1, 164, 165, 168, 169, 171 tot en met 174, 177 en 178 is mutatis mutandis van toepassing op commissievergaderingen.

Artikel 197

Vragenuur in de commissies

Een commissie kan besluiten een vragenuur te houden. Elke commissie stelt zelf de regels voor dit vragenuur vast.

Artikel 197 bis

Openbare hoorzitting naar aanleiding van een burgerinitiatief

1. Wanneer de Commissie een burgerinitiatief in het desbetreffende register heeft gepubliceerd overeenkomstig artikel 10, lid 1, onder a), van Verordening (EU) nr. 211/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 over het burgerinitiatief, gaat de Voorzitter van het Europees Parlement op voorstel van de voorzitter van de Conferentie van commissievoorzitters als volgt te werk:

- a) hij belast een overeenkomstig bijlage VII terzake bevoegde wetgevingscommissie met de taak de openbare hoorzitting zoals bedoeld in artikel 11 van Verordening (EU) nr. 211/2011 te organiseren; de voor de verzoekschriften bevoegde commissie treedt automatisch overeenkomstig artikel 50 van het reglement op als medeverantwoordelijke commissie van de wetgevingscommissie;
- b) hij kan, wanneer er twee of meer burgerinitiatieven over een vergelijkbaar onderwerp overeenkomstig artikel 10, lid 1, onder a), van Verordening (EU) nr. 211/2011 in het desbetreffende register zijn gepubliceerd, na overleg met de organisatoren besluiten een gezamenlijke openbare hoorzitting te organiseren waarin alle betrokken burgerinitiatieven op voet van gelijkheid worden behandeld.

2. De bevoegde commissie:

- a) gaat na of de Commissie de organisatoren overeenkomstig artikel 10, lid 1, onder b), van Verordening (EU) nr. 211/2011 op passend niveau heeft ontvangen;
- b) ziet er, zo nodig met de steun van de Conferentie van commissievoorzitters, op toe dat de Commissie naar behoren bij de organisatie van de openbare hoorzitting

wordt betrokken en dat zij bij de hoorzitting op passend niveau wordt vertegenwoordigd.

3. De voorzitter van de bevoegde commissie belegt de openbare hoorzitting op een geschikte datum binnen drie maanden na de indiening van het burgerinitiatief bij de Commissie overeenkomstig artikel 9 van Verordening (EU) nr. 211/2011.

4. De bevoegde commissie organiseert de openbare hoorzitting in het Parlement, eventueel tezamen met andere instellingen en organen van de Unie die eraan wensen deel te nemen. Zij kan andere belanghebbenden uitnodigen om de hoorzitting bij te wonen.

De bevoegde commissie nodigt een representatieve groep organisatoren, onder wie ten minste een van de in artikel 3, lid 2, tweede alinea, van Verordening (EU) nr. 211/2011 bedoelde contactpersonen, uit om het initiatief tijdens de openbare hoorzitting toe te lichten.

5. Het Bureau keurt in overeenstemming met de regelingen die met de Commissie zijn overeengekomen, regels goed voor de terugbetaling van gemaakte kosten.

6. De Voorzitter van het Parlement en de voorzitter van de Conferentie van commissievoorzitters kunnen hun bevoegdheden uit hoofde van dit artikel aan een ondervoorzitter, respectievelijk aan een andere commissievoorzitter delegeren.

7. Indien aan de voorwaarden van artikel 50 of artikel 51 is voldaan, zijn deze bepalingen met de nodige veranderingen ook van toepassing op andere commissies. Artikel 188 is eveneens van toepassing.

Het bepaalde in artikel 23, lid 9, is niet van toepassing op openbare hoorzittingen naar aanleiding van een burgerinitiatief.

HOOFDSTUK 3

INTERPARLEMENTAIRE DELEGATIES

Artikel 198

Instelling en taken van interparlementaire delegaties

1. Op voorstel van de Conferentie van voorzitters stelt het Parlement vaste interparlementaire delegaties in en besluit het over de aard en het aantal leden. Het aantal leden van elke delegatie wordt vastgesteld naar gelang van de taken van de delegatie. De verkiezing van de leden van de delegaties vindt plaats tijdens de eerste of de tweede vergaderperiode van het nieuwgekozen Parlement en geldt voor de duur van de zittingsperiode.

2. De leden van de delegaties worden gekozen, nadat de fracties en de niet-fractiegebonden leden hun voordrachten bij de Conferentie van voorzitters hebben ingediend. De Conferentie van voorzitters legt het Parlement voorstellen dienaangaande voor, waarin, voor zover mogelijk, rekening wordt gehouden met een billijke vertegenwoordiging van de lidstaten en van de politieke stromingen. De leden 2, 3, 5 en 6 van artikel 186 zijn van toepassing.

3. De bureaus van de delegaties worden samengesteld volgens de procedure van artikel 191 voor de vaste commissies.

4. Het Parlement stelt de algemene bevoegdheden van de verschillende delegaties vast. Het kan te allen tijde tot uitbreiding en beperking van deze bevoegdheden besluiten.

5. De Conferentie van voorzitters stelt op voorstel van de Conferentie van delegatievoorzitters de voor de werkzaamheden van de delegaties noodzakelijke uitvoeringsbepalingen vast.

6. De voorzitter van de delegatie brengt aan de voor buitenlandse zaken en veiligheid bevoegde commissie verslag uit over de werkzaamheden.

7. De voorzitter van een delegatie krijgt de gelegenheid in een commissie het woord te voeren wanneer er een onderwerp aan de orde is dat onder de bevoegdheid van de delegatie valt. Hetzelfde geldt bij vergaderingen van delegaties voor de voorzitter of rapporteur van die commissie.

Artikel 199

Samenwerking met de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa

1. De organen van het Parlement, en meer in het bijzonder de commissies, werken samen met hun tegenhangers van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa op gebieden van gemeenschappelijk belang, met name om de doelmatigheid van de werkzaamheden te vergroten en dubbel werk te voorkomen.

2. De Conferentie van voorzitters bepaalt in overleg met de bevoegde autoriteiten van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa de wijze van tenuitvoerlegging van deze bepalingen.

Artikel 200

Gemengde parlementaire commissies

1. Het Europees Parlement kan met de parlementen van de staten die met de Unie geassocieerd zijn of waarmee toetredingsonderhandelingen lopen, gemengde parlementaire commissies instellen.

Deze commissies kunnen aanbevelingen tot de betrokken parlementen richten. Deze aanbevelingen worden voor wat het Europees Parlement betreft naar de bevoegde commissie verwezen, die voorstellen doet met betrekking tot het eraan te geven gevolg.

2. De algemene bevoegdheden van de diverse gemengde parlementaire commissies worden door het Europees Parlement en in de overeenkomsten met de desbetreffende derde landen vastgesteld.

3. Voor de gemengde parlementaire commissies gelden de procedurele bepalingen die in de desbetreffende overeenkomst vastgesteld zijn. Deze zijn gebaseerd op de pariteit tussen de delegatie van het Europees Parlement en die van het parlement van de betrokken staat.

4. De gemengde parlementaire commissies stellen hun reglement vast en leggen dit zowel aan het Bureau van het Europees Parlement als aan dat van het parlement van de betrokken staat ter goedkeuring voor.

5. De verkiezing van de leden van de delegaties van het Europees Parlement in de gemengde parlementaire commissies en de samenstelling van de bureaus van deze delegaties vinden plaats volgens de voor de interparlementaire delegaties vastgestelde procedure.

TITEL VIII

VERZOEKSCHRIFTEN

Artikel 201

Petitierecht

1. Iedere burger van de Europese Unie, alsmede iedere natuurlijke of rechtspersoon met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat, heeft het recht om individueel of te zamen met andere burgers of personen een verzoekschrift tot het Parlement te richten betreffende een onderwerp dat tot de werkterreinen van de Europese Unie behoort en dat hem of haar rechtstreeks aangaat.

2. Aan het Parlement gerichte verzoekschriften moeten naam, nationaliteit en woonplaats van ieder der indieners vermelden.

3. Wanneer een verzoekschrift ondertekend is door verscheidene natuurlijke of rechtspersonen, wijzen de ondertekenaars een vertegenwoordiger en plaatsvervangende vertegenwoordigers aan die voor de toepassing van het bepaalde in deze titel van het Reglement als de indieners worden beschouwd.

Wanneer geen vertegenwoordiger is aangewezen wordt de eerste ondertekenaar of een andere geschikte persoon als de indiener beschouwd.

4. Elke indiener kan op elk moment zijn steun voor het verzoekschrift intrekken.

Wanneer alle indieners hun steun voor het verzoekschrift hebben ingetrokken komt het verzoekschrift te vervallen.

5. De verzoekschriften dienen gesteld te zijn in een officiële taal van de Europese Unie.

Verzoekschriften die in een andere taal gesteld zijn, worden alleen in behandeling genomen als de indiener een in een officiële taal gestelde vertaling heeft bijgevoegd. De briefwisseling van het Parlement met de indiener van het verzoekschrift wordt gevoerd in de taal van de vertaling.

Het Bureau kan besluiten dat verzoekschriften en correspondentie met indieners in andere in een lidstaat gebruikte talen gesteld kunnen zijn.

6. Verzoekschriften die aan de in lid 2 genoemde voorwaarden voldoen, worden in volgorde van binnenkomst in een algemeen register ingeschreven; die welke daaraan niet voldoen, worden ter zijde gelegd. Aan de indiener van het verzoekschrift wordt de reden ervan medegedeeld.

7. De in het algemeen register ingeschreven verzoekschriften worden door de Voorzitter naar de bevoegde commissie verwezen, die vaststelt of het verzoekschrift al dan niet ontvankelijk is overeenkomstig artikel 227 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Wanneer de bevoegde commissie niet tot overeenstemming komt over de ontvankelijkheid van het verzoekschrift, wordt het ontvankelijk verklaard als ten minste een vierde van de leden van de commissie daarom verzoekt.

8. De door de commissie niet ontvankelijk verklaarde verzoekschriften worden ter zijde gelegd; de indiener van het verzoekschrift wordt met opgave van redenen hiervan in kennis gesteld. Eventueel kunnen alternatieve verhaalmiddelen worden aanbevolen.

9. Verzoekschriften die geregistreerd zijn worden in de regel openbare documenten. Om redenen van transparantie mag het Parlement de naam van de indiener en de inhoud van het verzoekschrift publiceren.

10. Onverminderd het bepaalde in lid 9 kunnen indieners verzoeken hun naam niet te publiceren ter bescherming van hun privacy, in welk geval het Parlement dit verzoek dient in te willigen.

Wanneer de klacht van de indiener om redenen van anonimiteit niet kan worden behandeld, wordt de indiener geraadpleegd over de vraag welke verdere stappen moeten worden ondernomen.

11. Indieners kunnen om vertrouwelijke behandeling van hun verzoekschrift verzoeken, in welk geval het Parlement passende voorzorgsmaatregelen treft om ervoor te zorgen dat de inhoud niet openbaar wordt gemaakt. De indieners worden op de hoogte gebracht van de precieze voorwaarden waaronder deze bepaling van toepassing is.

12. Wanneer de commissie zulks dienstig acht, kan zij de zaak aan de Europese Ombudsman voorleggen.

13. Verzoekschriften die bij het Parlement zijn ingediend door natuurlijke of rechtspersonen die geen burger van de Europese Unie zijn en niet hun verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat hebben, worden afzonderlijk geregistreerd en gearchiveerd. De Voorzitter zendt maandelijks een overzicht van de in de voorafgaande maand ontvangen verzoekschriften, met vermelding van het onderwerp, naar de voor de verzoekschriften bevoegde commissie, die de verzoekschriften waarvan zij behandeling dienstig acht kan opvragen.

Artikel 202

Behandeling van verzoekschriften

1. Ontvankelijke verzoekschriften worden door de ter zake bevoegde commissie behandeld in het kader van haar normale werkzaamheden, in een debat tijdens een gewone vergadering, dan wel middels een schriftelijke procedure. Indieners kunnen worden uitgenodigd deel te nemen aan de vergaderingen van de commissie waarop hun verzoekschrift zal worden besproken; zij kunnen ook zelf verzoeken op de vergadering aanwezig te mogen zijn. De voorzitter bepaalt of de indieners het woord mogen voeren.

2. De commissie kan besluiten om over een ontvankelijk verklaard verzoekschrift een initiatiefverslag overeenkomstig artikel 48, lid 1, op te stellen dan wel een beknopte ontwerpresolutie aan het Parlement voor te leggen, tenzij de Conferentie van voorzitters hiertegen bezwaar maakt. Deze ontwerpresoluties worden ingeschreven op de ontwerpagenda van de vergaderperiode die uiterlijk acht weken na goedkeuring ervan in de commissie, wordt gehouden. Zij worden bij een enkele stemming en zonder debat in stemming gebracht, tenzij de Conferentie van voorzitters bij wijze van uitzondering besluit artikel 139 toe te passen.

De commissie kan, overeenkomstig artikel 49 en bijlage VII, het advies inwinnen van andere commissies die voor het betrokken onderwerp bevoegd zijn.

3. Indien het verslag met name betrekking heeft op de toepassing of interpretatie van het recht van de Unie of op voorstellen tot wijziging van bestaande wetgeving, wordt de ter zake bevoegde commissie overeenkomstig artikel 49, lid 1, en artikel 50, eerste en tweede streepje, als medeverantwoordelijke commissie aangewezen. De bevoegde commissie aanvaardt zonder te stemmen suggesties van de ter zake bevoegde commissie voor onderdelen van de ontwerpresolutie die betrekking hebben op de toepassing of interpretatie van het recht van de Unie of op wijzigingen in bestaande wetgeving. Wanneer de bevoegde commissie dergelijke suggesties niet

aanvaardt, kan de medeverantwoordelijke commissie ze rechtstreeks ter plenaire vergadering indienen.

4. Er wordt een elektronisch register ingesteld, waarin de burgers hun elektronische handtekening kunnen plaatsen onder een ontvankelijk verklaard en in het register ingeschreven verzoekschrift om zich aldus bij de eerste indiener aan te sluiten, of kunnen aangeven dat zij hun steun voor een verzoekschrift intrekken.

5. In het kader van de behandeling van verzoekschriften, de vaststelling van feiten of het zoeken naar oplossingen kan de commissie informatiebezoeken brengen aan de bij het verzoekschrift betrokken lidstaat of regio.

De deelnemers brengen verslag uit over deze bezoeken. Deze verslagen worden door de commissie na goedkeuring aan de Voorzitter toegezonden.

6. De commissie kan de Commissie verzoeken haar bij te staan, met name door nadere informatie met betrekking tot de toepassing of de naleving van het Unierecht dan wel alle voor het verzoekschrift relevante inlichtingen of documenten te verstrekken. Vertegenwoordigers van de Commissie worden verzocht aan de vergaderingen van de commissie deel te nemen.

7. De commissie kan de Voorzitter verzoeken haar advies of aanbeveling voor verdere actie of ter fine van een antwoord toe te zenden aan de Commissie, de Raad of de betrokken nationale autoriteiten.

8. De commissie brengt het Parlement eens in de zes maanden verslag uit over de resultaten van haar beraadslagingen.

Zij brengt het Parlement met name verslag uit over de door de Raad of de Commissie genomen maatregelen naar aanleiding van de hen door het Parlement voorgelegde verzoekschriften.

9. De indieners worden op de hoogte gesteld van het besluit van de commissie en de daaraan ten grondslag liggende redenen.

Is de behandeling van een ontvankelijk verzoekschrift afgerond, dan wordt de behandeling voor gesloten verklaard en wordt de indiener hiervan op de hoogte gesteld.

Artikel 203

Bekendmaking van gegevens betreffende verzoekschriften

1. Van de in het in artikel 201, lid 6, genoemde algemeen register ingeschreven verzoekschriften, alsmede van de belangrijkste besluiten over de te volgen procedure voor de behandeling wordt ter plenaire vergadering mededeling gedaan. Deze mededelingen worden in de notulen van de vergadering opgenomen.

2. De titels en samenvattingen van de in het algemeen register ingeschreven verzoekschriften, alsmede de samen met de verzoekschriften toegezonden adviezen en belangrijkste besluiten worden in een databank voor het publiek toegankelijk gemaakt, mits de indiener daartegen geen bezwaar maakt. Vertrouwelijk te behandelen verzoekschriften worden in het archief van het Parlement bewaard, waar zij voor alle leden ter inzage liggen.

Artikel 203 bis

Burgerinitiatief

Wanneer het Parlement ervan in kennis wordt gesteld dat de Commissie overeenkomstig Verordening (EU) nr. 211/2011 is verzocht een wetgevingsvoorstel krachtens artikel 11, lid 4, van

het EU-Verdrag in te dienen, gaat de voor de verzoekschriften bevoegde commissie na of een en ander gevolgen kan hebben voor haar werkzaamheden; in voorkomend geval stelt zij de indieners die verzoekschriften hebben ingediend over hiermee samenhangende onderwerpen, hiervan in kennis.

Burgerinitiatieven die overeenkomstig Verordening (EU) nr. 211/2011 geregistreerd zijn, maar die niet overeenkomstig artikel 9 van die verordening bij de Commissie kunnen worden ingediend omdat niet aan alle van toepassing zijnde procedures en voorwaarden voldaan is, kunnen door de voor de verzoekschriften bevoegde commissie in behandeling worden genomen, mocht zij zulks wenselijk achten. De artikelen 201, 202 en 203 zijn van overeenkomstige toepassing.

TITEL IX

EUROPESE OMBUDSMAN

Artikel 204

Verkiezing van de Europese Ombudsman

1. Aan het begin van iedere zittingsperiode en onmiddellijk na zijn verkiezing of in de gevallen als bedoeld in lid 8 roept de Voorzitter op tot de voordracht van kandidaten voor het ambt van Europese Ombudsman en stelt hiervoor de indieningstermijn vast. Deze oproep wordt in het *Publicatieblad van de Europese Unie* gepubliceerd.

2. De kandidaten moeten door ten minste veertig leden uit ten minste twee lidstaten worden gesteund.

Elk lid mag slechts één kandidaat steunen.

De voordrachten dienen alle bewijsstukken te bevatten op grond waarvan met zekerheid kan worden vastgesteld dat de kandidaat voldoet aan de in het Statuut van de Ombudsman gestelde voorwaarden.

3. De voordrachten worden aan de bevoegde commissie toegezonden die kan verzoeken de kandidaten te horen.

Deze hoorzittingen zijn toegankelijk voor alle leden.

4. Een alfabetische lijst met ontvankelijke voordrachten wordt vervolgens aan het Parlement ter goedkeuring voorgelegd.

5. De stemming is geheim en geschiedt bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

Wanneer na de eerste twee stemrondes geen enkele kandidaat is gekozen, blijven alleen de twee kandidaten over die in de tweede stemronde het hoogste aantal stemmen hebben behaald.

Bij staking van stemmen gaat de kandidaat met de hoogste leeftijd voor.

6. Voordat tot stemming wordt overgegaan, vergewist de Voorzitter zich ervan dat ten minste de helft van de leden van het Parlement aanwezig is.

7. De gekozen kandidaat wordt onmiddellijk verzocht voor het Hof van Justitie de eed of de belofte af te leggen.

8. Behalve in geval van overlijden of ontheffing van het ambt blijft de Ombudsman in functie totdat zijn opvolger is geïnstalleerd.

Artikel 205

Werkzaamheden van de Ombudsman

1. Het besluit inzake het Statuut van de Europese Ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt alsmede de desbetreffende uitvoeringsbepalingen, zoals vastgesteld door de Ombudsman, zijn ter informatie als bijlage²⁵ bij het Reglement gevoegd.

2. De Ombudsman brengt het Parlement overeenkomstig artikel 3, leden 6 en 7, van bovengenoemd besluit op de hoogte van gevallen van wanbeheer, waarover de bevoegde

²⁵Bijlage XI.

commissie een verslag kan opstellen. Voorts legt de Ombudsman overeenkomstig artikel 3, lid 8, van bovengenoemd besluit, aan het einde van elke zitting het Parlement een verslag voor met het resultaat van zijn onderzoeken. Hierover stelt de bevoegde commissie een verslag op dat het Parlement ter beraadslaging wordt voorgelegd.

3. De Ombudsman kan eveneens de bevoegde commissie op haar verzoek informatie verstrekken dan wel op eigen verzoek door die commissie worden gehoord.

Artikel 206

Ontheffing van de Ombudsman van het ambt

1. Een tiende van de leden van het Parlement kan verzoeken om ontheffing van de Ombudsman van zijn ambt, indien hij niet meer aan de eisen voor de uitoefening van het ambt voldoet of op ernstige wijze is tekortgeschoten.

2. Het verzoek wordt voorgelegd aan de Ombudsman en de bevoegde commissie; indien de meerderheid van haar leden van mening is dat de aangevoerde argumenten gegrond zijn, brengt de bevoegde commissie verslag uit aan het Parlement. De Ombudsman wordt op eigen verzoek vóór de stemming over het verslag gehoord. Het Parlement neemt na een debat een besluit bij geheime stemming.

3. Voordat tot stemming wordt overgegaan, vergewist de Voorzitter zich ervan dat ten minste de helft van de leden van het Parlement aanwezig is.

4. Indien voor ontheffing van de Ombudsman van het ambt is gestemd en wanneer deze hieraan geen gevolg heeft gegeven, dient de Voorzitter, uiterlijk tijdens de vergaderperiode volgend op die waarin de stemming plaatsvond, bij het Hof van Justitie een verzoek in om de Ombudsman van het ambt ontheven te verklaren en onverwijld hierover uitspraak te doen.

De procedure wordt gestaakt bij vrijwillige ontslagneming van de Ombudsman.

TITEL X

SECRETARIAAT-GENERAAL VAN HET PARLEMENT

Artikel 207

Secretariaat-generaal

1. Het Parlement wordt bijgestaan door een secretaris-generaal, die door het Bureau wordt benoemd.

Deze legt ten overstaan van het Bureau de plechtige belofte af dat hij dit ambt volstrekt onpartijdig en naar eer en geweten zal uitoefenen.

2. De secretaris-generaal van het Parlement heeft de leiding over een secretariaat, waarvan samenstelling en organisatie door het Bureau worden bepaald.

3. Het Bureau stelt het organigram van het secretariaat-generaal vast alsmede de regelingen betreffende de administratieve en financiële positie van de ambtenaren en andere personeelsleden.

Het Bureau stelt voorts vast op welke groepen van ambtenaren en personeelsleden de artikelen 11 t/m 13 van het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie geheel of ten dele van toepassing zijn.

De Voorzitter van het Parlement doet aan de bevoegde instellingen van de Europese Unie de noodzakelijke mededelingen.

TITEL XI

BEVOEGDHEDEN MET BETREKKING TOT POLITIEKE PARTIJEN OP EUROPEES NIVEAU

Artikel 208

Bevoegdheden van de Voorzitter

In de betrekkingen met politieke partijen op Europees niveau overeenkomstig artikel 20, lid 4, wordt het Parlement door de Voorzitter vertegenwoordigd.

Artikel 209

Bevoegdheden van het Bureau

1. Het Bureau neemt een besluit over aanvragen tot financiering van politieke partijen op Europees niveau alsmede over de verdeling van de kredieten tussen de begunstigde politieke partijen. Het stelt een lijst op van de begunstigde partijen en van de toegewezen bedragen.
2. Het Bureau beslist over eventuele opschorting of verlaging van de financiering en over eventuele terugvordering van ten onrechte ontvangen bedragen.
3. Na afloop van het begrotingsjaar keurt het Bureau het definitieve activiteitenverslag en de financiële eindafrekening van elke begunstigde politieke partij goed.
4. Onder de voorwaarden als bedoeld in Verordening (EG) nr. 2004/2003 van het Europees Parlement en de Raad kan het Bureau de politieke partijen op Europees niveau overeenkomstig hun voorstellen technische ondersteuning verlenen. Het Bureau kan bepaalde specifieke besluiten tot verlening van technische ondersteuning delegeren aan de secretaris-generaal.
5. In alle in de voorgaande leden genoemde gevallen handelt het Bureau op voorstel van de secretaris-generaal. Behalve in de in de leden 1 en 4 genoemde gevallen hoort het Bureau, alvorens een besluit te nemen, de vertegenwoordigers van de betrokken politieke partij. Het Bureau kan te allen tijde het advies van de Conferentie van voorzitters inwinnen.
6. Als het Parlement na verificatie constateert dat een politieke partij op Europees niveau niet langer de beginselen van vrijheid, democratie, eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden alsmede van de rechtsstaat in acht neemt, besluit het Bureau deze politieke partij van financiering uit te sluiten.

Artikel 210

Bevoegdheden van de bevoegde commissie en van het Parlement in plenaire vergadering bijeen

1. Op verzoek van een vierde van de leden van het Parlement dat ten minste drie fracties vertegenwoordigt, verzoekt de Voorzitter, na een gedachtewisseling in de Conferentie van voorzitters, de bevoegde commissie na te gaan of een politieke partij op Europees niveau nog altijd, met name in haar programma en optreden, de beginselen eerbiedigt waarop de Europese Unie gegrondvest is, te weten vrijheid, democratie, eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden alsmede de rechtsstaat.
2. Alvorens een ontwerpbesluit aan het Parlement voor te leggen, hoort de bevoegde commissie de vertegenwoordigers van de desbetreffende politieke partij, verzoekt zij het in Verordening (EG) nr. 2004/2003 bedoelde comité van onafhankelijke vooraanstaande personen om advies en behandelt zij dit advies.

3. Het Parlement neemt bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen een ontwerpbesluit aan waarin wordt vastgesteld of de desbetreffende politieke partij al dan niet de in lid 1 genoemde beginselen eerbiedigt. Er kunnen geen amendementen worden ingediend. Behaalt het ontwerpbesluit geen meerderheid, dan wordt het tegengestelde besluit geacht te zijn aangenomen.
4. Het besluit van het Parlement treedt in werking vanaf de dag waarop het in lid 1 bedoelde verzoek is ingediend.
5. De Voorzitter vertegenwoordigt het Parlement in het comité van onafhankelijke vooraanstaande personen.
6. Het in Verordening (EG) nr. 2004/2003 bedoelde verslag over de toepassing van deze verordening en over de gefinancierde activiteiten wordt door de bevoegde commissie opgesteld en aan de plenaire vergadering voorgelegd.

TITEL XII

TOEPASSING EN WIJZIGING VAN HET REGLEMENT

Artikel 211

Toepassing van het Reglement

1. Bij twijfel over de toepassing of de interpretatie van het Reglement kan de Voorzitter de zaak voor behandeling naar de bevoegde commissie verwijzen.

Dit geldt ook voor commissievoorzitters, indien tijdens commissiewerkzaamheden twijfel dienaangaande rijst.

2. De bevoegde commissie beslist of het noodzakelijk is een wijziging van het Reglement voor te stellen. In dat geval wordt de procedure van artikel 212 gevolgd.

3. Indien de bevoegde commissie beslist dat met een interpretatie van de geldende bepalingen van het Reglement kan worden volstaan, doet zij deze interpretatie aan de Voorzitter toekomen, die op zijn beurt het Parlement tijdens de eerstvolgende vergaderperiode ervan in kennis stelt.

4. Indien de interpretatie van de bevoegde commissie door een fractie of ten minste veertig leden wordt betwist, wordt de zaak aan het Parlement voorgelegd. Goedkeuring van de tekst geschiedt bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen, indien ten minste een derde van de leden van het Parlement aanwezig is. Bij verwerping wordt de zaak naar de commissie terugverwezen.

5. Niet-betwiste interpretaties, alsmede door het Parlement goedgekeurde interpretaties worden in cursief schrift onder het (de) betrokken artikel(en) van het Reglement opgenomen.

6. Interpretaties gelden als precedent bij de latere toepassing en interpretatie van de betrokken artikelen.

7. Het Reglement en de interpretaties worden op gezette tijden door de ter zake bevoegde commissie aan een herziening onderworpen.

8. Wanneer het Reglement rechten toekent aan een specifiek aantal leden, dan wordt dit aantal automatisch vervangen door het dichtstbij liggende gehele getal dat met hetzelfde percentage van het totale aantal leden van het Parlement overeenkomt, ingeval het totale aantal leden van het Parlement, met name als gevolg van uitbreidingen van de Europese Unie, wordt verhoogd.

Artikel 212

Wijziging van het Reglement

1. Ieder lid kan wijzigingen op het Reglement en de bijlagen voorstellen, die vergezeld kunnen gaan van korte motiveringen.

Deze wijzigingsvoorstellen worden vertaald, vermenigvuldigd, rondgedeeld en ter behandeling naar de bevoegde commissie verwezen, die ze behandelt en beslist of ze aan het Parlement zullen worden voorgelegd.

Voor de toepassing van de artikelen 156, 157 en 161 op de behandeling van deze voorstellen ter plenaire vergadering, wordt met de verwijzing in deze artikelen naar “oorspronkelijke tekst” of “ontwerp van wetgevingshandeling” naar de tot dat moment geldende bepaling verwezen.

2. Voor de aanneming van amendementen op het Reglement is de meerderheid van de leden van het Parlement vereist.
3. Behoudens bij de stemming vastgestelde uitzonderingen treden wijzigingen op het Reglement en de bijlagen in werking op de eerste dag van de vergaderperiode die volgt op de aanneming ervan.

TITEL XIII

DIVERSE BEPALINGEN

Artikel 213

De symbolen van de Unie

1. Het Parlement erkent en voert de volgende symbolen van de Unie:
 - de vlag met een cirkel van twaalf gouden sterren op een blauw veld;
 - de hymne ontleend aan de “Ode aan de vreugde” uit de negende symfonie van Ludwig van Beethoven;
 - het devies “In verscheidenheid verenigd”.
2. Het Parlement viert op 9 mei de “Dag van Europa”.
3. De vlag hangt uit in alle gebouwen van het Parlement en ter gelegenheid van officiële gebeurtenissen. De vlag wordt gebruikt in elke vergaderruimte van het Parlement.
4. De hymne wordt gespeeld bij de opening van elke constituerende vergadering en bij andere plechtige vergaderingen, met name ter verwelkoming van staatshoofden en regeringsleiders of van nieuwe leden na een uitbreiding.
5. Het devies staat op de officiële documenten van het Parlement.
6. Het Bureau bestudeert verder gebruik van de symbolen binnen het Parlement. Het Bureau stelt nadere bepalingen vast voor de tenuitvoerlegging van dit artikel.

Artikel 214

Onafgedane zaken

Aan het einde van de laatste vergaderperiode vóór de verkiezingen worden alle door het Parlement onafgedane zaken als vervallen beschouwd, behoudens het bepaalde in de tweede alinea van dit artikel.

Aan het begin van elke zittingsperiode neemt de Conferentie van voorzitters een besluit over de met redenen omklede verzoeken van de parlementaire commissies en de andere instellingen om de behandeling van een dergelijke zaak opnieuw te beginnen of voort te zetten.

Een en ander geldt niet voor verzoekschriften en voor teksten waarover geen besluit behoeft te worden genomen.

Artikel 215

Indeling van de bijlagen

De bijlagen bij dit Reglement worden in de volgende vier rubrieken onderverdeeld:

- a) bepalingen ter toepassing van de bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen aangenomen, in het Reglement vastgelegde procedures (bijlage VII);
- b) bepalingen ter uitvoering van specifieke in het Reglement vastgelegde voorschriften, overeenkomstig de daarin voorgeschreven procedures en meerderheden (bijlagen I, II, III, IV, VI, bijlage VIII, delen A, C, D en E, en bijlage X, deel A);

- c) interinstitutionele akkoorden of andere bepalingen uit hoofde van het Verdrag die in het Parlement van toepassing zijn dan wel van belang zijn voor het functioneren ervan. Tot opnemng van deze bepalingen als bijlagen bij het Reglement besluit het Parlement op voorstel van zijn bevoegde commissie bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen (bijlage VIII, deel B, bijlage IX, bijlage X, deel B, en bijlagen XI, XII, XIII, XIV, XV, XIX en XX);
- d) door de bevoegde organen van het Parlement goedgekeurde richtsnoeren en gedragscodes (bijlagen XVI, XVII, XVIII en XXI).

Artikel 216

Rectificaties

1. Wanneer in een door het Parlement aangenomen tekst een fout wordt geconstateerd, doet de Voorzitter zo nodig aan de bevoegde commissie een ontwerprectificatie toekomen.
2. Wanneer in een door het Parlement aangenomen tekst waarover met andere instellingen overeenstemming is bereikt een fout wordt geconstateerd, tracht de Voorzitter met die instellingen tot overeenstemming over de noodzakelijke correcties te komen en handelt vervolgens overeenkomstig lid 1.
3. De bevoegde commissie behandelt de ontwerprectificatie en legt deze aan het Parlement voor, wanneer zij ervan overtuigd is dat er sprake is van een fout die op de voorgestelde wijze gecorrigeerd kan worden.
4. De rectificatie wordt in de eerstvolgende vergaderperiode bekendgemaakt. Zij wordt geacht te zijn goedgekeurd, tenzij een fractie of ten minste veertig leden ten hoogste vierentwintig uur na de bekendmaking verzoeken de rectificatie in stemming te brengen. Wanneer de rectificatie niet wordt goedgekeurd, wordt zij terugverwezen naar de bevoegde commissie, die een gewijzigde rectificatie kan voorstellen of de procedure kan sluiten.
5. Goedgekeurde rectificaties worden op dezelfde wijze gepubliceerd als de tekst waarop zij betrekking hebben. De artikelen 72, 73 en 74 zijn mutatis mutandis van toepassing.

BIJLAGE I

Gedragcode voor de leden van het Europees Parlement inzake financiële belangen en belangenconflicten

Artikel 1

Grondbeginselen

Bij de uitoefening van hun taken als lid van het Europees Parlement:

- a) laten de leden zich leiden en inspireren door de volgende algemene gedragsprincipes: belangeloosheid, integriteit, transparantie, toewijding, eerlijkheid, verantwoordelijkheid en respect voor het aanzien van het Parlement,
- b) handelen de leden uitsluitend in het algemeen belang, zonder direct of indirect financieel voordeel of enige vorm van beloning te verkrijgen of te willen verkrijgen.

Artikel 2

Belangrijkste plichten van de leden

Bij de uitoefening van hun mandaat als lid van het Europees Parlement:

- a) maken de leden geen afspraken die hen ertoe brengen in het belang van derde natuurlijke of rechtspersonen te handelen of te stemmen en die afbreuk zouden kunnen doen aan hun stemvrijheid zoals neergelegd in artikel 6 de Akte van 20 september 1976 betreffende de verkiezing van de leden van het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen en in artikel 2 van het statuut van de leden van het Europees Parlement,
- b) verlangen, aanvaarden of ontvangen de leden geen enkel direct of indirect financieel voordeel of welke beloning ook, in ruil voor het aanwenden van invloed of het uitbrengen van een stem met betrekking tot wetgeving, ontwerp-resoluties, schriftelijke verklaringen of vragen in het Parlement of een van zijn commissies, en gaan zij zorgvuldig iedere situatie uit de weg die de schijn van corruptie zou kunnen wekken.

Artikel 3

Belangenconflicten

1. Van een belangenconflict is sprake wanneer een lid van het Europees Parlement een persoonlijk belang heeft dat een ongewenste invloed kan hebben op de wijze waarop hij zijn taken als lid uitoefent. Van een belangenconflict is geen sprake wanneer een lid voordeel geniet door het enkele feit dat hij tot de bevolking als geheel of tot een grote categorie van mensen behoort.

2. Wanneer een lid vaststelt dat hij in een belangenconflict kan komen, neemt hij onmiddellijk de nodige maatregelen om dit te voorkomen, overeenkomstig de beginselen en bepalingen van deze gedragscode. Wanneer het lid het belangenconflict niet weet op te lossen, laat hij dit de Voorzitter schriftelijk weten. In geval van twijfel kan het lid het vertrouwelijke advies inwinnen van het bij artikel 7 ingestelde raadgevend comité voor het gedrag van de leden.

3. Onverminderd het bepaalde in lid 2 geven de leden, alvorens in de plenaire vergadering of in enig orgaan van het Parlement het woord te voeren of te stemmen, of zich als rapporteur te laten benoemen, bekendheid aan feitelijke of potentiële belangenconflicten in het licht van de

behandelde aangelegenheid, voor zover een dergelijk conflict niet reeds duidelijk blijkt uit de overeenkomstig artikel 4 opgegeven informatie. Deze mededeling wordt in de loop van de desbetreffende parlementaire debatten schriftelijk of mondeling aan de voorzitter gedaan.

Artikel 4

Opgave door de leden

1. Omwille van de transparantie doen de leden van het Europees Parlement onder hun persoonlijke verantwoordelijkheid voor het einde van de eerste vergaderperiode na de verkiezingen voor het Europees Parlement (of, bij ambtsaanvaarding in de loop van de zittingsperiode, binnen 30 dagen na het begin van hun mandaat) aan de Voorzitter opgave van hun financiële belangen, met gebruikmaking van het ingevolge artikel 9 door het Bureau vastgestelde formulier. Zij stellen de Voorzitter op de hoogte van iedere wijziging die voor hun opgave van belang is, binnen 30 dagen nadat de wijziging zich heeft voorgedaan.

2. De opgave van financiële belangen bevat de volgende, nauwkeurig te vermelden informatie:

- a) de beroepswerkzaamheden van het lid gedurende de drie jaar voor zijn ambtsaanvaarding in het Parlement, alsook zijn deelname aan comités en raden van bestuur gedurende diezelfde periode bij een onderneming, niet-gouvernementele organisatie, vereniging of enige andere organisatie die aan het rechtsverkeer deelneemt,
- b) elke bezoldiging die het lid voor de uitoefening van een mandaat in een ander parlement ontvangt,
- c) iedere vaste bezoldigde activiteit die het lid naast zijn taken uitoefent, in loondienst dan wel als zelfstandige,
- d) deelname, al dan niet bezoldigd, aan comités en raden van bestuur bij een onderneming, een niet-gouvernementele organisatie, een vereniging of enige andere organisatie die aan het rechtsverkeer deelneemt, of de uitoefening van iedere andere externe activiteit waarmee het lid zich al dan niet bezoldigd bezighoudt,
- e) iedere incidentele externe activiteit tegen vergoeding (met inbegrip van publicaties, lezingen of advisering), wanneer de vergoeding in totaal meer bedraagt dan 5 000 EUR per kalenderjaar,
- f) deelname in een onderneming of maatschap, wanneer dit een weerslag kan hebben op het publieke domein, of wanneer die deelname het lid aanzienlijke invloed verschaft op de zakelijke belangen van de betrokken organisatie,
- g) iedere financiële, personele of materiële steun naast de door het Parlement beschikbaar gestelde middelen, die aan het lid in het kader van diens politieke activiteiten door derden wordt verleend, met vermelding van de identiteit van laatstgenoemden,
- h) ieder ander financieel belang dat van invloed kan zijn op de taakuitoefening van het lid.

De regelmatige inkomsten die het lid ontvangt uit hoofde van elk van de ingevolge de eerste alinea op te geven punten worden in een van de volgende categorieën ingedeeld:

- van 500 tot 1 000 EUR per maand;

- van 1 001 tot 5 000 EUR per maand;
- van 5 001 tot 10 000 EUR per maand;
- meer dan 10 000 EUR per maand.

Alle andere inkomsten die het lid ontvangt uit hoofde van elk van de ingevolge de eerste alinea op te geven punten worden op jaarbasis berekend, door twaalf gedeeld en in een van de in de tweede alinea genoemde categorieën ingedeeld.

3. De uit hoofde van dit artikel aan de Voorzitter verstrekte informatie wordt in een gemakkelijk toegankelijke vorm op de internetsite van het Parlement gepubliceerd.

4. Leden zijn niet verkiesbaar voor functies in het Parlement of diens organen, kunnen niet tot rapporteur worden benoemd en kunnen geen deel uitmaken van een officiële delegatie, zolang zij geen opgave van hun financiële belangen hebben gedaan.

Artikel 5

Geschenken en soortgelijke voordelen

1. De leden van het Europees Parlement onthouden zich bij de uitoefening van hun taken van aanvaarding van geschenken en soortgelijke voordelen, met uitzondering van geschenken en soortgelijke voordelen met een approximatieve waarde van minder dan 150 EUR die hun uit hoffelijkheid worden aangeboden, of geschenken en soortgelijke voordelen die hun uit hoffelijkheid worden aangeboden wanneer zij het Parlement officieel vertegenwoordigen.

2. Geschenken die de leden overeenkomstig lid 1 worden aangeboden wanneer zij het Parlement officieel vertegenwoordigen, worden overgedragen aan de Voorzitter en behandeld volgens de uit hoofde van artikel 9 door het Bureau vastgestelde uitvoeringsvoorschriften.

3. Het bepaalde in de leden 1 en 2 is niet van toepassing op de vergoeding van reis-, accommodatie- en verblijfkosten van leden of op de rechtstreekse betaling van zulke onkosten door derden, wanneer de leden op uitnodiging en in het kader van de uitoefening van hun taken door derden georganiseerde gelegenheden bijwonen.

De draagwijdte van onderhavig lid en met name de regels ter waarborging van transparantie worden nader omschreven in de door het Bureau uit hoofde van artikel 9 vastgestelde uitvoeringsvoorschriften.

Artikel 6

Activiteiten van oud-leden

Oud-leden van het Europees Parlement die zich beroepsmatig bezighouden met lobby- of representatieactiviteiten die rechtstreeks verband houden met de besluitvorming van de Unie, kunnen gedurende de gehele duur van zulke activiteiten geen gebruik maken van de faciliteiten die aan oud-leden overeenkomstig de daartoe door het Bureau vastgestelde regeling²⁶ worden toegekend.

²⁶Besluit van het Bureau van 12 april 1999.

Artikel 7

Raadgevend comité voor het gedrag van de leden

1. Er wordt een raadgevend comité voor het gedrag van de leden (het "raadgevend comité") ingesteld.

2. Het raadgevend comité bestaat uit vijf leden, die de Voorzitter aan het begin van zijn ambt kiest uit de bureauleden en coördinatoren van de Commissie constitutionele zaken en de Commissie juridische zaken, met inachtneming van de ervaring van de leden en het politiek evenwicht.

Ieder lid van het raadgevend comité neemt het voorzitterschap bij toerbeurt voor een periode van zes maanden waar.

3. Aan het begin van zijn ambt benoemt de Voorzitter tevens de reserveleden van het raadgevend comité, en wel één lid voor elke fractie die niet in het raadgevend comité vertegenwoordigd is.

In geval van vermoedelijke overtreding van deze gedragscode door een lid van een fractie die niet in het raadgevend comité vertegenwoordigd is, fungeert het desbetreffende reservelid als volwaardig zesde lid van het comité bij het onderzoek naar de vermoedelijke overtreding.

4. Op verzoek van een lid geeft het raadgevend comité in vertrouwen en binnen 30 kalenderdagen richtsnoeren omtrent de uitlegging en toepassing van de bepalingen in deze gedragscode. Het lid in kwestie is gerechtigd zich op deze richtsnoeren te verlaten.

Op verzoek van de Voorzitter beoordeelt het raadgevend comité ook vermoedelijke gevallen van overtreding van deze gedragscode en dient het de Voorzitter van advies voor wat betreft de eventueel te nemen maatregelen.

5. Het raadgevend comité kan zich na overleg met de Voorzitter laten adviseren door externe deskundigen.

6. Het raadgevend comité brengt jaarlijks verslag uit over zijn werkzaamheden.

Artikel 8

Procedure in geval van eventuele overtreding van de gedragscode

1. Ingeval er gronden zijn om aan te nemen dat een lid van het Europees Parlement deze gedragscode wellicht heeft overtreden, kan de Voorzitter daarvan mededeling doen aan het raadgevend comité.

2. Het raadgevend comité onderzoekt de omstandigheden rond de vermoedelijke overtreding en kan het desbetreffende lid horen. Op grond van zijn bevindingen formuleert het een aanbeveling voor een eventueel besluit aan de Voorzitter.

3. Wanneer de Voorzitter, gelet op de aanbeveling van het raadgevend comité, tot de conclusie komt dat het betrokken lid de gedragscode heeft overtreden, stelt hij na het lid te hebben gehoord, bij een met redenen omkleed besluit een sanctie vast die hij ter kennis brengt van het lid.

De opgelegde sanctie kan een of meerdere van de in artikel 153, lid 3, van het Reglement genoemde maatregelen omvatten.

4. Voor het betrokken lid staan de in artikel 154 van het Reglement genoemde interne beroepsmogelijkheden open.

5. Na het verstrijken van de in artikel 154 van het Reglement genoemde termijn, wordt een aan een lid opgelegde sanctie door de Voorzitter ter plenaire vergadering bekendgemaakt en blijft deze voor de resterende duur van de zittingsperiode op een duidelijk zichtbare plek op de internetsite van het Parlement vermeld staan.

Artikel 9

Uitvoering

Het Bureau stelt de uitvoeringsvoorschriften voor deze gedragscode, inclusief een controleprocedure, vast en stelt zo nodig de in de artikelen 4 en 5 genoemde bedragen bij.

Het Bureau kan voorstellen tot herziening van deze gedragscode formuleren.

BIJLAGE II

Regeling van het vragenuur overeenkomstig artikel 116

A. Richtsnoeren

1. Ontvankelijk zijn alleen vragen die:

- beknopt zijn en zo geformuleerd zijn dat een kort antwoord mogelijk is;
- onder de bevoegdheid en verantwoordelijkheid van de adressaat vallen en van algemeen belang zijn;
- in geval van specifieke vragen aan de Raad, betrekking hebben op met name de uitoefening van zijn taken op het vlak van de vaststelling, coördinatie of tenuitvoerlegging van het beleid van de Unie, of op zijn bevoegdheden in het kader van benoemingsprocedures of ten aanzien van de werking van de instellingen, organen en instanties van de Unie of een Verdragsherziening;
- geen uitgebreide voorafgaande studies of onderzoeken door de ondervraagde instelling vereisen;
- duidelijk geformuleerd zijn en betrekking hebben op een concreet punt;
- geen beweringen of waardeoordelen bevatten;
- geen louter persoonlijke aangelegenheden betreffen;
- niet ten doel hebben documenten of statistische gegevens te verkrijgen;
- in de vragende vorm gesteld zijn.

2. Een vraag is niet ontvankelijk wanneer zij betrekking heeft op een onderwerp dat reeds op de agenda staat voor behandeling met de betrokken instelling, of betrekking heeft op de uitoefening van de wetgevingstaak en begrotingstaak van de Raad zoals bedoeld in artikel 16, lid 1, eerste zin, van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

3. Een vraag is niet ontvankelijk, wanneer in de periode van drie maanden, voorafgaande aan het tijdstip waarop de vraag gesteld wordt, dezelfde of een soortgelijke vraag is gesteld en beantwoord, of indien de vraag louter is bedoeld om nadere informatie te verkrijgen ten aanzien van het vervolg dat aan een specifieke resolutie van het Parlement is gegeven, terwijl die informatie reeds door de Commissie is verstrekt in een schriftelijke vervolgededeling, tenzij er zich nieuwe ontwikkelingen hebben voorgedaan of indien de steller van de vraag nadere informatie wenst te krijgen. In het eerste geval ontvangt de vraagsteller een kopie van de vraag en het antwoord erop.

Aanvullende vragen

4. Leden mogen in aansluiting op het antwoord op hun vraag een aanvullende vraag en in totaal twee aanvullende vragen stellen.

5. Voor aanvullende vragen gelden de in deze richtsnoeren vastgestelde criteria voor ontvankelijkheid.

6. De Voorzitter beslist over de ontvankelijkheid van aanvullende vragen en beperkt het aantal ervan op een zodanige wijze dat elke gestelde vraag kan worden beantwoord.

De Voorzitter is niet verplicht aanvullende vragen toe te staan, ook al voldoen deze aan voornoemde criteria voor ontvankelijkheid:

- a) wanneer het normale verloop van het vragenuur hierdoor in gevaar komt, of
- b) wanneer de hoofdvraag waarop de aanvullende vraag betrekking heeft, reeds voldoende door andere aanvullende vragen is toegelicht, of
- c) wanneer de aanvullende vraag geen rechtstreeks verband houdt met de hoofdvraag.

Antwoorden op vragen

7. De betrokken instelling draagt er zorg voor dat de antwoorden beknopt zijn en betrekking hebben op het onderwerp van de vraag.

8. Mocht de inhoud van de vragen zulks toelaten, dan kan de Voorzitter, in overleg met de vraagstellers, besluiten tot gezamenlijke beantwoording ervan door de betrokken instelling.

9. Vragen worden uitsluitend in aanwezigheid van de vraagsteller beantwoord, tenzij deze vóór het begin van het vragenuur zijn plaatsvervanger schriftelijk aan de Voorzitter heeft bekendgemaakt.

10. Is noch de steller van de vraag, noch zijn plaatsvervanger aanwezig, dan komt de vraag te vervallen.

11. Heeft een lid een vraag gesteld, maar is noch het lid zelf noch zijn plaatsvervanger tijdens het vragenuur aanwezig, dan maakt de Voorzitter het lid schriftelijk attent op zijn plicht om aanwezig te zijn of zich te laten vervangen. Moet de Voorzitter in een periode van twaalf maanden een lid drie maal schriftelijk hierop attenderen, dan verliest het lid in kwestie voor een periode van zes maanden zijn recht om vragen te stellen.

12. Vragen die wegens tijdgebrek niet kunnen worden beantwoord, worden beantwoord overeenkomstig artikel 117, lid 4, eerste alinea, tenzij de vraagsteller om toepassing van artikel 117, lid 3, verzoekt.

13. Bij schriftelijk te beantwoorden vragen is het bepaalde in artikel 117, leden 3 en 5, van toepassing.

Termijnen

14. De vragen moeten ten minste één week voor het begin van het vragenuur worden ingediend. Vragen die niet binnen deze termijn zijn ingediend, kunnen evenwel tijdens het vragenuur worden behandeld, wanneer de betrokken instelling hiermee akkoord gaat.

De ontvankelijk verklaarde vragen worden rondgedeeld aan de leden en toegezonden aan de betrokken instellingen.

B. Aanbevelingen

(Uittreksel uit de resolutie van het Parlement van 13 november 1986)

Het Europees Parlement,

1. wenst een striktere toepassing van de richtlijnen ter regeling van het vragenuur, overeenkomstig artikel 43 van het Reglement²⁷, en met name punt 1 van de richtlijnen over de ontvankelijkheid;
2. beveelt een veelvuldiger gebruik aan van de aan de Voorzitter van het Europees Parlement ingevolge artikel 43, lid 3²⁸, van het Reglement verleende bevoegdheid om vragen voor het vragenuur naar onderwerp te groeperen, maar is van mening dat alleen de vragen in de eerste helft van de vragenlijst voor een bepaalde vergaderperiode gegroepeerd dienen te worden;
3. beveelt ten aanzien van aanvullende vragen aan dat de Voorzitter in het algemeen een aanvullende vraag dient toe te staan van de steller van de vraag en een of hoogstens twee aanvullende vragen van leden, die bij voorkeur behoren tot een andere fractie en/of lidstaat dan de steller van de hoofdvraag, en herinnert eraan dat aanvullende vragen beknopt moeten zijn en in de vragende vorm moeten zijn gesteld en stelt voor dat zij niet langer dan 30 seconden mogen duren;
4. verzoekt de Commissie en de Raad ervoor te zorgen dat de antwoorden, ingevolge punt 7 van de richtlijnen, beknopt zijn en betrekking hebben op het onderwerp van de vraag.

²⁷Nu artikel 116.

²⁸Nu artikel 116, lid 3.

BIJLAGE III

Richtsnoeren voor vragen met verzoek om schriftelijk antwoord overeenkomstig de artikelen 117 en 118

1. Vragen met verzoek om schriftelijk antwoord
 - moeten duidelijk de adressaat vermelden aan wie zij via de gebruikelijke interinstitutionele kanalen moeten worden doorgezonden;
 - moeten onder de bevoegdheid en verantwoordelijkheid van de adressaten vallen en van algemeen belang zijn;
 - moeten beknopt zijn en als een begrijpelijke vraag zijn geformuleerd;
 - mogen geen beledigende uitlatingen bevatten;
 - mogen geen louter persoonlijke aangelegenheden betreffen.
2. Is een vraag niet in overeenstemming met deze richtsnoeren, dan verleent het secretariaat de vraagsteller assistentie bij de formulering van de vraag met het oog op ontvankelijkheid ervan.
3. Is in de voorgaande zes maanden een identieke of soortgelijke vraag gesteld en beantwoord, of is een vraag louter bedoeld om nadere informatie te verkrijgen ten aanzien van het vervolg dat aan een specifieke resolutie van het Parlement is gegeven, terwijl die informatie reeds door de Commissie is verstrekt in een schriftelijke vervolghet mededeling, dan doet het secretariaat de vraagsteller een kopie van de vorige vraag en van het antwoord toekomen. De nieuwe vraag wordt niet aan de adressaten voorgelegd, tenzij de vraagsteller nieuwe ontwikkelingen van betekenis aanvoert of nadere informatie wenst te krijgen.
4. Wordt in een vraag om feitelijke of statistische informatie verzocht die reeds in de bibliotheek van het Parlement beschikbaar is, dan brengt laatstgenoemde instantie dit ter kennis van het lid, dat daarop zijn vraag kan intrekken.
5. Vragen die onderling samenhangende onderwerpen betreffen, kunnen gezamenlijk worden beantwoord.

BIJLAGE IV

Richtsnoeren en algemene criteria voor de keuze van de onderwerpen voor het debat over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat, als bedoeld in artikel 122

Criteria voor prioriteit

1. Prioriteit krijgen ontwerpresoluties waarmee het Parlement ten aanzien van de Raad, de Commissie, de lidstaten, andere staten of internationale organisaties, een standpunt wenst in te nemen, alvorens een aangekondigde gebeurtenis plaatsvindt, wanneer de vergaderperiode waarin de stemming plaatsvindt de lopende vergaderperiode is.
2. De ontwerpresoluties mogen niet langer zijn dan 500 woorden.
3. Onderwerpen die onder de in de Verdragen vastgelegde bevoegdheden van de Europese Unie vallen, krijgen prioriteit, mits zij van bijzonder belang zijn.
4. Over het aantal geselecteerde onderwerpen wordt een debat gehouden dat is afgestemd op het belang ervan; er geldt een maximum van drie onderwerpen, met inbegrip van rubrieken.

Procedure

5. De prioriteitscriteria voor de opstelling van de lijst van de in het debat over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat op te nemen onderwerpen worden ter kennis gebracht van het Europees Parlement en de fracties.

Beperking en verdeling van de spreektijd

6. Met het oog op een optimale benutting van de beschikbare tijd, komt de Voorzitter in overleg met de fractievoorzitters, met de Raad en de Commissie een beperking van de spreektijd voor hun eventuele uiteenzettingen in het kader van het debat over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat overeen.

Indieningstermijn voor amendementen

7. De termijn voor de indiening van amendementen dient zodanig te zijn dat tussen de ronddeling van de teksten van de amendementen in de officiële talen en het tijdstip van de beraadslaging over de ontwerpresoluties voldoende tijd voor een adequate behandeling van deze amendementen door de leden en de fracties overblijft.

BIJLAGE V

(geschraapt)

BIJLAGE VI

Procedure voor de behandeling en aanneming van besluiten inzake de verlening van kwijting

Artikel 1

Documenten

1. De volgende documenten worden gedrukt en rondgedeeld:
 - a) de door de Commissie ingediende jaarrekening, de analyse van het financieel beheer en financiële balans,
 - b) het jaarverslag en de speciale verslagen van de Rekenkamer met de antwoorden van de instellingen, en
 - c) de verklaring van de Rekenkamer waarin de betrouwbaarheid van de rekeningen en de regelmatigheid en de wettigheid van de onderliggende verrichtingen worden bevestigd, als bedoeld in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie;
 - d) de aanbeveling van de Raad.
2. Deze documenten worden aan de bevoegde commissie voorgelegd. Alle betrokken commissies kunnen advies uitbrengen.
3. Mochten andere commissies advies willen uitbrengen, dan stelt de Voorzitter de termijn vast waarbinnen deze adviezen aan de bevoegde commissie moeten worden uitgebracht.

Artikel 2

Behandeling van het verslag

1. Overeenkomstig de voorschriften van het Financieel Reglement behandelt het Parlement uiterlijk op 30 april van het jaar volgende op het jaar waarin het jaarverslag van de Rekenkamer is aangenomen, het kwijtingsverslag van de bevoegde commissie.
2. Tenzij in deze bijlage anders is bepaald, zijn de bepalingen van het Reglement inzake amendementen en stemmingen van toepassing.

Artikel 3

Inhoud van het verslag

1. Het kwijtingsverslag van de bevoegde commissie bevat:
 - a) een ontwerpbesluit tot verlening van kwijting of tot uitstel van het kwijtingsbesluit (stemming tijdens de vergaderperiode van april) of een ontwerpbesluit tot verlening van kwijting of tot weigering kwijting te verlenen (stemming tijdens de vergaderperiode van oktober);
 - b) een ontwerpbesluit tot afsluiting van de rekeningen van alle inkomsten, uitgaven, activa en passiva van de Unie;
 - c) een ontwerpresolutie met opmerkingen bij het ontwerpbesluit als bedoeld onder a), inclusief een beoordeling van het begrotingsbeheer door de Commissie in het

desbetreffende begrotingsjaar en opmerkingen over de uitvoering van de uitgaven in de toekomst;

- d) als bijlage, een lijst van de van de Commissie ontvangen documenten alsmede van de aangevraagde, maar niet ontvangen documenten;
- e) de adviezen van de betrokken commissies.

2. Indien de bevoegde commissie voorstelt het kwijtingsbesluit uit te stellen, wordt in de desbetreffende ontwerp-resolutie met name gewezen op:

- a) de redenen voor het uitstel,
- b) de verdere maatregelen die van de Commissie worden verwacht, met inbegrip van een termijn daarvoor,
- c) de documenten waarvan voorlegging van belang is om het Parlement in de gelegenheid te stellen een gefundeerd besluit te nemen.

Artikel 4

Behandeling en stemming in het Parlement

1. Een kwijtingsverslag van de bevoegde commissie wordt opgenomen op de agenda van de vergaderperiode die volgt op de indiening ervan.

2. Alleen amendementen op de overeenkomstig artikel 3, lid 1, onder c), ingediende ontwerp-resolutie zijn ontvankelijk.

3. Bij de stemming over de ontwerpbesluiten en de ontwerp-resolutie wordt, voor zover in artikel 5 niet anders wordt bepaald, de volgorde als vermeld in artikel 3 aangehouden.

4. Het Parlement spreekt zich uit met volstreekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen, overeenkomstig artikel 231 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Artikel 5

Procedurevarianten

1. Stemming tijdens de vergaderperiode van april

In eerste instantie bevat het kwijtingsverslag een ontwerpbesluit tot verlening van kwijting of tot uitstel van kwijting.

(a) Behaalt een ontwerpbesluit tot verlening van kwijting de meerderheid, dan betekent dit dat kwijting wordt verleend en dat de rekeningen worden afgesloten.

Behaalt een ontwerpbesluit tot verlening van kwijting geen meerderheid, dan wordt de kwijting geacht te zijn uitgesteld en dient de bevoegde commissie binnen zes maanden een nieuw verslag in met een nieuw ontwerpbesluit tot verlening van kwijting of tot weigering kwijting te verlenen.

(b) Wordt een ontwerpbesluit tot uitstel van kwijting aangenomen, dan dient de bevoegde commissie binnen zes maanden een nieuw verslag in met een nieuw ontwerpbesluit tot verlening van kwijting of tot weigering kwijting te verlenen. In dat geval wordt ook de afsluiting van de rekeningen uitgesteld en met het nieuwe verslag opnieuw een ontwerpbesluit hiertoe ingediend.

Behaalt een ontwerpbesluit tot uitstel van kwijting geen meerderheid, dan wordt de kwijting geacht te zijn verleend. In dat geval houdt het besluit ook de afsluiting van de rekeningen in. De ontwerpresolutie kan alsnog in stemming worden gebracht.

2. Stemming tijdens de vergaderperiode van oktober

In tweede instantie bevat het kwijtingsverslag een ontwerpbesluit tot verlening van kwijting of tot weigering kwijting te verlenen.

(a) Behaalt een ontwerpbesluit tot verlening van kwijting de meerderheid, dan betekent dit dat kwijting wordt verleend en dat de rekeningen worden afgesloten.

Behaalt een ontwerpbesluit tot verlening van kwijting geen meerderheid, dan houdt dit weigering van het verlenen van kwijting in. Een formeel ontwerpbesluit tot afsluiting van de rekeningen voor het betreffende jaar wordt ingediend voor een volgende vergaderperiode waarin de Commissie wordt verzocht een verklaring af te leggen.

(b) Behaalt een ontwerpbesluit tot weigering kwijting te verlenen de meerderheid, dan wordt een formeel ontwerpbesluit tot afsluiting van de rekeningen voor het betreffende jaar ingediend voor een volgende vergaderperiode waarin de Commissie wordt verzocht een verklaring af te leggen.

Behaalt een ontwerpbesluit tot weigering kwijting te verlenen geen meerderheid, dan wordt de kwijting geacht te zijn aangenomen. In dat geval houdt het besluit tevens in dat de rekeningen worden afgesloten. De ontwerpresolutie kan alsnog in stemming worden gebracht.

3. Indien de ontwerpresolutie of het voorstel tot afsluiting van de rekeningen bepalingen bevat die niet in overeenstemming lijken te zijn met de stemming in het Parlement inzake de kwijting, dan kan de Voorzitter na overleg met de voorzitter van de bevoegde commissie de stemming uitstellen en een nieuwe termijn voor de indiening van amendementen vaststellen.

Artikel 6

Uitvoering van kwijtingsbesluiten

1. De Voorzitter doet alle overeenkomstig artikel 3 door het Parlement aangenomen besluiten en resoluties aan de Commissie en aan alle andere instellingen toekomen. Hij draagt zorg voor de publicatie ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* in de voor wetgevingsbesluiten bestemde reeks.

2. De bevoegde commissie brengt ten minste éénmaal per jaar aan het Parlement verslag uit over de maatregelen die de instellingen naar aanleiding van de opmerkingen bij de kwijtingsbesluiten en van de andere opmerkingen in de resoluties van het Parlement betreffende de uitvoering van de uitgaven hebben genomen.

3. De Voorzitter kan namens het Parlement, op basis van een verslag van de voor de begrotingscontrole bevoegde commissie, overeenkomstig artikel 265 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie bij het Hof van Justitie van de Europese Unie beroep instellen tegen de betrokken instelling wegens niet-nakoming van de verplichtingen die voortvloeien uit de opmerkingen bij de kwijtingsbesluiten of in andere resoluties ter uitvoering van de uitgaven.

BIJLAGE VII

Bevoegdheden van de parlementaire commissies²⁹

I. Commissie buitenlandse zaken

Deze commissie is bevoegd voor:

1. het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB) en het Europees veiligheids- en defensiebeleid (EVDB). Hierbij wordt de commissie bijgestaan door een Subcommissie veiligheid en defensie;
2. de betrekkingen met andere EU-instellingen en -organen, de VN en andere internationale organisaties en interparlementaire vergaderingen voor aangelegenheden die onder haar bevoegdheid vallen;
3. de intensivering van de politieke betrekkingen met derde landen, met name die in de naaste omgeving van de Unie, door middel van belangrijke samenwerkings- en hulpverleningsprogramma's of internationale overeenkomsten, zoals associatie- en partnerschapsovereenkomsten;
4. de opening, follow-up en sluiting van onderhandelingen over toetreding van Europese staten tot de Unie;
5. kwesties betreffende de rechten van de mens, de bescherming van minderheden en de bevordering van democratische waarden in derde landen. Hierbij wordt de commissie bijgestaan door een Subcommissie mensenrechten. Onverminderd de relevante bepalingen, kunnen de vergaderingen van de subcommissie worden bijgewoond door leden van andere commissies en organen met bevoegdheden op dit terrein.

De commissie draagt zorg voor de coördinatie van de werkzaamheden van de gemengde parlementaire commissies en parlementaire samenwerkingscommissies, alsmede van de werkzaamheden van de interparlementaire delegaties, delegaties ad hoc en missies voor verkiezingswaarneming die onder haar bevoegdheid vallen.

II. Commissie ontwikkelingssamenwerking

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de bevordering en tenuitvoerlegging van en het toezicht op het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid van de Unie, met name
 - a) de politieke dialoog met de ontwikkelingslanden, zowel bilateraal als in relevante internationale organisaties en interparlementaire fora,
 - b) hulpverlening aan en samenwerkingsovereenkomsten met de ontwikkelingslanden,
 - c) bevordering van democratische waarden, goed bestuur en mensenrechten in de ontwikkelingslanden;

²⁹Aangenomen bij besluit van het Parlement van 6 mei 2009.

2. kwesties betreffende de ACS-EU-Partnerschapsovereenkomst en de betrekkingen met relevante organen;
3. de betrokkenheid van het Parlement bij missies voor verkiezingswaarneming, zo nodig in samenwerking met andere relevante commissies en delegaties.

Deze commissie draagt zorg voor de coördinatie van de werkzaamheden van de interparlementaire delegaties en delegaties ad hoc die onder haar bevoegdheid vallen.

III. Commissie internationale handel

Deze commissie is bevoegd voor:

aangelegenheden in verband met de vaststelling en tenuitvoerlegging van het gemeenschappelijk handelsbeleid en met de externe economische betrekkingen van de Unie, met name:

1. financiële, economische en handelsbetrekkingen met derde landen en regionale organisaties;
2. technische harmonisatie- of normalisatiemaatregelen op gebieden die bij internationale rechtsinstrumenten zijn geregeld;
3. betrekkingen met relevante internationale organisaties en met organisaties ter bevordering van de regionale, economische en commerciële integratie buiten de Unie;
4. de betrekkingen met de Wereldhandelsorganisatie, met inbegrip van de parlementaire dimensie ervan.

Deze commissie onderhoudt contacten met de relevante interparlementaire delegaties en delegaties ad hoc voorzover het gaat om de economische en commerciële aspecten van de betrekkingen met derde landen.

IV. Begrotingscommissie

Deze commissie is bevoegd voor:

1. het meerjarig financieel kader voor de ontvangsten en uitgaven van de Unie en voor het stelsel van eigen middelen van de Unie;
2. de begrotingsbevoegdheden van het Parlement ten aanzien van de begroting van de Unie en het voeren van onderhandelingen over en het ten uitvoer leggen van interinstitutionele akkoorden op dit gebied;
3. de raming van het Parlement overeenkomstig de in het Reglement vastgestelde procedure;
4. de begrotingen van de gedecentraliseerde organen;
5. de financiële activiteiten van de Europese Investeringsbank;
6. de budgettering van het Europees Ontwikkelingsfonds, onverminderd de bevoegdheden van de voor de ACS-EU-Partnerschapsovereenkomst bevoegde commissie;
7. de financiële gevolgen van alle besluiten van de Unie en de verenigbaarheid daarvan met het meerjarig financieel kader, onverminderd de bevoegdheden van de relevante commissies;

8. de follow-up en evaluatie van de tenuitvoerlegging van de lopende begroting onverminderd artikel 78, lid 1, van het Reglement, kredietoverschrijvingen, procedures voor personeelsformaties, huishoudelijke kredieten en adviezen inzake vastgoedprojecten met aanzienlijke financiële gevolgen;
9. het Financieel Reglement, met uitzondering van vraagstukken betreffende begrotingsuitvoering, -beheer en -controle.

V. Commissie begrotingscontrole

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de controle op de uitvoering van de begroting van de Unie en van het Europees Ontwikkelingsfonds, alsook de door het Parlement te nemen besluiten inzake de verlening van kwijting, met inbegrip van de interne kwijtingsprocedure, alsmede alle begeleidende maatregelen bij deze besluiten of ter uitvoering daarvan;
2. de afsluiting, verslaglegging en controle betreffende de rekeningen en balansen van de Unie, haar instellingen alsmede alle lichamen die door de Unie worden gefinancierd, met inbegrip van de vaststelling van de over te dragen kredieten en de bepaling van de saldi;
3. de controle op de financiële activiteiten van de Europese Investeringsbank;
4. het toezicht op de kosteneffectiviteit van de diverse vormen van communautaire financiering bij de tenuitvoerlegging van beleid van de Unie;
5. de behandeling van gevallen van fraude en onregelmatigheden bij de uitvoering van de begroting van de Unie, maatregelen ter voorkoming van en tot instelling van vervolging wegens dergelijke gevallen, alsmede de bescherming van de financiële belangen van de Unie in het algemeen;
6. de betrekkingen met de Rekenkamer, de benoeming van haar leden en de behandeling van haar verslagen;
7. het Financieel Reglement voorzover het om begrotingsuitvoering, -beheer en -controle gaat.

VI. Commissie economische en monetaire zaken

Deze commissie is bevoegd voor:

1. het economisch en monetair beleid van de Unie, de werking van de Economische en Monetaire Unie en het Europees monetair en financieel stelsel (met inbegrip van de betrekkingen met relevante instellingen of organisaties);
2. het vrij verkeer van kapitaal en betalingen (grensoverschrijdende betalingen, één enkele betalingsruimte, betalingsbalans, kapitaalverkeer en het beleid ten aanzien van het aangaan en verstrekken van leningen, controle op kapitaalbewegingen uit derde landen, maatregelen ter bevordering van de uitvoer van kapitaal van de Unie);
3. het internationaal monetair en financieel stelsel (met inbegrip van de betrekkingen met financiële en monetaire instellingen of organisaties);
4. regels inzake mededinging en staats- en overheidssteun;
5. belastingen;

6. de regeling van en het toezicht op financiële diensten, instellingen en markten, met inbegrip van financiële verslaglegging, controle, regels inzake financiële administratie, bedrijfsbestuur en andere vennootschapsrechtsaspecten die specifiek betrekking hebben op financiële diensten.

VII. Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

Deze commissie is bevoegd voor:

1. het werkgelegenheidsbeleid en alle aspecten van het sociaal beleid, zoals arbeidsomstandigheden, sociale zekerheid en sociale bescherming;
2. gezondheids- en veiligheidsmaatregelen op het werk;
3. het Europees Sociaal Fonds;
4. het beroepsopleidingsbeleid, met inbegrip van beroepskwalificaties;
5. het vrije verkeer van werknemers en gepensioneerden;
6. de dialoog tussen de sociale partners;
7. alle vormen van discriminatie op het werk en op de arbeidsmarkt, met uitzondering van discriminatie op grond van geslacht;
8. de betrekkingen met
 - het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop),
 - de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden,
 - de Europese Stichting voor opleiding,
 - het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk;

alsmede met andere relevante EU-organen en internationale organisaties.

VIII. Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid

Deze commissie is bevoegd voor:

1. milieubeleid en maatregelen ter bescherming van het milieu, met name met betrekking tot
 - a) lucht-, bodem- en waterverontreiniging, afvalbeheer en recycling, gevaarlijke stoffen en preparaten, geluidsniveaus, klimaatverandering en bescherming van biodiversiteit,
 - b) duurzame ontwikkeling,
 - c) maatregelen en overeenkomsten op internationaal en regionaal niveau ter bescherming van het milieu,
 - d) herstel van milieuschade,

- e) civiele bescherming,
 - f) het Europees Milieuagentschap;
 - g) het Europees Chemicaliënagentschap;
2. volksgezondheid, met name
- a) programma's en specifieke acties op het gebied van de volksgezondheid,
 - b) farmaceutische en cosmetische producten,
 - c) gezondheidsaspecten van bioterrorisme,
 - d) het Europees Geneesmiddelenbureau en het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding;
3. aangelegenheden betreffende voedselveiligheid, met name
- a) etikettering en veiligheid van voedingsmiddelen,
 - b) veterinaire wetgeving betreffende de bescherming tegen risico's voor de gezondheid van de mens, gezondheidscontrole op voedingsproducten en voedselproductiestelsels,
 - c) de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en het Europees Voedsel- en Veterinair Bureau.

IX. Commissie industrie, onderzoek en energie

Deze commissie is bevoegd voor:

1. het industriebeleid van de Unie en de toepassing van nieuwe technologieën, met inbegrip van maatregelen betreffende kleine en middelgrote ondernemingen;
2. het onderzoeksbeleid van de Unie, met inbegrip van de verspreiding en benutting van onderzoeksresultaten;
3. het ruimtevaartbeleid;
4. de activiteiten van het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek, het Centraal Bureau voor metingen op het gebied van de kernenergie, JET, ITER en andere projecten op dit gebied;
5. maatregelen van de Unie betreffende het energiebeleid in het algemeen, een gegarandeerde energievoorziening en energie-efficiëntie, met inbegrip van de totstandbrenging en ontwikkeling van trans-Europese netwerken op het gebied van de energie-infrastructuur;
6. het Euratom-Verdrag en het Voorzieningsagentschap van Euratom, nucleaire veiligheid, sluiting van nucleaire installaties en verwijdering van nucleair afval;
7. de informatiemaatschappij en informatietechnologie, met inbegrip van de totstandbrenging en ontwikkeling van trans-Europese netwerken op het gebied van de telecommunicatie-infrastructuur.

X. Commissie interne markt en consumentenbescherming

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de coördinatie op het niveau van de Unie van de nationale regelgevingen op het gebied van de interne markt en van de Douane-unie, met name
 - a) het vrije verkeer van goederen, met inbegrip van de harmonisatie van technische normen,
 - b) het recht van vestiging,
 - c) het vrij verrichten van diensten, met uitzondering van financiële en postdiensten;
2. maatregelen ter vaststelling en afschaffing van potentiële belemmeringen voor de werking van de interne markt;
3. de bevordering en bescherming van de economische belangen van consumenten - met uitzondering van vraagstukken in verband met volksgezondheid en voedselveiligheid - in het kader van de totstandbrenging van de interne markt.

XI. Commissie vervoer en toerisme

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de ontwikkeling van een gemeenschappelijk beleid voor het vervoer per spoor, over de weg, over binnenwateren, over zee en door de lucht, met name
 - a) gemeenschappelijke regels voor het vervoer binnen de Europese Unie,
 - b) de totstandbrenging en ontwikkeling van trans-Europese netwerken op het gebied van de vervoersinfrastructuur,
 - c) de verlening van vervoersdiensten en de betrekkingen op vervoersgebied met derde landen,
 - d) veiligheid van het vervoer,
 - e) betrekkingen met internationale vervoersorganisaties;
2. postdiensten;
3. toerisme.

XII. Commissie regionale ontwikkeling

Deze commissie is bevoegd voor:

het regionaal en cohesiebeleid, en met name

- a) het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Cohesiefonds en de overige instrumenten in het kader van het regionaal beleid van de Unie,
- b) de evaluatie van de gevolgen van andere beleidsvormen van de Unie inzake economische en sociale samenhang,
- c) coördinatie van de structuurinstrumenten van de Unie,
- d) ultraperifere regio's en eilanden alsmede de grensoverschrijdende en interregionale samenwerking,

- e) de betrekkingen met het Comité van de Regio's, de interregionale samenwerkingsorganisaties en de plaatselijke en regionale autoriteiten.

XIII. Commissie landbouw en plattelandontwikkeling

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de werking en ontwikkeling van het gemeenschappelijk landbouwbeleid;
2. plattelandontwikkeling, met inbegrip van de activiteiten van de relevante financiële instrumenten;
3. wetgeving
 - a) op veterinair en fytosanitair gebied en inzake diervoeding, voorzover deze maatregelen niet bedoeld zijn om de gezondheid van de mens tegen risico's te beschermen,
 - b) inzake dierhouderij en het welzijn van dieren;
4. verbetering van de kwaliteit van landbouwproducten;
5. voorziening van basislandbouwproducten;
6. het Communautair Bureau voor plantenrassen;
7. bosbouw.

XIV. Commissie visserij

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de werking en ontwikkeling van het gemeenschappelijk visserijbeleid en het beheer daarvan;
2. instandhouding van de visbestanden;
3. de gemeenschappelijke ordening van de markt in de sector visserijproducten;
4. het structuurbeleid in de sector visserij en aquacultuur, met inbegrip van de financieringsinstrumenten oriëntatie visserij;
5. internationale visserijovereenkomsten.

XV. Commissie cultuur en onderwijs

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de culturele aspecten van de Europese Unie, met name
 - a) de verbetering van de kennis en verbreiding van cultuur,
 - b) de bescherming en bevordering van culturele en taaldiversiteit,
 - c) de instandhouding en bescherming van het cultureel erfgoed, culturele uitwisselingen en scheppend werk op artistiek gebied;
2. het onderwijsbeleid van de Unie, waaronder het hoger onderwijs in Europa, en bevordering van het stelsel van Europese scholen en levenslang leren;

3. audiovisueel beleid en de culturele en onderwijsaspecten van de informatiemaatschappij;
4. jeugdbeleid en de ontwikkeling van een sportbeleid en vrijetijdsbeleid;
5. voorlichtings- en mediabeleid;
6. samenwerking met derde landen op het gebied van cultuur en onderwijs, en betrekkingen met relevante internationale organisaties en instellingen.

XVI. Commissie juridische zaken

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de interpretatie en toepassing van het recht van de Unie, de conformiteit van uniale besluiten met het primaire recht, met name de keuze van rechtsgronden en de naleving van het subsidiariteits- en evenredigheidsbeginsel;
2. de interpretatie en toepassing van het internationaal recht, voorzover dit de Europese Unie betreft;
3. de vereenvoudiging van het recht van de Unie, met name ontwerpen van wetgevingshandeling tot officiële codificatie daarvan;
4. de rechtsbescherming van de rechten en prerogatieven van het Parlement, met inbegrip van interventies van het Parlement in voor het Hof van Justitie van de Europese Unie aanhangige zaken;
5. besluiten van de Unie die de rechtsorde van de lidstaten aangaan, met name op het gebied van
 - a) civiel recht en handelsrecht,
 - b) vennootschapsrecht,
 - c) recht inzake intellectuele eigendom,
 - d) procesrecht;
6. maatregelen betreffende justitiële en bestuurlijke samenwerking in civiele zaken;
7. aansprakelijkheid voor milieuschade en sancties wegens milieudelicten;
8. ethische vraagstukken in verband met nieuwe technologieën, met toepassing van de procedure met medeverantwoordelijke commissies met de relevante commissies;
9. het Statuut van de leden en het Statuut van het personeel van de Europese Unie;
10. voorrechten en immuniteiten, en onderzoek van de geloofsbrieven van de leden;
11. de organisatie en het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie;
12. het Harmonisatiebureau voor de interne markt.

XVII. Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de bescherming, op het grondgebied van de Unie, van de rechten van de burger, mensenrechten en grondrechten, met inbegrip van de bescherming van minderheden, als verankerd in de Verdragen en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie;
2. maatregelen ter bestrijding van alle vormen van discriminatie, behalve van discriminatie op grond van geslacht, op het werk en op de arbeidsmarkt;
3. wetgeving inzake transparantie en de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens;
4. de totstandbrenging en ontwikkeling van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid, met name
 - a) maatregelen betreffende de binnenkomst en het verkeer van personen, asiel en migratie,
 - b) maatregelen betreffende een geïntegreerd gemeenschappelijk beheer van de buitengrenzen,
 - c) maatregelen betreffende politieke en justitiële samenwerking in strafzaken;
5. het Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving, het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten, Europol, Eurojust, Cepol en andere organen en agentschappen op dit gebied;
6. de constatering van een duidelijk gevaar van ernstige schending, door een lidstaat, van de beginselen welke de lidstaten gemeen hebben.

XVIII. Commissie constitutionele zaken

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de institutionele aspecten van het Europese integratieproces, met name in het kader van de voorbereiding en het verloop van conventies en intergouvernementele conferenties;
2. de tenuitvoerlegging van het EU-Verdrag en de evaluatie van de werking ervan;
3. de institutionele gevolgen van de uitbreidingsonderhandelingen van de Unie;
4. interinstitutionele betrekkingen, met inbegrip van de beoordeling van interinstitutionele akkoorden als bedoeld in artikel 127, lid 2, van het Reglement, met het oog op goedkeuring ervan door het Parlement;
5. eenvormige verkiezingsprocedure;
6. Europese politieke partijen, onverminderd de bevoegdheden van het Bureau;
7. de constatering van een ernstige en voortdurende schending, door een lidstaat, van de beginselen welke de lidstaten gemeen hebben;
8. de interpretatie en toepassing van het Reglement en voorstellen tot wijziging daarvan.

XIX. Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de definiëring, bevordering en bescherming van de rechten van de vrouw in de Unie en daarmee samenhangende maatregelen van de Unie;
2. bevordering van de rechten van de vrouw in derde landen;
3. beleid gericht ter bewerkstelling van gelijke kansen, waaronder gelijkheid van mannen en vrouwen wat hun kansen op de arbeidsmarkt en de behandeling op het werk betreft;
4. de afschaffing van alle vormen van discriminatie op grond van geslacht;
5. de toepassing en verdere bevordering van genderevenwicht in alle beleidssectoren;
6. de follow-up en uitvoering van internationale overeenkomsten en verdragen die voor de rechten van de vrouw van belang zijn;
7. het voorlichtingsbeleid ten behoeve van vrouwen.

XX. Commissie verzoekschriften

Deze commissie is bevoegd voor:

1. verzoekschriften;
2. betrekkingen met de Europese Ombudsman.

BIJLAGE VIII

Vertrouwelijke en gevoelige documenten en gegevens

A. Behandeling van aan het Parlement overgelegde vertrouwelijke stukken

Procedure voor de behandeling van vertrouwelijke stukken die aan het Europees Parlement zijn overgelegd³⁰

1. Vertrouwelijke documenten zijn documenten en informatie waarvan de toegang eventueel voor het publiek wordt geweigerd op grond van artikel 4 van Verordening (EG) nr. 1049/2001; hiertoe behoren ook gevoelige documenten in de zin van artikel 9 van die verordening.

Wanneer de vertrouwelijke aard van door het Parlement ontvangen documenten door een van de instellingen wordt betwijfeld, wordt de aangelegenheid verwezen naar het interinstitutioneel comité, opgericht overeenkomstig artikel 15, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1049/2001.

Wanneer aan het Parlement vertrouwelijke stukken worden overgelegd, volgt de voorzitter van de ter zake bevoegde commissie van het Parlement ambtshalve de vertrouwelijkheidsprocedure zoals omschreven onder punt 3 van deze bijlage.

2. Iedere commissie van het Parlement is gerechtigd om, op schriftelijk of mondeling verzoek van een van haar leden, de vertrouwelijkheidsprocedure te doen toepassen ten aanzien van een door dat lid aangewezen inlichting of stuk. Voor een besluit tot toepassing van de vertrouwelijkheidsprocedure is een meerderheid van twee derde van het aantal aanwezige leden vereist.

3. Wanneer de commissievoorzitter heeft verklaard dat de vertrouwelijkheidsprocedure wordt gevolgd, mogen de beraadslagingen alleen nog worden bijgewoond door de commissieleden, alsmede de van tevoren door de voorzitter aangewezen ambtenaren en deskundigen, wier aantal tot het strikt noodzakelijke beperkt moet blijven.

De stukken, die genummerd zijn, worden aan het begin van de vergadering rondgedeeld en na afloop weer opgehaald. Er mogen geen aantekeningen, laat staan fotokopieën worden gemaakt.

In de notulen van de vergadering wordt geen enkel detail van de behandeling van het vertrouwelijke agendapunt vermeld. Slechts het besluit mag in de notulen worden vermeld, zo er een besluit genomen is.

4. Behandeling van gevallen van schending van de geheimhoudingsplicht kan op verzoek van drie leden van de commissie die de procedure heeft gevolgd, op de agenda worden geplaatst. De commissie kan bij meerderheid van haar leden besluiten de behandeling van een schending van de geheimhoudingsplicht op de agenda te plaatsen voor de eerste vergadering na de indiening van dat verzoek bij de commissievoorzitter.

5. Sancties: in geval van schending handelt de commissievoorzitter overeenkomstig artikel 9, lid 2, en de artikelen 152, 153 en 154.

³⁰Aangenomen bij besluit van het Parlement van 15 februari 1989 en gewijzigd bij zijn besluit van 13 november 2001.

B. Toegang van het Parlement tot gevoelige gegevens op het gebied van het veiligheids- en defensiebeleid

Interinstitutioneel akkoord van 20 november 2002 tussen het Europees Parlement en de Raad over de toegang van het Europees Parlement tot gevoelige gegevens van de Raad op het gebied van het veiligheids- en defensiebeleid³¹

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Artikel 21 van het Verdrag betreffende de Europese Unie bepaalt dat het voorzitterschap van de Raad het Europees Parlement raadpleegt over de voornaamste aspecten en de fundamentele keuzen op het gebied van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid en erop toeziet dat de opvattingen van het Europees Parlement naar behoren in aanmerking worden genomen. Genoemd artikel bepaalt verder dat het Europees Parlement door het voorzitterschap van de Raad en de Commissie regelmatig op de hoogte wordt gehouden van de ontwikkeling van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid. Er dient een mechanisme te worden ingesteld om ervoor te zorgen dat deze beginselen worden toegepast op dit beleidsterrein.

(2) Gezien de specifieke aard en de bijzonder gevoelige inhoud van bepaalde gegevens met een hoge rubriceringsgraad op het gebied van het veiligheids- en defensiebeleid dient een bijzondere regeling te worden uitgewerkt voor de behandeling van documenten die zulke gegevens bevatten.

(3) Conform artikel 9, lid 7, van Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie³², dient de Raad het Europees Parlement te informeren over gevoelige documenten als omschreven in artikel 9, lid 1, van die verordening, overeenkomstig de door de instellingen overeengekomen regelingen.

(4) De meeste lidstaten beschikken over specifieke mechanismen voor de verstrekking en de verwerking van gerubriceerde gegevens tussen de regering en het parlement. Dit interinstitutioneel akkoord dient ervoor te zorgen dat de behandeling van het Europees Parlement geïnspireerd is op de beste praktijken in de lidstaten,

HEBBEN HET VOLGENDE INTERINSTITUTIONEEL AKKOORD GESLOTEN:

1. Werkingssfeer

1.1. Dit interinstitutioneel akkoord betreft de toegang van het Europees Parlement tot gevoelige gegevens, d.w.z. als "TRÈS SECRET/TOP SECRET" (ZEER GEHEIM), "SECRET" (GEHEIM) of "CONFIDENTIEL" (VERTROUWELIJK) gerubriceerde gegevens van de Raad op het gebied van het veiligheids- en defensiebeleid, ongeacht de herkomst, drager of mate van voltooiing van de gegevens, en de behandeling van aldus gerubriceerde documenten.

1.2. Gegevens die afkomstig zijn van een derde staat of een internationale organisatie worden met instemming van die staat of organisatie verstrekt.

Indien van een lidstaat afkomstige gegevens aan de Raad worden verstrekt zonder een andere uitdrukkelijke beperking in verband met de verspreiding van die gegevens naar andere instellingen dan de rubriceringsgraad, zijn de voorschriften van de punten 2 en 3 van dit interinstitutioneel

³¹PB C 298 van 30.11.2002, blz. 1.

³²PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43.

akkoord van toepassing. Zo niet worden zulke gegevens met instemming van de lidstaat in kwestie verstrekt.

Wanneer de verstrekking van gegevens afkomstig van een derde staat, een internationale organisatie of een lidstaat wordt geweigerd, wordt dit door de Raad gemotiveerd.

1.3. De bepalingen van dit interinstitutioneel akkoord worden toegepast in overeenstemming met het toepasselijk recht en laten Besluit 95/167/EG, Euratom, EGKS van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie van 19 april 1995 tot vaststelling van de wijze van uitoefening van het enquêterecht van het Europees Parlement³³, alsmede de bestaande akkoorden, meer bepaald het interinstitutioneel akkoord van 6 mei 1999 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie over de begrotingsdiscipline en de verbetering van de begrotingsprocedure³⁴, onverlet.

2. Algemene voorschriften

2.1. Beide instellingen handelen in overeenstemming met hun wederzijdse verplichtingen tot loyale samenwerking en in een geest van wederzijds vertrouwen, alsmede overeenkomstig de relevante bepalingen van de Verdragen. De verstrekking en de behandeling van de in dit interinstitutioneel akkoord bedoelde gegevens geschiedt met inachtneming van de belangen die de rubricering beoogt te beschermen, in het bijzonder het algemeen belang in verband met de veiligheid en defensie van de Europese Unie of van een of meer van haar lidstaten en militaire en niet-militaire crisisbeheersing.

2.2. Op verzoek van een van de in punt 3.1 genoemde personen stelt het voorzitterschap van de Raad of de secretaris-generaal/hoge vertegenwoordiger hen onverwijld in kennis van de inhoud van gevoelige gegevens die nodig zijn voor de uitoefening van de bevoegdheden welke het Verdrag betreffende de Europese Unie aan het Europees Parlement toekent op het gebied dat onder het bestaande interinstitutioneel akkoord valt, rekening houdend met het algemeen belang in aangelegenheden met betrekking tot de veiligheid en defensie van de Europese Unie of een of meer van haar lidstaten of militaire en niet-militaire crisisbeheersing, overeenkomstig de in punt 3 opgenomen regeling.

3. Regeling voor de toegang tot en de verwerking van gevoelige gegevens

3.1. De voorzitter van het Europees Parlement of de voorzitter van de Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid van het Europees Parlement kan in het kader van dit interinstitutioneel akkoord het voorzitterschap van de Raad of de secretaris-generaal/hoge vertegenwoordiger verzoeken gegevens over de ontwikkelingen op het gebied van het Europees veiligheids- en defensiebeleid, met inbegrip van gevoelige gegevens waarop punt 3.3 van toepassing is, aan deze commissie te verstrekken.

3.2. In een crisissituatie of op verzoek van de voorzitter van het Europees Parlement of de voorzitter van de Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid worden dergelijke gegevens zo spoedig mogelijk verstrekt.

3.3. In dit verband worden de voorzitter van het Europees Parlement en een door de voorzitter van de Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid voorgezeten bijzonder comité, bestaande uit vier door de Conferentie van voorzitters aangewezen leden, door het voorzitterschap van de Raad of de secretaris-generaal/hoge vertegenwoordiger ingelicht over de inhoud van de gevoelige gegevens, indien zulks nodig is voor de uitoefening van de bevoegdheden welke het Verdrag betreffende de Europese Unie aan het

³³PB L 113 van 19.5.1995, blz. 1.

³⁴PB C 172 van 18.6.1999, blz. 1.

Europees Parlement toekent op het gebied dat onder het bestaande interinstitutioneel akkoord valt. De voorzitter van het Europees Parlement en het bijzonder comité kunnen verzoeken om inzage in de betreffende documenten ten kantore van de Raad.

Indien zulks nodig en mogelijk is in het licht van de aard en de inhoud van de betrokken gegevens of documenten, worden deze ter beschikking gesteld van de voorzitter van het Europees Parlement, die uit een van de volgende mogelijkheden kiest:

- a) gegevens bestemd voor de voorzitter van de Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid;
- b) toegang tot gegevens beperkt tot de leden van de Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid;
- c) bespreking met gesloten deuren in de Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid, overeenkomstig regelingen die naar gelang van de rubriceringsgraad kunnen verschillen;
- d) verstrekking van documenten waarin in het licht van de rubriceringsgraad gegevens zijn uitgewist.

Deze mogelijkheden gelden niet indien gevoelige gegevens als “TRÈS SECRET/TOP SECRET” (ZEER GEHEIM) zijn gerubriceerd.

De voorzitter van het Europees Parlement overlegt met de Raad alvorens gegevens of documenten als “SECRET” (GEHEIM) of “CONFIDENTIEL” (VERTROUWELIJK) te rubriceren.

De gegevens of documenten in kwestie worden niet bekendgemaakt of aan een andere geadresseerde toegezonden.

4. Slotbepalingen

4.1. Het Europees Parlement en de Raad nemen elk voor zich de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat dit interinstitutioneel akkoord, met inbegrip van de nodige maatregelen met het oog op de veiligheidsmachtiging van de betrokken personen, wordt uitgevoerd.

4.2. Beide instellingen zijn bereid besprekingen aan te gaan over interinstitutionele akkoorden betreffende gerubriceerde gegevens op andere beleidsterreinen van de Raad, met dien verstande dat de bepalingen van dit interinstitutioneel akkoord geen precedent vormen voor de andere beleidsterreinen van de Unie of de Gemeenschap en de inhoud van andere interinstitutionele akkoorden onverlet laten.

4.3. Dit interinstitutioneel akkoord wordt na twee jaar op verzoek van een van beide instellingen in het licht van de bij de uitvoering opgedane ervaring herzien.

Bijlage

Het interinstitutioneel akkoord wordt uitgevoerd conform de desbetreffende toepasselijke voorschriften, en met name het beginsel dat de instemming van de originele verstrekker een noodzakelijke voorwaarde is voor het verstrekken van gerubriceerde gegevens als bedoeld in punt 1.2.

De raadpleging van gevoelige documenten door de leden van het bijzonder comité van het Europees Parlement vindt plaats in een beveiligde ruimte ten kantore van de Raad.

Het interinstitutioneel akkoord treedt in werking nadat het Europees Parlement interne veiligheidsmaatregelen heeft aangenomen die in overeenstemming zijn met de in punt 2.1

neergelegde beginselen en die vergelijkbaar zijn met die van de andere instellingen, om een gelijkwaardig niveau van bescherming van de gevoelige gegevens te garanderen.

C. Tenuitvoerlegging van het interinstitutioneel akkoord over de toegang van het Parlement tot gevoelige gegevens op het gebied van het veiligheids- en defensiebeleid

Besluit van het Europees Parlement van 23 oktober 2002 inzake de tenuitvoerlegging van het interinstitutioneel akkoord over de toegang van het Europees Parlement tot gevoelige gegevens van de Raad op het gebied van het veiligheids- en defensiebeleid³⁵

HET EUROPEES PARLEMENT

gelet op artikel 9, inzonderheid de leden 6 en 7, van Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie³⁶,

gelet op bijlage VII³⁷, deel A, punt 1, van zijn Reglement,

gelet op artikel 20 van het besluit van het Bureau van 28 november 2001 over de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement³⁸,

gezien het interinstitutioneel akkoord tussen het Parlement en de Raad over de toegang van het Parlement tot gevoelige gegevens van de Raad op het gebied van het veiligheids- en defensiebeleid,

gezien het voorstel van het Bureau,

gezien de specifieke aard en de bijzonder gevoelige inhoud van bepaalde zeer vertrouwelijke gegevens op het gebied van het veiligheids- en defensiebeleid,

overwegende dat de Raad verplicht is het Europees Parlement toegang te verschaffen tot gevoelige documenten, overeenkomstig de tussen de instellingen overeengekomen regelingen,

overwegende dat de leden van het Europees Parlement die zitting hebben in het bij het interinstitutioneel akkoord ingesteld bijzonder comité, gemachtigd moeten worden om toegang te krijgen tot gevoelige gegevens op basis van het “need-to-know”-beginsel,

overwegende dat het noodzakelijk is specifieke mechanismen te creëren voor het in ontvangst nemen, de behandeling en het controleren van gevoelige gegevens afkomstig van de Raad, de lidstaten, derde landen of internationale organisaties,

BESLUIT:

Artikel 1

Dit besluit heeft tot doel de nodige aanvullende maatregelen vast te stellen voor de tenuitvoerlegging van het interinstitutioneel akkoord over de toegang van het Europees Parlement tot gevoelige gegevens van de Raad op het gebied van het veiligheids- en defensiebeleid.

Artikel 2

Een verzoek van het Europees Parlement om toegang tot gevoelige gegevens van de Raad wordt door de Raad behandeld met inachtneming van zijn interne regels. Wanneer de gevraagde documenten zijn opgesteld door een andere instelling, een lidstaat, een derde land of een

³⁵PB C 298 van 30.11.2002, blz. 4.

³⁶PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43.

³⁷Nu bijlage VIII.

³⁸PB C 374 van 29.12.2001, blz. 1.

internationale organisatie, worden de documenten slechts ter beschikking gesteld als de instelling, de lidstaat, het derde land of de internationale organisatie hiermee akkoord gaat.

Artikel 3

De Voorzitter van het Europees Parlement is voor de tenuitvoerlegging van het interinstitutioneel akkoord binnen zijn instelling verantwoordelijk.

Te dien einde neemt hij alle maatregelen die noodzakelijk zijn ter waarborging van de vertrouwelijke behandeling van de gegevens die rechtstreeks van de voorzitter van de Raad of van de secretaris-generaal/hoge vertegenwoordiger zijn ontvangen, of van de informatie die is verkregen door inzage van gevoelige documenten ten kantore van de Raad.

Artikel 4

Wanneer het voorzitterschap van de Raad of de secretaris-generaal/hoge vertegenwoordiger door de Voorzitter van het Europees Parlement of de voorzitter van de Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid, wordt verzocht gevoelige gegevens te verstrekken aan het bij het interinstitutioneel akkoord ingesteld bijzonder comité, geven zij hieraan op zo kort mogelijke termijn gevolg. Met het oog hierop rust het Europees Parlement een speciale vergaderzaal uit, die borg staat voor een gelijkwaardig niveau van bescherming als hetwelk is vastgesteld bij Besluit 2001/264/EG van de Raad van 19 maart 2001 tot vaststelling van beveiligingsvoorschriften van de Raad³⁹, voor het houden van dergelijke vergaderingen.

Artikel 5

De informatievergadering onder voorzitterschap van de Voorzitter van het Europees Parlement of de voorzitter van de Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid, vindt plaats met gesloten deuren.

Met uitzondering van de door de Conferentie van voorzitters aangewezen vier leden, hebben alleen ambtenaren toegang tot de vergaderzaal, die op grond van hun functie of om redenen van dienstbelang, bevoegd en gemachtigd zijn de vergaderzaal te betreden en die voldoen aan de “need-to-know”-voorwaarde.

Artikel 6

Wanneer de Voorzitter van het Europees Parlement of de voorzitter van de Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid een verzoek indient tot inzage van documenten die gevoelige gegevens bevatten, vindt deze inzage plaats ten kantore van de Raad, in toepassing van punt 3.3 van het interinstitutioneel akkoord.

De documenten worden ter plekke ingezien in de voorhanden zijnde versie(s).

Artikel 7

De leden van het Europees Parlement die worden geacht de informatievergaderingen bij te wonen of kennis te nemen van de gevoelige documenten, worden onderworpen aan een machtigingsprocedure naar het voorbeeld van de leden van de Raad en de leden van de Commissie. Te dien einde onderneemt de Voorzitter van het Europees Parlement de nodige stappen bij de bevoegde nationale autoriteiten.

³⁹PB L 101 van 11.4.2001, blz. 1.

Artikel 8

De ambtenaren die kennis moeten nemen van gevoelige gegevens worden gemachtigd overeenkomstig de door de andere instellingen vastgestelde bepalingen. De aldus gemachtigde ambtenaren die voldoen aan de "need-to-know"-voorwaarde worden uitgenodigd om bovengenoemde informatievergaderingen bij te wonen of kennis te nemen van de inhoud van de besprekingen. Te dien einde verleent de secretaris-generaal een machtiging, na het advies van de bevoegde nationale autoriteiten van de lidstaten te hebben ingewonnen en op basis van een door deze autoriteiten verricht veiligheidsonderzoek.

Artikel 9

De op deze vergaderingen of door inzage van documenten ten kantore van de Raad verkregen informatie mag niet worden verspreid of bekendgemaakt, noch geheel of gedeeltelijk op papier of anderszins worden gereproduceerd. Registratie of opname van door de Raad verstrekte gevoelige gegevens is evenmin toegestaan.

Artikel 10

De leden van het Europees Parlement die door de Conferentie van voorzitters zijn aangewezen om toegang te krijgen tot gevoelige gegevens, hebben geheimhoudingsplicht. Een lid dat deze plicht schendt wordt in het bijzonder comité door de Conferentie van voorzitters vervangen door een ander lid. Een aldus bestraft lid kan, alvorens uit dit comité te worden gezet, worden gehoord door de Conferentie van voorzitters, die hierover met gesloten deuren vergadert. Naast uitsluiting uit het bijzonder comité, kan het voor een informatiek verantwoordelijke lid eventueel strafrechtelijk worden vervolgd, overeenkomstig de geldende wetgeving.

Artikel 11

Ambtenaren die gemachtigd zijn toegang te krijgen tot gevoelige gegevens op basis van het "need-to-know"-beginsel, hebben geheimhoudingsplicht. Bij overtreding van deze regel zal onder gezag van de Voorzitter van het Europees Parlement een onderzoek plaatsvinden en eventueel overeenkomstig het statuut van de ambtenaren een tuchtprocedure op gang worden gebracht. In geval van strafrechtelijke vervolging neemt de Voorzitter alle noodzakelijke maatregelen om de bevoegde nationale autoriteiten in staat te stellen de desbetreffende procedures in te leiden.

Artikel 12

Het Bureau is bevoegd voor aanpassingen, wijzigingen of interpretaties die voor de toepassing van dit besluit noodzakelijk mochten blijken.

Artikel 13

Dit besluit wordt als bijlage opgenomen in het Reglement van het Europees Parlement en treedt in werking op de dag van publicatie ervan in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

D. Persoonlijke belangenconflicten

Met instemming van het Bureau kan een lid krachtens een met redenen omkleed besluit inzage in een document van het Parlement worden geweigerd, indien het Bureau na het lid gehoord te hebben tot de conclusie komt dat inzage tot een onaanvaardbare aantasting van de institutionele belangen van het Parlement of van het openbaar belang zou leiden en door het lid verlangd wordt op grond van in de privésfeer gelegen en persoonlijke motieven. Het lid kan tegen een dergelijk besluit binnen een maand na kennisgeving ervan een bezwaarschrift indienen, dat met redenen dient te worden omkleed. Over dit bezwaar beslist het Parlement zonder debat in de vergaderperiode die volgt op de indiening ervan.

E. Regels betreffende de behandeling van vertrouwelijke informatie door het Europees Parlement

Besluit van het Bureau van het Europees Parlement van 6 juni 2011 inzake de regels betreffende de behandeling van vertrouwelijke informatie door het Europees Parlement⁴⁰

HET BUREAU VAN HET EUROPEES PARLEMENT,

Gelet op artikel 23, lid 12, van het Reglement van het Europees Parlement,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) In het licht van het Kaderakkoord over de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de Europese Commissie⁴¹, dat op 20 oktober 2010 werd ondertekend ('het Kaderakkoord'), is het nodig het besluit van het Bureau van 13 november 2006 over de regels betreffende de administratieve behandeling van vertrouwelijke documenten te herzien.

(2) Het Verdrag van Lissabon kent het Europees Parlement nieuwe taken toe en om de activiteiten van het Parlement te ontwikkelen op die gebieden die een bepaalde mate aan vertrouwelijkheid vereisen, is het nodig om basisbeginselen, minimumnormen inzake beveiliging en passende procedures vast te stellen voor de behandeling door het Europees Parlement van vertrouwelijke, waaronder gerubriceerde, informatie.

(3) De regels die in dit besluit zijn vastgelegd, beogen normen voor beveiliging en compatibiliteit te garanderen, die gelijkwaardig zijn aan de regels die zijn vastgesteld door andere instellingen, instanties, bureaus en agentschappen van de EU die krachtens of op basis van de Verdragen zijn opgericht, of door de lidstaten, teneinde te komen tot een soepele werking van het besluitvormingsproces van de Europese Unie.

(4) De voorschriften van dit besluit gelden onverminderd artikel 15 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) en Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie⁴².

(5) De voorschriften van dit besluit gelden onverminderd artikel 16 VWEU en Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2000 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens⁴³,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Doelstelling

Dit besluit regelt het genereren, het ontvangen, het verstrekken en het bewaren van vertrouwelijke informatie door het Europees Parlement met het oog op een passende bescherming van het vertrouwelijke karakter daarvan. Het geeft in het bijzonder uitvoering aan Bijlage 2 bij het Kaderakkoord.

⁴⁰PB C 190 van 30.6.2011, blz. 2.

⁴¹PB L 304 van 20.11.2010, blz. 47.

⁴²PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43.

⁴³PB L 8 van 12.1.2001, blz. 1.

Artikel 2

Definities

Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder:

- a) “informatie”: elke schriftelijke of mondelinge informatie, ongeacht de drager of de auteur;
- b) “vertrouwelijke informatie”: gerubriceerde EU-gegevens (“EU Classified Information”, EUCI) of gerubriceerde gegevens afkomstig van de lidstaten, derde staten of internationale organisaties, en niet-gerubriceerde andere vertrouwelijke informatie”;
- c) “gerubriceerde EU-gegevens” (EUCI): gegevens en materiaal, gerubriceerd als “TRÈS SECRET UE/ EU TOP SECRET”, “SECRET UE/EU SECRET”, “CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL” of “RESTREINT UE/EU RESTRICTED”, waarvan openbaarmaking zonder machtiging de belangen van de Unie of van één of meer van haar lidstaten in meerdere of mindere mate zou kunnen schaden, ongeacht of dergelijke informatie afkomstig is van de instellingen, instanties, bureaus en agentschappen die krachtens of op basis van de Verdragen zijn opgericht, of van de lidstaten, derde staten of internationale organisaties. In dit verband:
 - ‘TRÈS SECRET UE/EU TOP SECRET’ is de rubricering voor: gegevens en materiaal waarvan de openbaarmaking zonder machtiging uitzonderlijk nadelig zou kunnen zijn voor de wezenlijke belangen van de Europese Unie of van één of meer van haar lidstaten in uitzonderlijke mate;
 - ‘SECRET UE/EU SECRET’ is de rubricering voor: gegevens en materiaal waarvan de openbaarmaking zonder machtiging ernstige gevolgen zou kunnen hebben voor de wezenlijke belangen van de Europese Unie of van één of meer van haar lidstaten;
 - ‘CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL’ is de rubricering voor: gegevens en materiaal waarvan de openbaarmaking zonder machtiging nadelige gevolgen zou kunnen hebben voor de wezenlijke belangen van de Europese Unie of van één of meer van haar lidstaten;
 - ‘RESTREINT UE/EU RESTRICTED’ is de rubricering voor: gegevens en materiaal waarvan de openbaarmaking zonder machtiging nadelig zou kunnen zijn voor de belangen van de Europese Unie of van één of meer van haar lidstaten;
- d) "andere vertrouwelijke informatie": enig ander niet-gerubriceerde vertrouwelijke informatie, met inbegrip van informatie waarop gegevensbeschermingsregels van toepassing zijn of die onder het beroepsgeheim valt, die binnen het Europees Parlement is gegenereerd of die door andere instellingen, instanties, bureaus en agentschappen die krachtens of op basis van de Verdragen zijn opgericht, of door de lidstaten aan het Europees Parlement is verstrekt;
- e) "document": opgeslagen informatie, ongeacht de fysieke vorm of de kenmerken daarvan;
- f) "materiaal": documenten, of machines of uitrustingen die zijn of worden vervaardigd;

- g) "need-to-know": de noodzaak voor een persoon toegang te hebben tot vertrouwelijke informatie om een officiële functie of taak te kunnen vervullen;
- h) "machtiging": een besluit (screeningsbesluit), vastgesteld door de Voorzitter in het geval van leden van het Europees Parlement en door de Secretaris-generaal in het geval van ambtenaren van het Europees Parlement en andere parlementaire medewerkers die in dienst van de politieke groepen werkzaam zijn, om een persoon tot op een bepaald niveau toegang tot EUCI te geven op basis van een positief resultaat van een veiligheidsscreening (doorlichting) dat door een nationale autoriteit overeenkomstig nationale rechtsvoorschriften en in overeenstemming met de bepalingen van Bijlage I, deel 2, is uitgevoerd;
- i) "lager rubriceren" (downgrading): het verlagen van het niveau van rubricering;
- j) "derubricering" (declassification): het opheffen van een rubricering;
- k) "opsteller": de gemachtigde auteur van EUCI of andere vertrouwelijke informatie;
- l) "veiligheidsmededelingen": de technische uitvoeringsmaatregelen van Bijlage II⁴⁴.

Artikel 3

Basisbeginselen en minimumnormen

1. De behandeling van vertrouwelijke informatie door het Europees Parlement moet plaatsvinden volgens de basisbeginselen en minimumnormen van Bijlage I, deel 1.

2. Het Europees Parlement zet in overeenstemming met de basisbeginselen en minimumnormen een beheerssysteem voor informatieveiligheid (Information Security Management System, ISMS) op, dat gericht is op het ondersteunen van het parlementaire en administratieve werk, terwijl het tegelijkertijd de bescherming van door het Europees Parlement behandelde vertrouwelijke informatie waarborgt, met volledige inachtneming van de regels die door de opsteller van de bewuste informatie zijn vastgesteld zoals opgenomen in de veiligheidsmededelingen.

De verwerking van vertrouwelijke informatie middels de geautomatiseerde informatiesystemen (IS) van het Europees Parlement vindt plaats in overeenstemming met het concept informatiezekerheid (IA) en op de wijze die in de veiligheidsmededelingen is vastgesteld.

3. De leden van het Europees Parlement kunnen informatie die tot en met het niveau CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL is gerubriceerd zonder veiligheidsmachtiging raadplegen. Voor informatie die als CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL is gerubriceerd, ondertekenen zij een plechtige verklaring dat zij de inhoud daarvan niet aan derden bekend zullen maken. Informatie die boven het niveau CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL is gerubriceerd, wordt alleen aan leden ter beschikking gesteld die over de passende veiligheidsmachtiging beschikken.

4. De ambtenaren van het Europees Parlement en andere parlementaire medewerkers die in dienst van de politieke groepen zijn, mogen vertrouwelijke informatie raadplegen indien zij een vastgestelde "need-to-know"-status hebben, en mogen vertrouwelijke gegevens die boven het niveau RESTREINT UE/EU RESTRICTED is gerubriceerd raadplegen, indien zij over de passende veiligheidsmachtiging beschikken.

⁴⁴Bijlage moet nog worden vastgesteld.

Artikel 4

Het genereren van vertrouwelijke informatie en de administratieve behandeling daarvan door het Europees Parlement

1. De Voorzitter van het Europees Parlement, de voorzitters van de betreffende parlementaire commissie en de Secretaris-generaal en/of elk persoon die voldoende door hem of haar schriftelijk is gemachtigd, mag vertrouwelijke informatie genereren en/of informatie rubriceren, zoals bedoeld in de veiligheidsmededelingen.
2. Bij het genereren van gerubriceerde informatie, past de opsteller het passende niveau van rubricering toe in overeenstemming met de internationale normen en definities die in Bijlage I zijn opgenomen. De opsteller bepaalt, als algemene regel, ook de geadresseerden die moeten worden gemachtigd om de informatie te raadplegen overeenkomstig het niveau van rubricering. Deze informatie wordt aan de Dienst vertrouwelijke informatie (Confidential Information Service, CIS) meegedeeld op het moment dat de document bij de CIS wordt ingediend.
3. Vertrouwelijke informatie die onder het beroepsgeheim valt, wordt behandeld in overeenstemming met de instructies voor behandeling, zoals gedefinieerd in de veiligheidsmededelingen.

Artikel 5

Het ontvangst van vertrouwelijke informatie door het Europees Parlement

1. Vertrouwelijke informatie die door het Europees Parlement wordt ontvangen, worden als volgt doorgegeven:
 - EUCI die als ‘RESTREINT UE/EU RESTRICTED’ is gerubriceerd en andere vertrouwelijke gegevens: aan het secretariaat van de parlementaire bureau/ambtsdrager die het verzoek daartoe heeft ingediend,
 - EUCI die als ‘CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL’ en hoger is gerubriceerd: aan de CIS.
2. De registratie, het bewaren en de traceerbaarheid van vertrouwelijke informatie worden hetzij door het secretariaat van het bureau/ambtsdrager die de informatie heeft ontvangen, hetzij door de CIS verzekerd.
3. In het geval van vertrouwelijke informatie die door de Commissie op basis van het Kaderakkoord wordt verstrekt, worden de overeengekomen regelingen zoals bedoeld in Bijlage II, punt 3.2 van het Kaderakkoord (in onderlinge overeenstemming vastgelegd en betrekking hebbend op geadresseerden, raadplegingsprocedure, onder meer de veilige leeskamer, vergadering achter gesloten deuren of andere zaken), die bedoeld zijn om de vertrouwelijkheid van de informatie te waarborgen, samen met de vertrouwelijke informatie gedeponereerd bij het parlementaire bureau/ambtsdrager of bij de CIS wanneer de informatie als ‘CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL’ of hoger zijn gerubriceerd.
4. De regelingen als bedoeld in lid 3 kunnen *mutatis mutandis* worden toegepast in het geval van vertrouwelijke informatie die door andere instellingen, instanties, bureaus en agentschappen van de EU die krachtens of op basis van de Verdragen zijn opgericht, of door de lidstaten worden verstrekt.
5. EUCI die als ‘TRÈS SECRET UE/ EU TOP SECRET’ zijn gerubriceerd moeten aan het Europees Parlement worden gestuurd in overeenstemming met nadere regelingen die worden overeengekomen door het parlementaire bureau/ambtsdrager die het verzoek voor de betreffende

gegevens heeft ingediend, en de EU instelling of de lidstaat die de informatie heeft verstrekt. De Conferentie van voorzitters richt een comité van toezicht op. Het comité van toezicht heeft tot taak om een beschermingsniveau te waarborgen dat overeenstemt met het niveau van rubricering.

Artikel 6

Verstrekking van EUCI door het Europees Parlement aan derden

Het Europees Parlement mag, indien de opsteller daarmee instemt, EUCI verstrekken aan andere instellingen, instanties, bureaus en agentschappen die krachtens of op basis van de Verdragen zijn opgericht, of aan de lidstaten op voorwaarde dat zij waarborgen dat, bij de behandeling van EUCI, binnen hun diensten en binnen hun vestigingen regels worden toegepast die gelijkwaardig zijn aan de regels die zijn vastgelegd in het onderhavige besluit.

Artikel 7

Opslag en raadpleging van vertrouwelijke informatie in veilige ruimten (veilige leeskamers)

1. Veilige leeskamers voorzien in veilige bewaarplaatsen en bevat geen fotokopieerapparatuur, telefoons, faxapparaten, scanners of andere technische middelen voor het vermenigvuldigen of het verzenden van documenten.

2. De volgende voorwaarden gelden voor de toegang van de veilige leeskamer:

- a) Alleen de onderstaande personen hebben toegang tot de veilige leeskamer:
 - de leden van het Europees Parlement, ambtenaren van het Europees Parlement en andere parlementaire medewerkers die in dienst van de politieke groepen zijn, naar behoren geïdentificeerd, overeenkomstig de regelingen in artikel 4, lid 2, of artikel 5, lid 3 en lid 4;
 - de ambtenaren van het Europees Parlement die met het beheer van de CIS zijn belast;
 - indien nodig, de ambtenaren van het Europees Parlement die met veiligheid en brandveiligheid zijn belast.

De veilige leeskamer wordt alleen schoongemaakt in aanwezigheid van en onder strikt toezicht van een ambtenaar die in de CIS werkt.

- b) Ieder persoon die toegang tot de vertrouwelijke informatie wenst, stuurt zijn of haar naam naar de CIS. De CIS controleert de identiteit van elk persoon die een aanvraag voor raadpleging van vertrouwelijke informatie indient en gaat na, indien van toepassing, of de betrokken persoon beschikt over de noodzakelijke veiligheidsmachtiging en geautoriseerd is om in overeenstemming met de regelingen in artikel 4, lid 2, of artikel 5, lid 3 en lid 4, de informatie te raadplegen.
- c) De CIS is bevoegd om toegang te weigeren aan elk persoon die op grond van het hierboven genoemde onder a) en b) niet gemachtigd is om de kamer te betreden. Tegen de besluiten van de CIS kan beroep worden ingesteld bij de Voorzitter (in het geval van de leden van het Europees Parlement), respectievelijk de Secretaris-generaal, in alle andere gevallen.

3. Raadpleging van vertrouwelijke informatie in de veilige leeskamer vindt plaats onder de volgende voorwaarden:

- a) De personen die gemachtigd zijn om vertrouwelijke informatie te raadplegen en die aanvraag hebben ingediend, zoals bedoeld in het bovenstaande lid 2 onder b), melden zich bij de CIS.

Behoudens in uitzonderlijke omstandigheden (bijv. wanneer een groot aantal aanvragen voor raadpleging in een kort tijdsbestek zijn ingediend), wordt slechts één persoon tegelijkertijd tot de veilige leeskamer toegelaten om vertrouwelijke gegevens te raadplegen, altijd in aanwezigheid van een ambtenaar van de CIS.

Die ambtenaar brengt de persoon die aldus gemachtigd is om vertrouwelijke gegevens te raadplegen, op de hoogte van zijn/haar verplichtingen en vraagt hem/haar, in het bijzonder, een plechtige verklaring te tekenen dat hij/zij de inhoud van de gegevens niet aan een derde bekend zal maken.

- b) Tijdens het proces van raadpleging zijn het hebben van contact met de buitenwereld (inclusief via het gebruik van telefoon of andere technische hulpmiddelen), het maken van aantekeningen en het fotokopiëren of het fotograferen van de geraadpleegde vertrouwelijke gegevens verboden.
- c) Alvorens een persoon toestemming te geven de leeskamer te verlaten, gaat de verantwoordelijke ambtenaar van de CIS na dat de geraadpleegde vertrouwelijke gegevens aanwezig, onaangetast en volledig zijn.

4. In het geval van een overtreding van deze regels stelt de verantwoordelijke ambtenaar van de CIS de Secretaris-generaal op de hoogte, die de zaak naar de Voorzitter doorverwijst indien de dader een lid van het Europees Parlement is.

Artikel 8

Minimumnormen voor raadpleging van vertrouwelijke informatie

1. Wat de administratieve verwerking van vertrouwelijke informatie tijdens een vergadering achter gesloten deuren betreft, draagt het secretariaat van het parlementaire bureau/de ambtsdrager dat/die voor de vergadering verantwoordelijk is, ervoor zorg dat:

- alleen de personen die aan de vergadering deelnemen en die over de noodzakelijke veiligheidsmachtiging beschikken, worden toegestaan om de vergaderruimte betreden;
- alle documenten genummerd zijn, aan het begin van de vergadering worden uitgedeeld en aan het eind worden opgehaald, en dat er geen notities en/of fotokopieën of foto's van deze documenten worden gemaakt;
- in de notulen van de vergadering geen melding wordt gemaakt van de inhoud van de bespreking over de gegevens die volgens de vertrouwelijke procedure zijn behandeld;
- vertrouwelijke informatie die mondeling aan ontvangers in het Parlement wordt verstrekt onder hetzelfde niveau van bescherming wordt gebracht als die geldt voor vertrouwelijke gegevens die in schriftelijke vorm is verstrekt. Dit kan een plechtige verklaring van de ontvangers van de bedoelde informatie omvatten, dat zij de inhoud ervan niet aan een derde bekend zullen maken.

2. De volgende regels gelden voor de administratieve behandeling van vertrouwelijke gegevens door het secretariaat van het parlementaire bureau/de ambtsdrager buiten de vergadering achter gesloten deuren:

- de papieren versie van de documenten worden persoonlijk aan het hoofd van het secretariaat overgedragen, die de documenten registreert en die een bewijs van ontvangst verstrekt;
- dergelijke documenten worden, wanneer ze niet worden gebruikt, op een afgesloten plaats bewaard, onder de verantwoordelijkheid van het secretariaat;
- onverminderd de administratieve behandeling van vertrouwelijke gegevens tijdens een vergadering achter gesloten deuren zoals hierboven in lid 1 aangegeven, mogen de documenten nooit worden vermenigvuldigd, op een andere drager worden opgeslagen of aan derden mogen worden verzonden;
- de toegang tot dergelijke documenten is beperkt tot de geadresseerden daarvan en vindt plaats onder toezicht van het secretariaat, overeenkomstig de regelingen van artikel 4, lid 2, en artikel 5, lid 3 en lid 4;
- het secretariaat houdt een lijst van de personen bij, die de documenten hebben geraadpleegd, inclusief de datum en de tijd van raadpleging. Deze lijst wordt aan de CIS verstrekt met het oog op het opstellen van het jaarverslag zoals bedoeld in artikel 12.

Artikel 9

Archiveren van vertrouwelijke informatie

1. In de gebouwen van het Parlement wordt voorzien in veilige archiveringsfaciliteiten.

Vertrouwelijke informatie die definitief bij de CIS of bij het parlementaire bureau/de ambtsdrager wordt gedeponereerd, wordt zes maanden na de laatste raadpleging en, ten laatste één jaar na de deponering ervan, naar het veilige archief bij de CIS overgebracht.

2. De CIS is verantwoordelijk voor het beheer van de veilige archieven, in overeenstemming met de standaard archiveringscriteria.

3. Vertrouwelijke gegevens die in de veilige archieven wordt bewaard, mag worden geraadpleegd onder de volgende voorwaarden:

- alleen de personen die aan de hand van hun naam of hun kantoor worden geïdentificeerd in het begeleidende document dat werd opgesteld op het moment dat de vertrouwelijke gegevens werd gedeponereerd, zijn gemachtigd deze gegevens te raadplegen;
- aanvragen voor het raadplegen van vertrouwelijke gegevens moeten worden ingediend bij de CIS, die het desbetreffende document naar de veilige leeskamer overbrengt;
- de in artikel 7 bedoelde procedures en voorwaarden voor het raadplegen van vertrouwelijke gegevens zijn van toepassing.

Artikel 10

Lager rubriceren en derubriceren van EUCI

1. EUCI kunnen alleen lager gerubriceerd of gederubriceerd worden met de toestemming van de opsteller en, zo nodig, na bespreking met de betrokken partijen. Lager rubriceren en derubricering moeten schriftelijk worden bevestigd. De opsteller van het document is er verantwoordelijk voor dat de geadresseerden van de wijziging op de hoogte worden gebracht; en

deze geadresseerden zijn er op hun beurt verantwoordelijk voor dat de daaropvolgende geadresseerden, aan wie zij het document hebben gezonden of voor wie zij het hebben gekopieerd, van de wijziging op de hoogte worden gebracht. Indien mogelijk, vermelden de opstellers op gerubriceerde documenten een datum, een periode of een gebeurtenis waarna de inhoud lager gerubriceerd of gederubriceerd kan worden. Zo niet, verifiëren zij de documenten uiterlijk om de vijf jaar om zich ervan te vergewissen of de oorspronkelijke rubricering moet worden gehandhaafd.

2. Derubricering van documenten die in de veilige archieven worden gehouden, vindt plaats ten laatste na 30 jaar, overeenkomstig de bepalingen van Verordening (EEG, Euratom) nr. 354/83 van de Raad van 1 februari 1983 inzake het voor het publiek toegankelijk maken van de historische archieven van de Europese Economische Gemeenschap en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie⁴⁵. Derubricering zal worden verwezenlijkt door de opsteller van de gerubriceerde informatie of door de dienst die verantwoordelijk is overeenkomstig Bijlage I, deel 1, onder 10.

Artikel 11

Inbreuken op vertrouwelijkheid

1. Inbreuken op de vertrouwelijkheid in het algemeen, en op dit besluit in het bijzonder, leiden in het geval van leden van het Europees Parlement tot de toepassing van de desbetreffende bepalingen inzake sancties, zoals opgenomen in het Reglement van het Europees Parlement.

2. Inbreuken die zijn begaan door ambtenaren leidt tot de toepassing van de relevante procedures en de sancties die zijn voorzien, respectievelijk, in het Statuut van de ambtenaren en de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Europese Unie, zoals vastgelegd in Verordening (EEG, EURATOM, ECSC) 259/68⁴⁶ ("het Statuut").

3. De Voorzitter en de Secretaris-generaal organiseren eventueel noodzakelijke onderzoeken.

Artikel 12

Aanpassing van dit besluit en de uitvoeringsregels en jaarlijkse rapportage over de toepassing van dit besluit

1. De Secretaris-generaal doet de nodige voorstellen voor de aanpassing van dit besluit en de uitvoeringsregels in de bijlagen, en legt deze voorstellen voor aan het Bureau voor een besluit.

2. De Secretaris-generaal doet het Bureau een jaarverslag over de toepassing van dit besluit toekomen.

Artikel 13

Overgangsbepalingen en slotbepalingen

1. Vertrouwelijke informatie die zich vóór de toepassing van dit besluit bij de CIS of in de archieven bevindt, wordt als 'RESTREINT UE/EU RESTRICTED' gerubriceerd, tenzij de opsteller ervan uiterlijk binnen één jaar na de inwerkingtreding van deze regels besluit de informatie niet te rubriceren of op een hoger niveau te rubriceren, of besluit ze van een markering te voorzien.

⁴⁵PB L 43 van 15.2.1983, blz. 1.

⁴⁶PB L 56 van 4.3.1968, blz. 1.

2. Indien de opsteller besluit de informatie op een hoger niveau te rubriceren, worden de documenten door de opsteller of zijn gedelegeerden, in overleg met de CIS en in overeenstemming met de criteria in Bijlage I bij dit besluit, op het laagst mogelijke niveau gerubriceerd.

3. Het besluit van het Bureau van 13 november 2006 over de regels betreffende de administratieve behandeling van vertrouwelijke documenten wordt ingetrokken.

4. Het besluit van het Bureau van 24 oktober 2005 waarin de Secretaris-generaal wordt opgedragen een comité voor derubricering op te richten en besluiten met betrekking tot derubricering goed te keuren, wordt ingetrokken.

Artikel 14

Inwerkingtreding

1. Dit besluit treedt in werking op de dag van zijn bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

2. Het besluit is van toepassing vanaf 1 juli 2011.

BIJLAGE I

DEEL 1 BASISBEGINSELEN EN MINIMUMNORMEN INZAKE VEILIGHEID VOOR DE BESCHERMING VAN VERTROUWELIJKE INFORMATIE

1. INLEIDING

Deze voorschriften bevatten de grondbeginselen en minimumnormen inzake veiligheid die door het Europees Parlement in al zijn standplaatsen en door alle ontvangers van gerubriceerde EU-gegevens (EUCI) en andere vertrouwelijke informatie moeten worden nageleefd, zodat de veiligheid wordt gegarandeerd en alle betrokkenen er zeker van kunnen zijn dat er een gemeenschappelijke norm voor de bescherming geldt. Zij worden aangevuld met regels betreffende de verwerking van vertrouwelijke informatie door parlementaire commissies en andere parlementaire instanties/ambtsdragers.

2. ALGEMENE BEGINSELEN

Het veiligheidsbeleid van het Europees Parlement maakt integraal onderdeel uit van zijn algemeen beleid inzake intern beheer en is dus gebaseerd op de beginselen van dat algemeen beleid. Deze beginselen zijn: wettigheid, transparantie, verantwoordingsplicht en subsidiariteit (proportionaliteit).

Het beginsel van wettigheid houdt in dat de uitoefening van veiligheidsfuncties strikt binnen het geldende rechtskader moeten worden uitgeoefend en dat de toepasselijke regelgeving moet worden nageleefd. Voorts betekent dit beginsel dat de verantwoordelijkheden inzake veiligheid op adequate rechtsvoorschriften moeten worden gebaseerd. Het Statuut is volledig van toepassing, en in het bijzonder artikel 17 daarvan inzake de verplichting van de personeelsleden om zich te onthouden van het niet-geautoriseerde openbaar maken van informatie die in dienst is ontvangen, en titel VI inzake tuchtmaatregelen. Ten slotte betekent het dat veiligheidsinbreuken die onder de verantwoordelijkheid van het Europees Parlement vallen, behandeld moeten worden op een wijze die strookt met het beleid van het Europese Parlement inzake tuchtmaatregelen.

Het beginsel van transparantie houdt in dat alle veiligheidsvoorschriften en -bepalingen duidelijk moeten zijn, dat er een evenwicht moet gevonden tussen de verschillende diensten en de verschillende gebieden (fysieke veiligheid in verhouding tot de bescherming van gegevens, enz.) en dat een coherent en gestructureerd beleid inzake veiligheidsbewustzijn moet worden gevoerd.

Het betekent ook dat duidelijke schriftelijke richtsnoeren nodig zijn voor de uitvoering van de veiligheidsmaatregelen.

Het beginsel van verantwoordingsplicht houdt in dat de verantwoordelijkheden op het gebied van de veiligheid duidelijk worden vastgesteld. Voorts houdt dit beginsel erop dat regelmatig moet worden nagegaan, of deze verantwoordelijkheden correct worden uitgeoefend.

Het beginsel van subsidiariteit (of proportionaliteit) betekent dat de veiligheid op het laagst mogelijke niveau moet worden georganiseerd en zo dicht mogelijk bij de Directoraten-generaal en de diensten van het Europees Parlement. Voorts houdt het proportionaliteitsbeginsel in dat de beveiligingsactiviteiten worden strikt beperkt tot die gebieden waarvoor het werkelijk nodig is en dat de veiligheidsmaatregelen in verhouding moeten staan tot de te beschermen belangen en tot de feitelijke of mogelijke bedreiging van deze belangen, zodat deze belangen op een zodanige wijze kunnen worden beschermd, waardoor zo weinig mogelijk ontwrichting wordt veroorzaakt.

3. FUNDAMENTEN VOOR GEGEVENSBEVEILIGING

De fundamenteen voor een goede gegevensbeveiliging zijn:

- a) de aanwezigheid in het Europees Parlement van een Infosec- (Information security assurance service) autoriteit (IA), die met de betrokken veiligheidsautoriteit samenwerkt om informatie en advies te verschaffen over technische bedreigingen voor de veiligheid en de middelen om zich daartegen te beschermen;
- b) nauwe samenwerking tussen de verantwoordelijke diensten van het Europees Parlement en de veiligheidsdiensten van de overige EU instellingen.

4. BEGINSELEN VAN DE GEGEVENSBEVEILIGING

4.1. Doelstellingen

De hoofddoelstellingen van gegevensbeveiliging zijn als volgt:

- a) beveiliging van EUCI en overig vertrouwelijke informatie tegen spionage, compromittering of openbaarmaking zonder machtiging;
- b) bescherming van EUCI die in communicatie- en informatiesystemen en -netwerken worden verwerkt, tegen gevaren met betrekking tot het vertrouwelijke karakter, de integriteit en de beschikbaarheid ervan;
- c) beveiliging van de locaties van het Europees Parlement waar EUCI zijn ondergebracht, tegen sabotage en kwaadwillige beschadiging;
- d) in geval van veiligheidsinbreuk, beoordeling van de aangerichte schade, beperking van de gevolgen ervan, uitvoering van een veiligheidsonderzoek en vaststelling van corrigerende maatregelen.

4.2. Rubricering

4.2.1. Waar geheimhouding van belang is, zijn zorg en ervaring nodig bij de selectie van de informatie en het materiaal die moeten worden beschermd en bij de beoordeling van de mate van vereiste bescherming. Het is van fundamenteel belang dat de mate van bescherming overeenstemt met de gevoeligheid in termen van beveiliging van de te beschermen informatie of het materiaal. Om voor een soepele informatiestroom te zorgen, moeten zowel een te hoge als te lage rubricering worden voorkomen.

4.2.2. Het rubriceringssysteem is het instrument waarmee gevolg wordt gegeven aan de beginselen die in deel I uiteen worden gezet; een soortgelijk rubriceringssysteem moet worden gebruikt voor het plannen en organiseren van de bestrijding van spionage, sabotage, terrorisme en andere bedreigingen, zodat de grootste mate van bescherming wordt geboden aan de belangrijkste locaties waar EUCI zijn ondergebracht, en binnen die locaties aan de gevoeligste elementen.

4.2.3. Voor de rubricering van informatie is alleen de opsteller van de betreffende gegevens verantwoordelijk.

4.2.4. Het rubriceringsniveau mag uitsluitend worden bepaald op basis van de inhoud van de gegevens.

4.2.5. Wanneer verschillende stukken informatie bijeen worden gebracht, moet op het geheel een rubriceringsniveau worden toegepast dat minstens even hoog is als de hoogste rubricering dat individueel aan deze stukken is toegepast. Een informatieverzameling kan evenwel een hogere rubricering krijgen dan de bestanddelen ervan.

4.2.6. Rubricering wordt alleen toegekend als dit nodig is en zolang als dit nodig is.

4.3. Doel van de veiligheidsmaatregelen

De veiligheidsmaatregelen moeten:

- a) betrekking hebben op alle personen die toegang hebben tot EUCI, dragers van EUCI en andere vertrouwelijke informatie, alsmede op alle locaties waar zich deze informatie bevindt en belangrijke installaties;
- b) zodanig ontworpen zijn dat personen detecteert, wiens positie de veiligheid van de bedoelde informatie en van belangrijke installaties waar deze informatie is ondergebracht, in gevaar kan brengen, en moeten in de uitsluiting of verwijdering van deze personen voorzien;
- c) voorkomen dat een niet-gemachtigde persoon toegang krijgt tot de bedoelde informatie of tot installaties die deze informatie bevatten;
- d) ervoor zorgen dat de bedoelde informatie alleen verspreid wordt op basis van het "need to know"-beginsel, dat fundamenteel is voor alle aspecten van de veiligheid;
- e) de integriteit (d.w.z. het voorkomen van schending of van wijziging of verwijdering van informatie zonder machtiging) en de beschikbaarheid (d.w.z. dat de toegang niet geweigerd wordt aan degene die de informatie nodig heeft en tot toegang gemachtigd is) waarborgen van alle informatie, al dan niet gerubriceerd, en in het bijzonder van informatie die in elektromagnetische vorm wordt opgeslagen, verwerkt of verzonden.

5. GEMEENSCHAPPELIJKE MINIMUMNORMEN

Het Europees Parlement zorgt ervoor dat gemeenschappelijke minimumnormen inzake veiligheid in acht worden genomen door alle ontvangers van EUCI, zowel in de instelling als onder haar bevoegdheid vallend, namelijk alle afdelingen en contractanten, zodat deze informatie kan worden doorgegeven in het vertrouwen dat zij met dezelfde zorg zal worden behandeld. Deze minimumnormen omvatten criteria voor de veiligheidsmachtiging van ambtenaren en personeelsleden van het Europees Parlement en andere parlementaire medewerkers die in dienst van de politieke groepen zijn, en procedures voor de bescherming van vertrouwelijke informatie.

Het Europees Parlement verleent externe instanties alleen toegang tot de bedoelde informatie op voorwaarde dat deze instanties ervoor zorgen dat deze informatie wordt behandeld in overeenstemming met voorschriften die minstens volstrekt gelijkwaardig aan deze minimumnormen zijn.

Dergelijke gemeenschappelijke minimumnormen moeten ook worden toegepast, wanneer het Europees Parlement uit hoofde van een opdracht of een subsidieovereenkomst taken aan industriële of andere entiteiten toekent, waarbij vertrouwelijke informatie in het geding is.

6. VEILIGHEID VOOR DE AMBTENAREN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN ANDERE PERSONEELSLEDEN VAN HET PARLEMENT DIE IN DIENST VAN DE POLITIEKE GROEPEN ZIJN

6.1. Veiligheidsinstructies voor ambtenaren van het Europees Parlement en andere parlementaire medewerkers die in dienst van de politieke groepen zijn

Ambtenaren van het Europees Parlement en andere parlementaire medewerkers die in dienst van de politieke groepen zijn, in functies waardoor zij toegang kunnen hebben tot gerubriceerde EUCI, krijgen bij het opnemen van hun taak en daarna met regelmatige tussenpozen grondige instructies over de noodzaak van beveiliging en de procedures om die beveiliging door te voeren. Deze personen moeten schriftelijk bevestigen dat zij de toepasselijke bepalingen inzake veiligheid hebben gelezen en volledig hebben begrepen.

6.2. Verantwoordelijkheden van leidinggevend

Leidinggevend zijn ertoe verplicht de leden van hun personeel die bij werkzaamheden betreffende vertrouwelijke informatie betrokken zijn, of toegang heeft tot beveiligde communicatie- of informatiesystemen, te kennen en om incidenten of manifeste zwakke plekken die gevolgen voor de veiligheid kunnen hebben, te registreren en te melden.

6.3. Veiligheidsstatus van ambtenaren en andere parlementaire medewerkers die in dienst van de politieke groepen zijn

Er worden procedures ingesteld om ervoor te zorgen dat, wanneer negatieve informatie bekend wordt over een ambtenaar van het Europees Parlement of van een andere parlementaire medewerker die werkzaam is voor een fractie, stappen worden ondernomen om vast te stellen of het werk van deze persoon hem of haar in contact heeft gebracht met vertrouwelijke informatie en of hij of zij toegang heeft tot beveiligde communicatie- of informatiesystemen, en dat de bevoegde dienst van het Europees Parlement wordt ingelicht. Als vast komt te staan dat de bedoelde persoon een veiligheidsrisico met zich meebrengt, zal hij of zij uitgesloten of ontheven worden van zijn of haar taken, waar hij of zij de veiligheid in gevaar kan brengen.

7. FYSIEKE VEILIGHEID

Fysieke veiligheid houdt in: de toepassing van fysieke en technische beschermingsmaatregelen om niet-geautoriseerde toegang tot EUCI te voorkomen.

7.1. De noodzaak van bescherming

Het niveau van de fysieke beveiligingsmaatregelen die moeten worden toegepast om de bescherming van EUCI te waarborgen, moeten in verhouding staan tot de rubricering en tot de omvang van, en de bedreiging voor, de aanwezige gegevens en het aanwezige materiaal. Alle houders van gerubriceerde EU-gegevens volgen voor de rubricering van die gegevens uniforme praktijken en moeten voldoen aan gemeenschappelijke beschermingsnormen met betrekking tot bewaring, overdracht en verwijdering van informatie en materiaal die moeten worden beschermd.

7.2. Controle

Alvorens zones die EUCI bevatten, onbeheerd achter te laten, zorgen personen die met de bewaring zijn belast, ervoor dat de gegevens veilig zijn opgeborgen en dat alle beveiligingsmiddelen (sloten, alarmen enz.) geactiveerd zijn. Aanvullende onafhankelijke controles worden na afloop van de werktijden uitgevoerd.

7.3. Beveiliging van gebouwen

Gebouwen waar EUCI of beveiligde communicatie- en informatiesystemen zijn ondergebracht, worden tegen niet-geautoriseerde toegang beschermd.

De aard van de bescherming die voor EUCI wordt gebruikt, bijvoorbeeld tralies voor vensters, deursloten, bewakers bij de ingangen, automatische toegangscontrolesystemen, veiligheidscontroles en -patrouilles, alarmsystemen, indringerdetectiesystemen en waakhonden, hangt af van:

- a) de rubricering, het volume en de locatie binnen het gebouw, van de te beschermen gegevens en het materiaal;
- b) de kwaliteit van de opbergmiddelen voor de beveiliging van de betreffende gegevens en materiaal; en
- c) de fysieke aard en locatie van het gebouw.

De aard van de bescherming die wordt gebruikt voor communicatie- en informatiesystemen, hangt af van een beoordeling van de waarde van deze systemen en de potentiële schade als zij gecompromitteerd zouden worden, de fysieke aard en locatie van het gebouw waar het systeem is ondergebracht, en van de locatie van dat systeem binnen het gebouw.

7.4. Noodplannen

Er worden vooraf gedetailleerde plannen opgesteld voor de bescherming van vertrouwelijke informatie gedurende noodsituaties.

8. BEVEILIGINGSINDICATOREN, MARKERINGEN, HET AANBRENGEN EN HET BEHEER VAN DE RUBRICERINGEN

8.1. Beveiligingsindicatoren

Andere rubriceringen dan gedefinieerd in artikel 2 van dit besluit, zijn niet toegestaan.

Een overeengekomen beveiligingsindicator mag worden gebruikt om de geldigheidsduur van een rubricering te beperken (wat voor gerubriceerde gegevens inhoudt dat zij automatisch lager worden gerubriceerd of worden gederubriceerd). Deze beveiligingsindicator is hetzij "TOT... (uur/datum)" hetzij "TOT... (feit)".

Aanvullende beveiligingsindicatoren, zoals CRYPTO of andere door de EU erkende beveiligingsindicatoren, worden gebruikt wanneer er een behoefte is aan een beperkte verspreiding en een bijzondere behandeling die nodig is in aanvulling op de behandeling die geldt op grond van de rubricering.

Beveiligingsindicatoren worden alleen gebruikt in combinatie met een rubricering.

8.2. Markeringen

Er kan een markering worden gebruikt om te specificeren op welk domein het document betrekking heeft, om te specificeren dat er sprake is van een speciale verspreiding op een "need to

know”-basis of, voor niet-gerubriceerde gegevens, om het einde van een publicatieverbod aan te geven.

Een markering is geen rubricering en mag niet in plaats daarvan worden gebruikt.

8.3. Aanbrengen van een rubricering en van beveiligingsindicatoren

De rubricering wordt als volgt aangebracht:

- a) op documenten die als ‘RESTREINT UE/EU RESTRICTED’ zijn gerubriceerd: met mechanische of elektronische middelen;
- b) op documenten die als ‘CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL’ zijn gerubriceerd: met mechanische middelen of met de hand of door het drukken op voorgemerkt, geregistreerd papier;
- c) op documenten die als ‘SECRET UE/EU SECRET’ en ‘TRÈS SECRET UE/EU TOP SECRET’ zijn gerubriceerd: met mechanische middelen of met de hand.

Beveiligingsindicatoren worden aangebracht onmiddellijk onder de rubricering, met dezelfde middelen als die voor de rubricering zijn gebruikt.

8.4. Beheer van de rubriceringen

8.4.1 Algemeen

Gegevens worden alleen gerubriceerd wanneer dat noodzakelijk is. De rubricering wordt duidelijk en correct aangegeven en wordt slechts zo lang gehandhaafd als de gegevens beschermd moeten worden.

De verantwoordelijkheid voor het rubriceren van gegevens en een eventuele lagere rubricering of derubricering nadien, berust uitsluitend bij de bron.

Ambtenaren van het Europees Parlement rubriceren informatie, geven deze een lagere rubricering of derubriceren deze op instructie van of volgens een delegatie van de Secretaris-generaal.

De gedetailleerde procedures voor de behandeling van gerubriceerde documenten zijn zo opgezet, dat zij een bescherming bieden die passend is voor de inhoud die zij bevatten.

Het aantal personen dat gemachtigd is om ‘TRÈS SECRET UE/EU TOP SECRET’-documenten op te stellen, wordt tot een minimum beperkt, en hun namen worden op een lijst geplaatst die door de CIS wordt bijgehouden.

8.4.2 Rubricering

Het rubriceringsniveau van een document wordt bepaald naar gelang van het niveau van gevoeligheid van de inhoud, overeenkomstig de definities in artikel 2, onder c. Het is belangrijk dat met rubricering op een correcte en zuinige wijze wordt omgesprongen, en in het bijzonder met betrekking tot de rubricering ‘TRÈS SECRET UE/EU TOP SECRET’.

De rubricering van een brief of nota die bijvoegsels bevat, is even hoog als die van het hoogst gerubriceerde bijvoegsel. De opsteller moet duidelijk aangeven, welke rubricering op de brief of nota moet worden toegepast, indien deze van de bijvoegsels wordt gescheiden.

De opsteller van een te rubriceren document houdt rekening met de hierboven uiteengezette regels en moet weerstand bieden aan elke neiging om het document te hoog of te laag te rubriceren.

Afzonderlijke bladzijden, paragrafen, afdelingen, bijlagen, aanhangsels, aanhechtsels en bijvoegsels van een gegeven document kunnen verschillende rubriceringen vereisen en worden dienovereenkomstig gerubriceerd. De rubricering van het document als geheel is die van het hoogst gerubriceerde deel ervan.

9. INSPECTIES

De maatregelen voor de beveiliging van EUCI worden periodiek geïnspecteerd door het Directoraat veiligheid en risicobeoordeling van het Europees Parlement, dat voor deze taak kan worden bijgestaan door de CIS.

Het Directoraat veiligheid en risicobeoordeling van het Europees Parlement en de veiligheidsdiensten van andere EU-instellingen, instanties, bureaus en agentschappen die krachtens of op basis van de Verdragen zijn opgericht, waar gerubriceerde EU-gegevens zijn ondergebracht, kunnen ook overeenkomen wederzijdse beoordelingen van de maatregelen voor de beveiliging EUCI uit te voeren.

10. PROCEDURE VOOR DERUBRICERING

10.1. De CIS onderzoekt EUCI en doet de opsteller voorstellen voor derubricering uiterlijk het 25ste jaar na de datum waarop een document is opgesteld. Documenten die niet bij het eerste onderzoek zijn gederubriceerd, worden op gezette tijden, maar ten minste om de vijf jaar, opnieuw onderzocht.

10.2. Naast de documenten die zich momenteel in het beveiligde archief bevinden en die naar behoren zijn gerubriceerd, kan het derubriceringsproces ook betrekking hebben op andere vertrouwelijke gegevens die zich of in de beveiligde archieven of in het Archief en documentatiecentrum van het Europees Parlement (CARDOC) bevinden.

10.3. De CIS is er namens de opsteller van het document verantwoordelijk voor dat de geadresseerden van het document van de wijziging op de hoogte worden gebracht, en deze geadresseerden zijn er op hun beurt verantwoordelijk voor dat de daaropvolgende geadresseerden, aan wie zij het document hebben toegezonden of voor wie zij het gekopieerd hebben, van de wijziging op de hoogte worden gebracht.

10.4. Derubricering heeft geen gevolgen voor eventuele markeringen die op het document zichtbaar zijn.

10.5. De oorspronkelijke rubricering boven- en onderaan elke pagina wordt doorgehaald. De eerste pagina (schutblad) van het document wordt afgestempeld en de referentie van de CIS wordt erop aangebracht.

10.6. De tekst van het gederubriceerde document wordt gehecht aan de elektronische fiche of het equivalente systeem waar het is geregistreerd.

10.7. In het geval van documenten die vallen onder de uitzondering betreffende de persoonlijke levenssfeer of de integriteit van het individu, of de uitzondering betreffende commerciële belangen van natuurlijke en rechtspersonen en in het geval van gevoelige documenten, geldt artikel 2 van Verordening (EEG, Euratom) nr. 354/83 van de Raad.

10.8. Naast de bepalingen van punten 10.1 tot en met 10.7, gelden de volgende regels:

- a) voor de documenten van derden zal de CIS de derde raadplegen alvorens tot derubricering over te gaan. De derde heeft 8 weken om opmerkingen toe te zenden;
- b) in verband met de uitzondering betreffende de persoonlijke levenssfeer en de integriteit van het individu zal bij de procedure voor derubricering rekening worden

gehouden met, in het bijzonder, de instemming van de persoon in kwestie, de onmogelijkheid de persoon in kwestie te identificeren en/of het feit dat deze persoon niet meer in leven is;

- c) in verband met de commerciële belangen van een natuurlijke persoon of een rechtspersoon kan de persoon in kwestie op de hoogte worden gebracht via publicatie in het Publicatieblad van de Europese Unie, met een tijdslimiet van 4 weken voor eventuele opmerkingen.

DEEL 2 PROCEDURE VOOR HET VEILIGHEIDSONDERZOEK

11. VEILIGHEIDSONDERZOEK VOOR LEDEN VAN HET EUROPEES PARLEMENT

11.1. Gelet op de prerogatieven en de bevoegdheden van het Europees Parlement kan aan de leden toegang worden verleend tot EUCI tot en met het niveau 'CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIEL', zonder veiligheidsmachtiging. Voor informatie die als 'CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL' is gerubriceerd, tekenen zij een plechtige verklaring dat zij de inhoud van de documenten in kwestie niet aan een derde bekend zullen maken.

11.2. Om toegang te krijgen tot als 'TRÈS SECRET UE/EU TOP SECRET' en 'SECRET UE/EU SECRET' gerubriceerde informatie, moeten de leden van het Europees Parlement gemachtigd zijn volgens de procedure in de punten 11.3 en 11.4 van deze afdeling.

11.3 Machtiging wordt alleen verleend aan leden van het Europees Parlement die een veiligheidsonderzoek door de bevoegde nationale instanties van de lidstaten hebben ondergaan in overeenstemming met de procedure in de punten 11.9 tot en met 11.14. De Voorzitter is verantwoordelijk voor het verlenen van machtiging aan de leden.

11.4. De Voorzitter verleent een machtiging na verkrijging van het advies van de bevoegde nationale instanties van de lidstaten, dat gebaseerd is op het veiligheidsonderzoek dat overeenkomstig de punten 11.8 tot en met 11.13 is uitgevoerd.

11.5. Het Directoraat veiligheid en risicobeoordeling van het Europees Parlement houdt een bijgewerkte lijst bij van alle leden van het Europees Parlement, aan wie een machtiging is verleend, inclusief een voorlopige machtiging in de zin van punt 11.15.

11.6. Een machtiging is geldig voor een periode van vijf jaar of voor de duur van de taken, waarvoor de machtiging is verleend, welke het kortste is. Zij kan worden verlengd volgens de procedure van punt 11.4.

11.7. Een machtiging wordt door de Voorzitter ingetrokken, als hij/zij van mening is dat hier gegronde redenen voor zijn. Van ieder besluit tot intrekking van een machtiging wordt kennis gegeven aan het lid van het Europees Parlement in kwestie, die kan verzoeken door de Voorzitter te worden gehoord voordat de intrekking van kracht wordt, en aan de bevoegde nationale instantie.

11.8. Een veiligheidsonderzoek wordt uitgevoerd met de medewerking van het lid van het Europees Parlement in kwestie en op verzoek van de Voorzitter. De nationale instantie van die de lidstaat, waarvan het lid aan wie een machtiging moet worden verleend onderdaan is, is bevoegd om het onderzoek uit te voeren.

11.9. Als onderdeel van het veiligheidsonderzoek moet het lid van het Europees Parlement in kwestie een formulier met persoonlijke gegevens invullen.

11.10. De Voorzitter specificeert in zijn/haar verzoek aan de bevoegde nationale instanties het niveau van de gerubriceerde gegevens waartoe het lid in kwestie toegang moet krijgen, zodat zij het veiligheidsonderzoek kunnen uitvoeren.

11.11. Het gehele veiligheidsonderzoek dat door de nationale instanties wordt uitgevoerd, samen met het verkregen resultaat, moet voldoen aan de ter zake vigerende voorschriften in de lidstaat in kwestie, inclusief de regels inzake beroep.

11.12. Als de bevoegde nationale instanties van de lidstaat een positief advies uitbrengen, mag de Voorzitter het lid van het Europees Parlement in kwestie de machtiging verlenen.

11.13. Een negatief advies van de bevoegde nationale instanties wordt kennis gegeven aan het lid van het Europees Parlement in kwestie, die mag vragen te worden gehoord door de Voorzitter. Als de Voorzitter het nodig acht, kan hij/zij de bevoegde nationale instanties vragen om een nadere toelichting te geven. Indien het negatieve advies wordt bevestigd, wordt geen machtiging verleend.

11.14. Alle leden of het Europees Parlement aan wie machtiging wordt verleend als bedoeld in 11.3, ontvangen op het tijdstip dat de machtiging wordt verleend en vervolgens daarna met regelmatige tussenpozen, alle noodzakelijke richtlijnen over de bescherming van vertrouwelijke informatie en de wijze waarop deze bescherming kan worden gewaarborgd. Deze leden ondertekenen een verklaring waarin zij de ontvangst van deze richtlijnen bevestigen.

11.15. In uitzonderlijke omstandigheden mag de Voorzitter, nadat hij/zij de nationale bevoegde instanties heeft geïnformeerd en mits deze niet binnen een maand reageren, aan een lid van het Europees Parlement een voorlopige machtiging voor een periode van hoogstens zes maanden, in afwachting van het resultaat van het onderzoek als bedoeld onder 11.11. De voorlopige machtigingen die aldus worden verleend, geven geen toegang tot gegevens die als 'TRÈS SECRET UE/EU TOP SECRET' zijn gerubriceerd.

12. VEILIGHEIDSONDERZOEK VAN DE AMBTENAREN VAN HET PARLEMENT EN ANDERE PARLEMENTAIRE MEDEWERKERS DIE IN DIENST VAN DE POLITIEKE GROEPEN ZIJN

12.1. Alleen ambtenaren en andere parlementaire medewerkers die in dienst van de politieke groepen zijn, die wegens hun functie en de eisen van hun dienst, kennis moeten nemen of gebruik moeten maken van gerubriceerde gegevens, krijgen toegang tot deze gegevens.

12.2. Om toegang te krijgen tot gegevens die als 'TRÈS SECRET UE/EU TOP SECRET', 'SECRET UE/EU SECRET' en 'CONFIDENTIEEL UE/EU CONFIDENTIAL' zijn gerubriceerd, moeten de in onder 12.1 genoemde personen gemachtigd zijn volgens de procedure zoals neergelegd onder 12.3 en 12.4 van deze afdeling.

12.3. Machtiging wordt alleen verleend aan de onder 12.1 genoemde personen die een veiligheidsonderzoek door de bevoegde nationale instanties van de lidstaten (NSA's) hebben ondergaan, in overeenstemming met de procedure genoemd onder 12.9 tot en met 12.14. De Secretaris-generaal is verantwoordelijk voor de verlening van de machtiging voor ambtenaren van het Europees Parlement en andere parlementaire medewerkers die in dienst van de politieke groepen zijn.

12.4. De Secretaris-generaal verleent een machtiging nadat hij of zij het advies van de bevoegde nationale instanties van de lidstaten heeft gekregen, dat is gebaseerd op een veiligheidsonderzoek dat in overeenstemming met de punten 12.8 tot en met 12.13.

12.5. Het Directoraat veiligheid en risicobeoordeling van het Europees Parlement houdt een bijgewerkte lijst bij van alle posten waarvoor een veiligheidsmachtiging nodig is, zoals aangegeven door de betrokken afdelingen van het Europees Parlement verstrekte gegevens, alsmede een lijst van alle personen aan wie een machtiging, inclusief een tijdelijke machtiging als bedoeld in artikel 12.15, is verleend.

12.6. De machtiging wordt verleend voor een periode van vijf jaar of voor de duur van de taken, waarvoor de machtiging verleend is, welke het kortste is. Zij kan worden verlengd volgens de procedure genoemd onder 12.4.

12.7. Een machtiging wordt door de Secretaris-generaal ingetrokken, als hij/zij van mening is dat hier gegronde redenen voor zijn. Van ieder besluit tot intrekking van een machtiging wordt kennis gegeven aan de betreffende ambtenaar van het Europees Parlement of aan de betreffende parlementaire medewerker die voor de fracties werkt, die kan verzoeken om door de Secretaris-

generaal te worden gehoord voordat de intrekking van kracht wordt, en aan de bevoegde nationale instantie.

12.8. Een veiligheidsonderzoek wordt uitgevoerd met de medewerking van de persoon in kwestie en op verzoek van de Secretaris-generaal. De nationale instantie die bevoegd is om het onderzoek uit te voeren, is die van de lidstaat waarvan de persoon aan wie een machtiging moet worden verleend, onderdaan is. Als de nationale wet- en regelgeving dit toestaan, mogen NSA's of andere bevoegde nationale autoriteiten onderzoeken uitvoeren naar niet-onderdanen die toegang tot informatie die als 'CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL' of hoger zijn gerubriceerd.

12.9. Als onderdeel van het veiligheidsonderzoek moet de betreffende ambtenaar van het Europees Parlement of ede betreffende parlementaire medewerker die werkt voor de fracties, een formulier met persoonlijke gegevens invullen.

12.10. De Secretaris-generaal specificeert in zijn/haar verzoek aan de nationale autoriteiten het niveau van de gerubriceerde gegevens die aan de betreffende persoon ter beschikking moeten worden gesteld, zodat de bevoegde nationale instanties het veiligheidsonderzoek kunnen uitvoeren en hun advies kunnen geven over het machtigingsniveau dat voor de persoon in kwestie geschikt is.

12.11. Het gehele veiligheidsonderzoek dat door de nationale instanties wordt uitgevoerd, samen met het verkregen resultaat, moet voldoen aan de ter zake vigerende voorschriften in de lidstaat in kwestie, inclusief de regels inzake beroep.

12.12. Als de bevoegde nationale instanties van de lidstaat een positief advies uitbrengen, kan de Secretaris-generaal de persoon in kwestie de machtiging verlenen.

12.13. Van een negatief advies van de bevoegde nationale instanties wordt kennis gegeven aan de betreffende ambtenaar van het Europees Parlement of de betreffende parlementaire medewerker die werkt voor de fracties, die mag vragen te worden gehoord door de Secretaris-generaal. Als de Secretaris-generaal het nodig acht, kan hij/zij de bevoegde nationale instanties vragen om, waar mogelijk om een nadere toelichting te geven. Indien het negatieve advies wordt bevestigd, wordt geen machtiging verleend.

12.14. Alle ambtenaren van het Europees Parlement en alle parlementaire medewerkers die in dienst van de politieke groepen zijn, aan wie machtiging wordt verleend in de zin van de punten 12.4 en 12.5, ontvangen op het tijdstip dat de machtiging wordt verleend en vervolgens daarna met regelmatige tussenpozen, alle noodzakelijke richtlijnen betreffende de bescherming van vertrouwelijke informatie en de wijze waarop deze kan worden gewaarborgd. Deze ambtenaren van het Europees Parlement en de andere parlementaire medewerkers die in dienst van de politieke groepen zijn, ondertekenen een verklaring waarin zij erkennen de richtlijnen te hebben ontvangen en zich ertoe verplichten deze op te volgen.

12.15. In uitzonderlijke omstandigheden mag de Secretaris-generaal, nadat hij/zij de nationale bevoegde instanties heeft geïnformeerd en mits deze niet binnen een maand hebben gereageerd, een voorlopige machtiging verlenen aan een ambtenaar van het Parlement of een parlementaire medewerker die in dienst van de politieke groepen is, verlenen voor een periode van hoogstens zes maanden, in afwachting van het resultaat van het onderzoek als bedoeld onder 11.11. De voorlopige machtigingen die aldus worden verleend, geven geen toegang tot gegevens die als 'TRÈS SECRET UE/EU TOP SECRET' zijn gerubriceerd.

BIJLAGE IX

Wijze van uitoefening van het enquêterecht van het Europees Parlement

Besluit van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie van 19 april 1995 tot vaststelling van de wijze van uitoefening van het enquêterecht van het Europees Parlement⁴⁷

Het Europees Parlement, de Raad en de Commissie,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, inzonderheid op artikel 20 B,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 193,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, inzonderheid op artikel 107 B,

Overwegende dat de wijze van uitoefening van het enquêterecht van het Europees Parlement moet worden vastgesteld, met inachtneming van de bepalingen van de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen;

Overwegende dat de tijdelijke enquêtecommissies moeten kunnen beschikken over de middelen die nodig zijn om hun taak te vervullen; dat het daartoe nodig is dat de lidstaten en de instellingen en organen van de Europese Gemeenschappen de nodige maatregelen treffen om de vervulling van die taak te vergemakkelijken;

Overwegende dat de geheimhouding en het vertrouwelijk karakter van de werkzaamheden van de tijdelijke enquêtecommissies dienen te worden gevrijwaard;

Overwegende dat, op verzoek van een van de drie betrokken instellingen, en in het licht van de opgedane ervaring, de wijze van uitoefening van het enquêterecht na het verstrijken van de huidige zittingsperiode van het Europees Parlement kan worden herzien,

HEBBEN IN ONDERLINGE OVEREENSTEMMING HET VOLGENDE BESLUIT AANGENOMEN:

Artikel 1

De wijze waarop het enquêterecht van het Europees Parlement wordt uitgeoefend, wordt in dit besluit vastgesteld overeenkomstig artikel 20 B van het EGKS-Verdrag, artikel 193 van het EG-Verdrag en artikel 107 B van het EGA-Verdrag.

Artikel 2

1. Onder de voorwaarden en binnen de grenzen die in de in artikel 1 genoemde Verdragen zijn vastgesteld, kan het Europees Parlement, in het kader van de vervulling van zijn taken, op verzoek van een vierde van zijn leden een tijdelijke enquêtecommissie instellen om vermeende inbreuken op het Gemeenschapsrecht of gevallen van wanbeheer bij de toepassing van het Gemeenschapsrecht te onderzoeken, die zouden zijn toe te schrijven aan een instelling of een orgaan van de Europese Gemeenschappen, aan een overheidsdienst van een lidstaat of aan personen die krachtens het Gemeenschapsrecht gemachtigd zijn dit recht toe te passen.

Het Europees Parlement stelt de samenstelling en de interne regels voor de werking van de tijdelijke enquêtecommissies vast.

⁴⁷**PB L 113 van 19.5.1995, blz. 1.**

Het besluit tot instelling van een tijdelijke enquêtecommissie, waarin met name de opdracht ervan wordt vermeld, evenals de termijn voor de indiening van haar verslag, wordt bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

2. Bij de vervulling van haar taken neemt de tijdelijke enquêtecommissie de bevoegdheden in acht die door de Verdragen zijn verleend aan de instellingen en organen van de Europese Gemeenschappen.

De leden van de tijdelijke enquêtecommissie, evenals alle andere personen die in het kader van hun functie kennis hebben genomen of gekregen van feiten, inlichtingen, gegevens, bescheiden of voorwerpen die krachtens de regelgeving van een lidstaat of van een instelling van de Gemeenschap onder de geheimhoudingsplicht vallen, dienen, ook na beëindiging van hun functie, die geheimhoudingsverplichting na te komen ten aanzien van alle niet-bevoegde personen en het publiek.

Hoorzittingen en getuigenverklaringen geschieden in het openbaar. Op verzoek van een kwart van de leden van de enquêtecommissie, of op verzoek van communautaire of nationale autoriteiten, of ingeval de tijdelijke enquêtecommissie informatie ontvangt die onder de geheimhoudingsplicht valt, wordt de zitting van rechtswege met gesloten deuren gehouden. Getuigen en deskundigen hebben het recht hun getuigenis of verklaring met gesloten deuren af te leggen.

3. Een tijdelijke enquêtecommissie kan geen feiten onderzoeken die het voorwerp van een nationale of communautaire gerechtelijke procedure uitmaken, zolang deze procedure niet is voltooid.

Binnen twee maanden, hetzij na de bekendmaking overeenkomstig lid 1, hetzij nadat de Commissie kennis heeft genomen van een voor een tijdelijke enquêtecommissie afgelegde verklaring betreffende een vermeende inbreuk op het Gemeenschapsrecht door een lidstaat, kan de Commissie het Europees Parlement ervan in kennis stellen dat een bij een tijdelijke enquêtecommissie voorliggend feit het voorwerp uitmaakt van een communautaire precontentieuze procedure; in dat geval treft de tijdelijke enquêtecommissie de nodige maatregelen opdat de Commissie haar bevoegdheden uit hoofde van de Verdragen onverkort kan uitoefenen.

4. Een tijdelijke enquêtecommissie houdt op te bestaan zodra zij, binnen de bij de instelling van de tijdelijke enquêtecommissie vastgestelde termijn, haar verslag heeft ingediend, of uiterlijk bij het verstrijken van een termijn van ten hoogste twaalf maanden vanaf de datum waarop zij is ingesteld en, in ieder geval, bij het einde van de zittingsperiode.

Het Europees Parlement kan de termijn van twaalf maanden twee maal bij met redenen omkleed besluit voor drie maanden verlengen. Dit besluit wordt bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

5. Een tijdelijke enquêtecommissie kan niet worden ingesteld of opnieuw worden ingesteld met betrekking tot feiten die reeds het voorwerp van een enquête van een tijdelijke enquêtecommissie hebben uitgemaakt, tenzij nieuwe feiten aan het licht zijn gekomen, en niet vóór het verstrijken van een minimumtermijn van twaalf maanden na de indiening van het verslag van deze enquête of de beëindiging van haar taak.

Artikel 3

1. De tijdelijke enquêtecommissie verricht de nodige enquêtes om vermeende inbreuken op het Gemeenschapsrecht of gevallen van wanbeheer bij de toepassing van het Gemeenschapsrecht te verifiëren onder de hierna bedoelde voorwaarden.

2. De tijdelijke enquêtecommissie kan een instelling of een orgaan van de Europese Gemeenschappen of een regering van een lidstaat verzoeken om één hunner leden aan te wijzen voor deelneming aan de werkzaamheden van de enquêtecommissie.

3. Op met redenen omkleed verzoek van de tijdelijke enquêtecommissie wijzen de betrokken lidstaten en de instellingen of organen van de Europese Gemeenschappen de ambtenaar of andere functionaris aan die zij machtigen om te verschijnen voor de tijdelijke enquêtecommissie, tenzij redenen van geheimhouding of openbare of nationale veiligheid op grond van een nationale of communautaire wet- of regelgeving zulks beletten.

De betrokken ambtenaren of andere functionarissen spreken namens hun regering of instelling volgens daartoe ontvangen richtlijnen. Zij blijven gebonden aan de uit hun rechtspositie voortvloeiende regels.

4. De autoriteiten van de lidstaten en de instellingen of organen van de Europese Gemeenschappen verstrekken aan een tijdelijke enquêtecommissie desgevraagd of op eigen initiatief de bescheiden die nodig zijn voor de vervulling van haar taken, tenzij redenen van geheimhouding of openbare of nationale veiligheid op grond van een nationale of communautaire wet- of regelgeving zulks beletten.

5. Het bepaalde in de leden 3 en 4 doet geen afbreuk aan andere bepalingen van de lidstaten die een beletsel vormen voor de verschijning van functionarissen of het overleggen van bescheiden.

Het beletsel om redenen van geheimhouding of openbare of nationale veiligheid of op grond van de in de eerste alinea bedoelde bepalingen wordt door een vertegenwoordiger die gemachtigd is om namens de regering van de betrokken lidstaat of de instelling op te treden, ter kennis van het Europees Parlement gebracht.

6. De instellingen of organen van de Europese Gemeenschappen verstrekken de tijdelijke enquêtecommissie de bescheiden afkomstig van een lidstaat eerst nadat de betrokken lidstaat daarvan in kennis is gesteld.

Bescheiden waarop het bepaalde in lid 5 van toepassing is, worden alleen met instemming van de betrokken lidstaat aan de tijdelijke enquêtecommissie verstrekt.

7. De bepalingen van de leden 3, 4 en 5 zijn van toepassing op alle natuurlijke of rechtspersonen die krachtens het Gemeenschapsrecht gemachtigd zijn dit recht toe te passen.

8. Voor zover de uitvoering van haar taken zulks vereist, kan de tijdelijke enquêtecommissie eenieder verzoeken om als getuige voor haar te verschijnen. Wanneer een persoon in het kader van een enquête nadeel kan ondervinden van het feit dat hij in de zaak betrokken is, stelt de tijdelijke enquêtecommissie hem daarvan in kennis en hoort zij hem op zijn verzoek.

Artikel 4

1. De door een tijdelijke enquêtecommissie verzamelde inlichtingen zijn enkel bestemd voor de vervulling van haar taken. Zij mogen niet openbaar worden gemaakt wanneer zij gegevens bevatten die onder de geheimhoudingsplicht vallen dan wel vertrouwelijk zijn of wanneer bij naam genoemde personen in het geding zijn.

Het Europees Parlement treft de nodige administratieve en reglementaire maatregelen om de geheimhouding en de vertrouwelijkheid van de werkzaamheden van de tijdelijke enquêtecommissies te verzekeren.

2. Het verslag van de tijdelijke enquêtecommissie wordt ingediend bij het Europees Parlement, dat, met inachtneming van het bepaalde in lid 1, kan besluiten tot openbaarmaking ervan.

3. Het Europees Parlement kan aanbevelingen die het eventueel op basis van het verslag van de tijdelijke enquêtecommissie heeft aangenomen, doen worden aan de instellingen of organen van de Europese Gemeenschappen of aan de lidstaten, die daaraan het gevolg geven dat zij passend achten.

Artikel 5

Elke mededeling aan de nationale autoriteiten van de lidstaten ter fine van de toepassing van dit besluit, verloopt via hun Permanente Vertegenwoordigingen bij de Europese Unie.

Artikel 6

Op verzoek van het Europees Parlement, de Raad of de Commissie kan de hierboven beschreven procedure in het licht van de opgedane ervaring worden herzien aan het einde van de huidige zittingsperiode van het Europees Parlement.

Artikel 7

Dit besluit treedt in werking op de dag van zijn bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

BIJLAGE X

Transparantieregister

A Bepalingen ter uitvoering van artikel 9, leden 5 t/m 8

Enig artikel

Toegangspasjes

1. Het toegangspasje met een lange geldigheidsduur is een geplastificeerde kaart, voorzien van een pasfoto van de houder, zijn naam en voornamen en de naam van de firma, organisatie of persoon voor welke hij werkzaam is.

Op straffe van eventuele intrekking moet het toegangspasje in de gebouwen van het Parlement door de houder permanent en zichtbaar worden gedragen.

Het toegangspasje onderscheidt zich qua vorm en kleur van de pasjes voor bezoekers.

2. Het toegangspasje wordt slechts verlengd indien de houder heeft voldaan aan de verplichtingen zoals bedoeld in artikel 9, lid 6, van het Reglement.

Op concrete feiten gebaseerde klachten die onder het toepassingsgebied van de als bijlage bij het akkoord over de invoering van het transparantieregister gevoegde gedragscode⁴⁸ vallen, worden naar het Gezamenlijke secretariaat van het Transparantieregister verwezen. De secretaris-generaal van het Parlement deelt de besluiten tot schrapping uit het register mede aan de quaestoren, die een besluit nemen over de intrekking van het toegangspasje.

In de besluiten waarbij de quaestoren kennis geven van de intrekking van een of meerdere toegangspasjes, worden de houders of de entiteiten die zij vertegenwoordigen of waarvoor zij werkzaam zijn verzocht deze toegangspasjes binnen een termijn van 15 dagen vanaf de datum van kennisgeving van het besluit aan het Parlement terug te geven.

3. Het toegangspasje geeft in geen geval toegang tot andere dan als openbaar aangemerkte vergaderingen van het Parlement en zijn organen; er kunnen op grond hiervan geen uitzonderingen worden gemaakt op de voor alle andere burgers van de Unie geldende toegangsvoorschriften.

⁴⁸Zie bijlage 3 bij het akkoord in deel B van deze bijlage.

B Akkoord tussen het Europees Parlement en de Europese Commissie over de invoering van een transparantieregister voor organisaties en als zelfstandige werkzame personen die betrokken zijn bij het maken en het uitvoeren van het EU-beleid⁴⁹

Het Europees Parlement en de Europese Commissie (hierna "partijen" genoemd),

Gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie, met name artikel 11, leden 1 en 2, het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, met name artikel 295, en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (hierna samen "de Verdragen" genoemd),

Overwegende dat de Europese beleidsmakers niet geïsoleerd van de maatschappij functioneren, maar een open, transparante en regelmatige dialoog voeren met vertegenwoordigende organisaties en met het maatschappelijk middenveld,

KOMEN HET VOLGENDE OVEREEN:

I. Invoering van het Transparantieregister

1. Overeenkomstig hun streven naar transparantie komen partijen overeen een gemeenschappelijk "Transparantieregister" (hierna "het register" genoemd) - in te voeren en te beheren voor de inschrijving van, en het toezicht op, de organisaties en als zelfstandige werkzame personen die betrokken zijn bij het maken en het uitvoeren van het EU-beleid.

II. Beginselen van het register

2. Bij de invoering en het beheer van het register wordt voortgebouwd op de bestaande registratiesystemen die door het Europees Parlement in 1996 en de Europese Commissie in juni 2008 zijn ingesteld en in gang gezet, en die een aanvulling hebben gekregen door de inspanningen van de gezamenlijke werkgroep van het Europees Parlement en de Europese Commissie en door de aanpassingen ervan als gevolg van de opgedane ervaring en de verzamelde informatie van belanghebbenden, zoals uiteengezet in de mededeling van de Europese Commissie "Europees transparantie-initiatief: het register van belangenvertegenwoordigers, een jaar later" van 28 oktober 2009⁵⁰. Deze benadering laat onverlet en loopt niet vooruit op de doelstellingen van het Europees Parlement die zijn uiteengezet in zijn resolutie van 8 mei 2008 over de ontwikkeling van het kader voor de activiteiten van belangenvertegenwoordigers (lobbyisten) bij de instellingen van de Europese Unie.⁵¹

3. Bij de invoering en het beheer van het register worden de algemene beginselen van het Unierecht, waaronder het evenredigheidsbeginsel en het non-discriminatiebeginsel, in acht genomen.

4. De invoering en het beheer van het register eerbiedigt het recht van de leden van het Europees Parlement om hun parlementaire mandaat zonder beperkingen uit te oefenen en vormt geen belemmering voor de achterban van de leden om toegang te krijgen tot de gebouwen van het Europees Parlement.

5. De invoering en het beheer van het register doet geen afbreuk aan de bevoegdheden of prerogatieven van partijen en heeft geen invloed op hun organisatorische bevoegdheden.

⁴⁹**PB L 191 van 22.7.2011, blz. 29.**

⁵⁰COM(2009)0612.

⁵¹PB C 271 E van 12.11.2009, blz. 48.

6. Partijen streven ernaar alle actoren die gelijksoortige activiteiten verrichten, op dezelfde manier te behandelen, en voor de registratie van organisaties en als zelfstandige werkzame personen die betrokken zijn bij het maken en het uitvoeren van het EU-beleid, gelijke voorwaarden te scheppen.

III. Structuur van het register

7. Het register omvat het volgende:

- a) een aantal richtsnoeren voor het register:
 - het toepassingsgebied van het register, de in aanmerking komende activiteiten en de uitzonderingen;
 - de afdelingen die zijn opengesteld voor registratie (bijlage 1);
 - de door de inschrijvers te verstrekken informatie, waaronder vereisten inzake financiële informatie (bijlage 2);
- b) een gedragscode (bijlage 3);
- c) een klachtenregeling en maatregelen die moeten worden genomen in geval van niet-naleving van de gedragscode, waaronder de procedure voor het onderzoek en de behandeling van klachten (bijlage 4).

IV. Toepassingsgebied van het register

Onder het toepassingsgebied vallende activiteiten

8. Het toepassingsgebied van het register omvat alle activiteiten, met uitzondering van de in deel IV uitgesloten activiteiten, die erop gericht zijn de beleidsvorming, uitvoering van het beleid of de besluitvorming van de EU-instellingen direct of indirect te beïnvloeden, ongeacht het gebruikte communicatiekanaal of communicatiemiddel, zoals uitbesteding, media, overeenkomsten met professionele tussenpersonen, denktanks, platformen, fora, campagnes of burgerinitiatieven. Deze activiteiten omvatten onder meer het contacteren van leden van het Parlement, ambtenaren of andere personeelsleden van de EU-instellingen, het voorbereiden, laten circuleren of versturen van brieven, informatiemateriaal of discussiestukken en standpuntnota's, en het organiseren van evenementen, vergaderingen of promotionele activiteiten en sociale evenementen of conferenties door middel van uitnodigingen aan leden van het Parlement, ambtenaren of andere personeelsleden van de EU-instellingen. Hieronder vallen ook vrijwillige bijdragen en de deelname aan formele raadplegingen inzake voorgenomen EU-wet- of regelgeving en andere openbare raadplegingen.

9. Van alle organisaties en als zelfstandige werkzame personen, ongeacht hun juridische status, die deelnemen aan de activiteiten die onder het toepassingsgebied van het register vallen, wordt verwacht dat zij zich in het register inschrijven.⁵²

Uitgesloten activiteiten

10. De volgende activiteiten zijn uitgesloten van het toepassingsgebied van het register:

- a) activiteiten op het gebied van juridisch en ander professioneel advies, voor zover deze betrekking hebben op het uitoefenen van het fundamentele recht van een cliënt

⁵²Van de regeringen van de lidstaten, de regeringen van derde landen, internationale intergouvernementele organisaties, alsmede hun diplomatieke posten wordt niet verwacht dat zij zich inschrijven.

of cliënte op een eerlijk proces, met inbegrip van het recht op verdediging in administratieve procedures, zoals gevoerd door advocaten of andere personen die hierbij beroepshalve zijn betrokken. De volgende activiteiten vallen niet onder het toepassingsgebied van het register (ongeacht welke partijen daaraan deelnemen): adviserende werkzaamheden en contacten met openbare instanties bedoeld om een cliënt of cliënte beter te informeren over een algemene rechtstoestand, over zijn of haar specifieke rechtspositie, of te adviseren over de vraag of bepaalde juridische of administratieve stappen al dan niet passend zijn of naar geldend recht zijn toegestaan; advies aan een cliënt of cliënte om hem of haar te helpen ervoor te zorgen dat zij bij hun activiteiten het recht naleven; vertegenwoordiging in het kader van een verzoenings- of bemiddelingsprocedure die is gericht op het voorkomen van voorlegging van een geschil aan een rechterlijke of administratieve instantie. Dit geldt voor alle bedrijfssectoren in de Europese Unie, en beperkt zich niet tot bepaalde specifieke procedures (mededinging). Activiteiten die een onderneming en haar adviseurs verrichten als betrokken partij bij een specifieke juridische of administratieve zaak die rechtstreeks verband houden met die zaak en die niet gericht zijn op wijziging van het bestaande juridische kader, vallen niet onder het toepassingsgebied van het register.

- b) activiteiten van de sociale partners als deelnemers aan de sociale dialoog (vakbonden, werkgeversverenigingen, enz.) bij het vervullen van de hun bij de Verdragen toegewezen taken. Dit is van overeenkomstige toepassing voor iedere entiteit die krachtens de Verdragen een institutionele rol heeft;
- c) activiteiten als antwoord op een direct en persoonlijk verzoek van een EU-instelling of lid van het Europees Parlement, zoals incidentele of regelmatige verzoeken om feitelijke informatie, data of expertise, en/of persoonlijke uitnodigingen voor openbare hoorzittingen of voor deelname aan de werkzaamheden van raadgevende comités of vergelijkbare fora.

Bijzondere bepalingen

11. De kerken en religieuze gemeenschappen vallen niet onder het register. Van de vertegenwoordigende instanties of juridische lichamen, kantoren en netwerken bedoeld om hen bij contacten met de EU-instellingen te vertegenwoordigen, alsmede hun verenigingen wordt evenwel verwacht dat zij zich in het register inschrijven.

12. De politieke partijen vallen niet onder het register. Van de door de politieke partijen opgerichte of ondersteunde organisaties die zich bezighouden met activiteiten die onder het toepassingsgebied van het register vallen, worden evenwel verwacht dat zij zich in register inschrijven.

13. De plaatselijke, regionale en gemeentelijke autoriteiten vallen niet onder het register. Van de vertegenwoordigende instanties of juridische lichamen, kantoren en netwerken van deze autoriteiten, bedoeld om hen bij contacten met de EU-instellingen te vertegenwoordigen, alsmede hun verenigingen, wordt evenwel verwacht dat zij zich in het register inschrijven.

14. Van netwerken, platformen of andere vormen van collectieve activiteit zonder juridische status of rechtspersoonlijkheid, maar die feitelijk een georganiseerde invloed uitoefenen en zich bezighouden met activiteiten die onder het toepassingsgebied van het register vallen, wordt verwacht dat zij zich in het register inschrijven. De leden ervan dienen in deze gevallen één van hen aan te wijzen als contactpersoon voor de contacten met de administratie van het register.

15. Voor de financiële verklaring in het register, moeten de activiteiten in aanmerking worden genomen die zijn gericht op alle EU-instellingen, -agentschappen en -organen, en hun leden en

ambtenaren en andere personeelsleden. Deze activiteiten omvatten ook activiteiten die gericht zijn op de organen van de lidstaten die op EU niveau betrokken zijn bij de besluitvorming van de EU.

16. De Europese netwerken, federaties van organisaties, verenigingen of platformen worden aangemoedigd gemeenschappelijke, transparante richtsnoeren voor hun leden op te stellen, waarin de activiteiten worden vastgesteld die onder het toepassingsgebied van het register vallen. Van hen wordt verwacht dat zij deze richtsnoeren openbaar maken.

V. Toepasselijke regels voor de inschrijvers

17. Door de inschrijving geldt voor de betrokken organisaties en personen het volgende

- zij stemmen ermee in, dat de door hen verstrekte en in het register op te nemen informatie openbaar is;
- zij stemmen ermee in, te handelen in overeenstemming met de gedragscode, en indien nodig, de tekst te verstrekken van de beroeps gedragscode waaraan zij gebonden zijn;
- zij garanderen, dat de verstrekte en in het register op te nemen informatie juist is;
- zij aanvaarden, dat klachten tegen hen zullen worden behandeld op grond van de bepalingen in de gedragscode die het register ondersteunt;
- zij stemmen ermee in, onderworpen te zijn aan maatregelen die moeten worden toegepast bij niet-naleving van de gedragscode en erkennen dat bij niet-nakoming van de in de gedragscode neergelegde bepalingen de in bijlage 4 vastgestelde maatregelen jegens hen kunnen worden toegepast;
- zij nemen kennis van het feit dat partijen, op verzoek en met inachtneming van Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie⁵³, de briefwisseling en andere documenten met betrekking tot de activiteiten van de inschrijvers openbaar moeten maken.

VI. Maatregelen in geval van niet-naleving van de gedragscode

18. De niet-naleving van de gedragscode door de inschrijvers of hun vertegenwoordigers kan, na een onderzoek waarbij het evenredigheidsbeginsel en het recht van verdediging naar behoren in acht zijn genomen, leiden tot het nemen van de in bijlage 4 neergelegde maatregelen, zoals schorsing of schrapping uit het register en, in voorkomend geval, tot intrekking van de aan de betrokken persoon of diens organisatie uitgereikte toegangspasjes voor het Europees Parlement. Het besluit om deze maatregelen toe te passen kan op de website van het register worden gepubliceerd.

19. Eenieder kan, overeenkomstig de in bijlage 4 neergelegde procedure, een met concrete feiten ondersteunde klacht indienen over vermeende niet-naleving van de gedragscode.

VII. Uitvoering

20. De Secretarissen-generaal van het Europees Parlement en de Europese Commissie dragen zorg voor het toezicht op het systeem en de belangrijkste operationele aspecten en nemen in onderlinge overeenstemming de nodige maatregelen voor de uitvoering van dit akkoord.

⁵³PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43.

21. Voor de uitvoering van het systeem voeren de diensten van het Europees Parlement en de Europese Commissie een onderlinge operationele structuur in genaamd "Gezamenlijk secretariaat van het Transparantieregister". Dit wordt overeenkomstig een regeling tussen de bevoegde diensten samengesteld uit ambtenaren van het Europees Parlement en de Europese Commissie. Het Gezamenlijke secretariaat van het Transparantieregister wordt gecoördineerd door een afdelingshoofd binnen het secretariaat-generaal van de Europese Commissie. Het heeft onder meer tot taak maatregelen uit te voeren die bijdragen tot de kwaliteit van de inhoud van het register.

22. De afgifte van en de controle op toegangspasjes voor de gebouwen van het Europees Parlement met een lange geldigheidsduur blijven toekomen aan die instelling. Deze pasjes worden slechts afgegeven aan personen die optreden namens of werken voor organisaties die onder het toepassingsgebied van het register vallen wanneer deze organisaties of personen zich in het register hebben ingeschreven. De inschrijving geeft echter geen automatisch recht op een pasje.

23. Hoewel het systeem gezamenlijk wordt beheerd, blijven de partijen vrij het register onafhankelijk voor hun eigen doeleinden te gebruiken, waaronder het geven van stimulansen, zoals het verstrekken van informatie aan de inschrijvers bij openbare raadplegingen of bij het organiseren van evenementen.

24. Partijen organiseren passende projecten voor opleiding en interne communicatie om bij de leden en het personeel de bewustwording inzake het register en de klachtenprocedure te verhogen.

25. Partijen nemen passende externe maatregelen ter verhoging van de bewustwording inzake het register en ter bevordering van het gebruik ervan.

26. Een aantal uit de databank van het register afkomstige basisstatistieken wordt regelmatig op de Europa-website gepubliceerd en via een gebruikersvriendelijke zoekmachine toegankelijk gemaakt. De openbare inhoud van deze databank is op verzoek toegankelijk in een door een elektronische machine leesbare vorm.

27. De Secretarissen-generaal van het Europees Parlement en de Europese Commissie dienen, na overleg met de belanghebbenden, een jaarverslag over de werking van het register in bij de verantwoordelijke ondervoorzitters van het Europees Parlement respectievelijk vicevoorzitters van de Europese Commissie.

VIII. Betrokkenheid van andere instellingen en organen

28. De Europese Raad en de Raad worden uitgenodigd zich bij het register aan te sluiten. De andere EU-instellingen, -organen en -agentschappen worden aangemoedigd het systeem te gebruiken als referentie-instrument voor hun eigen interactie met organisaties en als zelfstandige werkzame personen die betrokken zijn bij het maken en het uitvoeren van het EU-beleid.

IX. Slotbepalingen

29. De overgang van de bestaande registers van partijen naar het nieuwe gemeenschappelijke register vindt plaats gedurende een overgangperiode van twaalf maanden vanaf de datum waarop het register in werking treedt. De organisaties en personen die thans in een van beide bestaande systemen zijn geregistreerd, worden uitgenodigd hun inschrijving te hernieuwen in het gemeenschappelijke systeem.

Wanneer het gemeenschappelijke register in werking is getreden:

- kunnen de inschrijvers hun bestaande registratie op iedere gewenste datum wijzigen in een inschrijving in het gemeenschappelijke register, doch niet later dan de dag van hernieuwing van hun inschrijving bij de Europese Commissie of, wanneer zij

uitsluitend zijn ingeschreven bij het Europees Parlement, aan het einde van een periode van twaalf maanden na de inwerkingtreding van het register;

- is elke nieuwe inschrijving of bijwerking van bestaande gegevens uitsluitend mogelijk door middel van het gemeenschappelijke register.

30. Het gemeenschappelijke register wordt uiterlijk twee jaar na zijn inwerkingtreding herbezien

Bijlage 1 : Transparantieregister – Organisaties en als zelfstandige werkzame personen die betrokken zijn bij het maken en het uitvoeren van het EU-beleid

Afdeling I - Professionele adviesbureaus/advocatenkantoren/als zelfstandige werkzame raadgevers

- Onderafdeling: Professionele adviesbureaus
Bijzonderheden/opmerkingen: Ondernemingen die op contractbasis lobbyen of zich bezighouden met belangenbehartiging, overheidszaken of betrekkingen met de overheid.
- Onderafdeling: Advocatenkantoren
Bijzonderheden/opmerkingen: Advocatenkantoren die op contractbasis lobbyen of zich bezighouden met belangenbehartiging, overheidszaken of betrekkingen met de overheid.
- Onderafdeling: Als zelfstandige werkzame raadgevers
Bijzonderheden/opmerkingen: Als zelfstandige werkzame raadgevers of advocaten die op contractbasis lobbyen of zich bezighouden met belangenbehartiging, overheidszaken of betrekkingen met de overheid.

Afdeling II - In huis- lobbyisten en bedrijfs-/beroepsverenigingen.

- Onderafdeling: Ondernemingen en groepen ondernemingen
Bijzonderheden/opmerkingen: Ondernemingen of groepen ondernemingen (met of zonder rechtspersoonlijkheid) die zich, voor eigen rekening, bezighouden met in huis-activiteiten als lobbying, belangenbehartiging, overheidszaken of betrekkingen met de overheid.
- Onderafdeling: Bedrijfs-, branche- en beroepsverenigingen
- Onderafdeling: Vakbonden
- Onderafdeling: Overige soortgelijke organisaties

Afdeling III - Niet-gouvernementele organisaties

- Onderafdeling: niet-gouvernementele organisaties, platformen en netwerken e.d.
Bijzonderheden/opmerkingen: Organisaties zonder winstoogmerk, met of zonder rechtspersoonlijkheid, onafhankelijk van de overheid, politieke partijen of commerciële organisaties. Met inbegrip van stichtingen, liefdadigheidsorganisaties, enz.

Afdeling IV - Denktanks, universitaire en onderzoeksinstellingen

- Onderafdeling: Denktanks en onderzoeksinstellingen

Bijzonderheden/opmerkingen: Gespecialiseerde denktanks en onderzoeksinstellingen op het gebied van de activiteiten en het beleid van de Europese Unie.

- Onderafdeling: Universitaire instellingen

Bijzonderheden/opmerkingen: Instellingen met als hoofddoel onderwijs, die zich tevens bezighouden met de activiteiten en het beleid van de Europese Unie.

Afdeling V - Organisaties die kerken of religieuze gemeenschappen vertegenwoordigen (NB: Kerken zelf vallen niet onder het register)

- Onderafdeling: Organisaties die kerken of religieuze gemeenschappen vertegenwoordigen

Bijzonderheden/opmerkingen: Rechtspersonen, kantoren of netwerken die zijn opgezet met het oog op representatiewerkzaamheden

Afdeling VI - Vertegenwoordigende organisaties van plaatselijke, gewestelijke en gemeentelijke autoriteiten, andere openbare of gemengde entiteiten, enz. (NB: Overheidsinstanties zelf vallen niet onder het register)

- Onderafdeling: Plaatselijke, gewestelijke en gemeentelijke autoriteiten (op subnationaal niveau)

Bijzonderheden/opmerkingen: Rechtspersonen, vertegenwoordigingen, verenigingen of netwerken, opgezet om plaatselijke, gewestelijke en gemeentelijke autoriteiten te vertegenwoordigen (op subnationaal niveau)

- Onderafdeling: Andere openbare of gemengde entiteiten, enz.

Bijzonderheden/opmerkingen: Omvat andere organisaties met een openbare of gemengde (publiek/private) status.

Bijlage 2 : Door de inschrijvers te verstrekken informatie

I. ALGEMENE EN BASISGEGEVENS

- Naam/namen, adres, telefoon, e-mailadres, website van de organisatie.
- a) De identiteit van de voor de organisatie juridisch verantwoordelijke persoon, alsmede b) de naam van de directeur of leidinggevende vennoot van de organisatie, of, indien van toepassing, het belangrijkste aanspreekpunt voor de activiteiten die onder het register vallen; namen van personen voor wie een toegangspasje voor de gebouwen van het EP wordt gevraagd;⁵⁴
- Aantal personen (leden, personeel, enz.) die zich bezighouden met activiteiten die onder het toepassingsgebied van het register vallen.
- Doelstellingen/taken – interessegebied – activiteiten – landen waar men actief is – lidmaatschap van netwerken - algemene informatie die onder het register valt.
- Indien van toepassing: Aantal leden (personen of organisaties).

II. SPECIFIEKE INFORMATIE

A. ACTIVITEIT

Belangrijkste wetgevingsvoorstellen waarop het afgelopen jaar activiteiten van de inschrijver, die onder het transparantieregister vallen van toepassing waren

B. FINANCIËLE INFORMATIE

Alle verstrekte financiële gegevens dienen een volledig jaar te omvatten en dienen betrekking te hebben op het meest recente afgesloten boekjaar, gerekend vanaf de datum van inschrijving of verlenging.

Dubbeltelling wordt niet uitgesloten: Het feit dat professionele adviesbureaus en advocatenkantoren ten aanzien van hun cliënten een financiële verklaring opstellen (lijst en schema) ontslaat deze cliënten niet van de verplichting deze contractuele activiteiten ook zelf in hun eigen verklaring op te nemen. Dit voorkomt onderschatting van hun aangegeven financiële inspanningen.

- Professionele adviesbureaus/ advocatenkantoren/als zelfstandige werkzame raadgevers (Afdeling I van bijlage 1): Nadere gegevens dienen te worden verstrekt over de omzet die kan worden toegerekend aan de activiteiten die onder het register vallen, alsmede over het relatieve gewicht van hun klanten overeenkomstig onderstaand schema:

Omzet in EUR: 0 – 499 999 – Omvang van de schijf in EUR 50 000

⁵⁴Deze aan het einde van de inschrijving door de inschrijver over te leggen gegevens zullen aan de autoriteiten van het Europees Parlement worden doorgegeven. De namen van personen die een toegangspasje krijgen, worden vervolgens automatisch door het systeem op basis van door het Europees Parlement ingevoerde aanpassingen en informatie, wanneer het besluit van het Europees Parlement tot verstrekking van de toegangspasjes is genomen. Inschrijving geeft geen automatisch recht op een toegangspasje voor het EP.

Omzet in EUR: 500 000 – 1 000 000 – Omvang van de schijf in EUR:
100 000

Omzet in EUR > 1 000 000 – Omvang van de schijf in EUR: 250 000.

- In huis- lobbyisten en bedrijfs-/beroepsverenigingen (Afdeling II van bijlage 2)
- Niet-gouvernementele organisaties, denktanks, universitaire en onderzoeksinstellingen – Organisaties die kerken of religieuze gemeenschappen vertegenwoordigen – Vertegenwoordigende organisaties van plaatselijke, gewestelijke en gemeentelijke autoriteiten, andere publieke of gemengde entiteiten, enz (Afdelingen III, IV, V en VI van bijlage 1): De totale begroting moet worden aangegeven, met een verdeling over de belangrijkste financieringsbronnen

Ter aanvulling voor alle inschrijvers: bedrag en bronnen van de financiële middelen afkomstig van de EU-instellingen in het meest recente afgesloten boekjaar, vanaf de datum van inschrijving of verlenging.

Bijlage 3 : Gedragscode

In het kader van hun betrekkingen met de EU-instellingen en hun leden, ambtenaren en ander personeelsleden nemen degenen die in het register zijn ingeschreven, de volgende regels in acht:

- a) zij geven te allen tijde hun naam op en die van de instantie en instanties waarvoor zij werken of die zij vertegenwoordigen; zij geven op welke belangen, doelstellingen en behartigde doelstellingen, en indien van toepassing welke cliënten of leden, zij vertegenwoordigen;
- b) zij onthouden zich van oneerlijke handelingen, van het uitoefenen van ongepaste druk of ongepast gedrag om informatie of een beslissing te verkrijgen of pogingen daartoe;
- c) zij beroepen zich in hun betrekkingen met derden niet op enigerlei officiële relatie met de EU of een van haar instellingen en geven geen verkeerd beeld van de gevolgen van inschrijving om zo derden en/of ambtenaren of ander personeel van de EU te misleiden;
- d) zij zorgen ervoor, dat naar hun beste weten, de gegevens die zij bij de inschrijving en vervolgens in het kader van de onder het register vallende activiteiten verstrekken, volledig, actueel en niet misleidend zijn;
- e) zij verkopen geen kopieën van documenten aan derden die zijn verkregen van enige EU-instelling;
- f) zij zetten leden van de EU-instellingen, ambtenaren of andere personeelsleden van de EU, dan wel medewerkers of stagiairs van die leden er niet toe aan inbreuk te plegen op de voor hen geldende gedragsregels en -normen;
- g) wanneer zij voormalige ambtenaren of andere personeelsleden van de EU, of medewerkers of stagiairs van leden van de EU-instellingen in dienst hebben, respecteren zij de verplichting van deze werknemers om zich te houden aan de voor hen geldende regels en vertrouwelijkheidsvereisten;
- h) zij leven alle regels met betrekking tot de rechten en verantwoordelijkheden van oud-leden van het Europees Parlement en de Europese Commissie na;
- i) zij informeren iedere partij die zij vertegenwoordigen over hun verplichtingen jegens de instellingen van de EU;

Personen die instanties vertegenwoordigen of voor instanties werkzaam zijn die zich bij het Europees Parlement hebben ingeschreven om een persoonlijk, niet-overdraagbaar toegangspasje voor de gebouwen van het Europees Parlement te verkrijgen, nemen de volgende regels in acht:

- j) zij houden zich strikt aan artikel 9 en bijlage X, alsmede aan artikel 2, tweede alinea⁵⁵, van bijlage I van het Reglement van het Europees Parlement;
- k) zij vergewissen zich ervan, dat van elke assistentie die wordt verstrekt in het kader van artikel 2⁵⁶ van bijlage I van het Reglement van het Europees Parlement, opgave wordt gedaan in het desbetreffende register;

⁵⁵Nieuw artikel 5 van bijlage I van het reglement.

⁵⁶Nieuw artikel 32, lid 2, van het reglement en nieuw artikel 4, lid 2, eerste alinea, onder g), van bijlage I van het reglement.

- 1) ter voorkoming van mogelijke belangenconflicten, zorgen zij voor voorafgaande toestemming van het betrokken lid of de betrokken leden van het Europees Parlement voor elke contractuele verbintenis met of indienstneming van een medewerker van een lid en doen hiervan opgave in het register.

BIJLAGE 4 : Procedure voor het onderzoek en de behandeling van klachten

Fase 1: Indiening van een klacht

1. Klachten kunnen worden ingediend op de website van het gemeenschappelijke register door een standaardformulier in te vullen. Dat formulier bevat informatie over de inschrijver op wie de klacht betrekking heeft, de naam en contactgegevens van de klager, bijzonderheden over de klacht, waaronder, in beginsel, documenten of ander bewijsmateriaal ter ondersteuning van de klacht. Anonieme klachten worden niet behandeld.
2. De klager geeft aan welke bepaling of bepalingen van de gedragscode naar zijn mening is of zijn geschonden. Klachten met betrekking tot in het register opgenomen informatie worden behandeld als een beweerde schending van punt d) van de gedragscode⁵⁷.
3. De klager verstrekt in beginsel documenten en/of ander bewijsmateriaal ter staving van zijn klacht.

Fase 2: Beslissing over de ontvankelijkheid

4. Het Gezamenlijke secretariaat van het Transparantieregister
 - a) onderzoekt, of de klacht door voldoende bewijsmateriaal wordt gestaafd, zoals documenten, andere schriftelijke stukken of persoonlijke verklaringen; om ontvankelijk te zijn moet dit bewijsmateriaal in beginsel afkomstig zijn van de organisatie waartegen de klacht zich richt of van een derde partij.
 - b) beslist op de grondslag van dit onderzoek over de ontvankelijkheid van de klacht;
 - c) registreert de klacht, indien het deze ontvankelijk acht, en stelt de termijn (20 werkdagen) vast voor de beslissing over de gegrondheid van de klacht.
5. Wanneer de klacht niet-ontvankelijk wordt verklaard, wordt de klager hierover per brief ingelicht, onder opgave van de redenen voor deze beslissing. Wanneer de klacht ontvankelijk wordt geacht, volgt een onderzoek overeenkomstig de hieronder uiteengezette procedure.

Fase 3: Onderzoek

6. Na registratie van de klacht stelt het Gezamenlijke secretariaat van het Transparantieregister de inschrijver in het register tegen wie een klacht is ingediend schriftelijk in kennis van deze klacht en de inhoud daarvan en nodigt het de inschrijver uit, binnen tien werkdagen uitleg, argumenten of andere elementen ter verdediging over te leggen.
7. Alle tijdens het onderzoek verzamelde informatie wordt door het Gezamenlijke secretariaat van het Transparantieregister onderzocht.
8. Het Gezamenlijke secretariaat van het Transparantieregister kan beslissen de inschrijver tegen wie een klacht is ingediend of de klager te horen.

Fase 4: Beslissing over de klacht

9. Wanneer na onderzoek wordt vastgesteld dat de klacht ongegrond is, stelt het Gezamenlijke secretariaat van het Transparantieregister beide partijen van deze beslissing in

⁵⁷Dat punt d) bepaalt dat de inschrijvers in hun betrekkingen met de EU-instellingen en de leden, ambtenaren en andere personeelsleden ervoor zorgen, dat, naar hun beste weten, de gegevens die zij bij de inschrijving en vervolgens in het kader van de onder het register vallende activiteiten verstrekken, volledig, actueel en niet misleidend zijn.

kennis. Wanneer de klacht gegrond wordt verklaard, kan de inschrijving tijdelijk worden geschorst, in afwachting van maatregelen ter opheffing van het probleem (zie de punten 10 tot 14 hieronder) of kunnen de inschrijver maatregelen worden opgelegd, variërend van langdurige schorsing van de inschrijving tot schrapping uit het register en, in voorkomend geval, tot intrekking van de toegangspasjes voor het Europees Parlement (zie fase 6 en 7 hieronder).

Fase 5: Maatregelen in geval van niet-naleving van de gedragscode

10. Bij niet-naleving van de gedragscode kunnen maatregelen worden opgelegd, variërend van tijdelijke schorsing van de inschrijving tot schrapping uit het register (zie schema hieronder).

11. Wanneer wordt vastgesteld dat het register foutieve of onvolledige informatie bevat, wordt de inschrijver uitgenodigd, die binnen acht weken te corrigeren. Gedurende die periode wordt de inschrijving van de inschrijver geschorst. Eventuele toegangspasjes voor het EP worden tijdens deze schorsingsperiode niet ingetrokken.

12. Wanneer de inschrijver de gegevens binnen de in punt 11 genoemde termijn van acht weken corrigeert, wordt zijn inschrijving gereactiveerd. Gaat de organisatie binnen de in punt 11 genoemde termijn van acht weken hiertoe niet over, dan kan een maatregel worden opgelegd.

13. De schorsingsperiode kan worden verlengd, indien de inschrijver om uitstel verzoekt om de informatie overeenkomstig punt 11 te corrigeren, en voor dit uitstel voldoende redenen aanvoert.

14. Bij niet-naleving van de gedragscode om andere redenen, wordt de inschrijving van de betrokken inschrijver gedurende acht weken geschorst. In deze periode nemen het Europees Parlement en de Europese Commissie het uiteindelijke besluit over het al dan niet opleggen van een of meer maatregelen.

15. Het besluit een entiteit uit het register te schrappen, omvat tevens het verbod op een toekomstige inschrijving van deze entiteit binnen een periode van één of twee jaar.

Fase 6: Besluit over de toe te passen maatregel

16. De bevoegde diensten van het Europees Parlement en de Commissie stellen gezamenlijk een ontwerpbesluit betreffende de op te leggen maatregel op, dat vervolgens voor een definitief besluit wordt toegezonden aan de secretarissen-generaal van die instellingen. De verantwoordelijke ondervoorzitters van het Europees Parlement respectievelijk vicevoorzitters van de Europese Commissie worden daarvan in kennis gesteld.

17. Het Gezamenlijke secretariaat van het Transparantieregister stelt beide partijen (de klager en de inschrijver tegen wie de klacht is gericht) onverwijld in kennis van de maatregel waartoe is besloten en voert deze uit.

Fase 7: Intrekking (indien van toepassing) van het toegangspasje voor het Europees Parlement

18. Wanneer een besluit inzake de schrapping uit het register intrekking van een of meer toegangspasjes voor het Europees Parlement tot gevolg heeft, dan zendt de secretaris-generaal van het Europees Parlement het besluit toe aan de verantwoordelijke quaestor, die wordt verzocht zijn toestemming te geven voor de intrekking van alle toegangspasjes voor het Europees Parlement die de desbetreffende organisatie of persoon in bezit heeft.

19. De inschrijver wordt verzocht, alle of enkele toegangspasjes voor het Europees Parlement die hij in bezit heeft, binnen 15 dagen terug te geven.

Schema van mogelijke maatregelen in geval van niet-naleving van de gedragscode

Aard van de niet-naleving 1: Onopzettelijke niet-naleving die onverwijld wordt hersteld

Maatregel: Schriftelijke kennisgeving waarin de feiten worden erkend en gecorrigeerd

Opname van de maatregel in het register: Nee

Toegangspasje EP ingetrokken: Nee

Aard van de niet-naleving 2: Opzettelijke niet-naleving van de gedragscode waarbij gedragswijziging of correctie van gegevens in het register binnen de vastgestelde termijn noodzakelijk is

Maatregel: Tijdelijke schorsing gedurende maximaal zes maanden, of totdat de gevraagde correctie is uitgevoerd binnen de daarvoor gestelde termijn

Opname van de maatregel in het register: Ja, gedurende de schorsingsperiode

Toegangspasje EP ingetrokken: Nee

Aard van de niet-naleving 3: Blijvende niet-naleving van de gedragscode (geen gedragswijziging/achterwege blijven van correctie van gegevens binnen de gestelde termijn)

Maatregel: Schrapping uit het register gedurende één jaar

Opname van de maatregel in het register: Ja

Toegangspasje EP ingetrokken: Ja

Aard van de niet-naleving 4: Ernstige, opzettelijke niet-naleving van de gedragscode

Maatregel: Schrapping uit het register gedurende twee jaar

Opname van de maatregel in het register: Ja

Toegangspasje EP ingetrokken: Ja

BIJLAGE XI

Uitoefening van de werkzaamheden van de Ombudsman

A. Besluit van het Europees Parlement inzake het Statuut van de Europese Ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt⁵⁸

Het Europees Parlement,

gelet op de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen, inzonderheid artikel 195, lid 4, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, en artikel 107 D, lid 4, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie,

gezien het advies van de Commissie,

gezien de goedkeuring van de Raad,

overwegende dat het statuut van de Europese Ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt moeten worden vastgesteld, een en ander met inachtneming van de bepalingen van de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen;

overwegende dat de voorwaarden moeten worden vastgesteld waaronder bij de Europese Ombudsman een klacht kan worden ingediend en dat tevens moet worden vastgesteld welk verband er bestaat tussen de uitoefening van het ambt van Ombudsman en de gerechtelijke of administratieve procedures;

overwegende dat de Ombudsman, die ook op eigen initiatief kan optreden, moet kunnen beschikken over alle elementen die voor de uitoefening van zijn ambt nodig zijn; dat de communautaire instellingen en organen de Ombudsman daartoe desgewenst de door hem verlangde inlichtingen dienen te verstrekken, onverminderd de plicht die op de Ombudsman rust om die gegevens niet te verspreiden; dat de toegang tot gerubriceerde gegevens en documenten, met name gevoelige documenten in de zin van artikel 9 van Verordening (EG) nr. 1049/2001⁵⁹, onderworpen moet zijn aan naleving van de veiligheidsregels van de desbetreffende communautaire instellingen of organen; dat de instellingen of organen die de hiervoor bedoelde gerubriceerde gegevens of documenten verstrekken zoals vermeld in de eerste alinea van artikel 3, lid 2, de Ombudsman van de rubricering daarvan op de hoogte dienen te stellen; dat de Ombudsman voor de tenuitvoerlegging van regels bedoeld in eerste alinea van artikel 3, lid 2, met de desbetreffende instellingen of organen overeenstemming dient te bereiken over de voorwaarden voor de behandeling van gerubriceerde gegevens en documenten en andere informatie die valt onder de verplichting inzake beroepsgeheim; dat wanneer de Ombudsman de gevraagde bijstand niet wordt verleend, hij hiervan melding maakt aan het Europees Parlement, dat passende stappen dient te ondernemen;

overwegende dat moet worden vastgesteld welke procedures moeten worden gevolgd wanneer uit het onderzoek van de Ombudsman blijkt dat er sprake is van wanbeheer; dat tevens moet worden voorgeschreven dat de Ombudsman aan het einde van iedere jaarlijkse zitting van het Europees Parlement een algemeen verslag indient;

⁵⁸ Aangenomen door het Parlement op 9 maart 1994 (PB L 113 van 4.5.1994, blz. 15) en gewijzigd bij zijn besluiten van 14 maart 2002 (PB L 92 van 9.4.2002, blz. 13) en 18 juni 2008 (PB L 189 van 17.7.2008, blz. 25).

⁵⁹ Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement en de Raad en de Commissie (PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43).

overwegende dat de Ombudsman en zijn personeel verplicht zijn de informatie waarvan zij bij de uitoefening van hun taak kennis hebben genomen, geheim te houden; dat, indien de Ombudsman in het kader van een onderzoek kennis heeft genomen van feiten die zijns inziens onder het strafrecht vallen, hij de bevoegde autoriteiten hier evenwel van op de hoogte dient te brengen;

overwegende dat moet worden voorzien in de mogelijkheid dat de Ombudsman, met eerbiediging van de nationale wetgeving die van toepassing is, samenwerkt met soortgelijke functionarissen die in bepaalde lidstaten functioneren;

overwegende dat de Ombudsman door het Europees Parlement aan het begin en voor de duur van elke zittingsperiode moet worden benoemd; dat hij moet worden gekozen uit vooraanstaande persoonlijkheden die burgers zijn van de Unie en alle vereiste waarborgen van onafhankelijkheid en bekwaamheid bieden;

overwegende dat moet worden vastgesteld onder welke voorwaarden de ambtsvervulling van de Ombudsman eindigt;

overwegende dat de Ombudsman zijn ambt volkomen onafhankelijk dient uit te oefenen, waartoe hij zich bij zijn ambtsaanvaarding ten overstaan van het Hof van Justitie plechtig verbindt; dat moet worden bepaald welke werkzaamheden met het ambt van Ombudsman onverenigbaar zijn, terwijl tevens zijn bezoldiging en de voor hem geldende voorrechten en immuniteiten moeten worden vastgesteld;

overwegende dat er regelingen moeten worden vastgesteld voor de ambtenaren en personeelsleden van het secretariaat dat de Ombudsman terzijde zal staan, en voor de begroting daarvoor; dat de Ombudsman zijn zetel heeft in dezelfde plaats als het Europees Parlement;

overwegende dat de Ombudsman de uitvoeringsbepalingen van dit besluit dient vast te stellen; dat er voorts een aantal overgangsbepalingen moet worden vastgesteld voor de eerste Ombudsman die na de inwerkingtreding van het Verdrag betreffende de Europese Unie wordt benoemd,

BESLUIT:

Artikel 1

1. Het statuut van de Ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt worden overeenkomstig artikel 195, lid 4, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, en artikel 107 D, lid 4, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie vastgesteld in het onderhavige besluit.
2. De Ombudsman vervult zijn taak met inachtneming van de bij de verdragen aan de communautaire instellingen en organen verleende bevoegdheden.
3. De Ombudsman mag niet interveniëren in een procedure voor de rechter en evenmin de gegrondheid van een rechterlijke beslissing in twijfel trekken.

Artikel 2

1. De Ombudsman draagt er conform de in de genoemde verdragen vastgestelde voorwaarden en beperkingen toe bij gevallen van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen en organen, met uitzondering van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak, aan het licht te brengen en aanbevelingen te doen om dit te verhelpen. Over het optreden van enige andere autoriteit of persoon kan bij de Ombudsman geen klacht worden ingediend.
2. Elke burger van de Unie of elke natuurlijke of rechtspersoon met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat van de Unie, heeft het recht zich rechtstreeks of via een lid van het Europees

Parlement tot de Ombudsman te wenden met een klacht over een geval van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen of organen, met uitzondering van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak. De Ombudsman stelt de betrokken instelling of het betrokken orgaan onmiddellijk na ontvangst van een klacht op de hoogte.

3. Uit de klacht moet het onderwerp blijken alsmede de identiteit van de persoon van wie zij uitgaat. Deze persoon kan verzoeken om een vertrouwelijke behandeling.
4. De klacht moet zijn ingediend binnen twee jaar na de datum waarop degene die de klacht indient, in kennis is gesteld van de feiten die aan de klacht ten grondslag liggen. Voorafgaand aan de klacht moeten de passende administratieve stappen bij de betrokken instellingen of organen zijn ondernomen.
5. De Ombudsman kan de indiener van de klacht adviseren zich tot een andere instantie te wenden.
6. De bij de Ombudsman ingediende klachten schorsen niet de voor een beroep op de rechter of een administratief beroep vastgestelde termijnen.
7. Wanneer de Ombudsman vanwege een lopende of afgeronde gerechtelijke procedure over de vermeende feiten, een klacht niet ontvankelijk moet verklaren of een eind moet maken aan de behandeling ervan, worden de resultaten van het onderzoek dat hij eventueel reeds heeft verricht ter zijde gelaten.
8. Bij de Ombudsman kunnen slechts klachten worden ingediend over de arbeidsbetrekkingen tussen de communautaire instellingen of organen en hun ambtenaren of andere personeelsleden indien de betrokkene de o.a. in artikel 90, leden 1 en 2, van het Statuut van de ambtenaren vastgelegde mogelijkheden tot het indienen van een verzoek of een klacht heeft uitgeput, en nadat de termijnen voor het antwoord van de autoriteit tot welke hij zich heeft gericht, zijn verstreken.
9. De Ombudsman stelt de indiener van de klacht zo spoedig mogelijk in kennis van het gevolg dat aan de klacht is gegeven.

Artikel 3

1. De Ombudsman gaat op eigen initiatief of ingevolge een klacht over tot alle onderzoeken die hij nodig acht om een vermoed geval van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen en organen, op te lossen. Hij brengt de betrokken instelling of het betrokken orgaan hiervan op de hoogte. Deze kunnen hem alle dienstige opmerkingen doen toekomen.
2. De communautaire instellingen en organen zijn gehouden de gevraagde inlichtingen aan de Ombudsman te verstrekken en hem inzage te verlenen van de desbetreffende stukken. Toegang tot gerubriceerde gegevens en documenten, met name gevoelige documenten in de zin van artikel 9 van Verordening (EG) nr. 1049/2001, is onderworpen aan naleving van de veiligheidsregels van de desbetreffende communautaire instellingen of organen.

De instellingen of organen die de in de eerste alinea bedoelde gerubriceerde gegevens of documenten verstrekken, stellen de Ombudsman van de rubricering daarvan op de hoogte.

Voor de tenuitvoerlegging van de in de eerste alinea bedoelde regels, dient de Ombudsman met de desbetreffende instellingen of organen overeenstemming te bereiken over de voorwaarden voor de behandeling van gerubriceerde gegevens of documenten en andere informatie die valt onder de verplichting inzake beroepsgeheim.

De instellingen of organen geven alleen na voorafgaande toestemming van de betrokken lidstaat inzage van documenten van een lidstaat die op grond van een wettelijke bepaling of enig ander voorschrift geheim zijn.

Zij geven geen inzage van andere documenten van een lidstaat dan nadat zij de betrokken lidstaat daarvan in kennis hebben gesteld.

In geen van beide gevallen mag de Ombudsman, overeenkomstig artikel 4, de inhoud van deze documenten bekendmaken.

De ambtenaren en andere personeelsleden van de communautaire instellingen en organen dienen te getuigen als de Ombudsman hun daarom verzoekt; zij blijven gebonden door de toepasselijke bepalingen van het Statuut van de ambtenaren, met name door hun verplichting inzake beroepsgeheim.

3. De autoriteiten van de lidstaten zijn gehouden op verzoek van de Ombudsman via de Permanente Vertegenwoordigingen van de lidstaten bij de Europese Gemeenschappen alle informatie te verstrekken die licht kan werpen op gevallen van wanbeheer door de communautaire instellingen of organen, tenzij die informatie onder wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen op het gebied van de geheimhouding valt of onder andere voorschriften waardoor zij niet doorgegeven mag worden. In het laatste geval kan de betrokken lidstaat de Ombudsman echter toestaan van die informatie kennis te nemen op voorwaarde dat hij zich ertoe verbindt de inhoud niet te verspreiden.

4. Wanneer de gevraagde bijstand niet wordt verleend, wordt het Europees Parlement hiervan door de Ombudsman op de hoogte gebracht en moet het de nodige stappen ondernemen.

5. De Ombudsman tracht zoveel mogelijk met de betrokken instellingen of organen tot een oplossing te komen om een eind te maken aan de gevallen van wanbeheer en met betrekking tot de ingediende klacht genoegdoening te verschaffen.

6. Indien de Ombudsman een geval van wanbeheer ontdekt, wendt hij zich tot de betrokken instelling of het betrokken orgaan en doet eventueel ontwerpaanbevelingen. De instelling of het orgaan in kwestie stuurt de Ombudsman binnen een termijn van drie maanden een omstandig advies.

7. De Ombudsman dient vervolgens bij het Europees Parlement en de betrokken instelling of het betrokken orgaan een verslag in. Hij kan daarin aanbevelingen doen. De indiener van de klacht wordt door de Ombudsman op de hoogte gebracht van het resultaat van het onderzoek, van het advies van de betrokken instelling of het betrokken orgaan en van de eventuele aanbevelingen van de Ombudsman.

8. Aan het einde van elke jaarlijkse zitting legt de Ombudsman het Europees Parlement een verslag voor met het resultaat van zijn onderzoeken.

Artikel 4

1. De Ombudsman en zijn personeel - op wie artikel 287 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap en artikel 194 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie van toepassing zijn - mogen de gegevens en documenten waarvan zij bij hun onderzoek kennis hebben genomen niet verspreiden. Zij zijn met name gehouden gerubriceerde gegevens of aan de Ombudsman verstrekte documenten, met name gevoelige documenten in de zin van artikel 9 van Verordening (EG) nr. 1049/2001 en documenten die vallen onder de communautaire wetgeving ten aanzien van de bescherming van persoonsgegevens, evenals gegevens die de indiener van de klacht of andere betrokken personen schade zouden kunnen berokkenen, niet te verspreiden, zulks onverminderd lid 2.

2. Indien hij in het kader van een onderzoek kennis heeft genomen van feiten die zijns inziens onder het strafrecht vallen, brengt de Ombudsman via de Permanente Vertegenwoordigingen van de lidstaten bij de Europese Gemeenschappen de ter zake bevoegde nationale autoriteiten en, voor zover de zaak onder de bevoegdheden daarvan valt, de bevoegde communautaire instellingen, organen of diensten die belast zijn met fraudebestrijding hiervan onverwijld op de hoogte; in voorkomend geval stelt de Ombudsman de communautaire instelling of het communautaire orgaan waartoe de betrokken ambtenaar of het betrokken personeelslid behoort hiervan ook op de hoogte. Deze instelling of dit orgaan kan dan eventueel artikel 18, tweede alinea, van het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Gemeenschappen toepassen. De Ombudsman kan ook de betrokken communautaire instellingen of organen op de hoogte brengen van feiten die ongeoorloofd gedrag van een van hun ambtenaren of personeelsleden aan het licht brengen.

Artikel 4 bis

De Ombudsman en zijn personeel behandelen verzoeken om toegang van het publiek tot documenten - andere dan die bedoeld in artikel 4, lid 1 - overeenkomstig de voorwaarden en beperkingen van Verordening (EG) nr. 1049/2001.

Artikel 5

1. Indien zulks de doeltreffendheid van zijn onderzoek kan vergroten en de rechten en belangen van degenen die klachten bij hem indienen beter kan beschermen, kan de Ombudsman, met eerbiediging van de nationale wetgeving die van toepassing is, samenwerken met soortgelijke functionarissen die in bepaalde lidstaten fungeren. De Ombudsman kan langs die weg geen documenten opeisen die op grond van artikel 3 niet voor hem toegankelijk zijn.

2. Binnen de grenzen van zijn functie als vastgesteld in artikel 195 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en artikel 107 D van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie kan de Ombudsman op dezelfde voorwaarden samenwerken met de voor het bevorderen en beschermen van de grondrechten bevoegde instellingen en organen van de lidstaten, waarbij doublures moeten worden voorkomen.

Artikel 6

1. Na elke verkiezing voor het Europees Parlement wordt de Ombudsman voor de zittingsduur van deze instelling benoemd. Hij is herbenoembaar.

2. De Ombudsman wordt gekozen uit vooraanstaande persoonlijkheden die burgers zijn van de Unie, politieke en burgerrechten bezitten, alle waarborgen van onafhankelijkheid bieden en in hun land voldoen aan alle voorwaarden voor de uitoefening van de hoogste rechterlijke functies of wier ervaring en bekwaamheid voor de uitoefening van de functies van de Ombudsman algemeen bekend zijn.

Artikel 7

1. De ambtsvervulling van de Ombudsman eindigt bij het verstrijken van zijn ambtsperiode of bij vrijwillig ontslag of ontslag ambtshalve.

2. Behoudens bij ontslag ambtshalve blijft de Ombudsman in functie totdat in zijn vervanging is voorzien.

3. Wanneer de Ombudsman zijn ambt voortijdig neerlegt, wordt binnen drie maanden na het vacant komen van de post een opvolger benoemd die tot het eind van de zittingsduur in functie blijft.

Artikel 8

Een Ombudsman die niet langer voldoet aan de eisen voor de uitoefening van zijn ambt of op ernstige wijze is tekortgeschoten, kan op verzoek van het Europees Parlement door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen van zijn ambt worden ontheven.

Artikel 9

1. De Ombudsman oefent zijn ambt volkomen onafhankelijk uit in het algemeen belang van de Gemeenschappen en van de burgers van de Unie. Bij de vervulling van zijn taken vraagt noch aanvaardt hij instructies van enige regering of enig lichaam. Hij onthoudt zich van handelingen die onverenigbaar zijn met de aard van zijn werkzaamheden.

2. Bij zijn ambtsaanvaarding verbindt de Ombudsman zich er ten overstaan van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen plechtig toe zijn functie geheel onafhankelijk en onpartijdig te zullen uitoefenen en tijdens de hele duur van zijn functie en na beëindiging ervan de verplichtingen die uit zijn taak voortvloeien te zullen naleven, en met name eerlijkheid en kiesheid bij het aanvaarden van bepaalde functies of voordelen na de beëindiging van zijn ambtsperiode te zullen betrachten.

Artikel 10

1. Gedurende zijn ambtsperiode mag de Ombudsman geen andere politieke, administratieve of beroepswerkzaamheden, al dan niet tegen beloning, verrichten.

2. De Ombudsman wordt wat zijn bezoldiging, vergoedingen en pensioen betreft, gelijkgesteld aan een rechter bij het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen.

3. De artikelen 12 tot en met 15 en 18 van het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Gemeenschappen zijn van toepassing op de Ombudsman en de ambtenaren en personeelsleden van zijn secretariaat.

Artikel 11

1. De Ombudsman wordt terzijde gestaan door een secretariaat. Hij benoemt het hoofd daarvan.

2. De ambtenaren en personeelsleden van het secretariaat van de Ombudsman zijn onderworpen aan de verordeningen en regelingen van toepassing op de ambtenaren en andere personeelsleden van de Europese Gemeenschappen. Hun aantal wordt jaarlijks vastgesteld in het kader van de begrotingsprocedure.

3. De bij het secretariaat van de Ombudsman aangestelde ambtenaren van de Europese Gemeenschappen en van de lidstaten worden gedetacheerd in het belang van de dienst met de garantie dat zij bij terugkeer in hun administratie van oorsprong volledige rechten kunnen doen gelden.

4. Voor vraagstukken betreffende zijn personeel wordt de Ombudsman gelijkgesteld aan de instellingen in de zin van artikel 1 van het Statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen.

Artikel 12 (geschrapt)

Artikel 13

De Ombudsman heeft zijn zetel in dezelfde plaats als het Europees Parlement.

Artikel 14

De Ombudsman stelt de uitvoeringsbepalingen van dit besluit vast.

Artikel 15

De eerste na de inwerkingtreding van het Verdrag betreffende de Europese Unie gekozen Ombudsman wordt benoemd voor de resterende termijn van de zittingsduur van het Europees Parlement.

Artikel 16 (geschrapt)

Artikel 17

Dit besluit wordt bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* en treedt in werking op de datum van bekendmaking.

B. Besluit van de Europese Ombudsman tot het vaststellen van uitvoeringsbepalingen⁶⁰

Artikel 1

Definities

In deze uitvoeringsbepalingen wordt verstaan onder

- a) "betrokken instelling": de communautaire instelling die, resp. het communautaire orgaan dat voorwerp is van een klacht of van een op eigen initiatief ingesteld onderzoek;
- b) "het Statuut": de algemene voorwaarden voor de uitoefening van het ambt van de Europese Ombudsman;
- c) "vertrouwelijk" met betrekking tot documenten en informatie: niet openbaar te maken.

Artikel 2

Ontvangst van klachten

- 2.1. Klachten worden bij binnenkomst als zodanig gekenmerkt, geregistreerd en genummerd.
- 2.2. De klager wordt een ontvangstbewijs toegezonden, waarin het registratienummer van de klacht en de voor de zaak verantwoordelijke juridische medewerker worden vermeld.
- 2.3. Een verzoekschrift dat met instemming van de indiener ervan door het Europees Parlement aan de Ombudsman wordt doorgezonden, wordt als klacht behandeld.
- 2.4. In voorkomende gevallen en met instemming van de klager kan de Ombudsman een klacht doorzenden aan het Europees Parlement om als verzoekschrift te worden behandeld.

⁶⁰Aangenomen op 8 juli 2002 en gewijzigd bij besluiten van de Ombudsman van 5 april 2004 en 3 december 2008.

2.5. In voorkomende gevallen en met instemming van de klager kan de Ombudsman een klacht doorzenden aan een andere bevoegde instantie.

Artikel 3

Ontvankelijkheid van klachten

3.1. Aan de hand van de in het Verdrag en het Statuut geformuleerde criteria bepaalt de Ombudsman of een klacht onder zijn mandaat valt en, zo ja, of de klacht ontvankelijk is; alvorens een besluit ter zake te nemen, kan hij de klager om nadere informatie of documenten verzoeken.

3.2. Indien een klacht buiten het mandaat valt of niet ontvankelijk is, sluit de Ombudsman het op de klacht betrekking hebbende dossier af. Hij stelt de klager van zijn besluit en van de daaraan ten grondslag liggende redenen in kennis. De Ombudsman kan de klager adviseren zich tot een andere instantie te wenden.

Artikel 4

Onderzoek naar aanleiding van ontvankelijke klachten

4.1. De Ombudsman bepaalt of er voldoende redenen aanwezig zijn om naar aanleiding van een ontvankelijke klacht een onderzoek in te stellen.

4.2. Indien de Ombudsman niet voldoende redenen aanwezig acht om een onderzoek in te stellen, sluit hij het op de klacht betrekking hebbende dossier en stelt hij de klager hiervan in kennis. De Ombudsman kan de betrokken instelling eveneens in kennis stellen.

4.3. Indien de Ombudsman voldoende redenen aanwezig acht om een onderzoek in te stellen, stelt hij de klager en de betrokken instelling hiervan in kennis. Hij doet de betrokken instelling een exemplaar van de klacht toekomen en verzoekt deze instelling binnen een vastgestelde termijn van in de regel niet langer dan drie maanden advies ter zake uit te brengen. In het verzoek aan de betrokken instelling kunnen specifieke aspecten van de klacht of specifieke zaken worden vermeld waarop in het advies nader dient te worden ingegaan.

4.4. Het advies bevat geen informatie of documenten die door de betrokken instelling als vertrouwelijk zonden beschouwd.

4.5. De betrokken instelling kan erom verzoeken dat bepaalde delen van het advies uitsluitend aan de klager openbaar worden gemaakt. Zij moet de betrokken delen duidelijk vaststellen en de reden of redenen voor dit verzoek toelichten.

4.6. De Ombudsman zendt het advies van de betrokken instelling door aan de klager. De klager kan de Ombudsman binnen een vastgestelde termijn van in de regel niet meer dan een maand opmerkingen doen toekomen.

4.7. Indien de Ombudsman dit dienstig acht kan hij verdere onderzoeken uitvoeren. De punten 4.3 tot en met 4.6 zijn van toepassing op verdere onderzoeken, ware het niet dat de tijdslimiet voor de betrokken instelling om te antwoorden in dit geval normaliter een maand is.

4.8. Indien de Ombudsman zulks toepasselijk acht, kan hij gebruik maken van een vereenvoudigde procedure met het oog op het tot stand komen van een snelle oplossing.

4.9. Wanneer de Ombudsman zijn onderzoeken voltooid heeft, sluit hij de zaak met een met redenen omkleed besluit en stelt hij de klager en de betrokken instelling hiervan in kennis.

Artikel 5

Onderzoeksbevoegdheden

5.1. Met inachtneming van de in het Statuut vastgestelde voorwaarden kan de Ombudsman van de communautaire instellingen en organen en van instanties van de lidstaten verlangen binnen een redelijke termijn ten behoeve van een onderzoek informatie of documentatie te verstrekken. Zij moeten duidelijk aangeven welke informatie of documenten als vertrouwelijk worden beschouwd.

5.2. De Ombudsman kan het dossier van de betrokken instelling controleren. De betrokken instelling moet duidelijk aangeven welke documenten in het dossier als vertrouwelijk worden beschouwd. De Ombudsman kan kopieën maken van het volledige dossier of van bepaalde documenten in dat dossier. De Ombudsman stelt de klager ervan op de hoogte dat een controle heeft plaatsgevonden.

5.3. Met inachtneming van de in het Statuut vastgestelde voorwaarden kan de Ombudsman van ambtenaren of andere personeelsleden van de communautaire instellingen en organen verlangen als getuige op te treden. De Ombudsman kan besluiten dat de persoon die als getuige optreedt, dit vertrouwelijk doet.

5.4. De Ombudsman kan de communautaire instellingen en organen verzoeken maatregelen te treffen om zijn onderzoeken ter plaatse in te kunnen stellen.

5.5. De Ombudsman kan opdracht geven tot het uitvoeren van de door hem voor het welslagen van een onderzoek nodig geachte studies of expertises.

Artikel 6

Minnelijke schikkingen

6.1. Indien de Ombudsman een geval van wanbeheer vaststelt, werkt hij zoveel mogelijk met de betrokken instelling samen bij het streven naar een minnelijke schikking om aan dit geval van wanbeheer een einde te maken en de klager genoegdoening te verschaffen.

6.2. Indien de Ombudsman van oordeel is dat deze samenwerking succes heeft opgeleverd, sluit hij de zaak af aan de hand van een met redenen omkleed besluit. Hij stelt de klager en de betrokken instelling van dit besluit in kennis.

6.3. Indien de Ombudsman van oordeel is dat een minnelijke schikking niet mogelijk is of dat het streven daarnaar geen succes heeft opgeleverd, sluit hij de zaak af aan de hand van een met redenen omkleed besluit dat een kritische opmerking kan bevatten, of stelt hij een verslag met ontwerpaanbevelingen op.

Artikel 7

Kritische opmerkingen

7.1. De Ombudsman maakt een kritische opmerking indien hij van mening is dat:

- a) de betrokken instelling of het betrokken orgaan niet meer in staat is het geval van wanbeheer ongedaan te maken, en
- b) het geval van wanbeheer geen algemene implicaties heeft.

7.2. Indien de Ombudsman de zaak met een kritische opmerking afsluit, stelt hij de klager en de betrokken instelling hiervan in kennis.

Artikel 8

Verslagen met ontwerpaanbevelingen

8.1. De Ombudsman doet de betrokken instelling een verslag met ontwerpaanbevelingen toekomen indien hij van mening is dat:

- a) de betrokken instelling of het betrokken orgaan in staat is het geval van wanbeheer ongedaan te maken, dan wel
- b) het geval van wanbeheer algemene implicaties heeft.

8.2. De Ombudsman doet een exemplaar van zijn verslag en de ontwerpaanbevelingen toekomen aan de betrokken instelling en de klager.

8.3. De betrokken instelling zendt de Ombudsman binnen een termijn van drie maanden een omstandig advies. Dit omstandig advies kan bestaan uit instemming met het besluit van de Ombudsman en een beschrijving van de ter uitvoering van de aanbevelingen genomen maatregelen.

8.4. Indien de Ombudsman het omstandig advies onbevredigend acht, stelt hij over het geval van wanbeheer een speciaal verslag op voor het Europees Parlement. Dit verslag kan aanbevelingen bevatten. De Ombudsman doet een exemplaar van dit verslag toekomen aan de betrokken instelling en aan de klager.

Artikel 9

Onderzoek op eigen initiatief

9.1. De Ombudsman kan besluiten op eigen initiatief onderzoek in te stellen.

9.2. Bij het instellen van onderzoek op eigen initiatief heeft de Ombudsman dezelfde bevoegdheden als bij het instellen van onderzoek naar aanleiding van een klacht.

9.3. De procedures die worden gevolgd bij een naar aanleiding van een klacht ingesteld onderzoek zijn naar analogie eveneens van toepassing op een op eigen initiatief ingesteld onderzoek.

Artikel 10

Procedurekwesties

10.1. Op een desbetreffend verzoek van de klager merkt de Ombudsman een klacht als vertrouwelijk aan. Indien hij het nodig acht de belangen van de klager of van derden te beschermen, kan de Ombudsman op eigen initiatief een klacht als vertrouwelijk aanmerken.

10.2. Indien de Ombudsman zulks dienstig acht, kan hij maatregelen nemen om te bewerkstelligen dat een klacht met voorrang wordt behandeld.

10.3. Wordt met betrekking tot zaken die door de Ombudsman worden onderzocht, een gerechtelijke procedure op gang gebracht, dan sluit hij de zaak af. Het resultaat van een eventueel door hem tot dan uitgevoerd onderzoek wordt zonder verdere maatregelen ter zijde gelegd.

10.4. De Ombudsman stelt de relevante nationale instanties en zo nodig een communautaire instelling of communautair orgaan op de hoogte van strafrechtelijke feiten die hem tijdens een onderzoek ter kennis komen. De Ombudsman kan verder een communautaire instelling of communautair orgaan op de hoogte stellen van feiten die volgens hem het nemen van tuchtrechtelijke maatregelen rechtvaardigen.

Artikel 11

Verslagen aan het Europees Parlement

11.1. De Ombudsman legt het Europees Parlement een jaarverslag voor over al zijn werkzaamheden, met inbegrip van het resultaat van zijn onderzoeken.

11.2. De Ombudsman kan speciale verslagen als bedoeld in artikel 8.4 en andere speciale verslagen aan het Europees Parlement voorleggen indien hij zulks ter uitoefening van zijn taak uit hoofde van de Verdragen en het Statuut dienstig acht.

11.3. Het jaarverslag en de speciale verslagen van de Ombudsman kunnen aanbevelingen bevatten die hij ter uitoefening van zijn taak uit hoofde van de Verdragen en het Statuut dienstig acht.

Artikel 12

Samenwerking met nationale Ombudsmannen en soortgelijke organen

De Ombudsman kan met de Ombudsmannen en soortgelijke organen in de lidstaten samenwerken om de doeltreffendheid van zowel zijn eigen onderzoeken als die van de Ombudsmannen en soortgelijke organen in de lidstaten te bevorderen en om de rechten en belangen uit hoofde van de wetgeving van de Europese Unie en de Europese Gemeenschap doeltreffender te beschermen.

Artikel 13

Het recht van de klager op inzage van het dossier

13.1. Met inachtneming van het bepaalde in artikel 13.3. heeft de klager recht op inzage van het met zijn klacht verband houdende dossier van de Ombudsman.

13.2. De klager heeft het recht het dossier ter plaatse in te zien. Hij kan de Ombudsman om een kopie van het volledige dossier of van bepaalde documenten in dat dossier verzoeken.

13.3. De klager heeft geen inzage in:

- a) documenten of vertrouwelijke informatie verkregen op grond van voornoemd artikel 5, lid 1 of lid 2, waarvan aan de Ombudsman is aangegeven dat zij als vertrouwelijk worden beschouwd;
- b) in vertrouwelijkheid afgelegde getuigenverklaringen in overeenstemming met voornoemd artikel 5, lid 3.

Artikel 14

Toegang van het publiek tot documenten in het bezit van de Ombudsman

14.1. Het publiek heeft toegang tot documenten in het bezit van de Ombudsman, die geen verband houden met onderzoeken, onder dezelfde voorwaarden en beperkingen als vastgesteld bij Verordening (EG) nr. 1049/2001⁶¹ voor de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie.

14.2. Het publiek kan toegang vragen tot met het onderzoek verband houdende documenten die in het bezit zijn van de Ombudsman, op voorwaarde dat de klacht niet als vertrouwelijk

⁶¹Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43.

aangemerkt is op verzoek van de klager of door de Ombudsman krachtens voornoemd artikel 10, lid 1. Er wordt geen toegang verleend tot:

- a) documenten of informatie verkregen op grond van voornoemd artikel 5, lid 1 of lid 2, waarvan aan de Ombudsman is aangegeven dat zij als vertrouwelijk worden beschouwd;
- b) in vertrouwelijkheid afgelegde getuigenverklaringen in overeenstemming met voornoemd artikel 5, lid 3;
- c) die delen van het advies en antwoorden op verdere onderzoeken waarvan de betrokken instelling in overeenstemming met voornoemd artikel 4, lid 5, verzocht heeft deze uitsluitend openbaar te maken aan de klager. De aanvrager wordt in kennis gesteld van de reden of redenen waarom de betrokken instelling haar verzoek gedaan heeft;
- d) een document waarvan openbaarmaking de integriteit van een lopend onderzoek zou schaden.

14.3. Aanvragen om toegang tot documenten dienen schriftelijk (per brief, fax of e-mail) te worden ingediend en dusdanig nauwkeurig te zijn dat het desbetreffende document kan worden achterhaald.

14.4. Toegang tot documenten wordt verleend door inzage ter plaatse of door het verstrekken van een kopie. De Ombudsman kan voor het verstrekken van kopieën een redelijke vergoeding verlangen. De berekeningsmethode voor deze vergoeding wordt medegedeeld.

14.5. Besluiten over aanvragen om toegang tot documenten worden genomen binnen 15 werkdagen na ontvangst van de aanvraag. In uitzonderlijke gevallen kan de tijdslimiet worden verlengd met 15 werkdagen; de aanvrager wordt van tevoren hiervan in kennis gesteld met nauwkeurige vermelding van de redenen hiervoor.

14.6. Indien een verzoek om toegang tot een document deels of in het geheel wordt afgewezen, wordt zulks met redenen gestaafd.

Artikel 15

Talen

15.1. Klachten kunnen in een van de officiële talen van de Unie aan de Ombudsman worden gericht. De Ombudsman is niet verplicht klachten in een andere taal in behandeling te nemen.

15.2. De bij de procedure van de Ombudsman gebezigde taal is een van de officiële talen van de Unie; in het geval van een klacht is het de taal waarin de klacht is ingediend.

15.3. De Ombudsman bepaalt welke documenten in de taal van de procedure worden opgesteld.

Artikel 16

Publicatie van verslagen

16.1. De Europese Ombudsman doet in het Publicatieblad mededeling van de door hem opgestelde jaarverslagen en speciale verslagen, onder vermelding van de wijze waarop belangstellenden toegang hebben tot de volledige tekst van deze documenten.

16.2. Verslagen of samenvattingen van de besluiten van de Ombudsman betreffende vertrouwelijke klachten worden zodanig gepubliceerd dat de identiteit van de klager niet kan worden achterhaald.

Artikel 17

Inwerkingtreding

17.1. De op 16 oktober 1997 vastgestelde uitvoeringsbepalingen worden ingetrokken.

17.2. Dit besluit treedt op 1 januari 2003 in werking.

17.3. De Voorzitter van het Europees Parlement wordt van dit besluit in kennis gesteld. Hiervan wordt eveneens in het Publicatieblad mededeling gedaan.

BIJLAGE XII

Bestrijding van fraude, corruptie en elke andere onwettige activiteit die schadelijk is voor de belangen van de Gemeenschappen

Besluit van het Europees Parlement betreffende de voorwaarden voor en de wijze van uitvoering van interne onderzoeken op het gebied van de bestrijding van fraude, corruptie en elke andere onwettige activiteit die schadelijk is voor de belangen van de Gemeenschappen⁶²

Het Europees Parlement,

gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschappen, met name artikel 199,

gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, met name artikel 25,

gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, met name artikel 112,

gelet op zijn Reglement, met name artikel 186, onder c)⁶³,

overwegende dat in Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad⁶⁴, alsmede in Verordening (Euratom) nr. 1074/1999 van de Raad⁶⁵ betreffende de door het Europees Bureau voor fraudebestrijding verrichte onderzoeken, wordt bepaald dat het Bureau binnen de bij het EG-Verdrag en het Euratom-Verdrag opgerichte of op grond daarvan ingestelde instellingen, organen en lichamen administratieve onderzoeken opent en voert;

overwegende dat de verantwoordelijkheid van het door de Commissie opgerichte Europees Bureau voor fraudebestrijding niet tot de bescherming van de financiële belangen beperkt blijft, doch zich uitstrekt tot alle werkzaamheden ter bescherming van de belangen van de Gemeenschap tegen onregelmatige handelingen die tot administratieve of strafrechtelijke vervolgingen aanleiding kunnen geven;

overwegende dat de draagwijdte en de doeltreffendheid van de fraudebestrijding moeten worden vergroot door te profiteren van de op het gebied van administratieve onderzoeken aanwezige deskundigheid;

overwegende dat alle instellingen, organen en instanties het Bureau bijgevolg uit hoofde van hun administratieve zelfstandigheid de taak moeten opdragen interne administratieve onderzoeken in te stellen die zijn gericht op de opsporing van ernstige feiten in verband met de uitoefening van werkzaamheden in dienstverband die kunnen worden aangemerkt als een niet-nakoming van de verplichtingen van de ambtenaren en andere personeelsleden van de Gemeenschappen, zoals genoemd in de artikelen 11, 12, tweede en derde alinea, 13, 14, 16 en 17, eerste alinea, van het Statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen en van de Regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Europese Gemeenschappen, hierna "Statuut" genoemd, waardoor de belangen van deze Gemeenschappen worden geschaad, en die aanleiding tot tuchtrechtelijke en, eventueel, strafrechtelijke vervolgingen kan geven, of als veroorzaakt door grove schuld als bedoeld in artikel 22 van het Statuut of als een niet-nakoming van

⁶²Aangenomen op 18 november 1999.

⁶³Nu artikel 215, onder c)

⁶⁴PB L 136 van 31.5.1999, blz. 1.

⁶⁵PB L 136 van 31.5.1999, blz. 8.

overeenkomstige verplichtingen van de leden, bestuurders of personeelsleden van de instellingen, organen en instanties van de Gemeenschappen die niet aan het Statuut onderworpen zijn;

overwegende dat deze onderzoeken moeten worden verricht met volledige inachtneming van de ter zake dienende bepalingen van de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen, en met name het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten, en de ter uitvoering daarvan aangenomen teksten, alsmede het Statuut;

overwegende dat deze onderzoeken bij alle instellingen, organen en instanties van de Gemeenschappen onder gelijkwaardige voorwaarden moeten worden uitgevoerd, zonder dat de toekenning van deze taak aan het Bureau afbreuk doet aan de eigen verantwoordelijkheid van de instellingen, organen of instanties, noch de rechtsbescherming van de betrokken personen in enig opzicht vermindert;

overwegende dat, in afwachting van de wijziging van het Statuut, nadere regels moeten worden vastgesteld volgens welke de leden van de instellingen en organen, de bestuurders van de instanties alsmede ambtenaren en andere personeelsleden van de instellingen, organen en instanties met het oog op het goede verloop van de interne onderzoeken samenwerken,

BESLUIT:

Artikel 1

Verplichting tot samenwerking met het Bureau

De secretaris-generaal, de diensten, evenals elke ambtenaar of elk personeelslid van het Europees Parlement zijn gehouden ten volle samen te werken met de personeelsleden van het Bureau en alle voor het onderzoek benodigde bijstand te verlenen. Daartoe verstrekken zij de personeelsleden van het Bureau alle ter zake dienende gegevens en uitleg.

Onverminderd de ter zake dienende bepalingen van de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen, met name het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten, alsmede de ter uitvoering daarvan aangenomen teksten, werken de leden ten volle met het Bureau samen.

Artikel 2

Mededelingsplicht

Elke ambtenaar of elk personeelslid van het Europees Parlement die kennis krijgt van feiten welke het bestaan doen vermoeden van mogelijke gevallen van fraude, corruptie of van enige andere onwettige activiteit waardoor de belangen van de Gemeenschappen worden geschaad, of van ernstige feiten in verband met de uitoefening van werkzaamheden in dienstverband die kunnen worden aangemerkt als een niet-nakoming van de verplichtingen van de ambtenaren en andere personeelsleden van de Gemeenschappen, of personeelsleden die niet aan het Statuut onderworpen zijn, die aanleiding tot tuchtrechtelijke en, eventueel, strafrechtelijke vervolgingen kan geven, stelt onverwijld zijn diensthoofd of zijn directeur-generaal daarvan in kennis of, indien hij/zij zulks wenselijk acht, zijn secretaris-generaal of rechtstreeks het Bureau, indien het gaat om een ambtenaar, een personeelslid dan wel om personeelsleden die niet aan het Statuut onderworpen zijn; in geval van een niet-nakoming van overeenkomstige verplichtingen door afgevaardigden, dient hij/zij de Voorzitter van het Europees Parlement hiervan in kennis te stellen.

De Voorzitter, de secretaris-generaal, de directeurs-generaal en de diensthoofden van het Europees Parlement doen elk feit waarvan zij kennis hebben gekregen en dat het bestaan doet vermoeden van onregelmatigheden als bedoeld in de eerste alinea, onverwijld aan het Bureau toekomen.

De ambtenaren en personeelsleden van het Europees Parlement mogen in geen geval wegens een in de eerste en tweede alinea bedoelde mededeling op onbillijke of discriminerende wijze worden behandeld.

De afgevaardigden die kennis krijgen van de in de eerste alinea bedoelde feiten stellen de Voorzitter van het Europees Parlement of, indien zij zulks nuttig achten, het Bureau daarvan rechtstreeks in kennis.

Dit artikel is van toepassing, onverlet de vereisten van vertrouwelijkheid die zijn vastgelegd in de wet of in het Reglement van het Europees Parlement.

Artikel 3

Bijstand van het Beveiligingsbureau

Op verzoek van de directeur van het Bureau worden de personeelsleden van het Bureau bij de feitelijke uitvoering van de onderzoeken bijgestaan door het Beveiligingsbureau van het Europees Parlement.

Artikel 4

Immunititeit en recht om niet te getuigen

De regels betreffende de parlementaire immunititeit en het recht van de afgevaardigde om niet te getuigen blijven onverlet.

Artikel 5

Inlichting van de betrokkene

Wanneer de mogelijkheid van persoonlijke betrokkenheid van een afgevaardigde, een ambtenaar of een personeelslid is gebleken, moet de betrokkene, wanneer zulks geen nadeel voor het onderzoek dreigt op te leveren, spoedig worden ingelicht. In geen geval kunnen na afloop van het onderzoek conclusies worden getrokken waarin een afgevaardigde, een ambtenaar of personeelslid van het Parlement met name wordt genoemd zonder dat de betrokkene in de gelegenheid is gesteld zich over alle hem of haar betreffende feiten uit te spreken.

In gevallen waarin met het oog op het onderzoek absolute geheimhouding is vereist of waarin gebruik moet worden gemaakt van opsporingsmiddelen die tot de bevoegdheid van de nationale rechterlijke instantie behoren, kan de verplichting om de afgevaardigde, de ambtenaar of het personeelslid van het Europees Parlement de gelegenheid te geven zich uit te spreken in overeenstemming met de Voorzitter, respectievelijk de secretaris-generaal worden opgeschort.

Artikel 6

Kennisgeving van seponering van het onderzoek

Indien, na afloop van een intern onderzoek, een afgevaardigde, een ambtenaar of een personeelslid van het Europees Parlement geen enkel element ten laste kan worden gelegd, wordt het hem betreffende interne onderzoek geseponerd op grond van een besluit van de directeur van het Bureau, die de betrokkene daarvan schriftelijk in kennis stelt.

Artikel 7

Opheffing van vrijstelling van rechtsvervolging

Elk van een nationale politieke of gerechtelijke autoriteit uitgaand verzoek tot opheffing van de vrijstelling van rechtsvervolging van een ambtenaar of van een personeelslid van het Europees

Parlement in verband met eventuele gevallen van fraude, corruptie of enige andere onwettige activiteit, wordt voor advies aan de directeur van het Bureau meegedeeld. Indien een verzoek om opheffing van de vrijstelling een lid van de instelling betreft, wordt het Bureau daarvan in kennis gesteld.

Artikel 8

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op de dag waarop het door het Europees Parlement wordt goedgekeurd.

BIJLAGE XIII

Akkoord tussen het Europees Parlement en de Commissie betreffende de wijze van toepassing van Besluit 1999/468/EG van de Raad tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden, gewijzigd bij Besluit 2006/512/EG

Verstrekking van gegevens aan het Europees Parlement

1. Krachtens artikel 7, lid 3, van Besluit 1999/468/EG⁶⁶, houdt de Commissie het Europees Parlement regelmatig op de hoogte van de werkzaamheden van de comités⁶⁷, en wel op een wijze die de transparantie van het systeem van toezending waarborgt, alsook een opgave van de toegezonden gegevens en van de onderscheiden fasen van de procedure mogelijk maakt. Te dien einde ontvangt het Parlement, tegelijk met de leden van de comités en onder dezelfde voorwaarden, de ontwerpagenda's van de vergaderingen en de ontwerpen van uitvoeringsmaatregelen die deze comités worden voorgelegd krachtens de volgens de procedure van artikel 251 van het EG-Verdrag vastgestelde basisbesluiten, alsmede de uitslagen van de stemmingen, beknopte verslagen van de vergaderingen en de lijsten van de instanties en organisaties waartoe de personen behoren die door de lidstaten zijn aangewezen om hen te vertegenwoordigen.

Register

2. De Commissie stelt een register in van alle documenten die het Europees Parlement worden toegezonden⁶⁸. Het Europees Parlement heeft rechtstreekse toegang tot dit register. Overeenkomstig artikel 7, lid 5, van Besluit 1999/468/EG, worden de gegevens van alle aan het Europees Parlement toegezonden documenten openbaar gemaakt.

3. Overeenkomstig de toezeggingen die de Commissie heeft gedaan in haar verklaring over artikel 7, lid 3, van Besluit 1999/468/EG⁶⁹, maakt, zodra aan de technische voorwaarden hiervoor is voldaan, het in punt 2 bedoelde register het volgende mogelijk:

- een duidelijke opgave van de documenten waarop dezelfde procedure van toepassing is en alle wijzigingen betreffende de uitvoeringsmaatregelen in elke fase van de procedure;
- een opgave van de fase van de procedure en het tijdschema;
- het maken van een duidelijk onderscheid tussen de ontwerpmaatregelen die het Europees Parlement op hetzelfde tijdstip als de leden van het comité uit hoofde van het recht op gegevensverstrekking ontvangt, en het aan het Europees Parlement toegezonden definitieve ontwerp na het advies van het comité;
- een duidelijke vaststelling van alle wijzigingen ten opzichte van de reeds aan het Europees Parlement toegezonden documenten.

4. Wanneer het Europees Parlement en de Commissie, na een overgangsperiode die ingaat bij de inwerkingtreding van dit akkoord, concluderen dat het systeem op bevredigende wijze

⁶⁶PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23. Besluit gewijzigd bij Besluit 2006/512/EG (PB L 200 van 22.7.2006, blz. 11).

⁶⁷In dit akkoord verwijst het woord 'comité' naar de comités die overeenkomstig Besluit 1999/468/EG zijn ingesteld.

⁶⁸De streefdatum voor de instelling van het register is 31 maart 2008.

⁶⁹PB C 171 van 22.7.2006, blz. 21.

functioneert, geschiedt de toezending van documenten aan het Europees Parlement door middel van een elektronische kennisgeving, die een link bevat naar het in punt 2 bedoelde register. Dit besluit wordt genomen door middel van een briefwisseling tussen de voorzitters van beide instellingen. Gedurende de overgangperiode worden de documenten aan het Europees Parlement toegezonden als bijlage bij een elektronisch postbericht.

5. Voorts stemt de Commissie ermee in het Europees Parlement op verzoek van zijn bevoegde parlementaire commissie, ter kennisneming, specifieke ontwerpen van uitvoeringsmaatregelen toe te zenden waarvan de basisbesluiten niet volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag zijn vastgesteld, maar die voor het Europees Parlement van bijzonder belang zijn. Deze maatregelen worden opgenomen in het in punt 2 bedoelde register, met een kennisgeving aan het Europees Parlement.

6. Naast de in punt 1 bedoelde beknopte verslagen van de vergaderingen, kan het Europees Parlement om inzage in de notulen van de comités verzoeken⁷⁰. De Commissie onderzoekt elk verzoek per geval, volgens de in bijlage 1 bij het Kaderakkoord over de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de Commissie vastgestelde regels⁷¹.

Vertrouwelijke documenten

7. Vertrouwelijke documenten worden behandeld volgens de interne administratieve procedures die elke instelling daartoe heeft vastgesteld, zodat alle nodige waarborgen worden geboden.

Resoluties van het Europees Parlement op grond van artikel 8 van Besluit 1999/468/EG

8. Op grond van artikel 8 van Besluit 1999/468/EG kan het Europees Parlement in een met redenen omklede resolutie verklaren, dat een ontwerp van maatregelen ter uitvoering van een volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag vastgesteld basisbesluit de bij dit basisbesluit verleende uitvoeringsbevoegdheden overschrijdt.

9. Het Europees Parlement neemt deze resoluties aan overeenkomstig zijn Reglement, binnen een termijn van een maand na ontvangst van het definitieve ontwerp van uitvoeringsmaatregelen in de aan de leden van het betrokken comité voorgelegde taalversies.

10. Het Europees Parlement en de Commissie komen overeen, dat er permanent een kortere termijn moet worden vastgesteld voor bepaalde typen urgente uitvoeringsmaatregelen waarover in het belang van een goed beheer een sneller besluit moet worden genomen. Dit geldt in het bijzonder voor bepaalde typen maatregelen met betrekking tot het externe beleid, met inbegrip van humanitaire en noodhulp, de bescherming van de gezondheid en van de veiligheid, alsmede de uitzonderingen op de voorschriften inzake het plaatsen van overheidsopdrachten. De betrokken typen maatregelen en de hiervoor geldende termijnen worden vastgelegd in een akkoord tussen het lid van de Commissie en de voorzitter van de bevoegde parlementaire commissie. Dit soort akkoorden kan op elk tijdstip door elk van beide partijen worden opgezegd.

11. Behoudens de in punt 10 bedoelde gevallen, is de termijn korter in urgente gevallen alsmede wanneer het gaat om maatregelen van dagelijks beheer en/of met een beperkte geldigheidsduur. In uiterst urgente gevallen, met name om redenen in verband met de volksgezondheid, kan de termijn zeer kort zijn. Het bevoegde lid van de Commissie stelt met opgave van redenen de termijn vast. Het Europees Parlement kan vervolgens een procedure volgen waarbij de toepassing van artikel 8 van Besluit 1999/468/EG aan zijn bevoegde parlementaire

⁷⁰Zie het arrest van het Gerecht van eerste aanleg van de Europese Gemeenschappen van 19 juli 1999, zaak T-188/97, Rothmans/ Commissie, Jurispr. 1999, blz. II-2463.

⁷¹PB C 117 E van 18.5.2006, blz. 123.

commissie kan worden gedelegeerd, die de Commissie binnen de betrokken termijn kan antwoorden.

12. Zodra de diensten van de Commissie voorzien, dat onder de punten 10 en 11 vallende ontwerpmaatregelen eventueel aan een comité moeten worden voorgelegd, delen zij dit informeel aan het secretariaat van de bevoegde parlementaire commissie of commissies mede. Zodra de eerste versie van de ontwerpmaatregelen aan de leden van het comité is voorgelegd, stellen de diensten van de Commissie het secretariaat van die parlementaire commissie of commissies in kennis van de urgentie ervan en van de termijnen die gelden wanneer het definitieve ontwerp is voorgelegd.

13. Na de aanneming door het Europees Parlement van een in punt 8 bedoelde resolutie, of een in punt 11 bedoeld antwoord stelt het bevoegde lid van de Commissie het Europees Parlement of eventueel de bevoegde parlementaire commissie in kennis van het gevolg dat de Commissie voornemens is hieraan te geven.

14. De in de punten 10 tot en met 13 bedoelde gegevens worden opgenomen in het register.

Regelgevingsprocedure met toetsing

15. Wanneer de regelgevingsprocedure met toetsing van toepassing is, stelt de Commissie, na de stemming in het comité, het Europees Parlement in kennis van de geldende termijnen. Onverminderd punt 16 beginnen deze termijnen pas te lopen vanaf de datum waarop het Europees Parlement alle taalversies heeft ontvangen.

16. Wanneer ingekorte termijnen gelden (artikel 5 bis, lid 5, onder b), van Besluit 1999/468/EG) en in urgente gevallen (artikel 5 bis, lid 6, van Besluit 1999/468/EG), begint de termijn te lopen vanaf de datum van ontvangst door het Europees Parlement van het definitieve ontwerp van uitvoeringsmaatregelen in de aan de leden van het comité voorgelegde taalversies, behoudens bezwaar van de voorzitter van de parlementaire commissie. De Commissie tracht in elk geval alle taalversies zo spoedig mogelijk aan het Europees Parlement te zenden. Zodra de diensten van de Commissie voorzien, dat de onder artikel 5 bis, lid 5, onder b), of lid 6, vallende ontwerpmaatregelen eventueel aan een comité moeten worden voorgelegd, delen zij dit informeel aan het secretariaat van de bevoegde parlementaire commissie of commissies mede.

Financiële diensten

17. Overeenkomstig haar verklaring over artikel 7, lid 3, van Besluit 1999/468/EG verbindt de Commissie zich met betrekking tot financiële diensten ertoe:

- de functionaris van de Commissie die een vergadering van een comité voorziet, het Europees Parlement na elke vergadering van het comité desgevraagd verslag te doen uitbrengen over alle besprekingen over de aan het comité voorgelegde ontwerpen van uitvoeringsmaatregelen;
- eventuele vragen over de besprekingen betreffende aan een comité voorgelegde uitvoeringsbepalingen mondeling of schriftelijk te beantwoorden.

Ten slotte zorgt de Commissie ervoor, dat de toezeggingen die zijn gedaan tijdens de plenaire vergadering van het Parlement op 5 februari 2002⁷² en een tweede maal tijdens de plenaire vergadering van 31 maart 2004⁷³, alsmede de toezeggingen in de punten 1 tot en met 7 van de brief

⁷²PB C 284 E van 21.11.2002, blz. 19.

⁷³PB C 103 E van 29.4.2004, blz. 446 en het Volledige verslag der vergaderingen (CRE) van de plenaire vergadering van het Parlement van 31 maart 2004, onder "Stemming".

van 2 oktober 2001⁷⁴ van Commissielid Bolkestein aan de voorzitter van de Commissie economische en monetaire zaken van het Europees Parlement, worden nagekomen met betrekking tot de gehele sector financiële dienstverlening (met inbegrip van effecten, het bank- en verzekeringswezen, bedrijfspensioenen en boekhouding).

Jaarrooster van parlementaire werkzaamheden

18. Behalve wanneer ingekorte termijnen gelden of in urgente gevallen, houdt de Commissie bij het toezenden van documenten krachtens dit akkoord rekening met de recesperioden van het Europees Parlement (winterreces, zomerreces en de Europese verkiezingen), teneinde te waarborgen dat het Parlement zijn prerogatieven binnen de termijnen die in Besluit 1999/468/EG en dit akkoord zijn vastgelegd, kan uitoefenen.

Samenwerking tussen het Europees Parlement en de Commissie

19. De twee instellingen verklaren zich bereid, elkaar wederzijds bijstand te verlenen om te zorgen voor een volledige samenwerking bij de behandeling van bijzondere uitvoeringsmaatregelen. Hiertoe worden op administratief niveau de nodige contacten gelegd.

Vorige akkoorden

20. Het akkoord van 2000 tussen het Europees Parlement en de Commissie over de modaliteiten voor de toepassing van Besluit 1999/468/EG van de Raad⁷⁵ wordt hierbij vervangen. Het Europees Parlement en de Commissie achten voor wat hen betreft de volgende akkoorden vervallen en derhalve niet meer van kracht: het akkoord Plumb/Delors van 1988, het akkoord Samland/Williamson van 1996 en de *modus vivendi* van 1994⁷⁶.

⁷⁴PB C 284 E van 21.11.2002, blz. 83.

⁷⁵PB L 256 van 10.10.2000, blz. 19.

⁷⁶PB C 102 van 4.4.1996, blz. 1.

BIJLAGE XIV

Kaderakkoord over de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de Commissie⁷⁷

Het Europees Parlement⁷⁸ en de Europese Commissie (hierna "de twee instellingen" genoemd),

- gelet op het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU), het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), met name artikel 295 hiervan, en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, hierna "de Verdragen" genoemd,
- gelet op de interinstitutionele akkoorden en teksten waarin de betrekkingen tussen de twee instellingen worden geregeld,
- gelet op het Reglement van het Parlement⁷⁹, in het bijzonder de artikelen 105, 106 en 127 alsmede de bijlagen VIII en XIV,
- gelet op de beleidslijnen en de verklaringen hierover van de gekozen Voorzitter van de Commissie van 15 september 2009 en 9 februari 2010 en op de verklaringen afgelegd door de kandidaat-leden van de Commissie in de loop van hun hoorzittingen met de parlementaire commissies,

A. overwegende dat het Verdrag van Lissabon de democratische legitimiteit van het besluitvormingsproces van de Europese Unie versterkt,

B. overwegende dat de twee instellingen het grootste belang hechten aan de doeltreffende omzetting en tenuitvoerlegging van het recht van de Unie,

C. overwegende dat dit Kaderakkoord de bevoegdheden en prerogatieven van het Parlement, de Commissie en elke andere instelling of elk ander orgaan van de Unie onverlet laat en beoogt een zo doeltreffend en transparant mogelijke uitoefening van deze bevoegdheden en prerogatieven te waarborgen,

D. overwegende dat dit Kaderakkoord moet worden geïnterpreteerd overeenkomstig het institutionele kader dat bij de Verdragen is ingesteld,

E. overwegende dat de Commissie naar behoren rekening zal houden met de respectieve rollen die de Verdragen het Parlement en de Raad hebben toegekend, met name met betrekking tot het in punt 9 vastgelegde grondbeginsel van gelijke behandeling,

F. overwegende dat het geboden is het in mei 2005⁸⁰ gesloten kaderakkoord te actualiseren en door de volgende tekst te vervangen,

komen als volgt overeen:

I. TOEPASSINGSGBIED

1. Om het nieuwe "bijzondere partnerschap" tussen het Parlement en de Commissie beter weer te geven, komen de twee instellingen de volgende maatregelen overeen, teneinde de politieke verantwoordelijkheid en de legitimiteit van de Commissie te versterken, de constructieve dialoog

⁷⁷PB L 304 van 20.11.2010, blz. 47.

⁷⁸Besluit van het Parlement van 20 oktober 2010.

⁷⁹PB L 44 van 15.2.2005, blz 1.

⁸⁰PB C 117 E van 18.5.2006, blz.125.

uit te breiden en de informatie-uitwisseling tussen de twee instellingen te verbeteren, alsmede de samenwerking op het gebied van procedures en planning te verbeteren.

Zij komen voorts bijzondere bepalingen overeen

- betreffende de vergaderingen van de Commissie met nationale deskundigen, die zijn opgenomen in bijlage 1;
- betreffende de verstrekking van vertrouwelijke informatie aan het Parlement, die zijn opgenomen in bijlage 2;
- betreffende de onderhandelingen over en de sluiting van internationale overeenkomsten, die zijn opgenomen in bijlage 3; en
- betreffende het tijdschema voor het werkprogramma van de Commissie, die zijn opgenomen in bijlage 4.

II. POLITIEKE VERANTWOORDELIJKHEID

2. Na zijn voordracht door de Europese Raad legt de voorgedragen Voorzitter van de Commissie het Parlement de beleidslijnen voor zijn ambtstermijn voor, om voor de stemming over zijn voordracht een gefundeerde gedachtewisseling met het Parlement mogelijk te maken.

3. Overeenkomstig artikel 106 van zijn Reglement overlegt het Parlement tijdig voor de inleiding van de procedures inzake de goedkeuring van de nieuwe Commissie met de gekozen Voorzitter van de Commissie. Het Parlement houdt rekening met de door de gekozen Voorzitter gemaakte opmerkingen.

De voorgedragen leden van de Commissie zorgen ervoor, dat alle relevante informatie in verband met de in artikel 245 van het VWEU vastgelegde onafhankelijkheidsplicht wordt verstrekt.

De procedures worden zo ontworpen, dat een open, eerlijke en consequente beoordeling van de gehele voorgedragen Commissie gewaarborgd is.

4. Onverminderd het beginsel dat de Commissie een college vormt, draagt elk lid van de Commissie de politieke verantwoordelijkheid voor de maatregelen op het gebied waarmee het is belast.

De Voorzitter van de Commissie is volledig verantwoordelijk voor het vaststellen van elk belangenconflict op grond waarvan een lid van de Commissie zijn taken niet kan vervullen.

De Voorzitter van de Commissie is tevens verantwoordelijk voor alle maatregelen die vervolgens in een dergelijke situatie worden genomen en stelt de Voorzitter van het Parlement hiervan onmiddellijk schriftelijk in kennis.

De deelname van de leden van de Commissie aan verkiezingscampagnes wordt geregeld door de gedragscode voor de leden van de Commissie.

De leden van de Commissie die actief aan verkiezingscampagnes deelnemen als kandidaat bij de verkiezingen voor het Europees Parlement, moeten onbetaald verkiezingsverlof nemen met ingang van het einde van de laatste vergaderperiode voor de verkiezingen.

De Voorzitter van de Commissie stelt het Parlement tijdig in kennis van zijn besluit dit verlof toe te kennen, waarbij hij meedeelt welk lid van de Commissie de betrokken bevoegdheden tijdens de verlofperiode zal overnemen.

5. Wanneer het Parlement de Voorzitter van de Commissie verzoekt het vertrouwen in een individueel lid van de Commissie op te zeggen, overweegt de Voorzitter ernstig dat lid te verzoeken ontslag te nemen, overeenkomstig artikel 17, lid 6, van het VEU. De Voorzitter eist het ontslag van het betrokken lid of licht zijn weigering dit te doen tijdens de volgende vergaderperiode voor het Parlement toe.

6. Wanneer het overeenkomstig artikel 246, tweede alinea, van het VWEU nodig wordt te voorzien in de vervanging van een lid van de Commissie tijdens diens ambtstermijn, houdt de Voorzitter van de Commissie ernstig rekening met het resultaat van de raadpleging van het Parlement alvorens met het besluit van de Raad in te stemmen.

Het Parlement draagt ervoor zorg, dat zijn procedures met de grootst mogelijke spoed worden afgewikkeld, zodat de Voorzitter van de Commissie ernstig rekening kan houden met het standpunt van het Parlement, voordat het nieuwe lid wordt benoemd.

Op dezelfde manier houdt de Voorzitter van de Commissie overeenkomstig artikel 246, derde alinea, van het VWEU ernstig rekening met het standpunt van het Parlement, indien de resterende duur van de ambtstermijn van de Commissie kort is.

7. Wanneer de Voorzitter van de Commissie tijdens de ambtstermijn voornemens is de verdeling van de taken over de leden van de Commissie te wijzigen, overeenkomstig artikel 248 van het VWEU, stelt hij het Parlement hiervan, tijdig voor de relevante raadpleging van het Parlement over deze wijzigingen, in kennis. Het besluit van de Voorzitter om de portefeuilles te herschikken kan onmiddellijk van kracht worden.

8. Wanneer de Commissie een herziening voorstelt van de gedragscode voor de leden van de Commissie met betrekking tot belangenconflicten of ethisch verantwoord gedrag, wint zij het advies in van het Parlement.

III. CONSTRUCTIEVE DIALOOG EN INFORMATIEVOORZIENING

i) Algemene bepalingen

9. De Commissie garandeert dat zij het grondbeginsel van gelijke behandeling van het Parlement en de Raad zal toepassen, met name ten aanzien van de toegang tot de vergaderingen en de verstrekking van bijdragen of andere informatie betreft, in het bijzonder met betrekking tot wetgevings- en begrotingsaangelegenheden.

10. De Commissie neemt binnen haar bevoegdheden maatregelen om het Parlement beter bij het beleid te betrekken en wel aldus dat zij op het gebied van het gemeenschappelijke buitenlands en veiligheidsbeleid zoveel mogelijk met de standpunten van het Parlement rekening houdt.

11. De volgende regelingen worden getroffen om het "bijzondere partnerschap" tussen het Parlement en de Commissie uit te voeren:

- de voorzitter van de Commissie vergadert op verzoek van het Parlement met de Conferentie van voorzitters, minimaal tweemaal per jaar, om aangelegenheden van gemeenschappelijk belang te bespreken;
- de Voorzitter van de Commissie pleegt geregeld overleg met de Voorzitter van het Parlement over essentiële horizontale kwesties en belangrijke wetgevingsvoorstellen. Dit overleg houdt ook in, dat de Voorzitter van het Parlement wordt uitgenodigd om vergaderingen van het college van commissieleden bij te wonen;

- de Voorzitter van de Commissie of de vicevoorzitter die bevoegd is voor interinstitutionele betrekkingen, moet worden uitgenodigd om de vergaderingen van de Conferentie van voorzitters en de Conferentie van commissievoorzitters bij te wonen, wanneer specifieke aangelegenheden in verband met de vaststelling van de agenda van de plenaire vergadering, de interinstitutionele betrekkingen tussen het Parlement en de Commissie en wetgevings- en begrotingskwesities worden besproken;
- jaarlijks vindt een vergadering plaats van de Conferentie van voorzitters en de Conferentie van commissievoorzitters en het college van commissieleden om relevante kwesities te bespreken, waaronder de voorbereiding en uitvoering van het werkprogramma van de Commissie;
- de Conferentie van voorzitters en de Conferentie van commissievoorzitters delen de Commissie tijdig de resultaten mee van hun besprekingen die een interinstitutionele dimensie hebben. Het Parlement houdt de Commissie ook geregeld en volledig op de hoogte van het resultaat van zijn vergaderingen aangaande de voorbereiding van de plenaire vergaderingen en houdt rekening met het standpunt van de Commissie. Dit laat punt 45 onverlet;
- ter verzekering van een geregelde voorziening van nuttige informatie tussen de twee instellingen, vergaderen de secretarissen-generaal van het Parlement en de Commissie geregeld.

12. Elk lid van de Commissie ziet toe op een regelmatige en rechtstreekse informatievoorziening tussen het lid van de Commissie en de voorzitter van de betrokken parlementaire commissie.

13. De Commissie maakt geen wetgevingsvoorstel of belangrijk initiatief of besluit openbaar alvorens het Parlement hiervan schriftelijk in kennis te hebben gesteld.

Uitgaande van het werkprogramma van de Commissie, wijzen de twee instellingen van tevoren in onderlinge overeenstemming de initiatieven van bijzonder belang aan die in de plenaire vergadering van het Parlement zullen worden gepresenteerd. De Commissie presenteert deze initiatieven in beginsel eerst in de plenaire vergadering en pas daarna aan de bevolking.

Evenzo wijzen zij de voorstellen en initiatieven aan waarover in de Conferentie van voorzitters informatie dient te worden verstrekt of waarvan de betrokken parlementaire commissie of de voorzitter daarvan op passende wijze op de hoogte dient te worden gesteld.

Deze besluiten worden genomen in het kader van de regelmatige dialoog tussen de twee instellingen, zoals bedoeld in punt 11, en worden regelmatig geactualiseerd, waarbij naar behoren rekening wordt gehouden met eventuele politieke ontwikkelingen.

14. Wanneer een intern document van de Commissie waarvan het Parlement niet overeenkomstig dit Kaderakkoord in kennis is gesteld buiten de instellingen wordt verspreid, kan de Voorzitter van het Parlement om onverwijlde verstrekking van het betrokken document aan het Parlement verzoeken, om het te doen toekomen aan de leden van het Parlement die hierom verzoeken.

15. De Commissie verstrekt alle informatie en documentatie over haar vergaderingen met nationale deskundigen in het kader van haar werkzaamheden ter voorbereiding en uitvoering van de wetgeving van de Unie, waaronder zachte wetgeving en gedelegeerde handelingen. Op verzoek van het Parlement kan de Commissie ook deskundigen van het Parlement voor deze vergaderingen uitnodigen.

De betrokken bepalingen zijn opgenomen in bijlage 1.

16. Binnen drie maanden na de aanneming van een resolutie van het Parlement verstrekt de Commissie het Parlement schriftelijke informatie over de maatregelen die zijn genomen naar aanleiding van specifieke verzoeken die het Parlement in resoluties tot haar heeft gericht, ook in gevallen waarin zij zich niet achter de standpunten van het Parlement kon scharen. Deze termijn kan worden verkort, wanneer een verzoek dringend is. Hij kan met een maand worden verlengd, wanneer een verzoek grondiger werk vereist en dit naar behoren met redenen is omkleed. Het Parlement zorgt ervoor, dat de betrokken informatie binnen de instelling ruim wordt verspreid.

Het Parlement streeft ernaar, geen mondelinge of schriftelijke vragen te stellen over aangelegenheden ten aanzien waarvan de Commissie het Parlement haar standpunt reeds heeft meegedeeld door middel van een schriftelijke volgededeling.

De Commissie verplicht zich ertoe, binnen drie maanden na de aanneming door de plenaire vergadering van een resolutie dienaangaande, een verslag uit te brengen over het concrete gevolg dat is gegeven aan verzoeken tot indiening van een voorstel overeenkomstig artikel 225 van het VWEU (initiatief-wetgevingsverslag). De Commissie dient uiterlijk na één jaar een wetgevingsvoorstel in of neemt het voorstel op in haar werkprogramma van het jaar daarop. Indien de Commissie geen voorstel indient, verstrekt zij het Parlement een gedetailleerde beschrijving van de redenen hiervoor.

De Commissie verplicht zich ook tot een nauwe en vroegtijdige samenwerking met het Parlement inzake verzoeken om wetgevingsinitiatieven die voortvloeien uit burgerinitiatieven.

Ten aanzien van de kwijtingsprocedure gelden de specifieke bepalingen van punt 31.

17. Wanneer overeenkomstig artikel 289, lid 4, van het VWEU initiatieven, aanbevelingen of verzoeken met betrekking tot de vaststelling van wetgevingshandelingen worden genomen of gedaan, brengt de Commissie desgevraagd het Parlement in de betrokken parlementaire commissie op de hoogte van haar standpunt inzake de betrokken voorstellen.

18. De twee instellingen komen overeen samen te werken op het gebied van de betrekkingen met de nationale parlementen.

Zij werken samen met betrekking tot de uitvoering van Protocol nr. 2 bij het VWEU betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid. Deze samenwerking omvat een regeling voor de nodige vertalingen van de door de nationale parlementen toegezonden gemotiveerde adviezen.

Wanneer de in artikel 7 van Protocol nr. 2 bij het VWEU genoemde drempels zijn bereikt, verstrekt de Commissie de vertalingen van alle door de nationale parlementen toegezonden gemotiveerde adviezen, samen met haar standpunt dienaangaande.

19. De Commissie deelt het Parlement de lijst van deskundigengroepen mee die haar bij de uitoefening van haar initiatiefrecht moeten bijstaan. Deze lijst wordt regelmatig geactualiseerd en openbaar gemaakt.

In dit kader verstrekt de Commissie de bevoegde parlementaire commissie op uitdrukkelijk en met redenen omkleed verzoek van de voorzitter van deze commissie op passende wijze informatie over de werkzaamheden en de samenstelling van deze groepen.

20. Via de geëigende kanalen voeren de twee instellingen een constructieve dialoog over vraagstukken die belangrijke administratieve zaken betreffen, met name kwesties die rechtstreekse gevolgen hebben voor de administratie van het Parlement zelf.

21. Het Parlement wint het advies van de Commissie in, wanneer het een herziening van zijn Reglement inzake de betrekkingen met de Commissie voorstelt.

22. Wanneer ten aanzien van informatie die uit hoofde van dit Kaderakkoord is verstrekt, een beroep wordt gedaan op vertrouwelijkheid, zijn de bepalingen van bijlage 2 van toepassing.

ii) Internationale overeenkomsten en uitbreiding

23. Het Parlement wordt in alle fasen van de onderhandelingen over en de sluiting van internationale overeenkomsten, met inbegrip van de vaststelling van onderhandelingsrichtsnoeren, onmiddellijk en volledig ingelicht. De Commissie handelt aldus, dat zij haar verplichtingen ingevolge artikel 218 van het VWEU volledig nakomt, waarbij zij de rol van elke instelling overeenkomstig artikel 13, lid 2, van het VEU eerbiedigt.

De Commissie past de in bijlage 3 opgenomen regeling toe.

24. De in punt 23 bedoelde inlichtingen worden voldoende tijdig aan het Parlement verstrekt opdat het in voorkomend geval zijn standpunt kenbaar kan maken en de Commissie voor zover mogelijk rekening kan houden met het standpunt van het Parlement. Deze inlichtingen worden in de regel via de bevoegde parlementaire commissie en, waar dit passend is, op een plenaire vergadering aan het Parlement verstrekt. In naar behoren gemotiveerde gevallen worden deze inlichtingen aan meer dan één commissie van het Parlement verstrekt.

De twee instellingen verplichten zich ertoe, overeenkomstig bijlage 2 passende procedures en waarborgen voor de toezending van vertrouwelijke inlichtingen door de Commissie aan het Parlement vast te stellen.

25. De twee instellingen erkennen dat, als gevolg van hun verschillende institutionele rol, de Commissie de Europese Unie moet vertegenwoordigen bij internationale onderhandelingen, met uitzondering van die betreffende het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid en andere in de Verdragen voorziene gevallen.

Wanneer de Commissie de Unie vertegenwoordigt bij internationale conferenties, vergemakkelijkt de Commissie op verzoek van het Parlement dat een delegatie van leden van het Europees Parlement als waarnemers wordt opgenomen in delegaties van de Unie, zodat het Parlement onmiddellijk en volledig op de hoogte is van de beraadslagingen van de conferentie. De Commissie verplicht zich ertoe, indien van toepassing, de delegatie van het Parlement stelselmatig op de hoogte te houden over de resultaten van de onderhandelingen.

De leden van het Europees Parlement mogen niet rechtstreeks aan deze onderhandelingen deelnemen. Afhankelijk van de juridische, technische en diplomatieke mogelijkheden, kan de Commissie hun een waarnemersstatus verlenen. In geval van weigering deelt de Commissie het Parlement de redenen daarvan mee.

Bovendien vergemakkelijkt de Commissie de deelname van de leden van het Europees Parlement als waarnemers aan alle onder haar verantwoordelijkheid vallende relevante vergaderingen zowel vóór als na de onderhandelingszittingen.

26. Onder dezelfde voorwaarden houdt de Commissie het Parlement stelselmatig op de hoogte van, en vergemakkelijkt zij de toegang als waarnemer van de leden van het Europees Parlement die deel uitmaken van delegaties van de Unie, tot de vergaderingen van organen die bij multilaterale internationale overeenkomsten waarbij de Unie partij is, zijn ingesteld, telkens wanneer die organen worden verzocht besluiten te nemen waarvoor de instemming van het Parlement nodig is of voor de uitvoering waarvan de aanpassing van rechtshandelingen volgens de gewone wetgevingsprocedure vereist is.

27. Overeenkomstig het algemene beginsel van goede samenwerking tussen de instellingen verleent de Commissie de delegaties van het Parlement in delegaties van de Unie op internationale conferenties het recht, gebruik te maken van alle voorzieningen waarover de Unie bij deze gelegenheden beschikt, rekening houdend met de beschikbare logistiek.

De Voorzitter van het Parlement zendt de Voorzitter van de Commissie uiterlijk vier weken voor het begin van de conferentie een voorstel inzake de opname van een delegatie van het Parlement in de delegatie van de Unie toe, waarin wordt aangegeven wie het hoofd van de delegatie van het Parlement is en hoeveel leden van het Europees Parlement moeten worden opgenomen. In naar behoren gemotiveerde gevallen kan deze termijn uitzonderlijk worden verkort.

Het aantal leden van het Europees Parlement in de delegatie van het Parlement en de hoeveelheid ondersteunend personeel is evenredig aan de totale omvang van de delegatie van de Unie.

28. De Commissie houdt het Parlement volledig op de hoogte van de voortgang van de toetredingsonderhandelingen en met name van belangrijke aspecten en ontwikkelingen, zodat het Parlement zijn standpunten tijdig volgens de passende parlementaire procedures kenbaar kan maken.

29. Wanneer het Parlement overeenkomstig artikel 90, lid 4, van zijn Reglement een aanbeveling over de in punt 28 bedoelde aangelegenheden aanneemt en de Commissie om zwaarwegende redenen besluit dat zij deze aanbeveling niet kan steunen, zet zij de redenen hiervoor in het Parlement uiteen, hetzij ter plenaire vergadering, hetzij op de volgende vergadering van de betrokken parlementaire commissie.

iii) Begrotingsuitvoering

30. Alvorens op donorconferenties financiële toezeggingen te doen die nieuwe financiële verplichtingen meebrengen en de toestemming van de begrotingsautoriteit vereisen, stelt de Commissie de begrotingsautoriteit in kennis en onderzoekt zij de opmerkingen van de begrotingsautoriteit.

31. In verband met de jaarlijkse kwijting overeenkomstig artikel 319 van het VWEU verstrekt de Commissie alle gegevens die nodig zijn voor de controle op de uitvoering van de begroting van het desbetreffende jaar, waarom de voorzitter van de parlementaire commissie die is belast met de kwijtingsprocedure overeenkomstig bijlage VII van het Reglement van het Parlement te dien einde heeft verzocht.

Wanneer zich nieuwe feiten voordoen met betrekking tot voorgaande jaren waarvoor reeds kwijting is verleend, verstrekt de Commissie alle hierop betrekking hebbende noodzakelijke gegevens teneinde tot een voor beide instellingen aanvaardbare oplossing te komen.

(iv) Betrekkingen met regulerende bureaus en agentschappen

32. De kandidaten voor de post van uitvoerend directeur van een regulerend bureau of agentschap worden onderworpen aan hoorzittingen door de commissies van het Parlement.

Bovendien streven de Commissie en het Parlement in het kader van de besprekingen in de interinstitutionele werkgroep bureaus en agentschappen die in maart 2009 is opgericht, naar een gemeenschappelijke aanpak van de rol en de plaats van de gedecentraliseerde bureaus en agentschappen in het institutionele landschap van de Unie, met gemeenschappelijke richtsnoeren voor de oprichting, structuur en werking van deze bureaus en agentschappen, samen met kwesties betreffende de financiering, de begroting, het toezicht en het beheer.

IV. SAMENWERKING INZAKE WETGEVINGSPROCEDURES EN -PLANNING

i) Werkprogramma van de Commissie en de programmering van de Unie

33. De Commissie neemt de initiatieven tot de jaarlijkse en meerjarige programmering van de Unie om interinstitutionele akkoorden tot stand te brengen.

34. Elk jaar presenteert de Commissie haar werkprogramma.

35. De twee instellingen werken samen volgens het in bijlage 4 opgenomen tijdschema.

De Commissie houdt rekening met de door het Parlement aangegeven prioriteiten.

De Commissie verstrekt voldoende gedetailleerde informatie over de plannen in het kader van elk punt in haar werkprogramma.

36. De Commissie verstrekt uitleg, wanneer zij afzonderlijke voorstellen waarin het werkprogramma voor het betrokken jaar voorziet, niet kan indienen of wanneer zij van het werkprogramma afwijkt.

De voor de interinstitutionele betrekkingen bevoegde vicevoorzitter van de Commissie verbindt zich ertoe, geregeld verslag uit te brengen aan de Conferentie van commissievoorzitters over de politieke uitvoering van het werkprogramma van de Commissie voor het desbetreffende jaar.

ii) Procedures voor het aannemen van handelingen

37. De Commissie verplicht zich ertoe de door het Parlement aangenomen amendementen op haar wetgevingsvoorstellen zorgvuldig te behandelen, teneinde hiermee rekening te houden in een gewijzigd voorstel.

De Commissie verbindt zich ertoe, bij de opstelling van haar advies inzake de amendementen van het Parlement uit hoofde van artikel 294 van het VWEU zoveel mogelijk rekening te houden met de in tweede lezing aangenomen amendementen. Wanneer zij om zwaarwegende redenen en na behandeling door het college besluit deze amendementen niet over te nemen of niet goed te keuren, zet zij haar besluit in het Parlement uiteen en in elk geval in haar advies over de amendementen van het Parlement, zoals bepaald in artikel 294, lid 7, onder c).

38. Het Parlement verbindt zich ertoe, bij de behandeling van een initiatief dat is ingediend door tenminste een kwart van de lidstaten, overeenkomstig artikel 76 van het VWEU, geen verslag in de bevoegde commissie aan te nemen, vóór het advies van de Commissie over het initiatief te hebben ontvangen.

De Commissie verbindt zich ertoe, haar advies over een dergelijk initiatief uiterlijk tien weken na de indiening van het initiatief uit te brengen.

39. Alvorens een voorstel waarover het Parlement reeds een standpunt in eerste lezing heeft ingenomen, in te trekken, verstrekt de Commissie tijdig een gedetailleerde verklaring.

De Commissie beziet aan het begin van de ambtstermijn van de nieuwe Commissie alle hangende voorstellen, om deze politiek te bevestigen of in te trekken, waarbij zij naar behoren rekening houdt met de standpunten die het Parlement te kennen heeft gegeven.

40. Voor de bijzondere wetgevingsprocedures waarvoor het Parlement moet worden geraadpleegd, inbegrepen andere procedures, zoals die welke is vastgesteld in artikel 148 van het VWEU:

- i) neemt de Commissie maatregelen om het Parlement beter bij de zaak te betrekken en wel zo dat zij zoveel mogelijk met de standpunten van het Parlement rekening houdt, met name om ervoor te zorgen dat het Parlement de nodige tijd heeft om het voorstel van de Commissie te onderzoeken;
- ii) draagt de Commissie ervoor zorg, dat de organen van de Raad er tijdig aan worden herinnerd niet tot politieke overeenstemming over haar voorstellen te komen, zolang het Parlement zijn advies niet heeft vastgesteld. Zij verzoekt de Raad de beraadslaging op het niveau van de ministers pas af te sluiten nadat de leden van de Raad een redelijke tijd is gegund voor de behandeling van het advies van het Parlement;
- iii) draagt de Commissie ervoor zorg, dat de Raad, in geval van een ingrijpende wijziging van een voorstel van de Commissie door de Raad, de beginselen eerbiedigt die het Hof van Justitie van de Europese Unie voor de hernieuwde raadpleging van het Parlement heeft vastgesteld. De Commissie brengt het Parlement op de hoogte wanneer zij de Raad eraan herinnert dat hernieuwde raadpleging noodzakelijk is;
- iv) verbindt de Commissie zich ertoe, in voorkomend geval een door het Parlement verworpen wetgevingsvoorstel in te trekken. Wanneer de Commissie om zwaarwegende redenen en na behandeling in het college besluit haar voorstel te handhaven, zet zij in een verklaring voor het Parlement de redenen hiervoor uiteen.

41. Met het oog op een betere wetgevingsprogrammering verbindt het Parlement zich ertoe:

- i) de wetgevingsonderdelen van zijn agenda's zo te programmeren dat zij zijn aangepast aan het lopende werkprogramma van de Commissie en aan de resoluties die het over dat programma heeft aangenomen, met name met het oog op een verbeterde planning van de prioritaire debatten;
- ii) een redelijke termijn in acht te nemen, voorzover dit voor de procedure nuttig is, voor het vaststellen van zijn standpunt in eerste lezing in de gewone wetgevingsprocedure of van zijn advies in de raadplegingsprocedure;
- iii) de rapporteurs voor de toekomstige voorstellen zoveel mogelijk te benoemen, zodra het werkprogramma van de Commissie is aangenomen;
- iv) de verzoeken om een hernieuwde raadpleging met volstrekte voorrang te behandelen, mits alle nodige informatie is verstrekt.

iii) kwesties in verband met betere wetgeving

42. De Commissie zorgt ervoor, dat haar effectbeoordelingen onder haar verantwoordelijkheid worden uitgevoerd door middel van een doorzichtige procedure die een onafhankelijke beoordeling garandeert. De effectbeoordelingen worden tijdig openbaar gemaakt, rekening houdende met een aantal uiteenlopende scenario's, waaronder een "niets doen"-optie, en worden in beginsel aan de bevoegde commissie van het Parlement voorgelegd in de fase van de informatieverstrekking aan de nationale parlementen overeenkomstig de Protocollen nrs. 1 en 2 bij het VWEU.

43. Op gebieden waarop het Parlement gewoonlijk bij het wetgevingsproces is betrokken, maakt de Commissie waar passend gebruik van zachte wetgeving, en op een naar behoren gemotiveerde grondslag, na het Parlement de gelegenheid te hebben gegeven zijn opvatting te geven. De Commissie verstrekt het Parlement een gedetailleerde toelichting van de manier waarop

bij de aanneming van het voorstel van de Commissie rekening is gehouden met het standpunt van het Parlement.

44. Om een beter toezicht op de omzetting en uitvoering van het recht van de Unie te verzekeren, streven de Commissie en het Parlement ernaar verplichte concordantietabellen op te nemen en een bindend tijdschema voor de omzetting, die bij richtlijnen gewoonlijk een termijn van twee jaar niet mag overschrijden.

Naast de specifieke verslagen en het jaarverslag over de toepassing van het recht van de Unie stelt de Commissie het Parlement beknopte gegevens ter beschikking over alle inbreukprocedures vanaf de ingebrekestelling, waaronder, zo het Parlement hierom verzoekt, per geval en met inachtneming van de vertrouwelijkheidsregels, met name die welke erkend zijn door het Hof van Justitie van de Europese Unie, de kwesties waarop de inbreukprocedure betrekking heeft.

V. DEELNAME VAN DE COMMISSIE AAN DE PARLEMENTAIRE WERKZAAMHEDEN

45. De Commissie geeft voorrang aan haar aanwezigheid, wanneer hierom wordt verzocht, tijdens de plenaire vergaderingen of vergaderingen van andere organen van het Parlement, boven andere onverenigbare gebeurtenissen of uitnodigingen.

De Commissie zorgt er met name voor, dat de leden van de Commissie in de regel tijdens de plenaire vergadering aanwezig zijn voor de agendapunten die onder hun verantwoordelijkheid vallen, wanneer het Parlement hierom verzoekt. Dit geldt voor de voorlopige ontwerpagenda die tijdens de voorafgaande vergaderperiode door de Conferentie van voorzitters is goedgekeurd.

Het Parlement streeft ernaar, dat als algemene regel de agendapunten van de vergaderperiode die onder de verantwoordelijkheid van een lid van de Commissie vallen, worden gebundeld.

46. Op verzoek van het Parlement wordt voorzien in een geregeld vragenuur met de Voorzitter van de Commissie. Dit vragenuur bestaat uit twee delen: het eerste met de fractieleiders of hun vertegenwoordigers, dat volstrekt spontaan verloopt; het tweede gewijd aan een beleidsthema dat op voorhand is overeengekomen, uiterlijk de donderdag vóór de betrokken vergaderperiode, maar zonder voorbereide vragen.

Voorts wordt een vragenuur ingevoerd met de leden van de Commissie, onder meer met de vicevoorzitter/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, waarbij het model van het vragenuur met de Voorzitter van de Commissie wordt gevolgd, met als doel de opzet van het bestaande vragenuur te wijzigen. Het vragenuur houdt verband met de portefeuille van de respectieve leden van de Commissie.

47. De leden van de Commissie worden op hun verzoek gehoord.

Onverminderd artikel 230 van het VWEU, komen de twee instellingen algemene regels overeen voor de verdeling van de spreektijd onder de instellingen.

De twee instellingen komen overeen, dat de hun ter indicatie toegewezen spreektijd moet worden geëerbiedigd.

48. Ter waarborging van de aanwezigheid van leden van de Commissie verbindt het Parlement zich ertoe zijn uiterste best te doen zijn zich aan definitieve ontwerpagenda's te houden.

Wanneer het Parlement zijn definitieve ontwerpagenda wijzigt of binnen de agenda van een vergaderperiode punten verplaatst, brengt het de Commissie hiervan onmiddellijk op de hoogte. De Commissie doet haar uiterste best om de aanwezigheid van het verantwoordelijke lid van de Commissie te garanderen.

49. De Commissie kan uiterlijk tot de vergadering waarin de Conferentie van voorzitters de definitieve ontwerpagenda van een vergaderperiode vaststelt, voorstellen punten op de agenda te plaatsen. Het Parlement houdt zoveel mogelijk met dergelijke voorstellen rekening.

50. De parlementaire commissies trachten zich aan hun ontwerpagenda en agenda te houden.

Wanneer een parlementaire commissie zijn ontwerpagenda of zijn agenda wijzigt, wordt de Commissie hiervan onmiddellijk in kennis gesteld. Met name streven de commissies van het Parlement ernaar een redelijke termijn in acht te nemen om de aanwezigheid van de leden van de Commissie in hun vergaderingen mogelijk te maken.

Wanneer niet uitdrukkelijk om de aanwezigheid van een lid van de Commissie in een vergadering van een parlementaire commissie wordt verzocht, zorgt de Commissie ervoor dat zij door een bevoegde ambtenaar op adequaat niveau wordt vertegenwoordigd.

De parlementaire commissies streven ernaar hun werk te coördineren, waarbij zij met name voorkomen dat vergaderingen over dezelfde onderwerpen plaatshebben op hetzelfde moment, en zij streven ernaar niet van de ontwerpagenda af te wijken, zodat de Commissie voor een adequaat niveau van vertegenwoordiging kan zorgen.

Wanneer om de aanwezigheid wordt verzocht van een hoge ambtenaar (directeur-generaal of directeur) in een commissievergadering waarin een voorstel van de Commissie wordt behandeld, wordt de vertegenwoordiger van de Commissie toegestaan het woord te voeren.

VI. SLOTBEPALINGEN

51. De Commissie bevestigt haar toezegging, zo spoedig mogelijk de wetgevingshandelingen te zullen onderzoeken die vóór de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon niet aan de regelgevingsprocedure met toetsing zijn aangepast, om te beoordelen of deze instrumenten moeten worden aangepast aan de bij artikel 290 van het VWEU ingevoerde regeling inzake gedelegeerde handelingen.

Het einddoel is de totstandbrenging van een coherent systeem van gedelegeerde en uitvoeringshandelingen dat volledig strookt met het nieuwe verdrag, door middel van een geleidelijke beoordeling van de aard en inhoud van de maatregelen die thans onder de regelgevingsprocedure met toetsing vallen, om ze te gelegener tijd aan de in artikel 290 van het VWEU neergelegde regeling aan te passen.

52. Dit Kaderakkoord vormt een aanvulling op het interinstitutionele akkoord "Beter wetgeven"⁸¹ zonder afbeuk te doen aan dit laatste en staat een verdere wijziging daarvan niet in de weg. Onverminderd de komende onderhandelingen tussen het Parlement, de Commissie en de Raad, verplichten de twee instellingen zich ertoe overeenstemming te bereiken over essentiële wijzigingen, als voorbereiding op de toekomstige onderhandelingen over de aanpassing van het interinstitutionele akkoord "Beter wetgeven" aan de nieuwe bepalingen van het Verdrag van Lissabon, rekening houdend met de bestaande praktijk en dit Kaderakkoord.

Zij zijn het ook eens over het feit dat het bestaande mechanisme voor interinstitutionele contacten met betrekking tot "Beter Wetgeven" op politiek en op technisch niveau moet worden versterkt, om een doeltreffende interinstitutionele samenwerking tussen het Parlement, de Commissie en de Raad te garanderen.

53. De Commissie verplicht zich ertoe, spoedig de initiatieven te nemen tot de jaarlijkse en meerjarige programmering van de Unie om interinstitutionele akkoorden tot stand te brengen, overeenkomstig artikel 17 van het VEU.1111

⁸¹PB C 321 van 31.12.2003, blz. 1.

Het werkprogramma van de Commissie is haar bijdrage tot de jaarlijkse en meerjarige programmering van de Unie. Na de aanneming ervan door de Commissie moet een dialoog met het Parlement, de Raad en de Commissie worden gehouden om tot een akkoord over de programmering van de Unie te komen.

In verband hiermee en zodra het Parlement, de Raad en de Commissie een gemeenschappelijk akkoord over de programmering van de Unie hebben bereikt, herzien de twee instellingen de op de programmering betrekking hebbende bepalingen van dit Kaderakkoord.

De twee instellingen verzoeken de Raad zo spoedig mogelijk een aanvang te maken met de besprekingen over de in artikel 17 van het VEU bedoelde programmering.

54. De twee instellingen evalueren op gezette tijden de praktische toepassing van dit Kaderakkoord en de bijlagen daarbij. Uiterlijk einde 2011 wordt in het licht van de opgedane ervaring een herziening uitgevoerd.

Bijlage 1 : Vergaderingen van de Commissie met nationale deskundigen

In deze bijlage wordt de wijze van uitvoering van punt 15 van het Kaderakkoord vastgesteld.

1. Werkingssfeer

Punt 15 van het Kaderakkoord heeft betrekking op de volgende vergaderingen:

- (1) De vergaderingen van de Commissie die plaatshebben in het kader van groepen van deskundigen die door de Commissie zijn opgericht en waarvoor de nationale autoriteiten van alle lidstaten worden uitgenodigd, voor zover zij betrekking hebben op de voorbereiding en uitvoering van de wetgeving van de Unie, met inbegrip van zachte wetgeving en gedelegeerde handelingen;
- (2) Ad-hocvergaderingen van de Commissie waarvoor nationale deskundigen van alle lidstaten worden uitgenodigd, voor zover zij betrekking hebben op de voorbereiding en uitvoering van de wetgeving van de Unie, waaronder zachte wetgeving en gedelegeerde handelingen.

De vergaderingen van de comitéprocedure-comités zijn uitgesloten, onverminderd bestaande en toekomstige specifieke regelingen betreffende de informatieverstrekking aan het Parlement over de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden van de Commissie⁸².

2. Aan het Parlement te verstrekken informatie

De Commissie verplicht zich ertoe, het Parlement dezelfde informatie toe te zenden als zij de nationale autoriteiten voor de bovengenoemde vergaderingen toezendt. De Commissie zendt de betrokkene documenten, waaronder de agenda's, naar een functionele mailbox van het Parlement op hetzelfde moment als waarop zij worden toegezonden aan de nationale deskundigen.

⁸²De aan het Parlement te verstrekken informatie over het werk van de comitéprocedure-comités en de prerogatieven van het Parlement in het kader van de comitéprocedures zijn duidelijk omschreven in andere instrumenten: 1. Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden (PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23), 2. het interinstitutionele akkoord van 3 juni 2008 tussen het Parlement en de Commissie over de comitéprocedures en 3. de instrumenten die nodig zijn voor de uitvoering van artikel 291 van het VWEU.

3. Uitnodiging van deskundigen van het Parlement

Op verzoek van het Parlement kan de Commissie besluiten het Parlement te verzoeken deskundigen van het Parlement te zenden om de in punt 1) genoemde vergaderingen van de Commissie met nationale deskundigen bij te wonen.

Bijlage 2: Verstreking van vertrouwelijke informatie aan het Parlement

1. Toepassingsgebied

1.1. Deze bijlage regelt de verstreking aan het Parlement en de behandeling van vertrouwelijke informatie van de Commissie zoals gedefinieerd in punt 1.2 in het kader van de uitoefening van de parlementaire prerogatieven en bevoegdheden. De twee instellingen handelen met inachtneming van hun wederzijdse verplichtingen tot loyale samenwerking in een sfeer van volledig wederzijds vertrouwen en met strikte inachtneming van de desbetreffende Verdragsbepalingen.

1.2. Onder informatie wordt verstaan elke schriftelijke of mondelinge informatie, ongeacht de drager of de auteur.

1.2.1. Onder "vertrouwelijk informatie" wordt verstaan: gerubriceerde EU-gegevens ("EU Classified information", EUCI) en niet-gerubriceerde "andere vertrouwelijke informatie".

1.2.2. Onder "gerubriceerde EU-gegevens" (EUCI) wordt verstaan: gegevens en materiaal waarop "TRÈS SECRET UE/ TOP SECRET EU", "SECRET UE", "CONFIDENTIEL UE" of "RESTREINT UE" staat vermeld of die evenwaardige nationale of internationale rubriceringsmarkeringen dragen en waarvan openbaarmaking zonder machtiging de belangen van de Unie of van een of meer van haar lidstaten in meerdere of mindere mate zou kunnen schaden, ongeacht of dergelijke gegevens afkomstig zijn van de Unie, de lidstaten, derde staten of internationale organisaties.

- a) TRÈS SECRET UE/ TOP SECRET EU: deze rubricering wordt alleen toegepast op gegevens en materiaal waarvan de openbaarmaking zonder machtiging uitzonderlijk nadelig zou kunnen zijn voor de wezenlijke belangen van de Unie of van één of meer van haar lidstaten.
- b) SECRET UE: deze rubricering wordt alleen toegepast op gegevens en materiaal waarvan de openbaarmaking zonder machtiging ernstige gevolgen zou kunnen hebben voor de wezenlijke belangen van de Europese Unie of van één of meer van haar lidstaten.
- c) CONFIDENTIEL UE: deze rubricering wordt toegepast op gegevens en materiaal waarvan de openbaarmaking zonder machtiging nadelige gevolgen zou kunnen hebben voor de wezenlijke belangen van de Europese Unie of van één of meer van haar lidstaten.
- d) RESTREINT UE: deze rubricering wordt toegepast op gegevens en materiaal waarvan de openbaarmaking zonder machtiging nadelig zou kunnen zijn voor de belangen van de Unie of van één of meer van haar lidstaten.

1.2.3. Onder "andere vertrouwelijke informatie" wordt verstaan: andere vertrouwelijke informatie, met inbegrip van informatie die onder het beroepsgeheim valt, die door het Parlement wordt gevraagd en/of door de Commissie wordt toegezonden.

1.3. De Commissie zorgt ervoor, dat het Parlement overeenkomstig de bepalingen van deze bijlage toegang tot de vertrouwelijke informatie krijgt, wanneer zij van één van de in punt 1.4 genoemde parlementaire organen of ambtsdragers een verzoek ontvangt betreffende de verstreking van vertrouwelijke informatie. Bovendien kan de Commissie uit eigen beweging overeenkomstig deze bijlage vertrouwelijke informatie aan het Parlement verstrekken.

1.4. In het kader van deze bijlage kunnen de Commissie om vertrouwelijke informatie vragen:

- de Voorzitter van het Parlement,
- de voorzitters van de betrokken parlementaire commissies,
- het Bureau en de Conferentie van voorzitters, en
- het hoofd van de delegatie van het Parlement die is opgenomen in de delegatie van de Unie op een internationale conferentie.

1.5. De informatie over inbreukprocedures en procedures op het gebied van de mededinging, voorzover de Commissie hierover op het moment van het verzoek van een van de in punt 1.4 genoemde parlementaire organen of ambtsdragers nog geen definitief besluit heeft genomen of het Hof van Justitie van de Europese Unie hierover op dat moment nog geen uitspraak heeft gedaan, en de informatie inzake de bescherming van de financiële belangen van de Unie zijn van deze bijlage uitgezonderd. Dit laat punt 44 van het Kaderakkoord en de rechten van het Parlement op het gebied van begrotingscontrole onverlet.

1.6. Deze bepalingen zijn van toepassing onverminderd Besluit 95/167/EG, Euratom, EGKS van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie van 19 april 1995 tot vaststelling van de wijze van uitoefening van het enquêterecht van het Europees Parlement⁸³ en de desbetreffende bepalingen van Besluit 1999/352/EG, EGKS, Euratom van de Commissie van 28 april 1999 houdende oprichting van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF)⁸⁴.

2. Algemene Regels

2.1. Op verzoek van een van de in punt 1.4 genoemde parlementaire organen of ambtsdragers verstrekt de Commissie het betrokken parlementaire orgaan of de betrokken parlementaire ambtsdrager zo spoedig mogelijk alle vertrouwelijke informatie die nodig is voor de uitoefening van de prerogatieven en bevoegdheden van het Parlement, waarbij de twee instellingen in het kader van hun respectieve bevoegdheden en verantwoordelijkheden het volgende in acht nemen:

- de grondrechten, met inbegrip van het recht op een eerlijk proces en op bescherming van de persoonlijke levenssfeer;
- de bepalingen betreffende gerechtelijke en tuchtrechtelijke procedures;
- de bescherming van het zakengeheim en de handelsbetrekkingen;
- de bescherming van de belangen van de Unie, met name op het gebied van de openbare veiligheid, defensie, de internationale betrekkingen, de monetaire stabiliteit en de financiële belangen.

Bij gebrek aan overeenstemming wordt de zaak ter beslechting aan de voorzitters van de twee instellingen voorgelegd. Vertrouwelijke informatie afkomstig van een staat, een instelling of een internationale organisatie wordt slechts verstrekt met instemming van de betrokken staat, instelling of internationale organisatie.

2.2. De gerubriceerde EU-gegevens (EUCI) worden het Parlement toegezonden en door het Parlement verwerkt en beschermd overeenkomstig de gemeenschappelijke minimumnormen inzake veiligheid die door de andere instellingen van de Unie, met name de Commissie, worden nageleefd.

Bij de markering van informatie die van haar afkomstig is, zorgt de Commissie ervoor dat zij passende rubriceringsniveaus hanteert, overeenkomstig de internationale normen en definities en

⁸³PB L 113 van 19.5.1995, blz. 1.

⁸⁴PB L 136 van 31.5.1999, blz. 20.

haar interne regels, terwijl zij naar behoren rekening houdt met het feit dat het Parlement toegang tot de gerubriceerde documenten moet kunnen krijgen voor de daadwerkelijke uitoefening van zijn prerogatieven en bevoegdheden.

2.3. Bij twijfel over het vertrouwelijke karakter van informatie of over het passende niveau van rubricering of wanneer de passende regeling voor de verstrekking ervan overeenkomstig de in punt 3.2 genoemde mogelijkheden moet worden vastgesteld, plegen de twee instellingen onverwijld en vóór de verzending van het document overleg. Bij dit overleg wordt het Parlement vertegenwoordigd door de voorzitter van het betrokken parlementaire orgaan, eventueel vergezeld van de rapporteur, dat of de ambtsdrager die het verzoek heeft ingediend. De Commissie wordt vertegenwoordigd door het voor dat gebied verantwoordelijke lid van de Commissie, na raadpleging van het lid van de Commissie dat bevoegd is voor veiligheidszaken. Bij gebrek aan overeenstemming wordt de zaak ter beslechting aan de Voorzitters van de twee instellingen voorgelegd.

2.4. Wanneer aan het einde van de in punt 2.3 bedoelde procedure geen overeenstemming wordt bereikt, verzoekt de Voorzitter van het Parlement, op met redenen omkleed verzoek van het parlementaire orgaan dat of de parlementaire ambtsdrager die het verzoek heeft ingediend, de Commissie de desbetreffende vertrouwelijke informatie binnen de passende en naar behoren aangegeven termijn te verstrekken, met vermelding van de in punt 3.2 van deze bijlage gekozen mogelijkheden. De Commissie stelt het Parlement vóór het verstrijken van deze termijn schriftelijk in kennis van haar definitieve standpunt; in dit verband behoudt het Parlement zich het recht voor eventueel gebruik te maken van zijn recht van beroep.

2.5. De toegang tot de EUCI-gegevens wordt verleend overeenkomstig de toepasselijke regels voor persoonlijke veiligheidsmachtiging.

2.5.1. De toegang tot de informatie die gerubriceerd is als TRÈS SECRET UE/TOP SECRET EU, SECRET UE en CONFIDENTIEL UE, mag alleen worden verleend aan ambtenaren van het Parlement en aan werknemers van het Parlement die werken voor fracties en voor wie dit strikt noodzakelijk is, van wie het parlementaire orgaan of de parlementaire ambtsdrager op voorhand heeft verklaard dat zij niet zonder de informatie kunnen ("need-to-know") en die over een passende veiligheidsmachtiging beschikken.

2.5.2. Gelet op de prerogatieven en bevoegdheden van het Parlement wordt de leden die niet over een persoonlijke veiligheidsmachtiging beschikken, toegang tot CONFIDENTIEL UE-documenten verleend tegen praktische voorwaarden die in onderlinge overeenstemming worden vastgesteld, met name de ondertekening van een plechtige verklaring dat zij de inhoud van de betrokken documenten niet bekend zullen maken aan derden.

De toegang tot de SECRET UE-documenten wordt verleend aan de leden aan wie een passende persoonlijke veiligheidsmachtiging is gegeven.

2.5.3. Er worden regelingen vastgesteld met de ondersteuning van de Commissie, om ervoor te zorgen dat de nodige bijdrage van de nationale autoriteiten in het kader van de machtigingsprocedure zo spoedig mogelijk door het Parlement kan worden verkregen.

Gelijktijdig met het verzoek worden bijzonderheden meegedeeld aangaande de categorie of categorieën personen die toegang tot de vertrouwelijke informatie krijgen.

Alvorens iemand toegang tot de betrokken informatie krijgt, wordt hij ingelicht over het vertrouwelijkheidsniveau ervan en de hieruit voortvloeiende veiligheidsverplichtingen.

In het kader van de toetsing van deze bijlage en de toekomstige veiligheidsregelingen bedoeld in de punten 4.1 en 4.2, wordt de kwestie van de veiligheidsmachtigingen opnieuw onderzocht.

3. Regelingen voor de toegang tot en de behandeling van vertrouwelijke informatie

3.1. De vertrouwelijke informatie die overeenkomstig de in punt 2.3 en, in voorkomend geval punt 2.4 bedoelde procedure is verstrekt, wordt onder verantwoordelijkheid van de Voorzitter of een lid van de Commissie onder de volgende voorwaarden beschikbaar gesteld voor het parlementaire orgaan dat of de parlementaire ambtsdrager die het verzoek heeft ingediend:

Het Parlement en de Commissie zorgen ervoor, dat de vertrouwelijke informatie wordt geregistreerd en traceerbaar is.

Meer specifiek, wordt EUCI met rubriceringsniveau "CONFIDENTIEL UE" en "SECRET UE" verzonden van het centrale register van het secretariaat-generaal van de Commissie naar de overeenkomstige bevoegde dienst van het Parlement, die ermee wordt belast haar overeenkomstig de overeengekomen regeling beschikbaar te stellen voor het parlementaire orgaan dat of de parlementaire ambtsdrager die het verzoek heeft ingediend.

Voor de verstrekking van EUCI met rubriceringsniveau "TRÈS SECRET UE/ EU TOP SECRET" geldt een bijkomende regeling, die de Commissie en het parlementaire orgaan dat of de parlementaire ambtsdrager die het verzoek heeft ingediend, overeenkomen en die bedoeld is om een beschermingsniveau te garanderen dat met het genoemde rubriceringsniveau overeenkomt.

3.2. Onverminderd het bepaalde in punt 2.2 en 2.4 en de in punt 4.1 bedoelde toekomstige veiligheidsregeling worden de toegang en de regeling ter waarborging van het vertrouwelijke karakter van de informatie in onderlinge overeenstemming vastgesteld vóór de informatie wordt verstrekt. In die overeenstemming tussen het parlementaire orgaan (vertegenwoordigd door zijn voorzitter) dat of de parlementaire ambtsdrager die het verzoek heeft ingediend en het voor het betrokken beleidsterrein bevoegde lid van de Commissie, wordt een van de in de punten 3.2.1 en 3.2.2 neergelegde mogelijkheden geselecteerd, om het passende rubriceringsniveau te garanderen.

3.2.1. Ten aanzien van de geadresseerden van de vertrouwelijke informatie, moet een van de volgende mogelijkheden worden gekozen:

- informatie alleen bestemd voor de Voorzitter van het Parlement, in gevallen waarin dit om volstrekt uitzonderlijke redenen gerechtvaardigd is;
- het Bureau en/of de Conferentie van voorzitters;
- de voorzitter en de rapporteur van de bevoegde parlementaire commissie;
- alle leden (gewone en plaatsvervangende leden) van de bevoegde parlementaire commissie;
- alle leden van het Europees Parlement.

De betrokken vertrouwelijke informatie mag zonder de instemming van de Commissie niet openbaar worden gemaakt of aan andere geadresseerden worden verstrekt.

3.2.2. Ten aanzien van de regeling betreffende de verwerking van de vertrouwelijke informatie moet een van de volgende mogelijkheden worden gekozen:

- a) bestudering van de documenten in een veilige leeskamer, als de informatie gerubriceerd is als "CONFIDENTIEL UE" en hoger;
- b) houden van de vergadering achter gesloten deuren, met als enige aanwezigen de leden van het Bureau, de leden van de Conferentie van voorzitters of gewone en plaatsvervangende leden van de bevoegde parlementaire commissie, alsmede de ambtenaren van het Parlement en de werknemers van het Parlement die werken

voor de fracties, waarvan de voorzitter op voorhand heeft verklaard, dat zij niet zonder de betrokken informatie kunnen ("need-to-know") en wier aanwezigheid strikt noodzakelijk is, op voorwaarde dat zij over het vereiste niveau van veiligheidsmachtiging beschikken, rekening houdende met de volgende voorwaarden;

- alle documenten kunnen worden genummerd, aan het begin van de vergadering worden rondgedeeld en na afloop weer worden opgehaald. Er mogen geen aantekeningen en geen fotokopieën worden gemaakt;
- in de notulen van de vergadering wordt geen melding gemaakt van de bespreking van het agendapunt dat volgens de vertrouwelijke procedure is behandeld.

Vóór de verstrekking van de documenten kunnen alle persoonlijke gegevens eruit worden verwijderd.

Voor vertrouwelijke informatie die mondeling aan ontvangers in het Parlement wordt verstrekt, geldt hetzelfde niveau van bescherming als voor vertrouwelijke informatie die schriftelijk wordt verstrekt. Dit kan een plechtige verklaring van de ontvangers van de bedoelde informatie omvatten dat zij de inhoud ervan niet aan een derde bekend zullen maken.

3.2.3. Wanneer schriftelijke informatie moet worden bestudeerd in een veilige leeskamer, zorgt het Parlement ervoor dat de volgende voorzieningen aanwezig zijn:

- een veilig opslagsysteem voor vertrouwelijke informatie;
- een beveiligde leeszaal zonder fotokopieerapparatuur, telefoon, fax, scanner of andere technische middelen voor vermenigvuldiging of verzending van documenten, enz.;
- veiligheidsbepalingen inzake de toegang tot de leeszaal door de ondertekening van een toegangsregister en een verklaring op erewoord de vertrouwelijke informatie waarin men inzage heeft gehad, niet te verspreiden.

3.2.4. Het bovenstaande sluit andere door de instellingen overeengekomen regelingen van deze aard niet uit.

3.3. Bij niet-naleving van deze regelingen zijn de in bijlage VIII bij het Reglement van het Parlement opgenomen bepalingen betreffende sancties voor leden en, wat ambtenaren en andere personeelsleden van het Parlement betreft, de toepasselijke bepalingen van artikel 86⁸⁵ van het statuut of artikel 49 van de Regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Europese Gemeenschappen, van toepassing.

4. Slotbepalingen

4.1. De Commissie en het Europees Parlement nemen alle noodzakelijke maatregelen om de uitvoering van deze bijlage te waarborgen.

Hiertoe coördineren de bevoegde diensten van de Commissie en het Parlement de uitvoering van deze bijlage nauwkeurig. Dit omvat de verificatie van de traceerbaarheid van de vertrouwelijke

⁸⁵Verordening (EEG, Euratom, EGKS) nr. 259/68 van de Raad van 23 februari 1968 tot vaststelling van het Statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen en de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van deze Gemeenschappen, alsmede van bijzondere maatregelen welke tijdelijk op de ambtenaren van de Commissie van toepassing zijn;

informatie en de periodieke gezamenlijke controle van de toegepaste veiligheidsregelingen - normen.

Het Parlement verbindt zich ertoe waar nodig zijn interne regels aan te passen om de in deze bijlage vastgestelde veiligheidsregels voor vertrouwelijke informatie uit te voeren.

Het Parlement verbindt zich ertoe, zijn toekomstige veiligheidsregelingen zo spoedig mogelijk aan te nemen en deze regelingen in onderlinge overeenstemming met de Commissie te controleren, om tot gelijke veiligheidsnormen te komen. Daardoor wordt aan deze bijlage uitvoering gegeven met betrekking tot:

- de technische veiligheidvoorschriften en -normen met betrekking tot de verwerking en de opslag van vertrouwelijke informatie, waaronder veiligheidsmaatregelen op het gebied van de fysieke veiligheid en de veiligheid van het personeel, documenten en op het gebied van IT;
- de oprichting van een speciaal hiertoe opgericht toezichtcomité, bestaande uit leden met een passende veiligheidsmachtiging voor de verwerking van EUCI met rubriceringsniveau "TRÈS SECRET UE/ EU TOP SECRET".

4.2. Het Parlement en de Commissie herzien deze bijlage en passen haar zo nodig aan, uiterlijk op het moment van de in punt 54 van het Kaderakkoord bedoelde herziening, in het licht van de ontwikkelingen op de volgende gebieden:

- toekomstige veiligheidsregelingen waarbij het Parlement en de Commissie betrokken zijn;
- andere akkoorden of rechtshandelingen die relevant zijn voor de verstrekking van informatie tussen de instellingen.

Bijlage3 :Onderhandelingen over en sluiting van internationale overeenkomsten

In deze bijlage wordt een gedetailleerde regeling vastgesteld voor de in de punten 23,24 en 25 van het Kaderakkoord bedoelde informatieverstrekking aan het Parlement betreffende de onderhandelingen over en de sluiting van internationale overeenkomsten:

1. De Commissie licht het Parlement in over haar voornemen het begin van onderhandelingen voor te stellen op hetzelfde moment als waarop zij de Raad hierover inlicht;
2. Overeenkomstig punt 24 van het Kaderakkoord, legt de Commissie, wanneer zij ontwerponderhandelingsrichtsnoeren voorstelt met het oog op de aanneming hiervan door de Raad, deze op hetzelfde moment voor aan het Parlement;
3. De Commissie houdt gedurende het gehele proces van de onderhandelingen naar behoren rekening met de opmerkingen van het Parlement;
4. Overeenkomstig punt 23 van het Kaderakkoord houdt de Commissie het Parlement geregeld en onverwijld op de hoogte over het verloop van de onderhandelingen, totdat de overeenkomst is geparafeerd en zet zij uiteen, of en hoe de opmerkingen van het Parlement in de teksten waarover is onderhandeld, zijn opgenomen en, als dit niet gebeurd is, om welke redenen niet;
5. In het geval van internationale overeenkomsten waarvan de sluiting de instemming van het Parlement vereist, verstrekt de Commissie het Parlement tijdens het onderhandelingsproces alle relevante gegevens die zij ook verstrekt aan de Raad (of aan het speciale comité dat door de Raad is aangesteld). Dit omvat ontwerpwijzigingen van vastgestelde onderhandelingsrichtsnoeren, ontwerponderhandelingsteksten, overeengekomen artikelen, de overeengekomen datum voor de parafering van de overeenkomst en de tekst van de overeenkomst die moet worden geparafeerd. De Commissie verstrekt het Parlement, even als de Raad (of het speciale comité dat door de Raad is aangesteld), ook alle relevante documenten die zij heeft ontvangen van derden, indien de opsteller van de deze documenten hiermee instemt. De Commissie houdt de bevoegde parlementaire commissie op de hoogte over de ontwikkelingen in de onderhandelingen en zet met name uiteen hoe rekening met het standpunt van het Parlement is gehouden;
6. In het geval van internationale overeenkomsten waarvan de sluiting geen instemming van het Parlement vereist, zorgt de Commissie ervoor dat het Parlement onmiddellijk en volledig wordt ingelicht, door gegevens te verstrekken die ten minste de ontwerponderhandelingsrichtsnoeren, de vastgestelde onderhandelingsrichtsnoeren, het daaropvolgende verloop van de onderhandelingen en de sluiting van de onderhandelingen omvatten;
7. Overeenkomstig punt 24 van het Kaderakkoord verstrekt de Commissie het Parlement tijdig gedetailleerde informatie, wanneer een internationale overeenkomst wordt geparafeerd, en licht zij het Parlement zo snel mogelijk in over haar voornemen de voorlopige toepassing ervan aan de Raad voor te stellen en over de redenen hiervan, tenzij redenen van hoogdringendheid haar beletten dit te doen;
8. De Commissie licht de Raad en het Parlement gelijktijdig en tijdig in over haar voornemen de Raad de opschorting van een internationale overeenkomst voor te stellen, met opgave van de redenen hiervoor;

9. Voor overeenkomsten die onder de in het VWEU vastgestelde goedkeuringsprocedure vallen, houdt de Commissie het Parlement ook volledig op de hoogte alvorens wijzigingen van een overeenkomst goed te keuren, waartoe de Raad overeenkomstig artikel 218, lid 7, van het VWEU bij wijze van afwijking machtiging heeft verleend.

Bijlage4:Tijdschema voor het werkprogramma van de Commissie

Het werkprogramma van de Commissie gaat vergezeld van een lijst van wetgevings- en niet-wetgevingsvoorstellen voor de volgende jaren. Het werkprogramma van de Commissie heeft betrekking op het volgende jaar en omvat gedetailleerde mededelingen over de prioriteiten van de Commissie voor de daaropvolgende jaren. Het werkprogramma van de Commissie kan zo de basis vormen voor een gestructureerde dialoog met het Parlement, met het oog op het zoeken naar een gemeenschappelijke benadering.

Het werkprogramma van de Commissie omvat ook de initiatieven die worden gepland op het gebied van zachte wetgeving, intrekkingen en vereenvoudiging.

1. In het eerste semester van een gegeven jaar voeren de leden van de Commissie een permanente, geregelde dialoog met de voor hun beleidsterreinen bevoegde parlementaire commissies over de uitvoering van het werkprogramma van de Commissie voor het betrokken jaar en over de voorbereiding van het toekomstige werkprogramma van de Commissie. Op basis van de dialoog brengt elke parlementaire commissie verslag uit over het resultaat daarvan bij de Conferentie van commissievoorzitters.

2. Parallel hiermee houdt de Conferentie van commissievoorzitters geregeld een gedachtewisseling met de voor interinstitutionele betrekkingen bevoegde vicevoorzitter van de Commissie, om de stand van de uitvoering van het lopende werkprogramma van de Commissie te beoordelen, de voorbereiding van het toekomstige werkprogramma van de Commissie te bespreken en de balans op te maken van de resultaten van de lopende bilaterale dialoog tussen de betrokken parlementaire commissies en de bevoegde leden van de Commissie.

3. In juni dient de Conferentie van commissievoorzitters een beknopt verslag in bij de Conferentie van voorzitters, dat de resultaten moet omvatten van het onderzoek van de uitvoering van het werkprogramma van de Commissie, alsmede de prioriteiten van het Parlement voor het volgende werkprogramma van de Commissie, en het Parlement stelt de Commissie hiervan op de hoogte.

4. Op basis van dit beknopte verslag neemt het Parlement tijdens de vergaderperiode van juli een resolutie aan met zijn standpunt, waarin met name verzoeken op basis van initiatief-wetgevingsverslagen worden opgenomen.

5. Elk jaar wordt tijdens de eerste vergaderperiode van september een debat over de stand van de Unie ("State of the Union") gehouden, waarbij de Voorzitter van de Commissie een toespraak houdt waarin hij de balans opmaakt van het lopende jaar en vooruitkijkt naar de prioriteiten, voor de volgende jaren. Hiertoe stelt de Voorzitter van de Commissie dienovereenkomstig voor het Parlement de belangrijkste elementen op schrift die als grondslag voor de voorbereiding van het werkprogramma van de Commissie voor het volgende jaar dienen.

6. Vanaf begin september kunnen de bevoegde parlementaire commissies en de desbetreffende leden van de Commissie bijeenkomen voor een gedetailleerdere gedachtewisseling over de toekomstige prioriteiten op elk beleidsterrein. Deze vergaderingen worden besloten door een vergadering van de Conferentie van commissievoorzitters en het college van commissieleden en door een vergadering van de Conferentie van voorzitters en de Voorzitter van de Commissie, naar gelang het geval.

7. In oktober neemt de Commissie haar werkprogramma voor het volgende jaar aan. Vervolgens presenteert de voorzitter van de Commissie dit werkprogramma aan het Parlement, op een passend niveau.

8. Het Parlement kan een debat houden en een resolutie aannemen tijdens de vergaderperiode van december.
9. Dit tijdschema geldt voor elke reguliere programmeringscyclus, met uitzondering van jaren met verkiezingen voor het Parlement die samenvallen met het einde van de ambtstermijn van de Commissie.
10. Dit tijdschema laat toekomstige akkoorden over de interinstitutionele programmering onverlet.

BIJLAGE XV

Verordening (EG) nr. 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten

Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie⁸⁶

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 255, lid 2,

Gezien het voorstel van de Commissie⁸⁷,

Volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag⁸⁸,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) In artikel 1, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de Europese Unie vindt het begrip “openheid” zijn verankering: het Verdrag markeert een nieuwe etappe in het proces van totstandbrenging van een steeds hechter verbond tussen de volkeren van Europa, waarin de besluiten in zo groot mogelijke openheid en zo dicht mogelijk bij de burger worden genomen.

(2) Deze openheid maakt een betere deelneming van de burgers aan het besluitvormingsproces mogelijk en waarborgt een grotere legitimiteit en meer doelmatigheid en verantwoordelijkheid van de administratie ten opzichte van de burgers binnen een democratisch systeem. Zij draagt bij aan de versterking van de beginselen van democratie en eerbiediging van de grondrechten, zoals vervat in artikel 6 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

(3) In de conclusies van de te Birmingham, te Edinburgh en te Kopenhagen gehouden bijeenkomsten van de Europese Raad is op de noodzaak gewezen voor een grotere transparantie in het werk van de instellingen van de Unie te zorgen. Deze verordening consolideert de initiatieven die de instellingen al hebben genomen om de doorzichtigheid van het besluitvormingsproces te verbeteren.

(4) Deze verordening heeft tot doel het recht van toegang van het publiek tot documenten maximaal zijn beslag te geven en de voorwaarden en beperkingen van dat recht vast te leggen in overeenstemming met artikel 255, lid 2, van het EG-Verdrag.

(5) Aangezien het vraagstuk van de toegang tot documenten niet in het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, noch in het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie is geregeld, dienen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, overeenkomstig Verklaring nr. 41 bij de Slotakte van het Verdrag van Amsterdam, deze verordening als leidraad te nemen voor documenten die betrekking hebben op activiteiten welke onder deze beide verdragen vallen.

(6) Ruimere toegang tot documenten dient te worden verleend in gevallen waarin de instellingen optreden in hun hoedanigheid van wetgever, inbegrepen in het geval van gedelegeerde bevoegdheden, waarbij tegelijkertijd de doeltreffendheid van het besluitvormingsproces van de

⁸⁶PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43.

⁸⁷PB C 177 E van 27.6.2000, blz. 70.

⁸⁸Advies van het Europees Parlement van 3 mei 2001 en Besluit van de Raad van 28 mei 2001.

instelling behouden moet blijven. Dergelijke documenten dienen zo veel mogelijk rechtstreeks toegankelijk te worden gemaakt.

(7) Overeenkomstig artikel 28, lid 1, en artikel 41, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie geldt het recht van toegang eveneens ten aanzien van documenten met betrekking tot het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid en tot de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken. Elke instelling dient haar eigen veiligheidsregels in acht te nemen.

(8) Teneinde de volledige toepassing van deze verordening op alle activiteiten van de Unie te verzekeren, dienen alle door de instellingen ingestelde agentschappen de in deze verordening vervatte beginselen toe te passen.

(9) Bepaalde documenten vereisen vanwege hun zeer gevoelige inhoud een bijzondere behandeling. Er dienen dan ook regelingen te worden getroffen, door middel van een interinstitutioneel akkoord, over het inlichten van het Europees Parlement over de inhoud van dergelijke documenten.

(10) Teneinde de openheid van de werkzaamheden van de instellingen te verbeteren, dienen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie toegang te verlenen niet alleen tot documenten die zij zelf hebben opgesteld, maar ook tot documenten die zij ontvangen hebben. In dit verband zij eraan herinnerd dat volgens Verklaring nr. 35 bij de Slotakte van het Verdrag van Amsterdam, een lidstaat de Commissie of de Raad erom kan verzoeken, een uit die lidstaat afkomstig document zonder diens voorafgaande instemming niet aan derden door te geven.

(11) In beginsel dienen alle documenten van de instellingen voor het publiek toegankelijk te zijn. Dit neemt niet weg dat de bescherming van bepaalde openbare en particuliere belangen door een uitzonderingenregeling dient te worden gewaarborgd. De instellingen dienen het recht te hebben om hun interne raadplegingen en beraadslagingen te beschermen, wanneer dat voor het behoud van hun vermogen om hun taken uit te voeren, noodzakelijk is. Bij het beoordelen van de uitzonderingen dienen de instellingen rekening te houden met de beginselen van de communautaire wetgeving betreffende de bescherming van persoonsgegevens, op alle terreinen van de activiteiten van de Unie.

(12) Alle regels inzake toegang tot de documenten van de instellingen dienen in overeenstemming te zijn met deze verordening.

(13) Om ervoor te zorgen dat het recht van toegang ten volle wordt geëerbiedigd, dient een administratieve procedure in twee fasen te worden gevolgd, met de aanvullende mogelijkheid van beroep op de rechter of een klacht bij de Ombudsman.

(14) Iedere instelling dient de nodige maatregelen te nemen om het publiek van de nieuwe geldende bepalingen in kennis te stellen en om haar personeel op te leiden zodat het de burgers die zich op hun rechten uit deze verordening beroepen, kan bijstaan. Om het de burgers gemakkelijker te maken hun rechten uit te oefenen, dient iedere instelling een documentenregister open te stellen.

(15) Deze verordening heeft weliswaar noch tot doel noch tot gevolg de nationale wetgevingen ter zake van toegang tot documenten te wijzigen, maar het spreekt vanzelf dat de lidstaten, gelet op het beginsel van loyale samenwerking dat hun betrekkingen met de instellingen regelt, erop zullen toezien dat aan de goede toepassing van deze verordening geen afbreuk wordt gedaan en dat de veiligheidsregels van de instellingen worden geëerbiedigd.

(16) Deze verordening laat bestaande rechten inzake toegang tot documenten voor lidstaten, gerechtelijke autoriteiten of onderzoeksinstanties onverlet.

(17) Ingevolge het EG-Verdrag neemt elke instelling in haar eigen reglement van orde specifieke bepalingen betreffende de toegang tot haar documenten op. Besluit 93/731/EG van de

Raad van 20 december 1993 betreffende toegang van het publiek tot documenten van de Raad⁸⁹, Besluit 94/90/EGKS, EG, Euratom van de Commissie van 8 februari 1994 inzake de toegang tot documenten van de Commissie⁹⁰, Besluit 97/632/EG, EGKS, Euratom van het Europees Parlement van 10 juli 1997 inzake de toegang van het publiek tot de documenten van het Europees Parlement⁹¹ en de regels inzake de vertrouwelijkheid van documenten in verband met Schengen dienen daarom zo nodig te worden gewijzigd of ingetrokken,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1 Doel

Deze verordening beoogt:

- a) de bepaling van de beginselen, voorwaarden en beperkingen op grond van openbare of particuliere belangen betreffende het in artikel 255 van het EG-Verdrag neergelegde recht van toegang tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie (hierna “de instellingen”), en wel zodanig, dat een zo ruim mogelijke toegang tot documenten wordt gewaarborgd,
- b) de vaststelling van regels die een zo gemakkelijk mogelijke uitoefening van dit recht verzekeren, en
- c) de bevordering van goede administratieve praktijken met betrekking tot de toegang tot documenten.

Artikel 2 Toegangsgerechtigden en toepassingsgebied

1. Iedere burger van de Unie en iedere natuurlijke of rechtspersoon met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat heeft een recht van toegang tot documenten van de instellingen, volgens de beginselen en onder de voorwaarden en beperkingen, die in deze verordening worden bepaald.
2. De instellingen kunnen toegang tot documenten verlenen, volgens dezelfde beginselen, en onder dezelfde voorwaarden en beperkingen, aan natuurlijke of rechtspersonen die geen verblijfplaats of geen statutaire zetel hebben in een lidstaat.
3. Deze verordening is van toepassing op alle bij een instelling berustende documenten, dit wil zeggen documenten die door de instelling zijn opgesteld of ontvangen en zich in haar bezit bevinden, op alle werkterreinen van de Europese Unie.
4. Onverminderd de artikelen 4 en 9 worden documenten voor het publiek toegankelijk gemaakt hetzij na een schriftelijk verzoek, hetzij direct in elektronische vorm, hetzij via een register. In het bijzonder worden documenten die in het kader van een wetgevingsprocedure zijn opgesteld of ontvangen direct toegankelijk gemaakt overeenkomstig artikel 12.
5. Voor gevoelige documenten in de zin van artikel 9, lid 1, geldt overeenkomstig dat artikel een bijzondere behandeling.

⁸⁹PB L 340 van 31.12.1993, blz. 43. Besluit laatstelijk gewijzigd bij Besluit 2000/527/EG (PB L 212 van 23.8.2000, blz.9).

⁹⁰PB L 46 van 18.2.1994, blz. 58. Besluit gewijzigd bij Besluit 96/567/EG, EGKS, Euratom (PB L 247 van 28.9.1996, blz. 45).

⁹¹PB L 263 van 25.9.1997, blz. 27.

6. Deze verordening doet niet af aan een eventueel recht van toegang van het publiek tot documenten die bij de instellingen berusten, dat voortvloeit uit instrumenten van internationaal recht of besluiten van de instellingen ter uitvoering daarvan.

Artikel 3 Definities

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- a) “document”: iedere inhoud, ongeacht de drager ervan (op papier, in elektronische vorm, als geluids-, beeld- of audiovisuele opname), betreffende een materie die verband houdt met beleidsmaatregelen, acties en besluiten welke tot de bevoegdheid van de instelling behoren;
- b) “derde”: natuurlijke of rechtspersonen en entiteiten buiten de betrokken instelling, met inbegrip van de lidstaten, andere communautaire of niet-communautaire instellingen en organen, alsmede derde landen.

Artikel 4 Uitzonderingen

1. De instellingen weigeren de toegang tot een document wanneer de openbaarmaking ervan zou leiden tot ondermijning van de bescherming van:

- a) het openbaar belang, wat betreft:
 - de openbare veiligheid,
 - defensie en militaire aangelegenheden,
 - de internationale betrekkingen,
 - het financieel, monetair of economisch beleid van de Gemeenschap of van een lidstaat;
- b) de persoonlijke levenssfeer en de integriteit van het individu, in het bijzonder gelet op de Gemeenschapswetgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens.

2. De instellingen weigeren de toegang tot een document wanneer de openbaarmaking ervan zou leiden tot ondermijning van de bescherming van:

- a) de commerciële belangen van een natuurlijke of rechtspersoon, met inbegrip van intellectuele eigendom,
- b) gerechtelijke procedures en juridisch advies,
- c) het doel van inspecties, onderzoeken en audits,

tenzij een hoger openbaar belang openbaarmaking gebiedt.

3. De toegang tot een document dat door een instelling is opgesteld voor intern gebruik of door een instelling is ontvangen, en dat betrekking heeft op een aangelegenheid waarover de instelling nog geen besluit heeft genomen, wordt geweigerd, indien de openbaarmaking ervan het besluitvormingsproces van de instelling ernstig zou ondermijnen, tenzij een hoger openbaar belang openbaarmaking gebiedt.

De toegang tot een document met standpunten voor intern gebruik in het kader van beraadslagingen en voorafgaand overleg binnen de betrokken instelling wordt ook geweigerd nadat het besluit genomen is, indien de openbaarmaking van het document het

besluitvormingsproces van de instelling ernstig zou ondermijnen, tenzij een hoger openbaar belang openbaarmaking gebiedt.

4. Wanneer het gaat om documenten van derden, wordt de derde door de instelling geraadpleegd om te kunnen beoordelen of een uitzondering van de leden 1 of 2 van toepassing is, tenzij het duidelijk is dat het document wel of niet openbaar moet worden gemaakt.

5. Een lidstaat kan de instelling verzoeken, een van deze lidstaat afkomstig document niet zonder zijn voorafgaande toestemming openbaar te maken.

6. Indien het gevraagde document slechts ten dele onder de uitzonderingen valt, worden de overige delen ervan wel vrijgegeven.

7. De uitzonderingen van de leden 1 tot en met 3 zijn slechts van toepassing gedurende de periode waarin bescherming op grond van de inhoud van het document gerechtvaardigd is. De uitzonderingen gelden voor ten hoogste dertig jaar. In geval van documenten die vallen onder de uitzonderingen op grond van de persoonlijke levenssfeer of van commerciële belangen en in geval van gevoelige documenten, kunnen de uitzonderingen zo nodig na afloop van deze periode van toepassing blijven.

Artikel 5 Documenten in het bezit van de lidstaten

Wordt van een lidstaat een document gevraagd dat hij in zijn bezit heeft en dat van een instelling afkomstig is, dan raadpleegt hij de betrokken instelling, om een besluit te kunnen nemen waardoor het doel van deze verordening niet in gevaar komt, tenzij het duidelijk is dat het document wel of niet wordt vrijgegeven.

De lidstaat kan het verzoek ook doorgeleiden aan de betrokken instelling.

Artikel 6 Verzoeken

1. Verzoeken om toegang tot een document geschieden in schriftelijke vorm - elektronische vorm daaronder begrepen -, in één der talen van artikel 314 van het EG-Verdrag, en zijn voldoende nauwkeurig geformuleerd opdat de instelling het document kan identificeren. De verzoeker is niet verplicht de redenen voor zijn verzoek te vermelden.

2. Is een verzoek niet nauwkeurig genoeg, dan vraagt de instelling de verzoeker om nadere precisering en is zij hem hierbij behulpzaam, bijvoorbeeld door informatie te verstrekken over het gebruik van de openbare documentenregisters.

3. In geval van verzoeken om omvangrijke documenten of om een zeer groot aantal documenten, kan de betrokken instelling informeel met de aanvrager overleggen om een billijke oplossing te vinden.

4. De instellingen voorzien in voorlichting van de burger over hoe en waar verzoeken om toegang tot documenten kunnen worden ingediend en in bijstand ter zake.

Artikel 7 Behandeling van initiële verzoeken

1. Een verzoek om toegang tot een document wordt onmiddellijk behandeld. De verzoeker ontvangt een ontvangstbevestiging. Binnen vijftien werkdagen na registratie van het verzoek verleent de instelling de verzoeker toegang tot het gevraagde document en maakt zij het toegankelijk in de zin van artikel 10, ofwel deelt zij de verzoeker schriftelijk de redenen mede waarom zij het verzoek volledig of gedeeltelijk afwijst, waarbij zij hem attendeert op zijn recht om overeenkomstig lid 2 een confirmatief verzoek in te dienen.

2. In geval van volledige of gedeeltelijke afwijzing kan de verzoeker binnen vijftien werkdagen na ontvangst van het antwoord van de instelling een confirmatief verzoek indienen, welk verzoek ertoe strekt de instelling haar standpunt te doen herzien.
3. In uitzonderlijke gevallen, bijvoorbeeld bij een verzoek om een zeer omvangrijk document of om een zeer groot aantal documenten, kan de in lid 1 genoemde termijn met vijftien werkdagen worden verlengd, mits de verzoeker daarvan tevoren in kennis wordt gesteld met nauwkeurige vermelding van de redenen daarvoor.
4. Bij uitblijven van een antwoord van de instelling binnen de voorgeschreven termijn, heeft de verzoeker het recht een confirmatief verzoek in te dienen.

Artikel 8 Behandeling van confirmatieve verzoeken

1. Een confirmatief verzoek wordt onmiddellijk behandeld. Binnen vijftien werkdagen te rekenen na registratie van het confirmatief verzoek verleent de instelling toegang tot het gevraagde document en maakt zij het toegankelijk in de zin van artikel 10, of deelt zij de verzoeker schriftelijk de redenen mede waarom zij het verzoek volledig of gedeeltelijk afwijst, waarbij zij hem attendeert op de beroepsmogelijkheden die hem openstaan, namelijk beroep op de rechter tegen de instelling en/of een klacht bij de Ombudsman, onder de voorwaarden van respectievelijk de artikelen 230 en 195 van het EG-Verdrag.
2. In uitzonderlijke gevallen, bijvoorbeeld bij een verzoek om een zeer omvangrijk document of een zeer groot aantal documenten, kan de in lid 1 genoemde termijn met vijftien werkdagen worden verlengd, mits de verzoeker daarvan tevoren in kennis wordt gesteld met uitvoerige vermelding van de redenen daarvoor.
3. Uitblijven van een antwoord van de instelling binnen de voorgeschreven termijn geldt als een afwijzend antwoord en geeft de verzoeker het recht beroep in te stellen tegen de instelling en/of een klacht in te dienen bij de Ombudsman, onder de voorwaarden van het EG-Verdrag.

Artikel 9 Behandeling van gevoelige documenten

1. Gevoelige documenten zijn documenten die afkomstig zijn van de instellingen of van de agentschappen hiervan, van lidstaten, van derde landen of van internationale organisaties, en die op grond van de regels van de betrokken instelling ter bescherming van wezenlijke belangen van de Europese Unie, of van één of meer van haar lidstaten, op de gebieden van artikel 4, lid 1, onder a) - in het bijzonder openbare veiligheid -, defensie en militaire aangelegenheden, als “TRÈS SECRET/TOP SECRET”, “SECRET” of “CONFIDENTIEL” zijn gerubriceerd.
2. Verzoeken om toegang tot gevoelige documenten volgens de procedures van de artikelen 7 en 8 worden uitsluitend behandeld door personen die het recht hebben zelf van deze documenten kennis te nemen. Deze personen beoordelen eveneens, onverminderd artikel 11, lid 2, welke verwijzingen naar gevoelige documenten in het openbaar register kunnen worden opgenomen.
3. Gevoelige documenten worden uitsluitend na instemming van de oorspronkelijke verstrekker in het register vermeld of vrijgegeven.
4. Het besluit van een instelling om de toegang tot een gevoelig document te weigeren wordt zodanig met redenen omkleed, dat de door artikel 4 beschermde belangen niet worden geschaad.
5. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om te waarborgen dat de beginselen van dit artikel en van artikel 4 bij de behandeling van verzoeken om toegang tot gevoelige documenten worden geëerbiedigd.

6. De regels van de instellingen betreffende gevoelige documenten worden openbaar gemaakt.
7. De Commissie en de Raad informeren het Europees Parlement over gevoelige documenten overeenkomstig de door de instellingen overeengekomen regelingen.

Artikel 10 Toegang in aansluiting op een verzoek

1. De toegang tot de documenten wordt gegeven, volgens de voorkeur van de verzoeker, door hetzij inzage ter plaatse, hetzij afgifte van een kopie, eventueel een elektronische kopie indien deze beschikbaar is. De kosten van vervaardiging en verzending van kopieën kunnen ten laste van de aanvrager worden gebracht. Deze kosten mogen de werkelijke kosten van het vervaardigen en verzenden van de kopieën niet overschrijden. Inzage ter plekke, kopieën van minder dan twintig bladzijden A4 en rechtstreekse toegang in elektronische vorm of via het register, zijn kosteloos.
2. Indien een document door de betrokken instelling reeds vrijgegeven is en voor de verzoeker gemakkelijk toegankelijk is, kan de instelling aan haar verplichting tot het verschaffen van toegang tot documenten voldoen door de verzoeker mee te delen hoe het gewenste document kan worden verkregen.
3. De documenten worden geleverd in een bestaande versie en een bestaand formaat (inbegrepen in elektronische vorm of in een alternatieve vorm, zoals braille, grootgedrukt of op band), ten volle rekening houdend met de door de aanvrager te kennen gegeven voorkeur.

Artikel 11 Registers

1. Teneinde de rechten van de burgers uit deze verordening ten volle hun beslag te geven, voorziet elke instelling in toegang van het publiek tot een documentenregister. Deze toegang dient in elektronische vorm te worden verschaft. Verwijzingen naar documenten worden onverwijld in het register opgenomen.
2. Het register bevat voor ieder document een referentienummer (en, indien van toepassing, de interinstitutionele referentie), het behandelde onderwerp en/of een korte beschrijving van de inhoud van het document en de datum waarop het document werd ontvangen of opgesteld en in het register werd opgenomen. Verwijzingen worden gemaakt op een wijze die de bescherming van de in artikel 4 bedoelde belangen niet schaadt.
3. De instellingen nemen onverwijld de nodige maatregelen om een register op te zetten dat uiterlijk op 3 juni 2002 operationeel is.

Artikel 12 Rechtstreekse toegang in elektronische vorm of via een register

1. Voorzover mogelijk maken de instellingen de documenten rechtstreeks toegankelijk voor het publiek, in elektronische vorm of via een register, overeenkomstig de regels van de betrokken instelling.
2. In het bijzonder wetgevingsdocumenten, dat wil zeggen documenten die zijn opgesteld of ontvangen in de loop van procedures tot aanneming van in of voor de lidstaten bindende besluiten, dienen, met inachtneming van de artikelen 4 en 9, rechtstreeks toegankelijk te worden gemaakt.
3. Indien mogelijk dienen andere documenten, met name documenten die verband houden met de ontwikkeling van beleid of strategie, rechtstreeks toegankelijk te worden gemaakt.
4. Biedt het register geen rechtstreekse toegang, dan dient het aan te geven waar het document gelokaliseerd is.

Artikel 13 Bekendmaking in het Publicatieblad

1. Naast de besluiten van artikel 254, leden 1 en 2, van het EG-Verdrag en van artikel 163 van het Euratom-Verdrag worden de volgende documenten, met inachtneming van de artikelen 4 en 9 van deze verordening, in het Publicatieblad bekendgemaakt:

- a) Commissievoorstellen;
- b) gemeenschappelijke standpunten van de Raad overeenkomstig de artikelen 251 en 252 van het EG-Verdrag, tezamen met de motivering, almede de standpunten van het Europees Parlement in deze procedures;
- c) kaderbesluiten en besluiten in de zin van artikel 34, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie;
- d) overeenkomsten vastgesteld door de Raad overeenkomstig artikel 34, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie;
- e) overeenkomsten tussen de lidstaten overeenkomstig artikel 293 van het EG-Verdrag;
- f) internationale overeenkomsten gesloten door de Gemeenschap of overeenkomstig artikel 24 van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

2. Voorzover mogelijk worden de volgende documenten in het Publicatieblad bekendgemaakt:

- a) initiatieven door een lidstaat aan de Raad voorgelegd overeenkomstig artikel 67, lid 1, van het EG-Verdrag of artikel 34, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie;
- b) gemeenschappelijke standpunten in de zin van artikel 34, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie;
- c) richtlijnen die niet vallen onder artikel 254, leden 1 en 2, van het EG-Verdrag, en besluiten, aanbevelingen en adviezen die niet vallen onder artikel 254, lid 1, van het EG-Verdrag.

3. Elke instelling kan in haar reglement van orde bepalen welke andere documenten in het Publicatieblad worden gepubliceerd.

Artikel 14 Voorlichting

1. Iedere instelling neemt de maatregelen die nodig zijn om de burgers voor te lichten over de rechten die zij op grond van deze verordening genieten.

2. De lidstaten werken met de instellingen samen bij de voorlichting van de burgers.

Artikel 15 Administratieve praktijken in de instellingen

1. De instellingen werken goede administratieve praktijken uit, om de uitoefening van het door deze verordening gewaarborgde recht van toegang te vergemakkelijken.

2. De instellingen richten een interinstitutioneel comité op dat nagaat welke de beste praktijk is, eventuele geschillen behandelt en toekomstige ontwikkelingen van de toegang van het publiek tot documenten bespreekt.

Artikel 16 Reproductie van documenten

Deze verordening doet niet af aan bestaande regelingen inzake copyright die een beperking kunnen inhouden voor derden om vrijgegeven documenten te reproduceren of te gebruiken.

Artikel 17 Verslagen

1. Elke instelling publiceert jaarlijks een verslag over het voorgaande jaar met vermelding van het aantal gevallen waarin zij toegang tot documenten heeft geweigerd, de redenen voor die weigering en het aantal niet in het register vermelde gevoelige documenten.
2. Uiterlijk op 31 januari 2004 publiceert de Commissie een verslag over de toepassing van de beginselen van deze verordening door de instellingen en doet zij aanbevelingen die, indien noodzakelijk, ook voorstellen bevatten voor de herziening van deze verordening en voor een actieprogramma van door de instellingen te treffen maatregelen.

Artikel 18 Uitvoeringsbepalingen

1. Elke instelling past haar reglement van orde aan de bepalingen van deze verordening aan. Deze aanpassingen worden van kracht op 3 december 2001.
2. Binnen zes maanden na de inwerkingtreding van deze verordening onderzoekt de Commissie of Verordening (EEG, Euratom) nr. 354/83 van de Raad van 1 februari 1983 inzake het voor het publiek toegankelijk maken van de historische archieven van de Europese Economische Gemeenschap en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie⁹² conform is met deze verordening, teneinde te verzekeren dat de documenten zo volledig mogelijk worden bewaard en gearhiveerd.
3. Binnen zes maanden na de inwerkingtreding van deze verordening onderzoekt de Commissie of de bestaande regels inzake de toegang tot documenten conform zijn met deze verordening.

Artikel 19 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de derde dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Zij is van toepassing met ingang van 3 december 2001.

⁹²PB L 43 van 15.2.1983, blz. 1.

BIJLAGE XVI

Richtsnoeren voor de interpretatie van de voor de leden geldende gedragsregels

1. Er dient onderscheid te worden gemaakt tussen visueel gedrag dat kan worden getolereerd voorzover het niet beledigend en/of lasterlijk is, binnen redelijke grenzen blijft en niet tot conflicten leidt, en gedrag dat leidt tot actieve verstoring van ongeacht welke parlementaire activiteit.

2. De verantwoordelijkheid van de leden is in het geding, zodra personen die voor hen werken of die zij toegang tot het Parlement verschaffen zich in de gebouwen van het Parlement niet houden aan de gedragsregels die voor de leden gelden.

De voorzitter of zijn vertegenwoordigers hebben disciplinaire bevoegdheden ten aanzien van deze personen en alle andere personen van buiten het Parlement die zich in de gebouwen van het Parlement bevinden.

BIJLAGE XVII

Richtsnoeren voor de goedkeuring van de Commissie

1. Aan het goedkeuringsvotum door het Parlement van de gehele Commissie als college liggen de volgende beginselen, criteria en modaliteiten ten grondslag:

(a) Beoordelingsbasis

Het Parlement beoordeelt de voorgedragen kandidaten op grond van hun algemene bekwaamheid, Europese inzet en onafhankelijkheid. Het beoordeelt hun kennis van de desbetreffende portefeuille en de communicatieve vaardigheden.

Het Parlement houdt in het bijzonder rekening met het genderevenwicht. Het kan een uitspraak doen over de verdeling van de portefeuillevaardigheden door de gekozen voorzitter.

Het Parlement kan alle informatie inwinnen die relevant is om tot een besluit over de bekwaamheid van de voorgedragen kandidaten te komen. Het verwacht volledige openbaarmaking van informatie betreffende hun financiële belangen. De belangenverklaringen van de voorgedragen kandidaten worden ter toetsing naar de voor juridische zaken bevoegde commissie verwezen.

(b) Hoorzittingen

Elke voorgedragen kandidaat wordt verzocht om voor een hoorzitting voor de bevoegde commissie of commissies te verschijnen. De hoorzittingen zijn openbaar.

De hoorzittingen worden door de Conferentie van voorzitters op aanbeveling van de Conferentie van commissievoorzitters georganiseerd. De voorzitter en de coördinatoren van elke commissie zijn verantwoordelijk voor de nadere regeling ervan. Er kunnen rapporteurs worden benoemd.

In gevallen waarin portefeuilles elkaar overlappen worden passende regelingen getroffen om de relevante commissies bij de procedure te betrekken. Er kunnen zich drie gevallen voordoen:

- i. de portefeuille van de voorgedragen kandidaat valt onder het werkterrein van een enkele commissie; in dat geval wordt de voorgedragen kandidaat alleen door die commissie (de bevoegde commissie) gehoord;
- ii. de portefeuille van de voorgedragen kandidaat valt in min of meer gelijke proporties onder de werkterreinen van meerdere commissies; in dat geval wordt de voorgedragen kandidaat door die commissies (gezamenlijke commissies) gezamenlijk gehoord; alsmede
- iii. de portefeuille van de voorgedragen kandidaat valt grotendeels onder het werkterrein van een enkele commissie en slechts zijdelings onder de werkterreinen van een of meer andere commissies; in dat geval wordt de voorgedragen kandidaat gehoord door de ten principale bevoegde commissie; de andere commissie of commissies (medeverantwoordelijke commissies) worden hierbij betrokken.

De gekozen voorzitter van de Commissie wordt uitvoerig over de organisatie geraadpleegd.

De commissies leggen de voorgedragen kandidaten tijdig voor de hoorzittingen schriftelijke vragen voor. Aan alle voorgedragen kandidaten worden twee gezamenlijke vragen gesteld die door de Conferentie van commissievoorzitters worden opgesteld; de eerste vraag betreft zaken van algemene bekwaamheid, Europese inzet en persoonlijke onafhankelijkheid, terwijl de tweede betrekking heeft op het beheer van de portefeuille en de samenwerking met het Parlement. De bevoegde commissie stelt drie andere vragen op. In geval van gezamenlijke commissies heeft elke commissie het recht twee vragen op te stellen.

Voor elke hoorzitting wordt drie uur uitgetrokken. De hoorzittingen vinden plaats in omstandigheden en onder voorwaarden die waarborgen dat de voorgedragen kandidaten een gelijke en eerlijke mogelijkheid krijgen om zichzelf en hun standpunten te presenteren.

De voorgedragen kandidaten worden verzocht een inleidende mondelinge verklaring af te leggen van ten hoogste vijftien minuten. Zo mogelijk worden de vragen tijdens de hoorzitting naar onderwerp gegroepeerd. Het grootste deel van de spreektijd wordt *mutatis mutandis* overeenkomstig artikel 149 aan de fracties toebedeeld. De hoorzittingen zijn bedoeld om een brede politieke dialoog tussen de voorgedragen kandidaten en de leden op gang te brengen. Voor het einde van de hoorzitting worden de voorgedragen kandidaten in de gelegenheid gesteld om een korte afsluitende verklaring af te leggen.

De hoorzittingen worden rechtstreeks audiovisueel uitgezonden. Binnen 24 uur wordt een opname met index van de hoorzittingen openbaar gemaakt.

(c) Evaluatie

Na de hoorzittingen komen de voorzitter en de coördinatoren onverwijld bijeen om een evaluatie te maken van de afzonderlijke voorgedragen kandidaten. Deze vergaderingen vinden met gesloten deuren plaats. De coördinatoren worden verzocht te verklaren of zij de voorgedragen kandidaten geschikt achten om zitting te nemen in het college en de hen toebedachte taken te vervullen. De Conferentie van commissievoorzitters werkt een model uit om de evaluatie te vergemakkelijken.

In geval van gezamenlijke commissies werken de voorzitters en de coördinatoren van de betrokken commissies gedurende de gehele procedure samen.

Er wordt één evaluatieverklaring per voorgedragen kandidaat opgesteld. De standpunten van alle bij de hoorzitting betrokken commissies worden daarin opgenomen.

Ingeval de commissies aanvullende informatie nodig hebben om hun evaluatie te voltooien, richt de Voorzitter namens hen een schrijven aan de gekozen voorzitter van de Commissie. De coördinatoren houden rekening met het antwoord van deze laatste.

De voorzitter roept een vergadering van de voltallige commissie bijeen indien de coördinatoren geen consensus over de evaluatie weten te bereiken of indien een fractie hierom verzoekt. Ten slotte legt de voorzitter beide punten bij geheime stemming ter fine van een besluit aan de commissie voor.

De evaluatieverklaringen van de commissies worden binnen 24 uur na de hoorzitting goedgekeurd en openbaar gemaakt. De verklaringen worden door de Conferentie van commissievoorzitters behandeld en vervolgens aan de Conferentie van voorzitters voorgelegd. Na een gedachtewisseling verklaart de Conferentie van voorzitters de hoorzittingen voor gesloten, tenzij zij besluit extra informatie in te winnen.

De gekozen voorzitter van de Commissie presenteert het gehele college van voorgedragen kandidaten en hun programma in een plenaire vergadering van het Parlement, waarvoor de voorzitter van de Europese Raad ende voorzitter van de Raad worden uitgenodigd. De presentatie wordt gevolgd door een debat. Fracties of ten minste veertig leden kunnen ontwerpresoluties indienen tot besluit van het debat overeenkomstig artikel 110, leden 3, 4 en 5.

Na de stemming over de ontwerpresolutie stemt het Parlement over de vraag of het al dan niet zijn goedkeuring hecht aan de benoeming van de gekozen voorzitter en de voorgedragen kandidaten als college. Het Parlement besluit bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen bij hoofdelijke stemming. Het kan de stemming tot de volgende vergadering uitstellen.

2. Mocht tijdens de ambtstermijn van de Commissie haar samenstelling worden gewijzigd of een ingrijpende herschikking van de portefeuilles plaatsvinden, dan zijn de volgende bepalingen van toepassing:

- a) Wanneer een post vrijkomt door ontslagneming, gedwongen terugtreden of overlijden, nodigt het Parlement onverwijld de voorgedragen kandidaat uit om deel te nemen aan een hoorzitting onder dezelfde voorwaarden als die welke zijn vastgesteld in paragraaf 1.
- b) In geval van toetreding van een nieuwe lidstaat nodigt het Parlement de voorgedragen kandidaat uit om deel te nemen aan een hoorzitting onder dezelfde voorwaarden als die welke zijn vastgesteld in paragraaf 1.
- c) In geval van een ingrijpende herschikking van portefeuilles worden de betrokken commissarissen uitgenodigd om voor het aanvaarden van hun nieuwe verantwoordelijkheden voor de bevoegde commissies te verschijnen.

In afwijking van de procedure in paragraaf 1, onder (c), achtste alinea, vindt goedkeuring ter plenaire vergadering van de benoeming van een enkele commissaris bij geheime stemming plaats.

BIJLAGE XVIII

Procedure inzake het verlenen van toestemming voor het opstellen van initiatiefverslagen

BESLUIT VAN DE CONFERENTIE VAN VOORZITTERS VAN 12 DECEMBER 2002⁹³

De Conferentie van voorzitters,

gelet op de artikelen 25, 27, 119, 120, 35, 42, 45, 47, 48, 50, 202, lid 2 en 205, lid 2 van het Reglement;

gezien het voorstel van de Conferentie van commissievoorzitters en de Werkgroep hervorming van het Parlement;

overwegende dat, naar aanleiding van het besluit van de Conferentie van voorzitters van 12 december 2007, het besluit van de Conferentie van 12 december 2002 dient te worden gewijzigd;

BESLUIT

Artikel 1

Algemene bepalingen

Toepassingsgebied

1. Dit besluit is van toepassing op de volgende soorten initiatiefverslagen:
 - a) initiatiefverslagen van wetgevende aard, die worden opgesteld uit hoofde van artikel 192 van het EG-Verdrag en artikel 42 van het Reglement;
 - b) strategische verslagen, die worden opgesteld op basis van strategische en prioritaire initiatieven van niet-wetgevende aard die zijn opgenomen in het jaarlijkse wetgevings- en werkprogramma van de Commissie;
 - c) initiatiefverslagen van niet-wetgevende aard, die worden opgesteld op basis van een document van een andere instelling of orgaan van de Europese Unie of op basis van een document dat aan het Parlement ter informatie is toegezonden, onverminderd artikel 2, lid 3;
 - d) jaarlijkse activiteiten- en monitoringverslagen (zoals opgevoerd in bijlage 1)^{94,95};

⁹³Dit besluit is gewijzigd bij een besluit van de Conferentie van voorzitters van 26 juni 2003, geconsolideerd op 3 mei 2004. Het is opnieuw gewijzigd naar aanleiding van de besluiten die zijn vastgesteld tijdens de plenaire vergadering van 15 juni 2006 en van 13 november 2007 en bij de besluiten van de Conferentie van voorzitters van 14 februari 2008 en 15 december 2011.

⁹⁴Parlementaire commissies die van plan zijn jaarlijkse activiteiten- en monitoringverslagen op te stellen op grond van artikel 119, lid 1 van het Reglement of van andere wettelijke bepalingen (zoals opgenomen in bijlage 2), moeten dit van te voren mededelen aan de Conferentie van commissievoorzitters en moeten met name de relevante rechtsgrond vermelden die voortvloeit uit de Verdragen en andere wettelijke bepalingen, met inbegrip van het Reglement van het Parlement. Voor dergelijke verslagen wordt automatisch toestemming verleend en zij vallen niet onder het in artikel 1, lid 2 bedoelde quotum.

⁹⁵In haar besluit van 7 april 2011 heeft de Conferentie van voorzitters verklaard dat initiatiefverslagen die worden opgesteld op grond van jaarlijkse activiteiten- en

- e) uitvoeringsverslagen over de omzetting van communautaire wetgeving in nationaal recht en de tenuitvoerlegging en handhaving ervan in de lidstaten.

Quotum

2. Elke parlementaire commissie mag tegelijkertijd ten hoogste zes initiatiefverslagen opstellen. Voor commissies met subcommissies wordt dit quotum met drie verslagen per subcommissie verhoogd. Deze bijkomende verslagen worden door de subcommissie opgesteld.

Hierbij worden niet meegerekend:

initiatiefverslagen van wetgevende aard;

uitvoeringsverslagen; elke commissie mag jaarlijks één uitvoeringsverslag opstellen.

Minimumperiode vóór goedkeuring

3. De parlementaire commissie die om toestemming verzoekt, mag het verslag in kwestie niet goedkeuren binnen drie maanden na de datum van toestemming of, in het geval van kennisgeving, binnen drie maanden na de datum van de vergadering van de Conferentie van commissievoorzitter tijdens welke het verslag werd aangekondigd.

Artikel 2

Voorwaarden voor het verkrijgen van toestemming

1. Het voorgestelde verslag mag geen betrekking hebben op onderwerpen die voornamelijk analyse- en onderzoekwerkzaamheden vereisen welke op andere wijze kunnen worden uitgevoerd, zoals middels studies.

2. Het voorgestelde verslag mag geen betrekking hebben op onderwerpen die reeds aan de orde zijn gesteld in verslagen die in de voorgaande periode van twaalf maanden ter plenaire vergadering zijn aangenomen, tenzij zulks bij uitzondering kan worden gerechtvaardigd door nieuwe feiten.

3. Ten aanzien van verslagen die worden opgesteld aan de hand van aan het Parlement ter informatie toegezonden documenten, zijn de volgende voorwaarden van toepassing:

- het basisdocument moet een officieel document zijn van een instelling of een orgaan van de Europese Unie en moet
 - a) officieel aan het Europees Parlement ter raadpleging of ter informatie zijn toegezonden, of
 - b) in het *Publicatieblad van de Europese Unie* gepubliceerd zijn in het kader van raadpleging van de betrokken partijen, of
 - c) een document van een instelling of orgaan van de Europese Unie zijn dat officieel aan de Europese Raad is voorgelegd ofwel een document van laatstgenoemde instelling;
- het document moet in alle officiële talen van de Europese Unie zijn toegezonden;

monitoringverslagen welke zijn opgevoerd in de bijlagen 1 en 2 bij dit besluit, worden aangemerkt als strategische verslagen in de zin van de tweede alinea van artikel 48, lid 2, van het Reglement.

- het verzoek om toestemming moet op zijn laatst vier maanden na de toezending van het document in kwestie aan het Europees Parlement of na de publicatie ervan in het Publicatieblad worden ingediend.

Artikel 3

Procedure

Automatische toestemming

1. Na kennisgeving van het verzoek aan de Conferentie van commissievoorzitters wordt automatisch toestemming verleend voor:

uitvoeringsverslagen;

jaarlijkse activiteiten- en monitoringverslagen, zoals opgevoerd in bijlage 1.

Rol van de Conferentie van commissievoorzitters

2. De met redenen omklede verzoeken om toestemming worden tot de Conferentie van commissievoorzitters gericht, die nagaat of de in de artikelen 1 en 2 genoemde criteria en het in artikel 1 vastgestelde quotum in acht zijn genomen. Al deze verzoeken omvatten een opgave van het soort verslag en de exacte titel ervan, alsmede van eventuele basisdocumenten.

3. Verzoeken om toestemming voor het opstellen van strategische verslagen worden door de Conferentie van commissievoorzitters ingewilligd, nadat eventuele competentiegeschillen zijn opgelost. De Conferentie kan op nadrukkelijk verzoek van een fractie deze toestemming weer intrekken binnen een termijn van ten hoogste vier parlementaire werkweken.

4. De Conferentie van commissievoorzitters stuurt, met het oog op toestemming, verzoeken om toestemming voor het opstellen van initiatiefverslagen van wetgevende en niet-wetgevende aard waarvan is vastgesteld dat zij stroken met de criteria en het toegestane quotum, door naar de Conferentie van voorzitters. De Conferentie van commissievoorzitters stelt tegelijkertijd de Conferentie van voorzitters in kennis van alle in de bijlagen 1 en 2 opgevoerde jaarlijkse activiteiten- en monitoringverslagen, uitvoeringsverslagen en strategische verslagen waarvoor toestemming is verleend.

Toestemming door de Conferentie van voorzitters en het oplossen van competentiegeschillen

5. De Conferentie van voorzitters neemt een besluit ten aanzien van verzoeken om toestemming voor het opstellen van initiatiefverslagen van wetgevende en niet-wetgevende aard binnen een termijn van ten hoogste vier parlementaire werkweken na de aanhangigmaking door de Conferentie van commissievoorzitters, behalve in het geval van uitzonderlijke verlenging van deze termijn door de Conferentie van voorzitters.

6. Mocht de bevoegdheid van een commissie om een verslag op te stellen door een andere commissie worden betwist, dan neemt de Conferentie van voorzitters binnen een termijn van zes parlementaire werkweken een besluit op basis van een aanbeveling van de Conferentie van commissievoorzitters of, bij ontstentenis, van de voorzitter van laatstgenoemde. Indien de Conferentie van voorzitters binnen deze termijn geen besluit heeft genomen, wordt de aanbeveling geacht te zijn goedgekeurd⁹⁶.

⁹⁶Deze paragraaf is opgenomen naar aanleiding van het besluit betreffende de interpretatie van artikel 48 van het Reglement dat is aangenomen tijdens de plenaire vergadering van 15 juni 2006.

Artikel 4

Toepassing van artikel 50 van het Reglement - Medeverantwoordelijke commissies⁹⁷

1. De verzoeken om toepassing van artikel 50 van het Reglement moeten op zijn laatst worden ingediend de maandag voorafgaand aan de maandelijkse vergadering van de Conferentie van commissievoorzitters tijdens dewelke de verzoeken om toestemming voor het opstellen van initiatiefverslagen worden behandeld.
2. De Conferentie van commissievoorzitters behandelt verzoeken om toestemming voor het opstellen van initiatiefverslagen en verzoeken om toepassing van artikel 50 tijdens haar maandelijkse vergadering.
3. Wanneer het verzoek om toepassing van artikel 50 niet valt onder een akkoord tussen de betrokken commissies, dan neemt de Conferentie van voorzitters binnen een termijn van zes parlementaire werkweken een besluit op basis van een aanbeveling van de Conferentie van commissievoorzitters of, bij ontstentenis, van de voorzitter van laatstgenoemde. Indien de Conferentie van voorzitters binnen deze termijn geen besluit heeft genomen, wordt de aanbeveling geacht te zijn goedgekeurd⁹⁸.

Artikel 5

Slotbepalingen

1. Met het oog op het einde van de zittingsperiode moeten verzoeken om opstelling van initiatiefverslagen uiterlijk in de maand juli van het jaar dat aan de verkiezingen voorafgaat, worden ingediend. Na deze termijn mag geen enkel verzoek worden ingewilligd, behalve wanneer het buitengewone verzoeken betreft die naar behoren zijn gemotiveerd.
2. De Conferentie van commissievoorzitters legt aan de Conferentie van voorzitters om de twee-en-een-half jaar een verslag voor over de stand van de opstelling van initiatiefverslagen.
3. Dit besluit treedt in werking op 12 december 2002. Het heft de volgende besluiten op en vervangt deze:
 - het besluit van de Conferentie van voorzitters van 9 december 1999 inzake de procedure voor het verlenen van toestemming voor de opstelling van initiatiefverslagen overeenkomstig artikel 48 van het Reglement, en de besluiten van de Conferentie van voorzitters van 15 februari en 17 mei 2001 tot bijwerking van de bijlage bij voorgaand besluit;
 - het besluit van de Conferentie van voorzitters van 15 juni 2000 inzake een toestemmingsprocedure voor de opstelling van verslagen over documenten die ter informatie door andere instellingen of organen van de Europese Unie aan het Europees Parlement zijn toegezonden.

BIJLAGE 1 Jaarlijkse activiteiten- en monitoringverslagen waarvoor automatisch toestemming wordt verleend en waarvoor een quotum van zes gelijktijdig opgestelde verslagen geldt (overeenkomstig artikel 1, lid 2 en artikel 3 van het besluit)

Verslag over de mensenrechten in de wereld en het beleid van de EU ter zake - (Commissie buitenlandse zaken)

⁹⁷Dit artikel is opgenomen bij besluit van de Conferentie van voorzitters van 26 juni 2003.

⁹⁸Deze paragraaf is opgenomen naar aanleiding van het besluit betreffende de interpretatie van artikel 48 van het Reglement dat is aangenomen tijdens de plenaire vergadering van 15 juni 2006.

Jaarverslag van de Raad uit hoofde van uitvoeringsbepaling nr. 8 van de gedragscode van de Europese Unie betreffende wapenuitvoer - (Commissie buitenlandse zaken)

Verslag over de controle en toepassing van het Gemeenschapsrecht - (Commissie juridische zaken)

De wetgeving verbeteren - Toepassing van het beginsel van subsidiariteit en evenredigheid - (Commissie juridische zaken)

Verslag over de werkzaamheden van de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS/EU - (Commissie ontwikkelingssamenwerking)

Verslag over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie - (Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken)

Verslag over gelijke kansen voor mannen en vrouwen in de Europese Unie - (Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid)

Geïntegreerde aanpak van gelijke kansen voor mannen en vrouwen in de werkzaamheden van de commissie (jaarverslag) - (Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid)

Verslag over cohesie - (Commissie regionale ontwikkeling)

Bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschappen - fraudebestrijding - (Commissie begrotingscontrole)

Jaarverslag van de EIB - (Commissie begrotingscontrole/Commissie economische en monetaire zaken - om de twee jaar)

Overheidsfinanciën in de EMU - (Commissie economische en monetaire zaken)

Europese economische situatie: voorbereidend verslag over de geïntegreerde beleidslijnen met name betreffende de globale richtsnoeren voor het economisch beleid - (Commissie economische en monetaire zaken)

Jaarverslag van de ECB - (Commissie economische en monetaire zaken)

Verslag over het mededingingsbeleid - (Commissie economische en monetaire zaken)

Jaarverslag over het scorebord van de interne markt - (Commissie interne markt en consumentenbescherming)

Jaarverslag over consumentenbescherming - (Commissie interne markt en consumentenbescherming)

Jaarverslag over Solvit - (Commissie interne markt en consumentenbescherming)

BIJLAGE 2 Jaarlijkse activiteiten- en monitoringverslagen waarvoor automatisch toestemming wordt verleend met speciale verwijzing naar het Reglement (waarvoor geen quotum van zes gelijktijdig opgestelde verslagen geldt)

Jaarverslag over de toegang van het publiek tot documenten van het Parlement, artikel 104, lid 7 van het Reglement - (Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken)

Verslag over de Europese politieke partijen, artikel 210, lid 6 van het Reglement - (Commissie constitutionele zaken)

Verslag over de beraadslagingen van de Commissie verzoekschriften, artikel 202, lid 8 van het Reglement - (Commissie verzoekschriften)

Verslag over het jaarverslag van de Ombudsman, artikel 205, lid 2 - tweede deel – (Commissie verzoekschriften)

BIJLAGE XIX

Communiceren over Europa in partnerschap

Doelstellingen en beginselen

1. Het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie hechten het grootste belang aan verbetering van de communicatie over EU-aangelegenheden teneinde de Europese burgers te helpen hun recht uit te oefenen op deelneming aan het democratische leven in de Unie, waarin de besluiten in zo groot mogelijke openheid en zo dicht mogelijk bij de burger worden genomen, met inachtneming van de beginselen pluralisme, participatie, openheid en transparantie.
2. De drie instellingen wensen de overeenstemming over de communicatieprioriteiten van de Europese Unie als één geheel te bevorderen, de meerwaarde van een EU-benadering van communicatie over Europese aangelegenheden te vergroten, de uitwisseling van informatie en beste praktijken te vergemakkelijken en synergieën tussen de instellingen bij hun communicatie over deze prioriteiten te ontwikkelen, alsmede de samenwerking tussen de instellingen en de lidstaten waar nodig te faciliteren.
3. De drie instellingen erkennen dat communiceren over de Europese Unie een politieke betrokkenheid van de EU-instellingen en de lidstaten vergt, alsook dat het tot de verantwoordelijkheden van de lidstaten behoort om met de burgers over de EU te communiceren.
4. De drie instellingen zijn van oordeel dat het doel van de voorlichtings- en communicatiewerkzaamheden over Europese aangelegenheden moet zijn dat iedereen toegang heeft tot objectieve en uiteenlopende informatie over de Europese Unie, en dat de burgers hun recht op meningsuiting en actieve deelname aan het openbare debat over Europese kwesties kunnen uitoefenen.
5. De drie instellingen propageren de inachtneming van meertaligheid en culturele diversiteit bij de uitvoering van voorlichtings- en communicatiemaatregelen.
6. De drie instellingen leggen zich politiek vast op het bereiken van bovengenoemde doelstellingen. Zij sporen de andere EU-instellingen en -organen aan om hun inspanningen te steunen en desgewenst hun bijdrage te leveren tot deze aanpak.

Een partnerschapsaanpak

7. De drie instellingen erkennen dat het van belang is de communicatie-uitdaging over EU-aangelegenheden aan te gaan in een partnerschap tussen de lidstaten en de EU-instellingen, om te bewerkstelligen dat op het passende niveau effectief gecommuniceerd wordt met en objectieve informatie verstrekt wordt aan een zo breed mogelijk publiek.

Zij willen synergieën ontwikkelen met de nationale, regionale en lokale overheden en met vertegenwoordigers van de civiele samenleving.

Daartoe willen zij ijveren voor een pragmatische partnerschapsaanpak.

8. Zij herinneren in dit verband aan de essentiële rol van de interinstitutionele groep voorlichting (IGV), die voor de instellingen het kader op hoog niveau is om het politiek debat over met de EU verband houdende voorlichtings- en communicatiewerkzaamheden aan te moedigen, met het oog op synergie en complementariteit. Daartoe komt de IGV, die mede wordt voorgezeten door vertegenwoordigers van het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie en waaraan het Comité van de Regio's en het Europees Economisch en Sociaal Comité als waarnemers deelnemen, in principe twee keer per jaar bijeen.

Een kader voor samenwerking

De drie instellingen zijn voornemens samen te werken op de volgende basis:

9. Met inachtneming van de individuele verantwoordelijkheid van elke EU-instelling of lidstaat voor de eigen strategie en prioriteiten op het gebied van communicatie zullen de drie instellingen in het kader van de IGV jaarlijks een beperkt aantal gemeenschappelijke communicatieprioriteiten vaststellen.
10. Deze prioriteiten zullen gebaseerd zijn op communicatieprioriteiten die door de EU-instellingen en -organen op grond van hun interne procedures zijn vastgesteld en die in voorkomend geval de strategische inzichten en inspanningen van de lidstaten aanvullen. Daarbij wordt rekening gehouden met de verwachtingen van de burger.
11. De drie instellingen en de lidstaten zullen trachten te stimuleren dat passende steun wordt gegeven voor communicatie over de vastgestelde prioriteiten.
12. De diensten die in de lidstaten en de EU-instellingen belast zijn met communicatie moeten contact met elkaar onderhouden met het oog op een geslaagde uitvoering van de gemeenschappelijke communicatieprioriteiten en andere met de EU verband houdende communicatieactiviteiten, zo nodig op de grondslag van passende administratieve regelingen.
13. De instellingen en de lidstaten worden verzocht informatie uit te wisselen over andere met de EU verband houdende communicatieactiviteiten, met name over sectorale communicatiewerkzaamheden die door de instellingen en organen worden overwogen, meer bepaald wanneer die uitmonden in voorlichtingscampagnes in de lidstaten.
14. De Commissie wordt verzocht bij het begin van elk jaar aan de andere EU-instellingen te rapporteren over de voornaamste verwezenlijkingen bij de uitvoering van de gemeenschappelijke communicatieprioriteiten van het vorige jaar.
15. Deze politieke verklaring is ondertekend op de tweeëntwintigste oktober van het jaar tweeduizend acht.

BIJLAGE XX

Gemeenschappelijke verklaring van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie van 13 juni 2007 over de wijze van uitvoering van de medebeslissingsprocedure (artikel 251 van het EG-verdrag)⁹⁹

ALGEMENE BEGINSELEN

1. Het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, hierna tezamen "de instellingen" genoemd, stellen vast dat de huidige contacten tussen het voorzitterschap van de Raad, de Commissie en de voorzitters van de bevoegde commissies en/of de rapporteurs van het Europees Parlement, alsmede tussen de medevoorzitters van het Bemiddelingscomité hun nut hebben bewezen.

2. De instellingen bevestigen, dat deze contacten die zich in alle stadia van de medebeslissingsprocedure hebben ontwikkeld, ook in de toekomst moeten worden aangemoedigd. De instellingen verplichten zich ertoe, hun werkmethoden te bestuderen, om een nog doelmatiger gebruik te maken van de volle draagwijdte van de in het EG-Verdrag vastgestelde medebeslissingsprocedure.

3. In deze gemeenschappelijke verklaring worden deze werkmethoden en de wijze van uitvoering ervan nader toegelicht. Zij vormt een aanvulling op het Interinstitutionele Akkoord "Beter wetgeven"¹⁰⁰ en met name op de daarin opgenomen bepalingen ten aanzien van de medebeslissingsprocedure. De instellingen verplichten zich ertoe, deze toezeggingen volledig na te komen overeenkomstig de beginselen van transparantie, controleerbaarheid en doelmatigheid. In dit opzicht moeten de instellingen er bijzonder op letten, dat er vooruitgang wordt geboekt ten aanzien van vereenvoudigingsvoorstellen en tegelijkertijd de Gemeenschapswetgeving wordt nageleefd.

4. De instellingen werken gedurende de gehele procedure loyaal samen om hun standpunten zo dicht mogelijk tot elkaar te brengen, en aldus indien nodig de weg vrij te maken voor de aanneming van het betrokken besluit in een vroeg stadium van de procedure.

5. Hiertoe werken zij door adequate interinstitutionele contacten samen, om in alle stadia van de medebeslissingsprocedure de voortgang van de werkzaamheden te controleren en de mate van overeenstemming te analyseren.

6. De instellingen verplichten zich, overeenkomstig hun Reglementen van orde, tot de regelmatige uitwisseling van gegevens over de voortgang van de medebeslissingsdossiers. Zij zorgen ervoor, dat hun respectieve arbeidsprogramma's zo veel mogelijk worden gecoördineerd, opdat de procedures op samenhangende en convergente wijze kunnen worden gevoerd. Zij zullen daarom pogen een indicatief tijdschema op te stellen voor de diverse fasen voorafgaand aan de definitieve aanneming van de diverse wetgevingsvoorstellen, terwijl zij ten volle rekening houden met de politieke aard van de besluitvormingsprocedure.

7. De samenwerking tussen de instellingen in het kader van de medebeslissing neemt dikwijls de vorm aan van driepartijenbijeenkomsten ("trialogen"). Dit trialogenstelsel heeft zijn levensvatbaarheid en soepelheid aangetoond, doordat het de mogelijkheden voor een overeenstemming tijdens de eerste en de tweede lezing aanzienlijk heeft doen toenemen en heeft bijgedragen tot de voorbereiding van de werkzaamheden van het Bemiddelingscomité.

⁹⁹PB C 145 van 30.6.2007, blz.5

¹⁰⁰PB C 321 van 31.12.2003, blz.1

8. Deze trialogen vinden meestal plaats in een informeel kader. Zij kunnen in iedere fase van de procedure en op verschillende niveaus van vertegenwoordiging worden gehouden, afhankelijk van de aard van de verwachte bespreking. Iedere instelling wijst in overeenstemming met haar eigen Reglement van orde haar deelnemers aan iedere bijeenkomst aan, stelt haar mandaat voor de onderhandelingen vast, en stelt de andere instellingen tijdig van nadere gegevens betreffende de bijeenkomsten in kennis.

9. Voor zover mogelijk, worden alle ter bespreking tijdens een volgende bijeenkomst ingediende ontwerpcompromisteksten vooraf aan alle deelnemers ter beschikking gesteld. Ter vergroting van de transparantie worden trialogen die in het Europees Parlement en de Raad plaats hebben, indien mogelijk aangekondigd.

10. Het voorzitterschap van de Raad streeft ernaar, de vergaderingen van de parlementaire commissies bij te wonen. Het neemt alle verzoeken die het ontvangt, zorgvuldig in overweging, ten einde, indien nodig, gegevens aangaande het standpunt van de Raad te verstrekken.

EERSTE LEZING

11. De instellingen werken loyaal samen om hun standpunten zo dicht mogelijk tot elkaar te brengen, opdat de besluiten zo mogelijk in eerste lezing kunnen worden aangenomen.

Overeenstemming in de fase van de eerste lezing in het Europees Parlement

12. De nodige contacten worden gelegd om het voeren van de procedure tijdens de eerste lezing te vergemakkelijken.

13. De Commissie vergemakkelijkt deze contacten en oefent haar recht van initiatief op constructieve wijze uit, teneinde de standpunten van het Europees Parlement en de Raad tot elkaar te brengen, met inachtneming van het interinstitutionele evenwicht en de rol die het Verdrag haar toekent.

14. Wanneer overeenstemming wordt bereikt door informele onderhandelingen tijdens trialogen, doet de voorzitter van het COREPER de voorzitter van de betrokken parlementaire commissie in een schrijven bijzonderheden toekomen inzake de inhoud van de overeenstemming in de vorm van amendementen op het voorstel van de Commissie. In dit schrijven wordt kennis gegeven van de bereidheid van de Raad, deze resultaten, na juridisch-taalkundige controle, te aanvaarden indien zij door de stemming in de plenaire vergadering worden bevestigd. Een afschrift van het schrijven wordt aan de Commissie toegezonden.

15. In dit verband moeten wanneer de sluiting van een dossier in eerste lezing op handen is, de gegevens over het voornemen tot overeenstemming te komen, zo spoedig mogelijk beschikbaar worden gesteld.

Overeenstemming in de fase van het gemeenschappelijk standpunt van de Raad

16. Indien tijdens de eerste lezing in het Europees Parlement geen overeenstemming wordt bereikt, kunnen de contacten worden voortgezet om in de fase van het gemeenschappelijk standpunt tot overeenstemming te komen.

17. De Commissie vergemakkelijkt deze contacten en oefent haar recht van initiatief op constructieve wijze uit, teneinde de standpunten van het Europees Parlement en de Raad tot elkaar te brengen, met inachtneming van het interinstitutionele evenwicht en de rol die het Verdrag haar toekent.

18. Wanneer in dit stadium overeenstemming wordt bereikt, doet de voorzitter van de betrokken parlementaire commissie de voorzitter van het COREPER in een schrijven zijn

aanbeveling aan de plenaire vergadering toekomen, het gemeenschappelijk standpunt van de Raad zonder amendementen te aanvaarden, mits het wordt bevestigd door de Raad en juridisch-taalkundig wordt gecontroleerd. Een afschrift van het schrijven wordt aan de Commissie toegezonden.

TWEEDE LEZING

19. In zijn toelichting zet de Raad zo duidelijk mogelijk de redenen uiteen, die hem tot de vaststelling van zijn gemeenschappelijk standpunt hebben geleid. Tijdens de tweede lezing houdt het Europees Parlement zoveel mogelijk met deze redengeving rekening, alsmede met het advies van de Commissie.

20. Alvorens het gemeenschappelijk standpunt te verzenden, tracht de Raad in overleg met het Europees Parlement en de Commissie de datum van verzending te bezien om de grootst mogelijke doelmatigheid van de wetgevingsprocedure tijdens de tweede lezing te waarborgen.

Overeenstemming in de fase van de tweede lezing in het Europees Parlement

21. Met het oog op een beter begrip van elkaars standpunten en een zo spoedig mogelijke voltooiing van de wetgevingsprocedure, zullen de passende contacten worden voortgezet, zodra het gemeenschappelijk standpunt aan het Europees Parlement is toegezonden.

22. De Commissie vergemakkelijkt deze contacten en geeft haar advies, teneinde de standpunten van het Europees Parlement en de Raad tot elkaar te brengen, met inachtneming van het interinstitutionele evenwicht en de rol die het Verdrag haar toekent.

23. Wanneer door informele onderhandelingen tijdens de trialogen overeenstemming wordt bereikt, doet de voorzitter van het COREPER de voorzitter van de betrokken parlementaire commissie in een schrijven de bijzonderheden toekomen inzake de inhoud van de overeenstemming in de vorm van amendementen op het gemeenschappelijk standpunt van de Raad. In dit schrijven wordt kennis gegeven van de bereidheid van de Raad, deze resultaten, na juridisch-taalkundige controle, te aanvaarden indien deze door de stemming in de plenaire vergadering worden bevestigd. Een afschrift van dat schrijven wordt aan de Commissie toegezonden.

BEMIDDELING

24. Indien het duidelijk wordt, dat de Raad tijdens de tweede lezing niet alle amendementen van het Europees Parlement zal kunnen aanvaarden en wanneer de Raad bereid is zijn standpunt voor te leggen, zal een eerste dialoog worden georganiseerd. Iedere instelling wijst, in overeenstemming met haar eigen Reglement van orde, haar deelnemers aan iedere bijeenkomst aan en stelt haar mandaat voor de onderhandelingen vast. De Commissie stelt de twee delegaties zo spoedig mogelijk in kennis van haar voornemens met betrekking tot haar advies inzake de amendementen van het Europees Parlement in tweede lezing.

25. De trialogen vinden gedurende de gehele bemiddelingsprocedure plaats, om de nog niet afgedane problemen op te lossen en het bereiken van overeenstemming in het Bemiddelingscomité voor te bereiden. De uitkomsten van de trialogen worden besproken en eventueel goedgekeurd tijdens de bijeenkomsten van iedere instelling.

26. Het Bemiddelingscomité wordt door de voorzitter van de Raad in overeenstemming met de voorzitter van het Europees Parlement en met inachtneming van het Verdrag bijeengeroepen.

27. De Commissie neemt aan de bemiddelingswerkzaamheden deel en neemt alle nodige initiatieven om de standpunten van het Europees Parlement en de Raad tot elkaar te brengen. Deze initiatieven kunnen bestaan in ontwerpcompromisteksten op de grondslag van de standpunten van

het Europees Parlement en de Raad, met inachtneming van de rol die het Verdrag aan de Commissie toekent.

28. Het voorzitterschap van het Bemiddelingscomité wordt door de voorzitter van het Europees Parlement en de voorzitter van de Raad gezamenlijk bekleed. De vergaderingen van het comité worden beurtelings door de medevoorzitters voorgezeten.

29. De data waarop het Bemiddelingscomité vergadert en de agenda worden door de medevoorzitters in onderlinge overeenstemming vastgesteld, opdat het Bemiddelingscomité gedurende de gehele bemiddelingsprocedure doelmatig kan werken. De Commissie wordt over de beoogde data geraadpleegd. Het Europees Parlement en de Raad wijzen passende data voor de bemiddelingswerkzaamheden aan en delen deze aan de Commissie mede.

30. De medevoorzitters kunnen een aantal dossiers op de agenda van elke vergadering van het Bemiddelingscomité plaatsen. Behoudens het hoofdonderwerp ("B-punt"), waarover nog geen overeenstemming is bereikt, kunnen bemiddelingsprocedures over andere onderwerpen worden geopend en/of gesloten zonder dat deze onderwerpen worden besproken("A-punt").

31. Het Europees Parlement en de Raad houden, met inachtneming van de bepalingen van het Verdrag inzake de termijnen, zoveel mogelijk rekening met de eisen van de tijdschema's, met name die betreffende de onderbrekingen van de werkzaamheden van de instellingen en de verkiezingen van het Europees Parlement. In ieder geval dient de onderbreking van de werkzaamheden zo kort mogelijk te zijn.

32. Het Bemiddelingscomité komt beurtelings in de gebouwen van het Europees Parlement en die van de Raad bijeen, opdat de voorzieningen, waaronder de vertolkingsfaciliteiten, gelijkelijk worden gebruikt.

33. Het Bemiddelingscomité beschikt over het voorstel van de Commissie, het gemeenschappelijk standpunt van de Raad en het advies van de Commissie dienaangaande, de door het Europees Parlement voorgestelde amendementen, het advies van de Commissie over deze amendementen alsmede over een gemeenschappelijk werkdocument van de delegaties van het Europees Parlement en de Raad. Dit werkdocument moet de gebruikers in staat stellen, de desbetreffende thema's gemakkelijk te vinden en er op doelmatige wijze naar te verwijzen. De Commissie dient haar advies in den regel in binnen drie weken na de officiële ontvangst van de uitslag van de stemming van het Europees Parlement en uiterlijk bij de aanvang van de bemiddelingswerkzaamheden.

34. De medevoorzitters kunnen het Bemiddelingscomité teksten ter goedkeuring voorleggen.

35. De overeenstemming over een gemeenschappelijke tekst wordt vastgesteld tijdens een vergadering van het Bemiddelingscomité of nadien bij briefwisseling tussen de medevoorzitters. Een afschrift van deze briefwisseling wordt aan de Commissie toegezonden.

36. Wanneer het Bemiddelingscomité overeenstemming over een gemeenschappelijke tekst bereikt, wordt deze tekst, na juridisch-taalkundige afwerking, ter officiële goedkeuring aan de medevoorzitters voorgelegd. In uitzonderlijke gevallen kan een ontwerp voor een gemeenschappelijke tekst, met het oog op de naleving van de termijnen, echter aan de medevoorzitters ter goedkeuring worden voorgelegd.

37. De medevoorzitters zenden de aldus goedgekeurde gemeenschappelijke tekst bij gezamenlijk ondertekende brief door aan de voorzitters van het Europees Parlement en van de Raad. Bereikt het Bemiddelingscomité geen overeenstemming over een gemeenschappelijke tekst, dan stellen de medevoorzitters de voorzitters van het Europees Parlement en van de Raad hiervan bij een gezamenlijk ondertekende brief in kennis. Deze brieven fungeren als notulen. Een afschrift van deze brieven wordt de Commissie ter kennisneming toegezonden. De tijdens de

bemiddelingsprocedure gebruikte werkdocumenten zijn, zodra de procedure is gesloten, beschikbaar in het register van iedere instelling.

38. Het secretariaat van het Bemiddelingscomité wordt gezamenlijk gevoerd door het Secretariaat-generaal van het Europees Parlement en het Secretariaat-generaal van de Raad, in samenwerking met het Secretariaat-generaal van de Commissie.

ALGEMENE BEPALINGEN

39. Wanneer het Europees Parlement of de Raad het van wezenlijk belang achten, de in artikel 251 van het Verdrag bedoelde termijnen te verlengen, stellen zij de voorzitter van de andere instelling, alsmede de Commissie hiervan in kennis.

40. Wanneer tijdens de eerste of tweede lezing of tijdens de bemiddeling overeenstemming wordt bereikt, wordt de overeengekomen tekst door de juridisch-taalkundige diensten van het Europees Parlement en de Raad, in nauwe samenwerking en in onderlinge overeenstemming, afgewerkt.

41. Wanneer een tekst is overeengekomen, worden hierin geen wijzigingen aangebracht zonder dat het Europees Parlement en de Raad hiermee op het vereiste niveau uitdrukkelijk hebben ingestemd.

42. Bij de vaststelling van de definitieve versie wordt naar behoren rekening gehouden met de verschillende procedures van het Europees Parlement en de Raad, met name ten aanzien van de termijnen voor de beëindiging van de interne procedures. De instellingen verplichten zich ertoe, de voor de juridisch-taalkundige afwerking van de besluiten bepaalde termijnen, niet te gebruiken om de besprekingen over de inhoudelijke vraagstukken te heropenen.

43. Het Europees Parlement en de Raad komen tot overeenstemming over de gemeenschappelijke presentatie van de teksten die deze instellingen gezamenlijk hebben opgesteld.

44. Voor zover mogelijk, verplichten de instellingen zich ertoe, wederzijds aanvaardbare standaardzinnen op te nemen in de in het kader van de medebeslissing aangenomen besluiten, met name ten aanzien van de bepalingen inzake de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden (overeenkomstig het 'comitologie'-besluit¹⁰¹), de inwerkingtreding, omzetting en toepassing van besluiten, en de eerbiediging van het recht van initiatief van de Commissie.

45. De instellingen streven ernaar, een gezamenlijke persconferentie te houden om het welslagen van de wetgevingsprocedure tijdens de eerste en tweede lezing of in het kader van de bemiddeling aan te kondigen. Zij streven er eveneens naar, gezamenlijke persmededelingen uit te geven.

46. Nadat het Europees Parlement en de Raad het wetgevingsbesluit volgens de medebeslissingsprocedure hebben aangenomen, wordt het de voorzitter van het Europees Parlement, de voorzitter van de Raad alsmede de secretarissen-generaal van deze instellingen ter ondertekening voorgelegd.

47. De voorzitters van het Europees Parlement en de Raad ontvangen de tekst ter ondertekening in hun eigen taal en ondertekenen de tekst voor zover mogelijk samen tijdens een gezamenlijke plechtigheid, die iedere maand wordt georganiseerd om belangrijke besluiten in aanwezigheid van de media te tekenen.

¹⁰¹Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden (PB L 184 van 17.7.1999, blz.23). Besluit gewijzigd bij Besluit 2006/512/EG (PB L 200 van 22.7.2006, blz.11).

48. De gezamenlijk ondertekende tekst wordt verzonden ter bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Unie. De bekendmaking volgt in den regel binnen twee maanden na de aanneming van het wetgevingsbesluit door het Europees Parlement en de Raad.

49. Wanneer een van de instellingen een schrijffout of kennelijke fout vaststelt in een tekst (of in een van de taalversies daarvan), stelt zij de andere instellingen hiervan onmiddellijk in kennis. Wanneer deze fout een nog niet door het Europees Parlement of de Raad aangenomen besluit betreft, stellen de juridisch-taalkundige diensten van het Europees Parlement en de Raad in nauwe samenwerking het vereiste corrigendum op. Wanneer de fout daarentegen een reeds door een van deze of beide instellingen aangenomen, al dan niet bekendgemaakt besluit betreft, stellen het Europees Parlement en de Raad in onderlinge overeenstemming een volgens hun respectieve procedures opgestelde rectificatie vast.

BIJLAGE XXI

Gedragcode voor onderhandelingen over dossiers volgens de gewone wetgevingsprocedure¹⁰²

1. Inleiding

Deze gedragscode voorziet – voor wat betreft de werkzaamheden van het Parlement – in algemene beginselen voor het voeren van onderhandelingen tijdens alle stadia van de gewone wetgevingsprocedure; zij hebben ten doel de transparantie en democratische verantwoording van de onderhandelingen te versterken, met name in een vroegtijdig stadium van de procedure¹⁰³. De gedragscode vormt een aanvulling op de door het Parlement, de Raad en de Commissie overeengekomen “Gemeenschappelijke verklaring over de wijze van uitvoering van de medebeslissingsprocedure”¹⁰⁴, die meer is gericht op de betrekkingen tussen deze instellingen.

Binnen het Parlement is de ten principale bevoegde commissie het belangrijkste verantwoordelijke orgaan tijdens de onderhandelingen in de eerste en de tweede lezing.

2. Het besluit om onderhandelingen te openen

In het algemeen maakt het Parlement gebruik van alle mogelijkheden waarin de verschillende stadia van de gewone wetgevingsprocedure voorzien. Het besluit om in het wetgevingsproces vroegtijdig naar een akkoord te streven wordt *per geval* genomen; hierbij wordt rekening gehouden met de specifieke kenmerken van elk afzonderlijk dossier. Het besluit is politiek verantwoord, bijvoorbeeld met het oog op politieke prioriteiten, het onomstreden of ‘technische’ karakter van het voorstel, een dringende situatie en/of de houding van het fungerende voorzitterschap met betrekking tot het desbetreffende dossier, enz.

De mogelijkheid om onderhandelingen met de Raad te openen wordt door de rapporteur aan de voltallige commissie voorgelegd. Het besluit tot het voeren van dergelijke onderhandelingen wordt genomen op basis van een brede consensus, indien nodig bij stemming.

3. De samenstelling van het onderhandelingsteam

Het besluit van de commissie om onderhandelingen met de Raad en de Commissie te openen om tot een akkoord te komen, omvat tevens een besluit over de samenstelling van het onderhandelingsteam van het EP. Hierbij geldt het algemene beginsel dat het politieke evenwicht wordt geëerbiedigd en dat alle fracties in deze onderhandelingen ten minste op stafniveau worden vertegenwoordigd.

De ter zake bevoegde dienst van het secretariaat-generaal van het EP is verantwoordelijk voor de praktische organisatie van de onderhandelingen.

4. Het mandaat van het onderhandelingsteam

In de regel vormen de in de commissie of in de plenaire vergadering goedgekeurde amendementen de basis voor het mandaat van het onderhandelingsteam van het EP. De commissie kan bovendien prioriteiten en een tijdslimiet voor de onderhandelingen aangeven.

¹⁰²Goedgekeurd door de Conferentie van Voorzitters op 18 september 2008.

¹⁰³Er moet speciale aandacht worden besteed aan onderhandelingen in stadia van de procedure waarin de zichtbaarheid voor het Parlement zeer beperkt is. Dit geldt voor: onderhandelingen voorafgaand aan de stemming in de commissie in eerste lezing, waarin wordt beoogd een akkoord in eerste lezing te bereiken; onderhandelingen na de eerste lezing van het Parlement, waarin wordt beoogd een akkoord in tweede lezing te bereiken.

¹⁰⁴Zie bijlage XX.

In het uitzonderlijke geval van onderhandelingen over een akkoord in eerste lezing vóór de stemming in de commissie geeft de commissie de door het onderhandelingsteam te volgen koers aan.

5. De organisatie van trialogen

Uit principe en ter vergroting van de transparantie worden trialogen die in het Europees Parlement en de Raad plaats hebben, aangekondigd.

Onderhandelingen in trialogen vinden plaats op basis van één gemeenschappelijk document, waarin de standpunten van de respectievelijke instellingen met betrekking tot de afzonderlijke amendementen zijn aangegeven en waarin ook eventuele compromisteksten zijn opgenomen die tijdens de bijeenkomsten in het kader van de trialogen worden verspreid (bv. werkdocumenten in vier kolommen, zoals deze in de praktijk reeds ingang hebben gevonden). Voor zover mogelijk, worden alle ter bespreking tijdens een volgende bijeenkomst ingediende compromisteksten vooraf aan alle deelnemers ter beschikking gesteld.

Zo nodig krijgt het onderhandelingsteam de beschikking over vertolkingsfaciliteiten¹⁰⁵.

6. Feedback besluiten over bereikte akkoorden

Na iedere dialoog brengt het onderhandelingsteam verslag uit aan de commissie over de uitkomst van de onderhandelingen. Tevens stelt het alle tijdens de onderhandelingen uitgedeelde teksten ter beschikking aan de commissie. Indien dit om tijdsredenen niet mogelijk is, komt het onderhandelingsteam bijeen met de schaduwrapporteurs en, indien nodig, de coördinatoren, om volledig verslag te doen van de actuele stand van de onderhandelingen.

De commissie neemt over elk akkoord dat in de onderhandelingen is bereikt een besluit of werkt het mandaat van het onderhandelingsteam bij voor het geval er verdere onderhandelingen moeten worden gevoerd. Indien dit – met name in de tweede lezing – om tijdsredenen niet mogelijk is, wordt het besluit over het bereikte akkoord door de rapporteur en de schaduwrapporteurs genomen, indien nodig gezamenlijk met de commissievoorzitters en de coördinatoren. Tussen het einde van de onderhandelingen en de stemming in de plenaire vergadering wordt de nodige tijd ingepland om de fracties in de gelegenheid te stellen hun definitieve standpunt in te nemen.

7. Ondersteuning

Het onderhandelingsteam krijgt de beschikking over alle middelen die nodig zijn opdat het zijn werkzaamheden naar behoren kan uitvoeren. Daartoe behoort onder meer een ‘administratief ondersteuningsteam’, waaraan het commissiesecretariaat, politieke adviseurs van de rapporteur, het secretariaat voor gewone wetgevingsprocedure en de Juridische Dienst deelnemen. Al naargelang het dossier en het stadium van de onderhandelingen kan dit team worden uitgebreid.

8. Vaststelling van de definitieve versie

Het akkoord tussen het Parlement en de Raad wordt schriftelijk bevestigd via een officiële brief. In de overeengekomen tekst worden geen wijzigingen aangebracht zonder toestemming van de bevoegde organen van zowel het Parlement als de Raad.

9. Bemiddeling

De in deze gedragscode neergelegde beginselen zijn tevens van toepassing op de bemiddelingsprocedure, waarbij de EP-delegatie het ten principale verantwoordelijke orgaan binnen het Parlement vormt.

¹⁰⁵Overeenkomstig het besluit van het Bureau van 10 december 2007.

ZAAKREGISTER

De arabische cijfers verwijzen naar de artikelen, de Romeinse cijfers naar de bijlagen en de arabische of Romeinse cijfers of de daaropvolgende letters naar delen, artikelen of paragrafen/leden van die bijlagen.

- A -

Aanbevelingen	42, 64, 81, 121, 123
- aan de Raad	97, 121
- bevoegde commissie	81
- commissiewerkzaamheden / opstelling agenda	27
- GBVB	96 - 97
- globale richtsnoeren voor het economisch beleid	114
- ingevolge enquête	185
- internationale akkoorden / overeenkomsten	81, 121
- internationale vertegenwoordiging	95
- onderhandelingsmandaat	90
- ontwerpagenda	137
- toetredingsverdragen	74 quater, 81, 200
- tweede lezing	63 - 64
- van de Raad in de zin van artikel 140 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie	83
Aangenomen besluiten	73 - 74
Aangenomen teksten	179 - 180
ACS	VII.II
Advies	126, 188
- Comité van de Regio's	125
- commissies	37, 38, 49 - 50, 121, 202 - 203, VI.1, VII
- Economisch en Sociaal Comité	124
- gegeven uitvoering	58 - 59
- inzake aanbevelingen van de Raad	83
- Parlement	55, 90, 96, 105, 108 - 109, 142, 195
- verzoeken om	43 - 44
Afsluiten van de rekeningen	80, VI
Agenda	
- aanneming	140 - 141
- commissie	4, 63, 118, 193
- definitieve ontwerp-	122, 138, 140, XIV
- inschrijving/opneming van punten	7, 52, 57 - 58, 64, 69, 87 bis, 97, 115, 122, 137 - 138, 141 - 142, 175, 188, 204, II, IV, VI.4
- ontwerp-	25, 70 bis, 137 - 138
- wijziging	140, 175, 177
Akkoord, internationaal	81, 91, 121
Akkoorden, interinstitutionele	127
Akkoord in eerste lezing	70, 71, XX, XXI
Akkoord in tweede lezing	70, 72, XX, XXI
Ambt	12 - 18, 20 - 21
Ambtsdragers	12 - 18, 20 - 21
- verkiezing	14 - 16
Ambtstermijn	17
Amendementen	156

- aanduiding in een geconsolideerde tekst	70, 180
- aanneming	57
- behandeling in de commissie van voor de plenaire vergadering ingediende amendementen	162
- compromis-	57, 63, 66, 70, 160 - 161
- indiening	70 bis, 156, 195
- in een commissie	162, 195
- intrekking	156
- mondelinge	97, 156, 195
- niet beschikbaar in alle talen	146, 156
- ontvankelijkheid	20, 87, 157
- overneming	156
- procedure zonder	46, 138
- ronddeling	156
- standpunt van de Commissie	54, 57 - 58, 61, 66, XIV
- talen	146, 156
- termijnen	70 bis, 156
- toelichting	156
- vermenigvuldiging	156
- vervallen van	156 - 157
- volgorde van de stemming over	161
Archief	179, 203

- B -

Beginselen welke de lidstaten gemeen hebben	74 sexies
Begroting	78, VI, VII.IV
- behandeling in het Parlement	75 bis - 75 sexies, VII.IV
- controle op de uitvoering	78, 112, VII.V
- kwijting	76, 112, VI
- raming	79, VII.IV
- uitvoering	76 - 78
Behandeling	
- gecombineerde	143
- kwijting	VI
- vertrouwelijke stukken	VIII
- voorstellen van een lidstaat	44
- wetgevingsdocumenten	35 - 37, 38, 39, 43, 53
Belangenconflict	I
Belangengroepen	9, X
Belangenvertegenwoordiger	9, X
Bemiddeling	
- derde lezing	67 - 69
Bemiddelingscomité	67 - 68
- bijeenkomst	67
- bijeenroepen	67
- delegatie	68
- samenstelling en procedure	68
Benoemingen	
- ambtsdragers	14
- Europese Centrale Bank	109
- hoofden externe delegaties	95
- leden van de Rekenkamer	108

- Ombudsman	204
- speciale vertegenwoordiger(s)	93
- stemprocedure	169
Beraadslaging	
- met gesloten deuren	7, 96, 103, VIII
- sluiting	172, 176
- uitstel	172, 177
Beroep	
- Hof van Justitie	128, 204, 206, VI.6
- op het Reglement	20, 173
Beroepsmogelijkheden	154
Betalingsopdrachten	80
Betalingsverplichtingen	80
Betrekkingen met de andere instellingen	25, 34, 105 - 107, 108 - 115, 121 - 125, 127
Betrekkingen met de nationale parlementen	130 - 132
Bijeenroeping	
- bemiddelingscomité	67
- commissies	193
- Parlement	134
Bijlagen	127, 212, 215
- indeling	215
- interinstitutionele akkoorden	127
Bijzondere commissies	184, 188, 190
Blauwe kaart	149
Buitengewoon debat	141
Buitenlands beleid	96 - 97, VIII
Bulletin	29
Bureau	
- commissies	185, 191, I
- informatieplicht	29
- samenstelling	17 - 18, 22
- taken	8 - 9, 23, 33, 79 - 79 bis, 104, 135, 146 - 147, 154, 197 bis, 200, 207, 209, I
- vragen	29
Burgerinitiatief	197 bis, 203 bis, XIV

- C -

Centrale bank	109, 113
- verklaringen	113
Codificatie, communautaire wetgeving	86
Comitologie	XIII
Comité van de Regio's	9, 125
Commissaris(sen)	105 - 106, 111
- voor de betrekkingen met het Parlement verantwoordelijke	111
Commissie	XVII
- aanbeveling globale richtsnoeren economisch beleid	114
- aanneming amendementen op een voorstel	57
- afwijzing	106
- gegeven uitvoering	58 - 59
- informatieverspreiding, informatieverstrekking	VIII.E, XIV
- intrekking van een voorstel	39, 56, 58, 65
- jaarverslag recht van de Unie	119
- kaderakkoord	VIII.E, XIV

- kwijting	76
- leden	106, XIV
- motie van afkeuring	107
- onderhandelingsmandaat	90
- spreektijd	149
- standpunt inzake amendementen	54, 57 - 58, 61, 66, XIV
- toelichting besluiten	111
- uitvoeringsbepalingen	88
- uitvoeringsbevoegdheden	88, XIII, XIV.2
- verkiezing voorzitter en leden	105 - 106
- verklaringen	110 - 111
- verwerping van een voorstel	56, 87
- verzoek om advies	43
- voorgedragen commissarissen	105 - 106, XVII
- voorzitter	105
- vragen	115, II
- werkprogramma	35
- wetgevings- en werkprogramma (zie werkprogramma)	
- wijziging van een voorstel	53
Commissiecoördinatoren	70, 192, I, XVII
Commissies	45 - 50, 52, 183, 185, 187 - 191, 193 - 197
- aanhangigmaking	49, 188
- adviezen	49, 188
- behandeling van voor de plenaire vergadering ingediende amendementen	162
- bemiddeling	67 - 68, XX
- bevoegde commissie	42 - 43, 63, 70, 123
- bevoegdheden en taken	25, 50, 183, 185, 188, 200, VII
- bureau	52, 191
- commissievoorzitter	52, 88, 185, 191
- competentieconflict	188
- derde lezing	67 - 68, XX
- dialoog met de Raad	63
- eerste lezing	37, 38, 39, 53 - 54
- gemengde parlementaire	200
- gezamenlijke commissies	XVII
- gezamenlijke commissievergaderingen	51, 70, 88 bis, 197 bis
- instelling	183 - 185, IX
- leden	186 - 187, 191
- medeadviserend	49, 188, 195
- medeverantwoordelijke	50, 56, 70, 88 bis, XVII, XVIII
- notulen	103, 194
- onderzoek van de geloofsbrieven	3, 189, VII.XVI
- oproeping	193
- plaats der vergaderingen	135
- plaatsvervangers	187
- procedure	63, 193 - 197
- rechten	187
- rectificaties	216
- samenstelling	25, 186 - 187
- spoedvergadering	97
- stemming	195 - 196
- subcommissie	188, 190
- taken	25, 183, 188, VII

- ten principale	49, 63, 66, 156, 160, 188, 193
- terugverwijzing	175
- tijdelijke (zie bijzondere commissies)	184, 188, 190
- tijdelijke enquête-	25, 185, 188, IX
- tweede lezing	61 - 63
- vaste	183
- vereenvoudigde procedure	46
- vergaderingen 23, 46, 63, 96, 103, 106, 108 - 109, 113, 123, 162, 187, 190 - 191, 193 - 194	
- verslag	45, 47 - 48, 50, 52, 56 - 57
- verwijzing	43, 49, 63, 74 octies, 84, 114
- voorzitter	27, 52, 70, 88 bis, XVII, XVIII
- vragenuur	197
- werkprogramma	XIV
- werkwijze van	63, 195
- wetgevings- en werkprogramma (zie werkprogramma)	
Compromisamendementen	57, 63, 66, 160 - 161
Comptabiliteit	79, 80
Conferentie	
- van commissievoorzitters	27, 70, 197 bis
- van delegatievoorzitters	28, 198
- van in communautaire aangelegenheden gespecialiseerde organen (COSAC)	131
- van parlementen	132
- van voorzitters	
. informatieplicht	29
. samenstelling	24
. taken	19, 25, 42, 48, 50 - 51, 68, 70 - 70 bis, 97, 111, 115 - 116, 120 - 122, 134, 137, 139, 149, 153, 159, 185 - 188, 190, 198 - 199, 210, 214, VIII.B
. vragen	29
Constatering van een schending	74 sexies
Constituerende vergadering	3, 12, 134
Controlebevoegdheden	86, 88, 128
Controle rechtsgrond	37
Corruptie	XII
COSAC	131

- D -

Debat	
- buitengewoon	141
- gecombineerde behandeling	143
- gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat	122, 137, IV
- in aansluiting op een verklaring	110
- na toelichting door Commissie van haar besluiten	111
- sluiting van de beraadslaging	172, 176
- uitstel van de beraadslaging	172
- zonder debat	46, 138
Delegatie(s)	23, 146
- delegatievoorzitters	28, 198
- externe	95
- in gemengde parlementaire commissies	200
- interparlementaire	118, 198, VII.II
- tijdelijke	25

- van het Parlement in de COSAC	131
- vaste	25, 198
Democratie	38 bis, 74 sexies, 81, 122, 209 - 210, IV
Derde landen	35, 198, 200
- ACS	VII.II
- betrekkingen met	25, 200, VII.II
- geassocieerde landen	200
- toetredingsonderhandelingen	74 quater, 200, XIV.4
- toetredingsverdragen	74 quater, 81
Derde lezing	43, 67 - 69
- bemiddeling	67 - 68, XX
- gemeenschappelijke ontwerp tekst	69
- gezamenlijke commissievergaderingen	51
- plenaire vergadering	69
Devies	213
Dialogo	
- met de Raad	58, 63
- tussen de sociale partners	84
Documenten	
- gevoelige	VIII
- ronddeling	144, 148
- toegang tot	103 - 104, 148, VIII.A, VIII.B, VIII.C, XV
- vertrouwelijke	VIII, XIV, XV
- wetgevings-	43
Doorzichtigheid	
- financiële belangen van de leden	3, I
- wetgevingsproces	39

- E -

Economisch beleid	114
Economisch en Sociaal Comité	9, 124
Eerste lezing	36 - 37, 38, 39, 43, 53 - 58, 71
- akkoord	70, 71, XX
- beëindiging	53, 55
- commissies	37, 38, 39, 45 - 50, 52 - 54
- gegeven uitvoering	58 - 59
- plenaire vergadering	55 - 57
- stemming	55
Eindstemming	
- uitstel	54
Elektronisch register	202
Enquêtecommissies	25, 185 - 186, 188, IX
Enquêterecht	185, IX
Eurogroep	II
Europees Sociaal Fonds	VII.VII
Europese Centrale Bank	
- benoeming	109
- verklaringen	113, 118
- vragen met verzoek om schriftelijk antwoord	118
Europese Raad	
- standpunt globale richtsnoeren economisch beleid	114
- verklaringen	110

Europol	VII.XVII
Evenredigheid	36, 44
Externe vertegenwoordiging van de Unie	
- speciale vertegenwoordigers	93
- vicevoorzitter/hoge vertegenwoordiger	96

- F -

Financieel driehoeksoverleg	75 quater
Financieel memorandum	41, 45, 47
Financieel protocol	90
Financieel Reglement	80, VII.IV, VII.V
Financiële aangelegenheden	80, VII.VI
Financiële belangen	VII.VI
- van de Gemeenschappen	10, XII
- van de leden	3, 9, I
Financiële gevolgen	38, 96
Financiële middelen	36
Financiële verenigbaarheid	38, 45, 47
Fractie(s)	30 - 31, 33 - 34, 208 - 210
- activiteiten	31
- fractievoorzitters	67, 122, 208
- oprichting	30
- rechtspositie	23, 31
- verandering van	187
Fraude, -bestrijding	10, XII

- G -

GBVB (Gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid)	96 - 97, VII.I
- aanbevelingen	97
- internationale vertegenwoordiging	95
- raadpleging en informatieverstrekking	96
- schending mensenrechten	98
Geassocieerde landen	200
Gecombineerde behandeling	143
Gedelegeerde handelingen	87 bis
Gedragcode	9, 19, 88 bis, I, X, XIV, XXI
Gedragregels	9, 152, XVI
Gegeven uitvoering	58 - 59
Geheimhouding	185, VIII, IX, XV
Geloofsbrieven, onderzoek	3, 12, 189
Gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB)	96 - 97, VII.I
Gemeenschappelijke ontwerp tekst	69
Gemeenschappelijke verklaring	127
Gemengde parlementaire commissies	200
Gerechtelijke procedures	128
Geschenken en soortgelijke voordelen	I
Gevoelige gegevens	VIII
Gezamenlijke commissievergaderingen	51, 70, 88 bis, 197 bis
Gezamenlijke ontwerp resolutie	110, 115, 122
Goedkeuring standpunt van de Raad	72

Grondrechten	36, 81, VII.XVII
--------------------	------------------

- H -

Handhaving van de orde	152, 164
Handvest van de grondrechten	36, 103
Hernieuwde voorlegging aan het Parlement	59
Herschikking Gemeenschapsrecht	87
Hof van Justitie van de Europese Unie	
- benoemingen	107 bis
- procedures	128, 204, 206, VI.6
Hoge vertegenwoordiger: zie vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger	
Hoorzittingen	23, 185, 192 - 193, 197 bis, 202, XVII
Hymne	213

- I -

Immunititeit(en)	5 - 7, VII.XVI
- immunitetsprocedures	7
- opheffing	6 - 7
- verdediging	6 - 7
- voorrechten en immuniteten	6 - 7
Indeling bijlagen	215
Informatieplicht	29
Informatieverstrekking	96
Initiatief	
- burger-	197 bis, 203 bis, XIV
- krachtens artikel 225 van het Verdrag	42
- van een lidstaat	44
- -verslag	25, 41 - 42, 48, 50, 119 - 120, XVIII
- wetgevings-	35 - 36, 41 - 42
Instemmingsprocedure	74 quater, 74 sexies, 81, 90
Interfractiewerkgroepen	32, I
Interimverslag	81
Interinstitutioneel comité	104, XV
Interinstitutionele akkoorden	127, 215, XIV.4
Interinstitutionele onderhandelingen bij wetgevingsprocedures	70 - 70 bis, XXI
Internationale akkoorden/overeenkomsten	91, XIV.4
Internationale vertegenwoordiging	95
Interparlementaire delegaties	198
Inzage van stukken	5, 203

- J -

Jaarlijks programma van de wetgevende werkzaamheden	35, 42 - 43
Jaarverslagen en andersoortige verslagen van andere instellingen	119
Juridisch-taalkundige afwerking	71, 74, 180, XX

- K -

Kortepresentatieprocedure	48, 139
Kosten	8

Kwijting	VII.V
- andere organen	77
- besluiten	VI
- Commissie	76
- van het Parlement	80
- verklaring van de Rekenkamer	112
Kwijtingsprocedures	76 - 77, VI

- L -

Laissez-passer	5
Leden	1 - 9, 136
- commissie	185, IX
- Commissie	106, XIV
- duur van het mandaat	4
- Europese Centrale Bank	109
- financiële belangen	9, I
- medewerkers	9, 193, X
- niet-fractiegebonden leden	33
- oud-leden	6, 9, I, X
- Rekenkamer	108
- statuut	8 - 9, 48, I, VII, XVI
- uitsluiting	153
- vergoedingen	8
Lezingen	37, 38, 39 - 40, 42 - 50, 52 - 59, 61 - 69, 71 - 73
Lidstaten	
- nauwere samenwerking	74 octies
- voorstellen	44
Lobbyisten	9, X

- M -

Mandaat	2, VII.XVI
- duur	4
. ambtsdragers	17
. leden	4
- onderzoek geloofsbriefen	3
Medebeslissingsprocedure	37, 38, 39, 53 - 59, 61 - 69, 71 - 73
Mededeling, standpunt van de Raad	61, 63
Medeverantwoordelijke commissies	50, 56, 70, 88 - 88 bis
Medewerkers	9, 193, X
Meerderheid (gekwalificeerde)/vereiste minimum aantal leden	210
- aanbevelingen aan de Raad	121
- amendementen	
. bezwaar tegen het in stemming brengen van een niet in alle officiële talen rondgedeeld amendement	146, 156
. definitieve ontwerpagenda	140
. indiening	156
. ontwerpamendementen/wijzigingsvoorstellen eerste fase ontwerpbegroting	75 ter
. wijziging Reglement	212
- benoemingen / verkiezing	
. Commissie (leden)	106

. Commissie (voorzitter)	105
. Europese Centrale Bank (uitstel stemming)	109
. Ombudsman (benoeming)	204
. Ombudsman (instemming)	204
. Ombudsman (onthefing)	206
. Rekenkamer (uitstel stemming)	108
- besluiten van het Parlement	
. al dan niet in stemming brengen van compromisamendementen	161
. gemeenschappelijke ontwerptekst	69
. instemmingsprocedure	81
. internationale overeenkomsten	90
. motie van afkeuring (aanneming)	107
. standpunt van de Raad	64
- amendementen	66
- verwerping	65
. wetgevingsinitiatief	42
- bezwaren	
. aanbevelingen op het gebied van het GBVB	97
. in stemming brengen van niet in alle officiële talen rondgedeeld amendement	156
. interpretatie Reglement	211
. ontwerpagenda	138, 140
. tegen behandeling zonder amendementen of debat	138
. tegen wijziging volgorde van stemming	161
- bijlagen	215
- constatering van een schending	74 sexes
- gedelegeerde handelingen	87 bis
- indiening ontwerpresoluties	
. gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat	122
. naar aanleiding van verklaringen Commissie, Raad en Europese Raad	110
. naar aanleiding van vragen met verzoek om mondeling antwoord	115
. weigering kwijting	VI.4
- instelling commissies en enquêtecommissies	185
- motie van afkeuring	107
- oprichting fracties	30, 210
- uitvoeringshandelingen	88
- verkiezing ambtsdragers	
. ondervoorzitters	15
. quaestoren	16
. voordrachten	13
. Voorzitter	14
- verkiezing Commissie	
. leden/commissarissen	106
. voorzitter	105
- verslagen	158
- verzoeken	
. bijeenroeping Parlement	134
. buitengewoon debat	141
. debat over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat	122
. hernieuwde raadpleging	59
. hoofdelijke stemming	167
. indiening amendementen	138
. instelling enquêtecommissie	185

. om debat zonder amendementen	138
. schorsing of sluiting vergadering	178
. sluiting van de beraadslaging	176
. terugverwijzing naar de commissie	175
. uitstel van de beraadslaging	177
. uitstel van de stemming	177
. urgentverklaring	142
. vaststelling quorum	155
. wijziging plaats der vergaderingen	135
- voortijdige ambtsontheffing	19
- wijzigingen definitieve ontwerpagenda	140
- wijziging volgorde van stemming	161
Meerjarig financieel kader	75
Mensenrechten	74 sexies, 81, 98, 122, 209 - 210, IV
Minderheidsstandpunten	52, 185
Monetair beleid	113, VII.VI
Moties van orde	20, 172
- verlening van het woord	140, 172
- verzoek het woord te voeren	173, 176
- voorstel(len) van orde	140, 172 - 174, 177 - 178
Motie van afkeuring, Commissie	107
Motivering	45, 47, 49, 212

- N -

Nationale parlementen	
- gemotiveerde adviezen	38 bis
Nauwere samenwerking tussen lidstaten	74 octies
Niet-fractiegebonden leden	33, 186 - 187, 192
Niet-officiële groeperingen van leden	32, I
Niet-ontvankelijkheid	172, 174
- prealabele kwestie	174
Notulen	
- bekendmaking standpunten van de Raad	61
- bezwaren	179
- Bureau	29
- commissievergaderingen	194
- Conferentie van voorzitters	29
- plenaire vergadering	87 bis, 123, 136, 148 - 149, 152, 155, 159, 167, 169, 179

- O -

OLAF	10
Ombudsman	204 - 206
- benoeming	204
- ontheffing van zijn ambt	206
- statuut	XI.A
- uitvoeringsbepalingen	XI.B
- werkzaamheden	205, XI.A
Onafgedane zaken	214
Onderhandelingsmandaat	70, 90
Onderhandelingsteam	70

Ondertekening aangenomen besluiten	73
Ondervoorzitter(s)	17
- onderhouden betrekkingen met de nationale parlementen	131
- taken	21 - 22, 25, 68, 104, 131, 197 bis
- verkiezing en ambt	13, 15, 17 - 19
Onderzoek	
- geloofsbrieven	3, 12, 189, VII.XVI
- vrijwillige overeenkomsten	85
Ontheffing van de Ombudsman van zijn ambt	206
Ontslagneming	4
Ontvankelijkheid	
- amendementen	20, 37, 66, 157, 161
- vragen	116 - 117
Ontwerp	
- agenda	25, 137
- definitieve ontwerpagenda	140
- gemeenschappelijke ontwerp tekst	69
- gezamenlijke ontwerpresoluties	110, 115, 122
- resoluties	47 - 49, 58, 74 sexies, 78, 84 - 85, 98, 110, 115, 122, 157, 202, 214, IV
- wetgevingsresolutie	45, 55 - 57, 81, 158
Ontwerpamendementen	VI.3
Ontwerpresolutie(s)	47 - 49, 58, 74 sexies, 78, 84 - 85, 98, 157, 202, 214, IV
- gezamenlijke	110, 115, 122
- schending fundamentele beginselen door een lidstaat	74 sexies
- verzoek overeenkomst van de sociale partners ten uitvoer te leggen	84
Openbaarheid	96, 103 - 104, 193, XIV
- beraadslagingen	103
- commissievergaderingen	103
- plenaire vergaderingen	103, 179, 181
- verzoekschriften	203
Openbaarmaking, documenten	104
Openbaar register	104
Openbare hoorzittingen over burgerinitiatieven	197 bis
Openingstoespraak	14
Opgave	
- financiële belangen	19, 32, I
Opheffing van de immuniteit	6 - 7
Orde	
- in de vergaderzaal	145, 152, 154, 164
- onmiddellijke maatregelen	152
- ordeverstoring	152, 154, 164, XVI
Organen	22 - 26, 29, I, VII, IX
- andere	34, 77, 105 - 107, 108 - 115, 118, 121 - 123, 214, II, IV, VI
Organigram (secretariaat-generaal)	23, 207
Oud-leden	9
Overeenkomst	
- internationale	90 - 91, XIV.4
- sociale partners	84

- P -

Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa	199
Parlementen, conferentie van	132

Parlementen van de lidstaten	25, 130 - 132
Persoonlijke feiten	151
Petitierecht	201
Plaats der vergaderingen	135
Plaatsvervangers	45, 47, 63, 68, 156, 185, 187, 190, II
Plenaire vergadering	133, 135
- amendementen	49 - 50, 156
- derde lezing	69
- eerste lezing	55 - 57
- geconsolideerde tekst	180
- notulen	87 bis, 136, 148 - 149, 152, 155, 159, 167 - 169, 179
- tweede lezing	64 - 66, 72
- volledig verslag	181
Politieke partijen op Europees niveau	208 - 210
- bevoegdheden van de bevoegde commissie	210
- bevoegdheden van de Voorzitter	208
- bevoegdheden van het Bureau	209
- comité van onafhankelijke vooraanstaande personen	210
- programma	210
- recupereerbaarheid van verkeerd betaalde bedragen	209
- technische bijstand	209
- uitsluiting van fondsen	209
Prealabele kwestie	174
Presentielijst	136
Procedure	
- begrotings-	75, 76, 78, IV
- bemiddelings-	67 - 69, XX
- in de commissie	45 - 50, 52, 63, 67 - 68, 162, 191, 193 - 195, 197, 216
- kwijting	76 - 77, 80, VI
- onderzoek vrijwillige overeenkomsten	85
- raadplegings-	37, 38, 39, 53 - 59, 158 - 159
- samenwerkings-	37, 38, 39, 53 - 59, 61 - 66, 71 - 72, 158 - 159
- stem-	138, 158 - 159, 195
- tot aanneming andere besluiten	59
- tot aanneming besluiten art. 251 EG-Verdrag	59
- uitvoering	58, 185
- urgentieprocedure	142
- vereenvoudigde	46, 138
- wetgevings-	35 - 37, 38, 39 - 40, 42 - 50, 52 - 59, 61 - 69, 71 - 73, 81, 83 - 87, 88, 128, 216, XX
- zonder amendementen en zonder debat	46, 138
Procedures binnen het Parlement	74 octies
Programma van de wetgevende werkzaamheden	35
Publicatieblad ...	23, 30, 71 - 74, 75 sexies, 104, 117 - 118, 179 - 181, 185, 204, VI, VI.6, VIII, IX, XI, XV, XVIII, XX
Publicatie werkzaamheden	179, 181

- Q -

Quaestoren	
- informatieplicht	29
- register van steun aan de interfractiewerkgroepen	32
- taken	9, 22 - 23, 26

- toegangspasje	9, X
- verkiezing en ambt	13, 16 - 19
- vragen	29
Quorum	155, 195

- R -

Raad

- aanbevelingen aan	97, 121
- aanbeveling globale richtsnoeren economisch beleid	114
- dialoog van de bevoegde commissie met	58, 63
- gemeenschappelijke ontwerp tekst	69
- goedkeuring amendementen Parlement	71
- raadpleging	43, 45
- spreektijd	149
- standpunt	61
- verklaringen	91, 110
- vragen	115, II
- zittingen van	40
Raadgevend comité voor het gedrag van de leden	I
Raadpleging	43 - 44
- artikel 140 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie	83
- Comité van de Regio's	125
- Economisch en Sociaal Comité	124
- GBVB	96
- hernieuwde	59
- initiatieven van een lidstaat	44
- verslag	45
Raad van Europa	199
Raming, begroting	79 - 79 bis
Rapporteur ...	4, 19, 23, 43, 45 - 47, 52, 57 - 58, 61, 63, 65 - 68, 70, 86, 87 bis - 88, 142, 158 - 161, 172, 185, 195, XVI
Recht op inzage	5
Rechtsgrond	37
- bevoegde commissie	42, VII.XVI
- controle, eerste lezing	37
- internationale akkoorden/overeenkomsten	90
- ontwerpen van wetgevingshandeling (wijziging)	59
- wetgevingsinitiatief krachtens artikel 225 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie	42
Rechtsstaat	38 bis, 74 sexies, 75 sexies, 81, 122, IV
Recht van de Unie	
- codificatie	86, IX
- herschikking	87
- inbreuken	185
- toepassing	185, VII.XVI, IX, XIV.2
- vereenvoudiging	86 - 87
Rectificaties	180, 216
Regeling van de werkzaamheden	137 - 138, 140, 142 - 144
Register	
- belangengroepen	9, X
- documentenregister van het Parlement	104, XV
- elektronisch	202

- schriftelijke verklaringen	123
- steun aan de interfractiewerkgroepen	32
- transparantie	9, X
- verzoekschriften	202 - 203
Reglement	
- beroep op	173
- interinstitutionele akkoorden	127
- toepassing	211, VII.XVIII
- wijziging	211 - 212, VII.XVIII
Rekeningen, afsluiting	80, VI
Rekenkamer	VI.1, VII.V
- benoeming van de leden	108
- verklaringen	112
Resoluties	42, 48, 121 - 123
- ontwerp-	47 - 48, 110, 115, 122, 202, 214, IV, VI
- wetgevings-	45, 49, 55 - 58, 78, 158
Richtsnoeren economisch beleid van de lidstaten	114
Ronddeling	137, 144, 148, 179, IV

- S -

Samenstelling Parlement	74 septies
Samenwerking	
Sancties	154
Schaduwrapporteurs	70, 192
Schending	
- van de fundamentele beginselen	74 sexies
- van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat	122, 137, IV
Schorsing, beraadslaging	175
Schorsing, vergadering	154, 172, 178
Schriftelijke verklaringen	
- opgenomen in het volledig verslag	149
- ter inschrijving in het register	123
- van leden	123
- vervallen van	123
Schriftelijk te beantwoorden vragen	117 - 118
Secretariaat	23, 207
- fracties	31
- niet-fractiegebonden leden	33
Secretariaat-generaal	207
Secretaris-generaal	4, 9, 23, 73, 79, 145, 152, 207, 209, I, X
Sluiting	
- beraadslaging / debat	141, 172, 176
- vergadering	122, 178
Sociale partners, dialoog	84
Speciale vertegenwoordigers	93
Spoedbijeenkomst plenaire vergadering	134
Spoedvergadering commissie	97
Spreektijd	110, 115, 140 - 142, 150 - 151, 172 - 173, 179, XVII
- spreektijd van één minuut	140, 150, 170, 172, 179
- verdeling	122, 149, IV
- verlening van het woord	149, 172
Spreekerslijst	176

Staking van stemmen	14, 22, 159
Standpunt	
- Commissie	44, 54, 57 - 58, 61, 66, XIV
- gemeenschappelijk	61
- minderheids-	52, 63 - 67, 72, 158, 185
- Raad	54, 58
Standpunt van de Raad	61, 63 - 67, 72, 158
- amendementen	66
- bekendmaking/mededeling	61 - 63
- goedkeuring	72
- verwerping	65
Steminstallatie	165, 168
Stemming	158 - 161, 163 - 165, 167 - 171, 176
- advies	195
- amendementen	156, 161 - 162
- aparte stemming	160
- betwisting van de stemming	171
- bij handopsteken	165
- bij zitten en opstaan	165
- derde lezing	69
- eerste lezing	55
- elektronische stemming	168
- geheime stemming	169, 186
- geldigheid	155
- hoofdelijke	20, 48, 75 quinques, 160, 167 - 169, 195
- in de commissie	187, 195
- ontwerpresolutie over schending door een lidstaat	74 sexies
- schorsing van de stemming	56, 172, 179
- staking van stemmen	14, 22, 159
- stemming en bloc	20, 83, 160 - 161
- stemming in onderdelen	20, 160, 163
- stemprocedure	158, 195
- stemrecht	164
- stemverklaringen	20, 110, 170
- tweede lezing	64 - 66, 72
- uitgangspunten	160
- uitstel	37, 57, 106, 177
- volgorde van stemming	20, 158, 161
- zonder	56, 72
Stemverklaringen	20, 110, 170
Studie- en informatiereizen	23
Studie- of informatieopdracht	188
Stukken	
- vertrouwelijke	VIII, XV
Subcommissies	188, 190
Subsidiariteit	36 - 37, 44
Subsidiariteitsbeginsel	36 - 37, 44
Suggesties	49
Symbolen van de Unie	213

- T -

Taken

- Bureau	23
- commissies	25, 50 - 51, 188, 200, 210, VII
- Conferentie van voorzitters	19, 25, 48, 50 - 51, 68, 70 - 70 bis, 97, 111, 115 - 116, 120 - 122, 134, 137 - 139, 149, 153, 159, 185 - 186, 188, 190, 198 - 199, 210, 214, VIII.B
- ondervoorzitters	21
- quaestoren	26
- Voorzitter	19 - 20, 23, 71, 73, 111, 116, 122, 126, 128, 149 - 150, 153, 156 - 157, 171, 173, 179, 208, 210, 216, I, IV, XVI
Talen	23, 87 bis, 146, 185, 201, XI
Termijnen	
- amendementen	156, 161
- bemiddelingscomité	67
- debat en stemming	144
- hoofdelijke stemming	167
- register	I
- stemming in onderdelen	163
- verlenging voor de derde lezing	67, 69
- verlenging voor de tweede lezing	62
- verslag	52
Terugtrekking uit de Unie	74 quinques
Terugverwijzing naar een commissie	
- algemene bepalingen	175
- eerste lezing	43
- gemeenschappelijk standpunt van de Raad	43
- kwijting	VI.4
- rectificaties	216
- tweede lezing	63
- verwerping	56
- voorstellen van orde	172
- voorstel van de Commissie	
. tweede lezing	63
. uitstel van de stemming (in geval van niet-overname van amendementen door de Commissie)	57
. verwerping	56
Toegang	
- toegangspasje	9, X
- tot de tribune	145
- tot de vergaderzaal	145, 152
- tot documenten	29, 39, 103 - 104, 148, VIII.B, VIII.C, VIII.E, XV
- tot het Parlement	9, X, XVI
- van het publiek tot documenten	103 - 104, XV
Toegangspasje	9, X
Toelichting	
- amendementen	156
- door de Commissie van haar besluiten	111
- verslag	41, 45, 47, 52
Toepassing van het Gemeenschapsrecht	185, XIV
Toepassing van het Reglement	211
Toetreding	
- toetredingsonderhandelingen	74 quater, 200, XIV.4
- toetredingsverdragen	74 quater, 81, 200
Toewijzing	
- plaatsen in de vergaderzaal	34

- spreektijd	149
Transparantie	29, 103 - 104, I
- financiële belangen van de leden	I
- informatieplicht	29
- register	9, X
- werkzaamheden Parlement	103 - 104, XVII
Tribune	145
Tweede lezing	43, 61 - 66, 72
- aanbeveling voor de	63 - 64
- akkoord	70, XX
- beëindiging	64
- commissie	61 - 63
- gezamenlijke commissievergaderingen	51
- plenaire vergadering	64 - 66, 72
- stemming	64 - 66, 72, 158
- verlenging termijnen	62
Tweede verslag	56 - 57, 175

- U -

Uitsluiting	
- uit de commissie	193
- uit de delegatie	153
- uit de vergaderzaal	152
Uitstel eindstemming	54
Uitstel van de beraadslaging	172, 177
Uitvoeringsbepalingen	88 - 88 bis, 128, XI, XV
Uitvoeringsbevoegdheden	XIII, XIV
Uitvoeringshandelingen	88 - 88 bis, 128
Uitvoeringsmaatregelen	88 - 88 bis, 128
Uitvoering van de begroting	76 - 78
Uitzonderingen	
- toegang publiek tot documenten	5, VIII, XV
Urgentverklaring/urgentieprocedure	142

- V -

Vacature(s)	4, 18, 186
Veiligheid informatie	VIII.E
Veiligheidsbeleid	90 - 91, 93, 95 - 97, VII.I, VIII
Verdragen	81, VII.XVIII
- gewone herziening	74 bis
- vereenvoudigde herziening	74 ter
Vereenvoudigde procedure	46, 138
Vereenvoudiging Gemeenschapsrecht	86 - 87
Verenigbaarheid	4
- financiële	38
Vergadering(en)	
- audiovisueel verslag	182
- bijeenroeping	134, 193
- commissie	23, 46, 63, 96, 106, 108 - 109, 135, 187, 190 - 191, 193 - 194, VIII
- notulen	29, 179, 194, VIII

- onderbreking	140, 154, 172, 178
- openbaarheid	96, 179, 181, 193 - 194, VIII.A
- openbaar verslag	179, 181 - 182
- plaats	135
- schorsing	140, 152, 154, 172, 178
- sluiting	140, 154, 172, 178
- verloop	23, 145 - 146, 148 - 150, 152, 154, 179, 181
- volledig verslag	181
Vergaderperiode	133 - 134
Vergaderzaal, toegang	145
Vergoedingen	8
Verkiezing	XVII
- ambtsdragers	15
- Commissie	106
- Commissievoorzitter	105
- leden Commissie	106
- ondervoorzitters	13, 15
- Parlement	1, 214
- quaestoren	13, 16
- Voorzitter	13 - 14
Verklaringen	110, 113, 123
- Commissie	53, 110
- Europese Centrale Bank	109, 113
- Europese Raad	110
- Raad	110
- Rekenkamer	108, 112
- schriftelijke	123
- stemverklaringen	170
- voorgedragen kandidaat voor het voorzitterschap van de Commissie	105
Verlening van het woord	150
Verloop van de vergaderingen	23, 145 - 146, 148 - 150, 152, 154, 181
- regels	145 - 146, 148 - 150, 152, 154
Verslag	
- dialoog tussen de sociale partners	84
- enquêtecommissie	185, IX
- Gemeenschapsrecht	185, IX
- in geval van raadpleging	45
- initiatief-	25, 41 - 42, 48, 50, 119 - 120, XVIII
- interim-	81
- minderheidsstandpunten	52, 185
- mondeling	52, 56 - 57, 142
- naar aanleiding van een ontwerpresolutie	120
- onderzoek van de geloofsbrieven	3
- ontwerp-	52
- over initiatieven van lidstaten	44
- strategisch	48, XVIII
- tweede	56 - 57
- van andere instellingen	119
- van niet-wetgevende aard	47
- volledig	113, 181
- wetgevings-	45, 55
Vertalingen	29, 42, 61, 70 bis, 181, 185, 201, 212, XIV.3
Vertegenwoordiger(s), speciale	93

Vertegenwoordiger, hoge (GBVB)	93, 96
Vertegenwoordiging, internationale	95
Vertegenwoordiging Parlement	20
Vertegenwoordiging Parlement op zittingen van de Raad	40
Vertolking	146, 182
Vertrouwelijkheid	29, 103, 185, 205, VIII.A, VIII.B, VIII.C, VIII.E, IX, XV
Vervallenheid	
- amendementen	156 - 157
- teksten aan het einde van een zittingsperiode	214
Vervangers	3
Verwerping	
- standpunt van de Raad	65, 179
- voorstel van de Commissie	56, 87, 179
Verwijzing	
- naar de commissie	43, 49, 63, 114, 188
. rectificaties	216
- raadpleging	37, 39, 43 - 44, 53 - 54
- tweede lezing	63
- verzoek om advies	37, 39, 43 - 44, 53 - 54
Verzoek	
- om advies	43
- om hernieuwde raadpleging	59
Verzoek om advies	43
Verzoekschriften	201 - 203 bis, 214, VII.XX
Vicevoorzitter van de Commissie	96, II
Vlag	213
Volledig verslag	113, 181
Voordracht van kandidaten	
- ambtsdragers in het Parlement	13 - 16
- Commissie	105
- Europese Centrale Bank	109
- Ombudsman	204
- ondervoorzitters	15
- quaestoren	16
- voorgedragen commissarissen	106
Voorlopige twaalfden	75 septies
Voorlopig voorzitterschap	12
Voorrechten en immuniteiten	5 - 7, 207, VII.XVI
Voorstel(len) van orde	172
- moties van orde	176
- verlening van het woord	172
- verzoek het woord te voeren	173
Voorstel van de Commissie	
- aanneming amendementen	54 - 55, 57 - 58
- intrekking	39, 56, 58, 65
- verwerping	56, 81, 179
- wijziging	45, 53, 57, 81
Voortijdige ambtsontheffing	19
voorzitter	
Voorzitter Commissie	
- toelichting besluiten	111
- verkiezing	105
Voorzitter Europese Raad	106, 110, 117, 149

Voorzitter Parlement	
- onderhandeling over faciliteiten voor de nationale parlementen van de lidstaten	130
- ondertekening interinstitutionele akkoorden	127
- taken	19 - 20, 22 - 23, 42, 71, 73, 111, 116, 122 - 123, 126, 128, 149 - 150, 153, 156 - 157, 171, 173, 179, 197 bis, 208 - 210, 216, I, IV, XVI
- verkiezing	13 - 14, 18
Voorzitter Raad	63, 72, 107, VIII, XVII, XX
Voorzitters van organen, commissies, delegaties	152
Vragen	115
- aan de Commissie	20, 111, 115, II
- aan de Conferentie van voorzitters	29
- aan de Europese Centrale Bank	118, III
- aan de quaestoren	29
- aan de Raad	20, 115, II
- aan het Bureau	29
- beknopte en nauwkeurig geformuleerde	110 - 111
- met verzoek om mondeling antwoord gevolgd door een debat	115
- met verzoek om schriftelijk antwoord	117 - 118, III
- met voorrang	117
- niet beantwoorde	214
- vragenuur	II
Vragenuur	116, 197, II
- in de commissies	197
- plenaire vergadering	116, II
Vrijheden, fundamentele	74 sexies, 81
Vrijheid	74 sexies, 81
Vrijwillige overeenkomsten	85

- W -

Waarnemers	11
Website	29, 32, 104, 123, 182, I, X
Werkprogramma	35
Wetgevingsdocumenten	43
Wetgevingsinitiatief	42, 44
Wetgevingsprocedures	35 - 37, 38, 39 - 40, 42 - 50, 52 - 59, 61 - 69, 71 - 73, 81, 83 - 87, 88, 128, 216, XIV.2, XX
Wetgevingsresolutie	44 - 45, 55 - 57, 158
Wetgevings- en werkprogramma (zie werkprogramma)	
Wijziging	
- ontwerp van wetgevingshandeling	53
- Reglement	211
Wijzigingsvoorstellen	49

- Z -

Zaken	
- onafgedane	214
Zitting	133 - 134, 188, 199
- onderbreking	134, 188
Zittingsperiode	133 - 134, 204